Magnus Abbas Joachim.

Eximij profundissimiqz sacrorum eloquiorum perscrutatoris ac futurorum prenũciatoris Abbatis Joachiz Florensis scriptuz super Hieremiam prophetam: plurimis mysticis intellectibus scripturarum profunda penetrans. Reuisum ac correctum: quotationibusqꝫ in marginibus ornatum.

Cum gratia vt patet infra.

AD LECTOREM.

Vm natura dictante quilibet sani cordis proficua eligat aduersaq; refugiat. Omnesq; facultates (ut uitam conseruet) in undas proiici sinit: ac manibus propriis ipse propellit. Proprii adhuc indiuidui manum aut brachium ne morti succumbat incisioni ruinæq; disponit ac periclitari permittit. Cum etiam ob ignorata seu neglecta pericula sæpissime in illa incidere solitum sit. Calamitates: aduersitates: infortunia: strages: flagellaq; præuisa euadi solent: uel certe minus concutiunt. Et hoc est quod populo illo rudi ac duri cordis omnipotens per os famuli sui Moysi innotescere uolens increpando dicit.

Deut. xxxii. Gens absq; consilio est & sine prudentia utinam saperent & intelligerent: ac nouissima prouiderent. En nostræ diuinus magnus modernusq; propheta Ioachim Florensis Abbas: natione Calaber. De quo legitur: q quum prius non multum ab homine doctore didicisset donum intelligentiæ diuinitus accepit: adeo ut facunde & discrete quaslibet scripturarum difficultates & obscuritates enodaret: quod ex operibus ipsius claret: qui sacrarum scripturaꝝ prophetico illo spiritu ꝓfunda penetrans: multas ac magnas pressuras populis & ecclesiæ præuidit & annunciat. Vt illis præcognitis ab iniquitate resipiscendo (ut Niniuitis actum est) sic euadant: ut etiam hic in hoc suo

Zach. i. scripto exhortando asserit. Quod p illud zachariæ: imo ipsiusmet dñi potest firmari dicentis. Conuertimini ad me ait dñs: &

Psal. vii. ego conuertar ad uos dicit dñs exercituum. Et illud Psal. Nisi conuersi fueritis gladium suum uibrauit &c. Notis igitur & præcognitis turbinibus tempestatibus: furoribus: & iracundiis domini: quæ in hoc tractatu ac aliis in breui in lucem ꝓdendis iste super Esaiam: Apocalypsim: aliisq; eiusdem opusculis patefecit:

tefecit:ne pigritemur quantum possibile est fugere:aut ut leuius & salubrius toleremus nos præparare. Accipe nunc a q̃plurimis erroribus emẽdatum cum quotationibus in marginibus legendum ac meditandum opusculum. Per Reuerẽdissimum. D. Dominum Antonium Contarenum dei gratia Venetiarum patriarcham:ac Reuerẽdum patrem Fratrem Franciscum Pisanum ordinis Minorum:hæreticæ prauitatis inquisitorem examinatum. Cum gratia illustrissimi Venetorum Dominii Lazaro Soardo concessa:cuius expensis hoc & alia impressa clarebunt. Vale.

Abba. Joachim sup Hiere. pphe. prefatio.

¶ Expositio Uene. Abbatis Joachim super Hieremiam prophetam:ad instantiam Henrici sexti Imperatoris.

[V]Erba Hieremie filij Helchie de sacerdotibus] zc. Si tempus regum sub qbus exorsus est predicere Hieremias attendimus: eo difficultatem intellectus idiotis maiorem initimur quo iaz non s̃m interpretationem nominum/sed s̃m concordiam nouorum z veterum historias mysterialiter aperimus. Et qdem vt Esaias incarnati christi humilitatisq̧ doctorum portat imaginem. Ezech. surgentis fideiq̧ pastorum. Daniel. A sanctis deiq̧ virginum. At si Matthei habentis faciem hominis. Joã. faciem aquile:sic Hieremias patiẽtis ac patiẽtie murum quasi Luce faciem pretedentis vituli non segniter typum portat: maxime cum tota eius facies imo textus superficies lachrymarum fontibus irrigetur. Josias itaq̧ [q Joachim in trãsmigratione genuit Babylonis Leonem papaz ex concordia respicit:in cuius diebus z deinceps libertatis ecclesiastice gloriam ab alemanis principibus euertẽdam. Amos propheta deplorat:nec alter inferior altero sanctitate tanq̧ qui velut duo cherubin/ex equo sese respiciunt propitiatoriuz sacerdotij:legis z euangelij transmigrantis. Ut autem itelligatur quod scribitur de temporibus [regum Juda] quos propheta p̃scribit: vt. vz. eo nostre memorie fortius imprimanẽ in nouo quo in veteri antiquis patribus ppensius sunt impressa:q2 reuera in diebus istis sextum oportebat aperiri signaculuz. Unde temporibus precedentibus in equo synagoge tẽpore liber historialiter claudebatur quod Mattheus eloquitur:de triuz stationuz generationibus in medium proferamus: quia z sanius in libri huius stadio currimus: si de via prius scandalorum lapides colligamus. Ait enim ab Habram vsq̧ ad David gñationes. 14. totidẽq̧ ab eo vsq̧ ad transmigrationem Babylonis. Jterumq̧ totidem alie ab ea vsq̧ ad Christũ. Significat eniz prima statio earũdem primum statum a generationibus seculorum inchoatum: vtiq̧ ab Habraam in persona dei patris z ordine laycorum. Secunda statum inceptũ a Christo in persona filij z ordine clericorum. Tertia/tertium a diebus nostris exorsum in persona spiritus sancti:z ordine spiritualiũ ꝯtemplãtiuz dñm:z vsq̧ in finem seculi prolongandum:quẽadmodum pri

Ezech. I. Apoc. 4.

Matth. I De isto leone vide i cronica archiepi. florentini.

Exo. 37. z. 25.

Apoc. 6.

Matt. I.

mus in Joāne Babptista finem habuit:
⁊ secundus habiturus est exitum in He/
lia: quem oportet precurrere in fine secu/
Malach. ultimo. li status eiusdem. Alter in spiritu Hiere/
mias: ut quod ille de excidio synagoge
predixerat iste in apertione libri quē ha/
bebit apertum de occidentali ⁊ latina ec/
clesia/ que et Romana premonstret ex/
4. Reg. ultimo. pletum. Sane q̄ usq; ad Sedechiam ex
parte transmigratio est dilata non frustra
prescribitur: quia ⁊ in nouo simile quid
De. 1200. ultra vide Archiep̄s florent. in cronica. p̄mi. reg. 1. 4. c. in ecclesia non sine gemitu prestolatur.
Nam ab anno 1200. ⁊ ultra suspecta sunt
tria tempora ⁊ momenta in quo Samue
le ⁊ alios exorto Ophni ⁊ Phinees sa/
cerdotes ⁊ Pontifices domini / quasi a
rege Babylonis a Romane. s. reipublice
principe captiuētur. Capiatur archa ec/
clesie: ⁊ etiam Hely sūmus Pontifex cor
ruat ⁊ q̄si alter Mardocheus sub Aman
in discrimine maneat agitata. Et bene p̄/
Hester. 3 4. c. pheta. [de sacerdotibus Anathoth] esse
describitur quasi tales necesse est ruinam
ecclesie p̄dicare ac plangere, quibus/ ⁊ vo
Ordo voluntarie paupertatis. luntaria paupertas arrideat: ⁊ spiritualis
doctrine/ ac vite puritas in future tribu
lationis aculeis nō absistat. Unūquoq; in
[Beniamin] verba doloris tantiq; discri
minis reuelentur: qui religionem ⁊ vitā
extremi ordinis significat in proximo re/
Gene. 35. uelandi: ⁊ nascendi Racheli. i. ecclesie ge
nerali: an in collectione Cisterciensiū de
cuius utero doloris ⁊ dextere filius pro/
deat patientis. Nulla est ambiguitas in/
tellectus: quia ⁊ Romanā ecclesiam pa/
ti necesse est: ⁊ religiosam plebem calicis
Babyloni fieri non expertem: ⁊ forte in/
de utraq; geminam prolem salutis pro/
ferret: unde doloris materiam tūc incur/
ret. Nam sicut ad generalē ecclesiam spe/
ctat illoꝝ proditio: sic ⁊ aliorū religio ad
Joan. 20. ecclesiā sp̄ālem. Isti sunt Petrus ⁊ Joā.
una currentes ⁊ ascendentes in templū
Ordo predicatoꝝ ⁊ Minoꝝ. sepulchri: sed iunior ⁊ ultimus ordo desi
gnatus in eo: qui paulo minus minora/
tus ab eis. s. angelis predicatoribus pre/
cucurrit: sed non est ingressus euangelij
veritatem: sed intrabit Petrus predica/
tor seruus seminis Habrae in monumen
tum littere euangelium predicandi. Se/
quiturq;. Jo. de quo ⁊ dicitur. Hic autē Joan. ultimo.
quid/ ⁊ in subsidium respondetur: sic eū
volo manere donec veniam. Alter ordo
designatus in Helia sub septima apertio/ Apoc. 8.
ne signaculi ingrediatur post eum. Nam
primo apparuit Marie: secundo Simo/ Matt. 28
ni: tertio discipulis. Maria/ Cisterciē. Mar. ultimo.
religionem: Simon/ predicantes de euan
gelio. Joan. laudantes deum de resurgen Joan. 20.
te Christo: significat tandem Maria in/
gressa est sepulchrum: quia ⁊ si in ordine
illo reuelata est: ⁊ apparuit stella magna:
tamē ultima noscet quid debeat percipe/
re veritatis. Uerum Petrus latinos: Jo
annes grecos: Maria iudeos significat
scrutari scripturas. Latini primo credūt: Esa. 10.
secundo greci: tertio iudei: quorum reli/ Ad Ro.
quie conuertuntur: ⁊ sic erunt primi no/ 9.
uissimi in secundo statu: ⁊ nouissimi pri/ Mat. 20.
mi in tertio. Proscriptis igitur tempori/
bus regum: in quibus ex respectu concor
die Ro. Pontifices ecclesiasticam liber/
tatem captiuandam merebūtur a nouis
persecutoribus Babylonis: sub quibus
vulgari oportet euengelium/ iterato a fi/ Geñ. 43.
lio paruu'o/ qui nascetur cū utero Jo Minorū
seph predicatoribus veritatis: ⁊ manum ordine.
inijcient in cauernam reguli antichristi:
ad educendum colubrum tortuosum: po Joan. ultimo.
pulum patarenum: pro eo q̄ Petrus vo
attrahēdus est ⁊ ducendus nō ad suam/
sed ad voluntatem Neronis alterius se/
nescentem Sarram ecclesiam tribulan/
tis ad falsorum fratrum mago Simone
signatorum indicium ⁊ instrumentū ad
formam ⁊ doctrinam prophete predicen
tis angustias affuturas stilum ⁊ studium
reducamus: ut ille cuius spiritu ducimur
prestet in sequentibus gratiam qua ver/
ba bona verba consolatoria mestis men/
tibus infundenda de malitia temporis
prosequamur.

¶ Non videatur

¶ Capitulum primum.

On videatur oneri hic qui sunt supra modum apostoli si digressiōem alicubi facimus vbi imper⁹ spūs in textu pphetico diuersos sepe parturit intellectus. Ecce (preter hystoricū z moralem) tropologicus et contēplatiuus z anagogicus sub vno allegorie cortice inuoluūtur: vt illius typo qui cōdidit corpus z aiam: in ore triū vel duorum testium verbū staret. Sed necesse erat vt post noticiam trinitatis ac si triplicis intelligentie sub vnitate allegorie vel effētie cōprehense aliorūq; duoꝝ in christo deo z hoīe signatoꝝ fm fidem qua deum septupliciter credimus relatiue: alter mysterialis vel typicus largiret: q velut alter spūs dei septiformis sup aquas scripturaꝝ procederet z repleret sufficientius orbem terre. Nēpe pater est deus: filius ds: spūssanctus deus. Item pater z spūssanctus vnus de⁹: pater z filius vnus ds. filius z spūssanctus vnus deus. Item pater z fili⁹ z spūssanct⁹ vnus deus. hec est via fidei: hec est veritas spei: hec est vita charitatis: hic est spūs vite q erat ī rotis. Scdm hāc ergo relationē z fidem formari expedit de limo terre typicus intellectus in trib⁹ humani generis statibus assignādus: vt cum in expositiōis via fuerimus in eo solo loquātur ēt. 7. tonitrua voces suas. Naz sicut a sūmo celoꝝ eius est exitus/ sic z ad eius apicez sit occursus. Ut dum in ipso z p ipsum ēt cum ipso a fine vsq; ad finē attingim⁹: fideles quoq; ceteros intellectualis instruat calor eius.

Mat. 18. c.

Gen. j.

Esa. 11. Sap. j.

Joan. 14.

Ezech. 1. c.

Apoc. 10. c. Psal. 18.

Dicimus ergo [Uerba Hieremie filij Helchie.] In hoc loco ꝯsiderandum est qualis esse ppheta debeat doctorūq; veridicus ad gentium populuz delegādus: vbi sub noie trium tribuuz que dicere sunt vna tribus de fide trinitatis z cultu vnius dei non segniter inducitur instruēdus. Et qdez mētio facta est de [regibus Juda z de sacerdotibus] in tribu leuitica [z terra beniamin]. nec dubiuz tribu sua: in qbus tota trinitas designatur. Nam tribus Juda psonaz patris: q; regalis est. Tribus beniamin psona filij/ z ipsa regalis. Tribus leui psona spūssancti/ z ipsa sacerdotalis/ q̄ z si olim in veteri fm ordinem Arron: in nouo tū fm ordinem Melchisedech/ vt reuera digni sacerdotium in spū q̄z in carne pprietate mistery pfigurat. Deniq; tribus sacerdotalis z regia. i. Juda pari federe sunt ꝯiūcte. Sz z trib⁹ Beniamin/ i Saulis filia cū Dauid q de tribu Juda successerat/ copulat. Sed eductis ī Assiriam tribub⁹ ceteris q̄s Assirioꝝ Rex diuino iudicio captiuauit multo forti⁹ trib⁹ Beniamin/ z trib⁹ Leui. Jude tribui adhesit. Ita vt de cetero idē eēnt z saperent/ z dicerētur vtiq; vna tribus ad illius vtiq; trinitatis z vnitatis indicium quo trinus pariter ꝯ vnus deus. Significat demq; [trib⁹ Juda] Ro. ecc̄liaz fm intellectū ad secūdū statū ecclesie ptinētē. [Reges] sūmos plātos z pōtifices eiusdem tribus. Uel [terra Beniamin] ecclesiam prelatorum Tribus Leui ecclesiam cōtemplantiū: ꝯ qua spūales doctores ac si de celo angeli descendūt ad populum informanduz: q; z sacerdotes angeli describuntur. Tales igr doctores: talesq; pphete mittendi sunt q non solum subditos increpent: sed etiaz ipsos pontifices fulgurent z non palpent. Reuelandi sunt qppe in pximo in ecclesia doctores pdicatoresq; fideles: q z terrena carnaliaq; corda omni plaga percutiāt: ac erectis z tumidis magisterijs silentiuz studijs suis ponāt. Et bn filius [Helchie Hieremias] describitur: q; ordo ille futurus ad obediētiam sūmi pōtificis dirigetur. [Pri⁹ q̄z te formarem in vtero zc.] Licet. n. nou⁹ ordo pdicatiuz ecclesie oriatur: tū ordo ipe initiatus est a pphetis: apostolis z doctoribus tertij tēpoꝝ ecclesiastici carus z cognitus z electus: z acceptatus a deo signatus in Isaach z Joā. bapti. vbi Abraam z Zacharias sacerdotes passionem domini prefiguraut. Et iccirco non mirum si Hieremias incipit a sacerdotio qa z Isaach imo latus z Jo. oblatus deo describuntur: z clericalis vtiq; cetus est sub proxima tribulatione mactandus: quez Hieremias iste voce: fide: z opere representat. [In vtero] er/

Num. 4.

Nume. 4. c. Psal. 109. Scdi paral. 11. c. 1. Reg. 18. c. 4. Reg. 13. 18. 2. Paral. 11. c. 2. 3. 12.

Mal. 2. c.

Gene. 22. c.

Ordo doctorū ab vtero ecclesie. go ecclesie [formatusq̃z] in fidē est ordo do/
ctorum quem prenouit deus a diebus pri/
stinis in seculorum finibus reuelandus.
[Sanctificatusq̃z i vulua] ecclesie spiritua/
lis & perfectione doctrine. Et bene primo
[formatur.] secūdo [sanctificatur] quia pri/
mo in fide instruitur. secundo in conuersa
tione religiosa ducatur. Isti sunt [reges Ju
1. Pe. 2. c. da.] Isti leuitici generis regale vtiq̃z sacer/
dotium & gens sancta populusq̃z acquisitio
Figura Beniamin. nis: ac si alius [Beniamin] non tam dolo/
ris in penitentia q̃z dextere .s. exaltationis
Gene. 35. c. in gloria: tales in proximo pariet generalis
ecclesia iam senescens: talis Rachel plora/
Matt. 2. & Hie re. 3. & 31. c. bit filios a rege impudenti facie: ac si hero/
de & Pharaone altero occidendos qui pro
pena dicti sunt filij doloris: quia contritis
Dan. 8. c. eis spiritualis religio pre angustia tempo/
ris non poterit consolari. Sed tamen ipsi
Mat. 2 Exo. 1. dicuntur filij dextere: quia vnde in eis & p
eis mater ecclesia p̄mitur inde de eis & cuz
eis eterna patria iocundatur. Rectus ergo
ordo formationis eorum sanctificationis &
emissionis [ex vtero] scribitur: quia fidelis
quia spiritualis: quia obediens: fidelis in
doctrina: spiritualis in vita: obediens etiaz
in p̄ssura. [Formatus] igitur [Hieremias]
iste in generali ecclesia [sanctificatus] in re/
gulari ne in fide deficiat: nec quis eum de
vite merito reprehendat: ad sedentez in te/
nebris populum quo ad deum sufficiens: &
insufficiens quo ad ipsum summopere de/
stinatur: vt in multorum salutem egressus
minas regum non paueat: audacter verbū
dei proferat: & obstinata corda hominū im
proba reprehensione pcellat. Locus quoq̃z
iste quo de formatiōe: sctificatione: & emis/
Cōtēplatiua vita prius incepit. sione verbum inducitur contemplantem
poterit consolari. Nam prius incepit vita
ↄtemplatiua tam in angelis q̃z actiua ēt in
hominibus. vnde bene doctorum homo
prenoscitur affuturus sanctificatur mitti/
turq̃z in prescientia dei & p̄destinatione an/
te instruitur q̃z reueletur in mundo.
Allegorice hiere xpm sigt. ¶ Allegorice [Hieremias] Christum signi
ficat qui [anteq̃z formaretur] de carne vir/
ginea .s. limo terre [in vtero] sinagoge pre/
elegit eum: deus pater immo tota trinitas

ad cuius imaginem & similitudinez s̄m ꝙ
homo factus noscitur reuelandum & mit/
tendum in mundum [sanctificandū] vtiq̃z Mat. 1 Luc. 2.
sanctificatione spiritus taz in spiritu q̃z in
carne: sanctificauit .n. deus tabernaculum Ps. 45.
quo ad hominem suum siue quo ad verbū
quia deus est verbum vt deus & homo san Joā. 1.
ctus in vtraq̃z substantia habet. [Forma/
tus] est ergo a patre .s. formam humanam ad phi. 2. c.
accipiendo [in vtero] diuini cōsilij. [San Luc. 1.
ctificatus in vulua] sancti .s. spiritus. p̄uen
tione concipiendo & missus in mundum a
se ipso etiam salubriter disponendo. Fuit er
go preuisuz vt christus incarnaretur in ho
mine. sanctificaretur in virgine: mitteretur
ad iudeam. & mitteret̃ ad gentem. ¶ Mo Moraliter
raliter [Hieremias] fidelis christianus [fi/
lius Helchie] .i. dei. debet esse. [Judas] cō
fitendo. [Beniamin] penitendo & satisfa/
ciendo. [leui] docendo & contemplando:
[Rex] motus carnis refrenando. [Sacer
dos.] se in holocaustum deo offerendo. [for
matus.] fide. [Sanctificatus] spe. notus.
perfectione. [missus.] charitate. [prophe/
ta.] corripiendo. [datus] compatiendo.
[In gentibus] conuertendo. ¶ [Et dixi
a.a.a. domine deus ecce nescio loqui quia
puer ego sum.] propheta Hieremias quasi
nouitius & rudis erat in fide & se ignarum
doctrīa trinitatis & vnitatis dicebat. Alias
si dixit. [a.a.a. &c.] quomodo nescit loqui?
dicere enim verbum scire loqui est. sed di/
xit se [nescire loqui] trinitatis & vnitatis di
uine mysteria que eruditis conueniunt nō
ignaris: & forte non in merito: [puer] se fa
tetur: quia & si non erat instructus ab ho/
mine: a deo tamen in eius officium & salutē
gentium erat perfectius instruendus. In/
de. [Noli dicere quia puer ego sum.] In/
tuendus hic locus est & tenendus ad litte/
ram vt intelligat̃ [puer.] subditus rex pre
latus. Et qa indignū erat vt Dauid Sau/
lem arguerit: ad predicationis officium se
fatebatur ineptum. Puto ego ꝙ sicut ele/ vt Abra am. Gene. 12.
git deus olim patres seniores. secundo apo Isaac
stolos iuniores. Ita & nūc idez pueros eli/ Jacob
gat ad litteraz propter eos quibus licet ve & filios.
tera viluerunt ad predicandum regni euā
gelium

gelium ⁊ excutiendum Loth in ipsis pue/
Gene. ris fidelibus per Habraam summum pon/
Exo.3. tificem populum xpianū deficientē.s.cadu
d moy. cis seculi prauitatibus tabescentē:puersan
⁊ aarō. tēq; cum filij sceleratis : ⁊ facientē iudiciū
Matt. de regibus Sodomorum.s. prelatis adulte
4. ⁊. 10 rantibus verbum dei. Sed ⁊ pueri hebreo
Gene. 18. 19. rum in huiusmodi pueris designati:vestes
Figura ⁊ spolia seculi in cultuz diuinum abijciūt.
pueroz ramos arborum. Justorum doctrinas ⁊ vi/
hebreorum. tas:immo propagines de secularibus ause
Matt. runt:ferentes flores mundicie ⁊ palmas vi
21. ctorie qua mundum calcant:dyabolum su
Marci perant:carnem refrenant. Jn iusticie operi
11. bus extollendo:gratias ⁊ laudes agūt deo
Luce. 19. Habrae pri excelso: qui a filo sub regminis
Gene. 14. vsq; ad corrigiam calige de his que ad iu/
stitiam pertinent veritatem impugnanti/
bus non dimittunt. Ex horum siquidem
ore predicatio laudis perficitur : dum non
aliud ore nunciant q̄z in conuersatione de/
Gen.8 monstrant. Hi sunt columba quaz spiritus
Predicator in dei alter Noe qui requies dicitur propter
colūba tribulationum impetus quibus mundus
Noe fornicator assumitur emisit ⁊ emittet ex ar/
ca vt cessantibus aquis diluuij gentiuz fu/
turarum que ad subleuandam arcam con/
templantis ecclesie in sublime cōuenient:
et fornicatores clericos gigātesq; famosos
prelatos ⁊ clericos de terra secularium sa/
cientium irritam fidem suam:feruida seue
ritate subuertēt ramos virentis oliue.s.Ju
stitie opera cuz doctrine folijs laudis ⁊ pa
cis sedula reportēt ad arcam. Jterq; ad cō/
uertendos infideles in sua cecitate reli//
ctos accipiat ⁊ operiendaz terram scientia
dei quātotius remittendi:vt sicut p Moy
Exodi 17. Et sem ⁊ Josue cananeos deus israelitis chri/
Josue stianis subiecit:per Paulum ⁊ Joannem
pluribꝰ euāgelistam strauit ydolatras:sic ⁊ nunc
capitu/ per duos futuros ordines signatos in illis
lis. gentes incredulas subigat ⁊ puertat. Naz
Actuuz 19. Et si fuerit numerus filiorum israel iudeorum
Apoc. pariter ⁊ christianorum deum videndum
Figura sicut harena maris:reliquie enim in incre/
duorū dulitate relicte populi vtriusq; iterum sal/
ordinū ui fient ad dominum : scilicet conuerten//
Esa. 10

dum. Sequitur. [Ecce inquit dedi verba Et act.
mea in ore tuo ⁊c.] Uides ne q̄ spiritus Ro. 9.
vbi vult spirat:⁊ puerum simplicem in vi Jo.3.
rum perficit eruditū. Primo igitur deus j. Reg.
[manum ponit] in ecclesia auxiliando. [tā 16. Et
git os.] scilicet doctoris euangelij instruen Dan.2.
do. [Constituit super regna] predicando. Et seq. ⁊.13.
scilicet verbum dei:quo ex vna parte de//
struit vitia ⁊ vitam reprobam cominan//
do:⁊ ex alia [constituit] virtutes ⁊ vitam
celibem confouendo. ¶Nota quattuor
posita sunt. [vt euellas] a temporalibus.
[destruas] a carnalibus [disperdas] a pra
uis cogitationibus. [Et dissipes a doctri/
nis varijs ⁊ peregrinis. [Euellit] itaq; lu
xuriosos. [Destruit] cupidos. [Disper//
dit] emulos. [Dissipat] elatos. Hi sunt Gene.
quattuor reges gentium pugnantium con 14.
tra quinq; regulos Sodomorum. Primi
sunt principes seculares. Secundi princi/
pes infideles. Tertij heresiarche. Quarti
philosophi mundi huius. Hi pugnant cō
tra quinq; prelatos. scilicet p̄dicatores ec/
clesie. Nam primi sunt sacerdotes. Se//
cundi Episcopi. Tertij Archiepiscopi.
Quarti Priores. Quinti Abbates. Sa/
cerdotes laycorum. Episcopi clericorum.
Archiepiscopi prelatorum. Priores regu/
larium. Abbates conuentualium. Hi om/
nes conuersi sunt in arcum prauum:repro
bos dico non electos. [Edificat ⁊ plan// Ps. 77.
tat].s.dissipata ⁊ euulsa contra duos popu/
los euocādos.[Edificat] i more.[Edificat]
Judeos.[plantat] gentes infideles:illas in
veritate operis:istos i fide charitatis.[Dis
sipat] euz a littera que occidit.[Euellit] ab Scd̄e ad cori. 3.
ydolatria q̄ affligit. Jn die illa q̄rent hoies
mortem ⁊ nō iuenient:⁊ fugiet mors ab il/ Apoc. 9.c.
lis. Tertio fit verbum ad pphetā. Primū
de forma scificationis. Scd̄m de pfectione
emissiua. Tertium de comēdatione visiōis
Primū opatur pater. Scd̄m filius. Ter/
tium spūssanctus. Quartū ponitur [de ol/
la aqlonis] quam dissipat vnus deus. Pri/
mum ergo fit ꝯ cōfusiōem ⁊ pfectōem Ba
bylonis.s. Romani imperij. Scd̄m fit cō/
tra tribulatōem gentis infidelis.s.illius re

gis.xj.Tertium ꝯ tribulatōem populi apo
statantis .s. patarenoꝝ adherētium pfidie
Apoc. antexpi. Primi sunt draco ille magnꝰ ꝛ ruf
12.c. sus habitans in fluminibꝰ ptātum. Scdi
Dan.7 bestia de mari ꝯsurgens: hñs dentes ferre/
c. os tyrānoꝝ.Tertij bestia de terra pdiēs
Apoc. hñs agni cornua hereticoꝝ.[Quid tu vi/
13.c. des Hieremias ꝛc.] Pastores erant super
Luc.2. gregem suuz vigilantes vtinam noctis p/
c. celle surgentis obseruēt custodias plati hu
ius tpis.Ne eos leo reipublice glutiat:lu/
pus pfide nationis dirripiat:Pardus he/
retice ꝯuentionis euertat.Minatur deus
implere qđ ppheta speculaꝛ ꝛ videt:vt fla
gelū.s.adducat triplex in pfidos q fidē tm̄
dei francoꝝ ꝑuersitate corrūpunt.[Virga
ergo vigilans] est futura tribulatio quam
deus p pdicatores anūciat:vt saltē ꝯuertāꝛ
ꝛ viuant.Sed cum ascēdūt iniqtates vsqz
ad eph. ad celuz de nouo gurgite Babylonis.Ira
5.c. itaqz dei ruet in filios diffidentie.Docto//
res.n.vigilant implere verbum dei.Et tu
pastor ꝛ ydolum dormitabis: gregem dei
quasi mercenarius derelinquēs?[Esto] igr
[vigilans] vt que moritura sunt pecora:de
vita consortes. ¶ Moraliter[Virga vigi/
lans] est penitētia que in multa satisfactōis
vigilia debet haberi dicens:si dedero som/
Psal. num oculis meis ꝛc. ¶ Cōtēplatiue.[vir/
131. ga vigilans] est disciplina regularis quam
ps.2. oz seruare religiosus:ne qñ irascaꝛ dñs ꝛc.
¶ Tropologice.[Virga vigilās] doctrina
scde ad est sacraqz scriptura: que vigilat vtiqz duz
thi.4. corripit:arguit:increpat:obsecrat:vt quod
scde ad docet in studio pficiat in exemplo. ¶ Ana
thesa.2. gogice.[Virga vigilans] spūssanctus ē: de
qua virga oris eiꝰ .i.spūs Christi iterficiet
impiuz.i.dyabolū. ¶ Allegorice.antexpm
snia excōicationis.Bene itaqz doctores fu
turi vigilabūt solicitudine vitam suam cō
ponere:pusilanimes ꝯfortare:simplices in/
struere:inflatos sciētia humiliare:ꝛ̄probos
ꝛ duros terribiliter increpare.Christus.n.
est[virga vigilans:] iudeos verberans:fal/
Psal. sos xpianos dānans: hec est ira dei de qua
74. bibent oēs peccatores terre.i.affligentur.
[Ollam succēsam ego video ꝛc.] vere dñe
oia iudicia eqtas. Primo pphete predica/
tio traditur.Scđa virga ꝯspicitur. Tertio
olla succenditur. Hec sunt illatria in pphe
alterius volumine:volanti descripta.s.car Eze.2.
men lamētationis ꝛ vhe volumen istud de
iudea volauit ad gentes.Ideqz volandum
est in futuris pdicatoribus ad populos in/
fideles. Sed primo aperitur vt intelligaꝛ.
Scđo voluitur vt discaꝛ. Tertio volat vt
audiatur.Aperitur p explanatiōem:volui/
tur p ꝯsiderationem.volat p predicatōem.
Sed liber ille generationis Ade.s.Christi
habet carmen in gloria regni.Lamentatio/
nes in mundi miseria.[vhe] in gehēna in/
ferni.Datur itaqz pdicatio ad grām:[vir/
ga:] ad penitentiam:[olla:] ad penam.Ad
grām confessionis:ꝛ sonū epulentis ad pe
nitentiam correctionis ꝛ meritūz patiētis
Ad penam cōbustiōis ꝛ cibum ignis in gi/ Dan.3.
ro deuorantis.Hic apostolus obsecrat pdi/ Tren.2
cando:arguit castigando: increpat cominā 2.thi.4
do. Hec tñ manus in piete describebat.s. Dan.5.
pdicator pdicabat cordibus obstinatis.Ad Esa.38
hūc pietem vertit faciem Ezechias consi/ Actu.8
derans cordis egritudinem:domus dispo Vide in
sitiōem. Mortis primatōem. Putasne in libro cō
telligis que legis. Ezechias iste fm cōcor/ cordiaꝝ
diam quam cepimus sūmum pontificē re/ huius.
spicit Zachariam:q ad vocem.B.Grego/ Vide in
rij ꝛ docti inā quasi alterum Esaiam faciez cronica
mentis vertit ad parietem populi xpiani archi//
quoꝝ alij infirmabāt in fide:vt layci. Alij epi flo
male diposuerant domum suam:vt clerici. rentini.
Alij frustra se puatos videbanꝛ a seculo:vt
religiosi.Et primi erant quasi languēs La/
zarus scatens vermibus.s.vicijs: ꝛ fetens
exemplis in monumēto seculi ꝛ carnis.Se Jo.11.
cundi seruꝰ iutilis ꝛ vilicus iniqtatis bona luce.16
sui dñi dissipātes.Tertijs dictum est scilicz
Benedicti sancti monachis ꝛ regularibus
alijs nomen hñs q viuas ꝛ mortuus es.
Hoc est qđ dicitur Regi Pape ꝛ dñatrici
ecclesie transferendi in Babilonem morie Apoc.
ris:ꝛ nō viues:qꝛ layci male viuūt.Clerici 3.c.
sui ꝛ illorum curam negligūt. Et religiosi
tepidi ꝛ tediosi fiunt . Aut fleant penitēdo
dum hñt spaciū penitendi simul in vnum
stipendium.

Esa.38 stipendium meritoꝝ:in quo sol future tri/
Et.4. bulationis decem lineis dignis.s.peniten/
Reg.2. tie fractibꝰ poterit progari ꝛ liberari de no
no imperio Babilonis. Aut oino diues ꝛ
pauper platus.s. ꝛ sacerdos transmigrasse
nouerit de supbia dignitatis incōfusiōem
fornicarie Babilonis in impium.s.Roma
noruꝫ:in quam veult in [ollam succensaꝫ]
malitie transgressores fidei quasi vnguenta
bulliant [aquilonis]. Uidensne qualia scri/
Dan.5. pta in pariete ptinētur. Mane/ecce carmē
thethel:ecce lamētatio phares : ecce vhe.
Numerare qdem debet iusticias electorū
appēdere culpas peccatoꝝ:diuidere angu/
stias peruersoꝝ. Prime sunt approbande.
Scđe iprobande. Tertie approbāde. Inde
ppheta. Trullā cemētarij ego video.i.pdi/
Amos 7.c. cationem pdicatoris in Hieremia signati
cui iubetur: vt [hedificet ꝛ plantet] quod
prius euellendo destruxit. Trulla qdem hꝫ
manubriū quo tenetur: ferrum quo exerce
tur:sed in ferro duo ꝯsideranda sunt:latu/
ra ꝛ acutum. Doctrina ergo doctoꝝ debet
Conditiones doctoꝝ seu pdicatoꝛuꝫ habere principia dulcia suadendo. Media
dura exaspando. Ultima dura puniēdo:vt
dulcia mulceant:aspera terreant: dura pu/
niant siue pmant. Propha qppe Christus
De trulla misti ca expositio. est. Trulla.s.opus cemētarij.i.dei hñs ma/
nubrium carnis:quo tenetur ferrū verbi.s.
deitatis qua exercet ad latum.s.pietatis et
acutum rigiditatis. Hieremias iste in sua
pdicatione tria ipsa notatur hēre. [Doctri
nā] in ore [virgam] in ope. [Ollam] in cor/
Tren.1 de. De celo inquit dñs misit ignem in ossi/
bus meis.s.incendium charitatis cordibꝰ.
ossa xpi apli Uerum ossa Hieremie. s. Christi fuerunt
Actu.2. apostoli:qbus datus ꝛ missus est spūssan/
ctus. Ecclesie quoqꝫ romane carnes sūt in/
Carnes ecclesie sunt infirmi ossa babilonis firmi:ossa fortiores sub diti.s.ꝛ plati. Babi
lonis ossa sunt supbi carnales luxuriosi et
auari. In primis mittet dñs tribulationeꝫ
reipublice vt exquoquat ad purum scoriaꝫ
Esa.1. pecoruꝫ qꝛ dignum est vt socrus petri que
luce.4. febribus luxurie ꝛ auaritie estuat in carpi/
nalibus ꝛ pilatis in fauces transeat prodi/
giorum. Nempe aurum doctorum ecclesie
eruginat. Argentum legatorum predican/
tium in scoriam vertitur. Uinum aqua cō/

funditur. Primi sunt prelati qui eruginát Esa.1.
superba conuersatione. Scđi sunt cardina/
les qui habent scoriam cupida distensione.
Tertij sunt sacerdotes qui aquam vino in/
fundunt luxuriosa ingnatione. Filios pin/
de reprobe babilonis mittet deus in [ollā]
infernaliuꝫ tormentoꝝ. Merito ergo ppha
[euellit] viperea genimina hereticoꝝ [de/
struit] carnalia opera laycorum. [Diss pat]
iniqua ꝯsilia pncipum sacerdotuꝫ ꝛ disper/
git ingeta ocia regularium. hec est synago/
ga sathane ꝛ sedes eius. hec ē illa ficus que Apoc.2.c.
maledictione puaricatōis aruit in fide qua Matt.21.c.
driformis. hꝫ.n. radiceꝫ terrene cupidita/
tis : stipitem superbe dignitatis. Ramuꝫ
luxuriose actionis. folium pompose locu/
tionis:que qꝛ fructu penitētie caret fm Jo Johel.1.c.
helem euicino gentibus reipublice decorti
canda tradetur : Spolioꝝ vtiqꝫ tpalium ꝛ
forsitan personarum pro quibus dicitur.
Albifacti sunt rami eius. Bene enim ra/ Johel.1.c.
mi sunt prelati. folia tēporalia:ficus ecclesia
Romana:de qbꝰ pizomata sibi facit ad ex/ Gen.3.c.
cusandas excusationes in peccatis qua in
honestate vite tam Adam summi pontifi/ Psal.140.
ces q̄ꝫ Eua ecclesia subiectoꝝ operiantur: Adam ꝛ Eua figura plati ꝛ ecclesie.
ꝛ in ligno tpalis glorie miserabiliter se ab/
scondant. Sed qꝛ pr̄imonium Jesu Chri/
sti qđ acceperunt pmi pontifices a pncipi/
bus xp̄ianis : boni ꝛ mali scie lignum fuit. Gen.2
Boni quo ad sustentationem vite. Roma
ni capituli tunc pauperis ꝛ mendici ꝛ soli/
citudinē spūalium tractandoꝝ. Mali quo
ad dissipationē eius ꝛ vite libidineꝫ ꝛ abu/
sum. Cupientes gigantes fieri super terraꝫ Gen.6
reipublice vtiqꝫ:ac famosi per totam latitu
dinem christiani imperij : non contenti li
gnis ac stipendijs paradisi alijs:quibus li/ Gen.2.
cebat eos vti humiliter ꝛ honeste. Uxores
sibi prebendarum electorum ꝛ sedium ciui
tatum ope luxuriantium copulando se ad
suggestionem serpentis alterius doctorum Gen.3
ꝛ cardinalium calidorum. Satis timeo ne
de malorum consilio peruerseqꝫ viuentiuꝫ
tam simplices ꝛ ifirmi q̄ꝫ fortes ꝛ scioli te/
mere contra preceptum domini fructum pa ad cor.8.
temporalium reipublice : que in ligno in/
flantis scientie que nō edificat sed destruit

Timendū est ne plati de ecclesia digni tate eijciantur. vt Adā et Eua de paradiso et sint profugi sup terram.

vsurpando eijciantur quominus de paradiso ecclesiastice dignitatis: et fiant profugi super terram. Vestiti pelicijs confusionis et ruboris: colocatis interim cherubin predicatoribus veritatis: ad custodiam ligni vite: scilicet sanctuarij dei viui: qui et versatilem gladium sermonis mistici sic in faucibus habent vt flammam reprehensionis in alios feruida charitate diffundant. Ecce qualiter vulnerandus est tribulationis angustie ordo leuiticus: scilicet totus clerus: vt sit quasi vnus ex terre pauperibus et despectus: et regio prelatice dignitatis decore indignus. Quod sane quis poterit in Esa. percipere: vbi id christum quod dicimus: plangit tantopere diuinitus Hieremias. Ait enim. O lucifer qui mane oriebaris. Miratur et dolet immo compatitur casui ordinis clericorum in Lucifero designati: qui ab ipso exordio nascentis ecclesie adeo sue radios designatis expandit: vt telis spiritualibus fidei ydolatrarum gentium corda percuteret: et super astra credentium in aquilonis lateribus. scilicet romanis principibus solium ecclesie exaltaret. Nec erat paruipendendi mysterij quod in monte testamenti. idest in summo apice christiani populi presideret: ascenderetque super altitudinem nubium apostolorum gloriā emulandā videret et esset velut vicarius summus pontifex: similis altissimo deo christo: vbi et sacerdos fieret in spiritualibus hominibus: et rex quoque in temporalibus pariter emineret. Apoc. Joan. ait. Quantum glorificauit se et in delicijs fuit. scilicet paradisi ecclesie vtique generalis in terris: tantum date. scilicet predicatores. et angeli qui mittentur tormentum simul et luctum in futuris contra eam persecutoribus in profundo laci et inferni designatis. Dicebat enim superborum ecclesia prelatorum in qua alter Herodes in hierosolima presidebat. Sedeo regina. idest ecclesiarum mater omnium et magistra: et vidua non sum: prelatis et cardinalibus coniugata. et luctum non video de clericis ac filijs Babylonis. Videtur mihi quod inferni nomine designētur. 10. cornua gentium cum antichristo ventura: qui

Predicatores vitatis cherubin assimilātur. Gen. 3. Esa. 14. Esa. 14. Apoc. 18. Apoc. 18. Apoc. 18 et 13 Et Dani. 7.

profundum laci. idest scientia secularium et hereticorum dogma perquirent: vt queadmodum futuri ordines in fine secundi status et exordio tertij qui iam instat ad suggestionem patarenorum falsorumque christianorum per regem illum vndecimum: qui supra quam creditur omnia deuastabit: et veluti singularis ferus ecclesiam in apri de saltu viribus: populi scilicet infidelis: vndique et vbique depascet cogant subire iudicium imponendum quo non audebit. Quis vendere vel emere predicare scilicet vel vendere: nisi qui caracterem habuerit: licentiam scilicet bestialem. Reuera tacebunt predicatores idem veritatem: quia impietatem impij imperantis aperire nullatenus audebunt: adhibitis custodibus ad sepulchrum. Ne quod de libertate spiritus resurgentis scandalum sit latinis. Sed quasi de crimine lese maiestatis noxij potius habeantur. Ac pro hoc filia Syon generalis ecclesia vindemiata remaneat botris suis in vinea clericorum: predata cucumeribus imperio laycorum. Vastata spiritualibus ciuibus in vrbe regularium a tumultibus seculi seniorum. Nonne tibi videtur quod bestialis sit predicatio indulgenda vbi nō audet quis spiritum libertatis effundere: sed tantum de carnalibus vitijs disputare. Videant ipsi in Hieremia huiusmodi designati doctores euangelij secuturi: quam malum sit et abhominabile deo non in regem improbū et fautores sagitas redargutionis acuere: cū propheta se positum videat [super reges] et genas suas vellentibus lugeat exponendas percutientibus se: laycorum vz et cum eis pariter clericorum. [Ab aquilone pandetur omne malū etc.] quia generalis ecclesia que est Roma in aquilonis partibus sedem fixit: non immerito vnde creuit in gloria inde prestoletur et penam. Imperatores siquidem reipublice olim pro xpo paupere sue dignitatis tunicam exuentes induerunt eum quasi nouum hominē in Siluestro. Nunc autem necesse est vt nudus ab eis et succinctus Petrus effugiat: et mittat se summus pontifex in angustia temporis spoliatus bonis temporalibus et filijs captinatus

Dan. 8 ps. 79. Apoc. 13. Matt. 27. Apoc. 14. Esa. 1. Bestialis pdicatō vbi non audet qs spūm libertatis effundere. Esa. 50 Cōstātinus tpe siluestri pape. Aiscronicā archiepi florētini et alior.

Jo.21. natus in mare gentium surgendarum: vt
vnde opum & diuitiarum egressa sunt flu/
mina: illic per angustos meatus in deiectio
Eccl.1. nem ecclesie reuertantur. Sed nec hoc ob/
stat quod sequitur: vt iterum fluant: quia
post illius regis iniqui: iacturam mirabi/
lem in Pharaone & Antiocho designataꝫ:
1.Macha. sub quo extorquetur scortia ecclesie meretri
Exo.1. cis oollam et oolibam: latinam & grecam
& inde. ecclesiam bipertite: restituentur in ea iudi/
Eze.23 ces iustum iudicium iudicantes: & consilia
rij pacis pariter & virtutis. Item sicut anti
quitus in apostolis & doctoribus formabū
tur: quia dabitur (velit nolit arrogantia su
perbientium sacerdotum. vꝫ. modernoꝝ)
3.reg.1 solū Dauid filio Salomoni homini vtiqꝫ
pacifico & dilecto: & ponetur in consolatio/
neꝫ ecclesie transmigrantis de morte Abel.
sciꝫ prelatoꝝ queꝫ Chaim malitia in agro
Gen.4 temporalium per potestatis imprudentiam
interfecit filium Seth aliud Semen. scili/
cet spirituale: vt iaꝫ non discant homines
carnaliter viuere: sed potius spiritualibus
inherere. [Olla] igitur illa nunc mun//
dum nunc cor hominis nunc infernum &
synagogam reprobā representat. Nam mū
dus inflāmatur seuitia. Cor ira. Infernus
miseria. Synagoga perfidia. Que omnia
facem. scilicet & conscientias dyabolicis fla
Johel. tibus administrant: vnde Johel. Olle cō/
2. Et buste facies eorum. In olla combusta duo
Nauꝫ.2 notantur: nigredo & rubedo. Nigredo tri/
stitie & pene. Rubedo luxurie & ire. In mū
do quidem succensa est velut olla impietas
Gene. portanda in terram senaar infernaleꝫ spur/
10. Et citiam. In inferno autem relinquetur in/
zacha.5 cendijs nullatenus trāsferenda: quia ignis
Esa.66 eorum non extinguetur & impietatis ver/
Et Eze mis erit sine morte victurus. [Ab aquilo/
chi.20. ne ergo pandetur omne malum super ha/
Et mar bitatores terre &c.] scilicet a plātis & quasi
ci.9. a parte reproborū super ecclesiam siue mū/
dum. Nempe pastores ad aquilonem. Do/
ctores ad orientem. Virgines ad meridieꝫ.
Martyres ad occidentem sua fixere tento
ria. Bene ergo culpa a pastoribus deriua/
Ezech. tur ad alios: quia necesse erat vt a sanctua/
9. rio cedes inciperet: & sic suspensis in pati/
bulis capitibus ppl'ꝝ ira dei descēderet. In
de Ezechiel. Ecce vētus turbinis veniebat Eze.9.
ab aqlone. Saluis itellectibus alijs in suo Josu.8
loco seruatis p cursu nr̄o sic sufficiat expo 7.10. Nu.25
ni. Ecce ventus turbinis. i. tentatio turbās Eze.1.
subditos ab aqlone: plātoꝝ veniebat & ve/
niet. Hic est spūs superbie a frigidis menti
bus quasi ab Adam qui in paradiso cuꝫ sa/
turno refriguit ab incendio charitatis: tur
bans & mouens corda simplicium a vite re
ctitudine & quiete ad curas secularium in/
quietas. Et nubes magna nequitie que ope
rit omnem terram: & ignis iracundie eos
inuoluens: & splendorum dignitas & glorie
in circuitu commutata. Et electri species
temporalium & spiritualiuꝫ administratio:
de quorum medio quattuor animalia pro/
deunt monstruosa: animalibus contraria
laude indigna habentia facieꝫ leene ad car Dan.7
nales illecebras recurrendo. Vrsi ad sum/
ptuosas diuitias cumulādo. Pardi inanes
fabulas & falsas persuasionuꝫ insanias enar
rando. Dissimilisqꝫ bestie: ad impias suas
potentias ostendendo: non attendens qꝫ
peruerso ordine leo fidei sternitur: vitu//
lus patientie ceditur. Lex humilis doctri/
ne reijcitur. Aquila spei inconfusibilis con
culcatur. Sicqꝫ superbe dissoluteqꝫ viuen/
do prelatorū cuneus cum Salomone ydo/
latra senescente simul celum & terram possi 3.reg. 11.
deant: & in vno esse appetāt altissimi filius
& i altero effici antichristus. scilicet surgat.
Hinc [aquilo & ollam] prelatoruꝫ malitiaꝫ
flatus iracundus & tumidus plus accen/
dat. Potens est deus [ollam] tante mali/
gnitatis extinguere & euertere cathedras Matt. 21.
impiorū: facereqꝫ de eis resticulam: vt vno
fune iudicij imo supplicio temporalis per/
turbantur in carcerem: cum Joanne deca/
pitentur ab ordine dignitatis ad saltatiōeꝫ
Herodiadis filie: ac si alterius athalie indi mar.6.
cium vel instinctum secularis militie in be 4.reg. 11.
stia que hucusqꝫ & si per reuerentiam āmo/
do per seuitiam deuorabit. ¶ Moraliter
[aquilo est mētis accidia a qua pcedit om/ Moraliter. Accidia
nis malitia praui operis sup [habitatores]
cogitationes. s. [terre]. i. carnis. ¶ Tropo/ Tropologice.
logice: [Aqlo] Doctores heretici vel magi/

stri τ phi mundi huius in cisterna lre occi/
dentis.s. doctrie secularis sua malitia aiam
frigidam facientes.[inhabitatores terre].i.
Scia se cularis aiam frigidã fa/ cit. ecclesie denudande. Ue eis qui facies sue
ↄscie ad tales aqlones obijciunt: τ de quo/
rum sciaꝝ flatibus succendi cupiunt.s.edo
Historice ceri.¶ Historice [olla] cure secularis nego
ciositas est que ebulit tumultibus sup ope/
Moraliter ribus τ laborib⁹ mũdanis ignoscit.¶ Mo
raliter mens hois velut [olla] succendit.
[aquilonis:] dum petis inuoluit: dum flati
bus dyabolice tentationis vrget. Synago
ge quoq; peruersorũ fremunt τ feruent vt
[olle] malicie vt christum in membris suis
iterum gluciant exquoquant τ affligant.
Anagogice ¶ Anagogice libera proinde deus ne [olla]
infernalis nos absorbeat. in quã qui semel
In inferno ñ est exit⁹ ceciderit non exibit. Ibi non flabit dyabo/
lus amplius/qꝛ ipse ẽt cũ alijs vrget ad pe/
Esa.30 nã. Spũs inquit dñi quasi torrens vbi va
lida sulphuris vbi rediuiua vehemens est
τ perpetua pena ignis inferni. [Ecce ego
ↄuocabo oẽs reges aqlonis τ cognationes
Contra ecclesiã adducẽdi sunt Reges τ principes Alemanoꝝ eoꝝ] primo loco ↄtra ecclesiã τ plãtos ad/
ducendi sunt reges τ pncipes Alemanorũ
τ erigent sedes suas.s.statiões in portis pla
toꝝ τ ecclesiaꝝ ẽt subditaꝝ. Scdo loco ipsi
plati superbi ↄtra catholicã dignitatem τ
apostolicam sedem ↄspirabunt: τ eoꝝ sup/
bia non solũ [portas] clericoꝝ deijciat: sed
Ps.73. ẽt ad deũ semp ascendat. Tertio loco sunt
saraceni: τ alij filij aĺs falsi xpiani venturi
Saraceni ventu ri sũt cõ tra pplꝫ xpianũ τ insurrecturi ↄtra impiũ τ ppl̄m xpianũ
vt si fieri possit inducant in errorem ẽt ele/
cti designati [in portis syon] .s.ecclesie gene
ralis. Quarto loco ↄtra religiosas mentes
Matt. 24. τ penitentes ↄuersasq; ad dñm de egyptia/
cis moribus seculi fugiendo.[Reges]prin
cipalium vitioꝝ insurgent cum [cognatio
nibus suis].s.alijs vitijs innumeris proce/
De religiosis dentibus ab eisdem τ spãliter ↄtra religio/
sos qui se pp regna celoꝝ scrificauerũt dño
ↄfitendo: formarunt vitam celibẽ expien
do: nescientes loqui/silentiũ obseruando/
accipientes verbum in claustris: ppensius
meditando/videntes [virgã vigilem] sup
se τ frẽs disciplinis regularibus corrigen/
do: [olláq; succensam] corda non tam celsa

desiderio qȝ charitatis zelo super improbos
opponendo. Mittunt acceptas iussionis Mittũtur reli giosi ad euellenda vicia
lnias τ obedientias ꝓsequendo: radicitus
vicia euellendo τ soliciti virtutum planta/
ria ↄfouendo: ac bona τ perfecta vite opera
regularis instruendo: ac demum [cõuocare
reges τ cognationes eoꝝ].s. clericos τ lay/
cos ad pniam faciendam τ vitam ↄtempla Hier.9
bilem emulando [portasq;] sensuum qbus
vel ad carnalia vel tpalia trahunt incauti: Portarũ signi ficatio.
vel ad spũalia τ celestia inducunt: vndiq;
oculati ꝓuide τ solicite possidendo. In no
cte enim vite pñtis multa oꝫ singularis vi/
gilia vigilare: τ assidua disciplina corrigere
vias: ne si non pmat supbiat vel si negligit
improbabili torpore marcescat. Uigilate i/
quit τ orate ne intretis in temptationẽ.s. Matt. 26.
vespere mane τ meridie. Uespere eniꝫ: Na
uicula fluctuabat. Mane Pharaonis exer Mar. 14.
citus ꝓsequebat Israelem. Meridie Isbo/ Luce. 22.
seth a latrũculis est pcussus. Mens sigdẽ Matt. 14.c.
spũalis sed trepida fluctuat in ꝓsecutionẽ
mundanoꝝ: ꝓsegtur a potentia carnalium Exodi. 14.c.
vitioꝝ: pcutit a seuicia demonũ. Iste sunt 2. Reg. 4.c.
tres lancee qbus absalon impetit. tribula/
tio seculi. suggestio carnis. τ temptatio de/ 2. Reg. 18.c.
monis. pmã fugiebat. in scda pẽdebat. ter
tiã tollerabat. fugiebat attritus. pendebat
icautus. tollerabat exarcus. Hec forma pdi
catoris. Joab vt in doctrina euangelica/se/
culi mala fugiat. Carnis opera crucifigat.
Tormenta inferni expauescat. Sic helyas
Jezabelem refugit: sub iunipero quiescit. 3.reg. 19.c.
ad montem oreb tendit. Jezabel fluxus va
nus.i.tẽporalitas. Juniperus aculeis plena
asperitas. Oreb magna horribilitas. Super Esa.13
montem inquit caliginosum leuate signũ
.i. super dyaboli potentiam signum crucis
seu xpi. Tales dicũt. Si ambulauero in me Ps.22.
dio vmbre mortis non timebo mala qm̃ tu
mecum es. Tentatio eniꝫ dyaboli est veluti
vmbra mortis: que pmo obumbrat p falsã
suggestionem. scdo mortificat p praui opa/
tionem. per medium eius viator penitens
ambulat dum nec suggestione se subijcit:
nec prauo operi se imergit. Uia ergo regia Deute. 5. τ.17 τ.2.pa/
eundum est non declinando ad dexteram
mundi nec ad sinistram inferni. In tali via
positus

Isp.34. positus erat Ezechias dicens. Ego dixi in
⁊ puer/ dimidio dierum meorū vadā ad portas ife
bi. 4. ⁊ ri. Dies ei⁹ erāt in mūdo prosperitatis: por
Esa.30 tas iferi: aduersitatis. In medio inqt veri/
tatis ibat dolēs ⁊ timēs ne se prospera tol/
j. Reg. lerent: aduersaqꝫ quassarent. Inde. Uacce
6. cap. proficiscētes in bethsames. i. patriā penitē
tes imo penitentiā pdicātes: ferrētes arcā
ecclesie siue crucē: quoꝝ fetus sunt digni
fructus domi cōscientie ⁊ discipuli locis ⁊
claustris astricti regulis pceptoꝝ. Ibāt si/
quidē in directū. Iste vacce vadūt obediē/
do mugiūt igemiscēdo. Calcitrāt arguēdo.
circueūt peccatrices aias ꝯuertēdo. ¶ Nō
q̄ oēa pastores illos significat q̄ volūt vitā
artā euāgelicā temere in eoꝝ reprehēsione
corrigere quasi nō recte igrediant ad euan
geliū veritatis: sed pcutiunt a deo. s. spiritu
qui ducit illos. Et dignū qdē vt vnde vo/
lunt alios pfectiores corrigere inde iperfe/
Mat/ cti ipsi spirituali gladio arguant. Inde: qui
th. 26. gladio occidit gladio occidet. Uerū qꝛ nō
⁊ gñ. 9 tā pastores iprobi sed peccatores alij phili/
capo. stei pcutiunt ab illis cū de suis inigtatibus
13. ca. reuocant: mures ⁊ anos aureos offerūt in
j. Reg. capella cordis. s. ppriis pollutis opibus ⁊
6. cap. cōsciētijs bonos ⁊ puros affect⁹ ⁊ effectus
deo. Mors aūt vaccaꝝ sigat defectū eoꝝ. s.
pdicatoꝝ duoꝝ. s. ordinū futuroꝝ in tribu/
latione antixpi. Licet precedētes doctores
eoꝝ a tyrānis huius seculi suis tpibus fre/
quenter pro veritate occisi sint. A sanguine
Mat. inqt Abel iusti vsqꝫ ad sanguinē Zacharie.
23. c. ⁊ Abel primos doctores ecclie surgentis. Za
Luc. charias: vltimos pdicatores sigat q̄ occidē
11. cap. di sunt a Judeis. i. a platis/tyranis/religio
sis/clericis laycisqꝫ filijs babylonis: iter tē
plum ⁊ edem vel altare: si in fine secūdi sta
tus ptinētis ad clericos: ⁊ exordio tertij p/
tinētis ad cōtēplatiuos. vel certe: iter tem/
plum: Romane ecclie ⁊ edem reipublice:
Amos quoꝝ sub domus estiualis ⁊ hiemalis ma/
3. cap. ioris ⁊ minoris typo ruinā ppha minatur.
Pōt ēt aliter accipi: iter tēplū ⁊ altare: oc/
cidēdos esse. s. pdicatione sua ⁊ euangelica
Gene. veritate que mala minat reprobis: ⁊ bona
34. ca. pollicet electis. A symone ⁊ leui: q̄si a pha/
riseis ⁊ psbyteris siue sacerdotib⁹. i. religio/

sis falsis: clericis ꝫ puersis. nisi forte pro ere
ptiōe clericoꝝ ⁊ laicoꝝ d seculo ⁊ carnalib⁹
pentibus ⁊ seculi potētijs opprimant. In
igressu portaꝝ hierusalē. Ecce [Reges aq/ 4. reg.
lonis soliū] suū ponūt principes mundi in 7. cap.
ecclesijs suas ptātes exercēt. vel [porte] aie
sensus exteriores in qbus vitia dominant. Porta
vel [porte] sunt doctores quoꝝ virtutibus rūz ac/
⁊ pdicationibus heretici ⁊ phi huius mū/ ceptio.
di obseruāt vt arguāt atqꝫ deijciant. Inde. Dan. 8
psternet veritas in terra abūdante malitia
[olle aquilonaris] seculi. In qua ⁊ si succen
ditur ipietas furoris refrigescit feruor cha Mat/
ritatis. primo ponunt [porte]. scdo [muri]. the. 24
tertio [vrbes] Juda. primi sunt plati. secūdi
doctores. tertij auditores. De primis: oēs Trē. 1.
p orte eius destructe sūt. De secūdis: nō op Ezech.
posuerūt se murū pro israel. De tertijs: qui 13. ca.
seminat inter eos discordias. Cum talibus puerb.
deus [Judicia loquit]: cum exercet vindi/ 6. capi.
ctam in eos. s. [libātes dijs] supbe dignita/
tis: [alienis] terrene cupiditatis. vel dijs. i.
demonibus [alienis] ab humana natura.
¶ Moraliter [porte] sūt sensus corporales Mora
aperiēde in bono/claudēde in malo. [Mu/ liter.
ri] virtutes. [vrbes] affectiones vnanimes:
idest cogitationes. [Porte] sunt ad aditū ⁊
exitum cōstructionē. [Muri]: ad defensio/
nis munitionē. [vrbes] ad qetam possessio/
nē. [Accige lūbos tuos ⁊ surgēs dices] ⁊c.
Stola carnis: ⁊ mūdicia cordis: ac secula/ De pdi
ris affect⁹ obliuio audacē pdicatorē faciūt: catore
nec pudet eoꝝ faciē: vel quos mūdi cupidi audace
tas deprimit: vel carnis corruptela dissol/
uit. datur hodie in initio tertij status: vel
certe secūdi fine: vel hodie in hac vita: vel
in preuentione gr̄e ⁊ pnie idulte. [Ciuitas
munita colūna ferrea murus ereus] fortitu
do ⁊ ꝯstantia pdicatoris. [colūna ferrea] re
ctitudo ⁊ iustitia redargutōis. [ciuitas mu
nita] vnio ⁊ diligētia pfectionis. [In colū/
na ergo ferrea] plati. [In muro ereo] magi
stri. [In ciuitate] subiecti qui debēt eē [mu
niti] charitate sicut plati. [duri] fide magna
sonori spe. [sup oēm terrā] carnales: cupi/
dos: ⁊ idoctos. [Regib⁹ Juda] ecclie prela
tis vtutes aie ꝯsitentis doctorib⁹ veritatis.
[principib⁹ eius.] Si i regibus sūmi plati.

[principes]sunt epi diocesani.[sacerdotes]
clerici vel pdicatores q z doctores.[popu/
lus terre]fideles vel regulares religiosis.
Tales oēs[bellabūt]ↄ pdicatores reuellan
dos:quēadmodū iuda ↄdam ↄ israelē:xp̄z
3. reg. z apl̄os eius.Christ⁹ibi ptexit apl̄os:h̄ spi
12.15. ritus sanct⁹ futuros doctores.[nō preuale/
Joā.18 būt]succūbēdo fidei z veritati. Cap.2m.

A Ures hierusalē]ad quos clamāt
pdicatores discipuli veritatis z
deū timētes qui obediūt euāge
lio.[Recordaē]dn̄s[miserādo]
recolēs tpa i qb⁹[sequuta ē eū i deserto]pp
fideles apl̄os z pdicatores nouissimos mi/
sereē dn̄s alioz q vl̄ sequti sūt illos in gēte:
vl̄ istos i religiōe pnie.[Charitas]ē i baptis/
mate[despōsatiōis]fideli. In pfessiōe regu
lari. In pdicatiōe euāgelij.[terrā q̄ nō semi
naē]iustitia:sz ydolatria culta sterilis pma/
nebat.[Sāct⁹ israel dn̄o pmitie frugū ei⁹:]
vsqz ad hūc locū distulim⁹ itactū:qd ptrāsi
Gene. uim⁹in exordio libri huius. Primo tpe se/
12.cap. mē Habraaz electū est ex oib⁹ gētib⁹.Scd̄o
Mat. semē xp̄i.i.apl̄i ex iudeis.Tertio eligēdi sūt
4.10.c alij ex oi iudea z gēte.i.oi eccl̄ia latina. Si/
z mar. cut.n.fuerūt pmitie israelitaz i p̄ statu:apl̄i
1.3.lu/ in 2⁰renatoz:ita z nūc in exordio tertij sta/
ce.5.9. tus qdā pmitie xp̄ianoz clericoz vtiqz fi/
Gene. de sanctificādi sūt deo z mittēdi z spargēdi
49.z circa.z in vniuerso orbe.Hoz oiuz Hieremias ty/
Exo.1. pū portat q fuit vn⁹de pmitijs Dauid seu
z alibi sepe. deo z agno sanctificat⁹:qz z ipē Naçarenus
Apoc. deo ↄsecrat⁹.Nā oē masculinū ad aperiens
14.ca. vuluā zc.vides ne qz iā in lege pdictū erat
Numeri.6. de Hieremia isto qz eēt sctificat⁹ i vulua na
Luc.2 çareus efetus nō discrepās ab Isaac z Joā/
z.Exo. ne:q de senescētis vtero eccl̄ie pdierūt:q̄ in
34. dolore z afflictiōe antixp̄i pariet filios iserē
B.21. tes clericis z obstinatis alijs merorē:penitē
luc.1.c tib⁹gaudiū:designatos in illo loco vbi dr̄.
Esa.9. Puer nat⁹est nobis z fili⁹datus est nobis:
puer quo ad obiāz z doctrinā pdicatoris:fi
lius quo ad excellētiā z amorē ↄtēplatiōis:
siue p eo qz xp̄s ē de⁹z hō: gemin⁹ordo erit
duoz.De⁹quo ad flagellū doctrie:hō quo
ad ociū psalmodie.Siue qz alij eoz ibūt ad
pugnā exhortatiōis:alij mācbūt ad sarcinā
orōnis:vt israeli fiat victoria ex eleuatione

manuū Moysi.i.pdicatoz sustentādoz ab Exod.
aarō z Ur.i.ferētiū sacrificia pro peccatis z 17.ca.
deuotiōis ac desiderijs charitatis.Noli in/
qt dicere qz puer ego sum:qz iā nō dicā vos Hier.1
seruos sz amicos meos:spōsi.i.vitatis.Sic Joan.
igitē aīa deuota q̄si Regina in ↄfessione lau/ 15.cap.
dis:pnceps in satisfactiōe opis:sacerdos in Aīa de
pfectiōe vtutis offerēs deo holocaustū sua/ uota regina est
uitatis z deuotiōis.[Oēs q deuorāt eū].i. pnceps
Israelē.i.detrahūt vl̄offendūt:peccāt.i.pu z sacerdos.
nienē in p̄senti z mala veniēt eis in futuro.
Nota.[Sāctus Israel dn̄o pmitie frugū.]
[Sāct⁹]ↄ ignamēta carnis.Israel ↄ ignorā
tiā cece mētis:pmitie deuotionis z glorifi/
cationis:frugū.i.bone opatiōis:eius.i.dei.
Ut nō sibi iputet sed beneficiū a dn̄o reco/
gnoscat.[Audite verbū dn̄i.]Custodite z
iplete opib⁹euāgeliū sequētes vbū xp̄z[do
mus Jacob z oēs cognatiōes dom⁹ israel.]
qz facta est iudea sanctificatio ei⁹ z israel po Psal.
testas ei⁹:eos alloqē sic.[Quid iuenerūt in 113.
me p̄res vr̄i iniquitatis: qz elōgauerūt se a
me]siue ad clericos siue ad religiosos ver/
bū extēdaē:patet qz clerici elōgāt se a cōuer
sione.Religiosi ambulāt post vanitatē secu
laris ↄcupiscētie:[z vani facti sunt].i.istabi
les designāt.[in p̄rib⁹dom⁹ Jacob:]prelati
eccl̄ie latine ad cui⁹filios pphetic⁹smo di/
rigiē.[In cognationib⁹dom⁹Israel.]greci
z subditi eoz.Et primi discedūt a cultu bo
ni opis:scd̄i vadūt viā erroris ac si vanita/
tis negligētib⁹oib⁹z nō querētib⁹pniali cō
uersione:minaē dn̄s mala.[q ascēdere eos
fecit de egypto:]credētes de circūcisiōe ve
ritatis discipulos a doctrina carnali:aīas a
diuitijs:penitētes religiosos de mūdi ille/
cebris:vel de actiōe ad ↄtēplatiōnē:ac si[in
desertū z trāsduxit per desertū:]gētilitatis
q̄drifario errore distēte:pmo[terra ihabita
bilis:]p ydolatriā.scd̄o[i uiā:]p ignorātiā.
tertio[terra sitis]p mūdanā sapiētiā. quar/
to [imago mortz:]p seuitiā. ¶ Moraliter. Moraliter.
[Desertū]ē aīa a deo derelicta.[Terra iha/ Aīa a
bitabilis:]vbi cupiditas.[i uia:]vbi iniqui deo de/
tas. [Terra sitis:] vbi voluptas. [imago relicta.
mortis.]vbi cordis tumiditas.[In d̄serto]
hui⁹mūdi sūt supbi/gulosi/luxuriosi / z fu/
riosi.Isti sunt oreb zeb:zebee z salmana.[p

Judicū terrā i qua nō ambulauit]vir doctor:[neqꝫ
8. ca. & habitauit homo]auditor:ac si deus & vnus
Psal. homo xp̄s.s.in fide incarnationis. [induxi
82. vos in terrā carmelli]contēplatiuorum.

p° egypt° — De egypto sinagoga laicoꝝ.
2° herem° — De heremo eccl'ie clericorū.
3° cāmell° — In carmellū vite religiose.

De gula in abstinētiā de q̄ i virtutū copiā. De veteri testō in nouū. De nouo i sp̄ualē itelligētiā. Quidā renati ꝓlapsi sunt ad iudaismū. Quidā ꝓfitētes relapsi sūt in seculū. Quidā sp̄ualia p̄dicātes corruerūt in errorē. Alij v̄tutib° p̄diti ad vitia redierūt: canis ꝯuersus ad vomitū: & sus lota i volutabro luti. (Scd̄e petri. 2) [fruct°]ꝯtēplatiuoꝝ ē gaudiū sp̄us [fruct°]scriptur̄ sp̄ualis itellect°. [fruct°]renatoꝝ salus. [fruct°]v̄tutū:etern° q̄st°. (Fruct° multiplex.) Optima sūt meritoria regni. [Ingressi ꝯtaminastis terrā.]Religiosi religionē fedāt morib° praua docētes fidē erroꝛib°. Clerici ecclesiā irregularitatib°:layci & alij carnē vitijs & prauis actib°. Uīd si clerici & p̄lati p̄dicatores & ꝯtēplatores & vxorati sic viuāt sic nouerūt: q2 oēs declinauerūt sil' inutiles facti sūt. (Psal. 13.) [Ingressi.n.terrā carmelli ꝯtaminauerūt eā.]Audi. [cōcussa ē basā & carmellus].s.cler° & religiosus: p̄mi ob cupiditatē ignominiosā. scd̄i ob iflationē religiosā. Sꝫ qd? luxit & elāguit terra: (Esa. 33) layci lugēt pre inopia: clerici ꝑ auaritiā & lāguēt i fide & ope ꝑ negligētiā. Cōfusus ē liban° ꝑ leprā exterioris imūditie: & sordet ꝑ luxuriā iternaꝫ. Fact° ē sarō: ꝑ tepiditatis ignauiā: [sic desertū:]ꝑ moꝝ igetoꝝ isolētiā & sic ꝯcutit̄ ꝑ d̄sidiā. basā: ꝑ abūdātiā & carmellus: ꝑ dissolute religiōis isaniā. [Fruct° terre:]sūt exercitia honesta. [optia:]v̄tutes. Ex p̄mis: caro ei° regescet i spe: ex scd̄is de° isp̄icit̄ i d̄core. [Terra i abhominatiōe ponit̄] cupiditatiꝫ & voluptatꝫ & p̄uaricatōis reijciētes post tergū d̄nm pniaꝫ ꝯtēnēdo. [sacerdotes nō dixerūt vbi ē de°].s.clerici relinquēdo d̄nꝫ. [& tenētes legē].s.docētes: [nescierūt eaꝫ:] praua opantes: h̄nt nomē q̄ viuāt.s.ꝑ doctrinā: sed mortui ob culpā.s.ꝑ prauā vitā. (Apoc. 3. cap.) [Pastores p̄uaricati sūt:]ꝑ symōiā. [Prophete ꝓphetauerūt i baal.]ꝑ auaritiā. Isti sūt ꝓph̄e docētes auguria vt Baal q̄ sunt ydola peccatoꝝ: ppea iudicat eos deus in flagellis tp̄alibus & dissipabit in perpetuis. [Trāsite ad isulas cethi & incedar mittite] q̄si dicat ois gēs nō auertit̄ a suis erroꝛib°. Judei & xp̄iani gloriā xp̄i i ignominiā v̄tūt antixp̄i: ydolū iudeoꝝ Barabā: xp̄ianoruꝫ antixp̄s. (Cāti. 8) Uel certe gl'iaꝫ nois xp̄iani mutāt in ignominiā praui op̄is. Utinā fortis esset vt mors dilectio dura sicut ifern° emulatio: p̄lati forsā decorē iduerēt: iustitiā quererēt: & subiecti ad v̄tutem obediētie se pararēt. Sed timēdū est ne fit sic ppl's sic sacerdos. Oē ingt lāguidū caput: vbi ꝑfidia p̄latoꝝ: (Esa. 1.) oē cor merēs: vbi tristitia clericoꝝ: a planta pedis &c. vbi ibecilitas laycoꝝ. Si i uertice nō ē sanitas fidei: m'lto min° i corde sinceritas spei: lōgi°āt i plāta pedis sedulitas charitatis. vertex eni supbi: cor ambit: plāta sordescit. Supbit gl'ia eccl'ice dignitatis. Ambit auaritia mundane ꝓsp̄itatis. Sordescit luxuria corporee prauitatis. Sicqꝫ vulnus luxurie nō circūligat̄ fascia castitatis: liuor auaritie nō curat̄ medicamine : pauptatis: plaga tumens: superbie [non fouet̄ oleo]lenitatis. Sed vulnus: igeritur tentatur gladio: liuor virga tribulationis. plaga: baculo cōtritionis. Uulnus: tentationis in animo: liuor/tribulationis, in mundo. plaga: terroris in mortis periculo. Ab his tribus plagis corda terrena & auersa p̄munt̄. [Super quo inquit percutiam vos vltra addentes preuaricationem:]propterea quarto loco in quo non conuertitur deus nec miseretur iniqui percutit edicto damnationis in iferno. Audiat superbia prelatoꝝ. Quomodo cecidisti de celo lucifer q mane oriebaris. (Esa. 14) Ubi auaritia clericorum : qui vulnerabas gentes: vbi luxuria laycorum. Audi casum vsqꝫ in profundum laci. Singulus duas penas habebit: (Esa. 14) tineaꝫ & vermē: vnam in corpore alteraꝫ in corde. Hec est maledictio que egressa est in omnem terraꝫ hominum damnandorū. [Transite:] inquit vos predicatores: [ad isulas:]idest ecclesias clericorum: & mittite in [cedar:] ciuitates laycorum. [considerate vehementer:] monasteria religiosorum: qui fluctuant fluctibus auaritie : qui operiuntur tenebris luxurie

qui tumescunt moribus regularis obseruā tie. Sed hmōi gens tripl'r mutat deos: platos.s.auaros: luxuriosos & tumidos. Qui sunt reuera tres spūs demonioꝝ designati in ranis qbus egyptus mundus ebulit in agris: in furnis: in cauernis. Jn agro semē seritur. Jn furno panis quoquit. Jn cauerna dormit. Semen ipietatis: panis infirmitatis: somnus ingetudinis. Jn laycis qdez est opus inanis laboris. Jn clericis cibus inanis erroris. Jn religiosis luctus insani doloris. [Sed pp'ls meus:] electus. [mutauit gloriam:] ꝯtemplatiōis [in ydolum] actionis. De tribus pmis dr. Duas gentes odiuit aia mea.s.ydumeos & philisteos: & tertia nō ē gens quā oderim.i.minus oderiz. Jn ydumeis plati superbi: ipsi habitāt in mōte Seyr. Jn philisteis: clerici auari: ipsi sunt cupidi potione cadentes. Jn pp'lo stulto: layci luxuriosi: ipsi sunt habitantes in sichimis: operis & laboris inutilis. Minus tñ respectu clericoꝝ & platoꝝ layci punietur qꝛ minus de dei voluntate cognoscunt. Si iam pp'ls oderim intelligat. Pꝫ qꝛ grauius fornicatores & adulteros iudicabit deus. Fornicatores sūt qui vitijs incuruantur. Adulteri sunt qui verbū dei in operib⁹ detrahūt. Deniqꝫ in hoc ꝙ iubent aliqui [transire ad insulas &c.] figt ap'los missos ad gentes ꝯuersas: al's ꝯuertendas in reprobationē iudeoꝝ: qd̄ sil'r ꝑstolat: ꝙ aliq doctores futuri euersis clericis & ipsis xp̄ianis transeāt ad gentes hucusqꝫ in cecitate relictas. [Obstupescite celi] .i. angeli admiramini: vel certe pp'li xp̄iani celoꝝ noie inuunt: qui nisi ꝯuertant desolationi erūt. [Duo mala fecit pp'ls:] inter cetera grauiora: deserendo spūalia pro tpalibus: virtutes pro vitijs: doctrinā sacrā pro pħijs & legibus: eligētes pro xp̄o antixp̄m: pro deo diabolum: pro regno celesti infernū. [Me dereliquerunt fonte aque viue & foderunt sibi cisternas dissipatas que ꝯtinere non valent aquas.] lachrymosa spūs.s. ꝯquestio q orat pro nobis gemitibus inenarrabilib⁹: ꝙ magis ꝯfidunt in quadrigis egypti: in sapia Pharaonis: in aqua turbida fluminis: qꝫ in virtute & potentia dei: in doctrina xp̄i & gr̄a spūs sctī: doctores plati & religiosi ecclesie que est Rome/cuius fides & fi anunciabat olim in vniuerso mundo/mō pro multoꝝ refrigerio charitatis: in pfidiā tñ mundanaꝝ reꝝ obtentus: tum abintus dignitatū tum instinctū hereticoꝝ dogmatum auersi & ꝓstrati merent. [Cisterne dissipate:] imo dissipantes fidem & gr̄am trinitatis sunt legiste & decretiste & pħice doctrine: que sunt tres ordines dn̄tium: & fuscinula tridēs clericoꝝ/ac si filioꝝ agar exquirentiū terrenoꝝ prudentiā. Tales [non pn̄t ꝯtinere aquas] vitales & vite.i.xp̄i/qui velut vtres veteres qui vinum nouuz nō capiunt euangelij disrūpunt. Et si qn̄ recipiunt vinum in terrenā auaritiam: ac si filius Jude qui semen verbi dei fundebat in appetentiam mundanoꝝ piturus ipsis effūdunt. Legisp̄iti enim huius & futuri tpis aiales sensum dei non hn̄tes terrena querunt: aurū sapie dei in lutum auaritie mundi & scie sunt nunc: luxurias diligunt: & cū antixp̄o eoꝝ p̄rono & p̄uio cui seruient trāseunt in muliebres ꝯcupiscentias dignitatum. Certe si spūs dei est fons vite/ꝑfecto spūs diaboli & mūdi cupiditas de qua qui plus biberit sitiꝫ auget / moralis ariditas & infernalis ꝯsumit. Unde & ad Hieremiam istum sermo fit de sermonibus siccitatis. Sed orandus est dn̄s vt terrā arentē irriguis repleat Moyses vt marath ligno doctrine dn̄i placabilem faciat: Heliseus vbi hierico fluenta sterilia & corrupta in ꝑflua & salubria salis imissione euāgelici.s.sermonis inuertat. ¶ Moraliter. [fons] virtutū [in cisternā] vertit vitioꝝ que destruūt deuotionē celestium & carnalium inferunt vetustatē. Jn hanc cisternā veterē Joseph mittit. Jn hanc in diebus niuis leones ferunt. Jn hanc velut in corde terre Jesus descendit sepultus. ¶ Hystorice fons baptismus in quo pompa diaboli & mundani fauores renūciant. Sed pro eo [cisterne fodiuntur:] ꝯcupiscentie & diuitie terrene que frigidam aquā faciunt elemosynaz restringentes: [& aquas nō valentes tenere] scꝫ diuitias ipsas perpetuas/sponsiōes baptismales dissipant. [Nunquid seruus est

Jsrael

Exo. 8.c.
Eccle. 50.
Mar. 16. Et Actuū 13.c.
Aliqui docto res trāsituri sūt gentes.
Nisi populi xp̄iani conuertant desolationi erunt.
Ad roma. 8.
Esa. 31
Dan. 7
1. reg. 2.c.
Baruch. 3
Mat. 9.c.
Gene. 38.c.
1. ad corin. 2.c
ps. 35. 41. Et puerb. 14. Et Esa. 12
Et Jo. 4.7.c.
Hiere. 14.c.
Exo. 15.c.
4. reg. 2.c.
Moraliter
Gene. 37.c.
2. reg. 23.c.
Mat. 12.c.

Israel aut verniculus? quare ergo fact⁹ est in p̄dam:] ⁊ israel est filius non seruus: liber non libertus. Serui flagellant: filij diligunt / ⁊ ille est filius ancille / iste libere. Iudei serui sub seruitute legis agentes: xp̄iani liberi sub libertate euãgelij militantes. Si filius vos liberauit / vere liberi eritis: filius liberat a morte spūs .s. a pena: ille in aqua / iste in igne. Inde si abluerit deus sordes filiarū syon.i. pctā aiaꝝ.s. ecclesie militantis originalia / ⁊ saniem lauerit pctōꝝ mortaliū de medio eius.i.corde: spū iudicij quo demones in aqua ac si Pharao ⁊ eius exercitus demergunt: ⁊ spū ardoris in igne quo diabolus ⁊ angeli eius succendunt / ac quinquagenarij Ochozie. Igit israel est q det fidem que mundat cor / deum intelligendo ⁊ cognoscendo: seruus non est ad vitia relabendo: nec [vernaculus] se a celestibus excludendo. [Quare factus est ergo in predam?] quare nō [rectus.] quare nō [firmus rectus] in opere: firmus in fide. Q̄ bonus israel deus his qui recto sunt corde. Mei aūt pene moti sunt pedes. Audi [p̄dam.] Israel si audieris me obediendo nō erit in te deus recens: incarnando: nec adorabis deum alienum: a tua nā reputando. [Rectus] ergo non est israel in deo q indignum reputat q̄ deus fieret hō. [Firmus] nō est q non credit vt in nām diuinā hō ꝯscenderet. Quare ergo si xp̄s deus non rapinam fecit dei: tu israel xp̄ianus in p̄dam eris diaboli? [Super eum rugierunt leones.] demōes: tyrani: vitia puersi p̄lati: heretici doctores. [Et dederunt vocem suam:] derisionis in eum.i.xp̄m blasfematōis in deū: in eum quasi hoiem: in deum quasi in creatorem. [Posuerunt terrā eius in solitudine ciuitates exuste sunt: ⁊ non est qui habitet in eis.] Terra xp̄i synagoga: ecclesia romana: aia quā subuersores fidei destruunt in tpalibus. [Exurunt] in spūalibus. Aiam [leones] dissipant cupiditate. [Exurunt] libidine. Inde grex dispersus israel leones deiecerunt eum: rex.s. assur: ⁊ Nabuchdonosor rex Babylonis. Primus comedit. Scđs exossat carnales enim in diuitijs velut in aquis diabolus comedit / quos velut in olla aqlonis.i.mundi malitia decoquit: ⁊ ad finē fortes ⁊ spūales exossat.i.voluptatis ardore ꝯsumit. Olla nepharia quā diabolicus flatus a qua tpaliū replet vt buliat: igne succendit vitioꝝ vt excoquat: carnales velut ligna supposita ptinaces vt ossa velut carbones accēs̄. Uel certe [leones:] sunt doctores spūales [qui terrā ponūt in solitudinē:] dum mundanos in religionē impellunt. [Et ciuitates eorum exurunt.] dum puersa acta igne charitatis incedunt. Sed q refrigescit charitas abundante malitia non oīum sed multoꝝ [nō est qui habitet in eis] .s. vel monasticā vitam pficiat vel incepto feruoris ꝓposito pseueret. Inde. [Filij quoq; mēpheos ⁊ taphenos.] hoc est qđ dicit Esa. A planta pedis vsq; ad verticem capitis non est in eo sanitas.s. in populo xp̄iano: a layco vsq; ad p̄latū: vel a religiosos vsq; ad reglarē. Due ipe ciuitates site sunt in egypto: ⁊ filij mundi huius ecclesiam fedant erroribus: rapiunt detractionibus: corrūpunt malis exemplis. Nam clericos inscipientia: p̄latos in pudentia: laycos insania sapia mundi quasi auro pudentia duri cordis.i.arrogantia

Insania cordis que ⁊ lasciuia. primi designant in bestia ascēdēte de terra.
Scđi in bestia que de mari.
Tertij in dracone ruffo.

Primi sunt aries sup portā vlai.i. scia scripturaꝝ mundanaꝝ. Scđi rex ipudens facie qui velut aspis surda ꝯtemnit carmina incantantiū. Tertij hircus capraꝝ fetidus incuruantes se luxurijs mundanoꝝ. Eo vero tpe quo tales abstractos a suis sceleribus ducebat dn̄s p semitas eq̄tatis derelictus est ab eis auersis.s.a fide. Sed redarguit eos sic. [Et nunc qd tibi vis in via egypti vt bibas aquā turbidā?] Hic nota q̄ credentes ex Iudeis ascendūt de synagoga in desertum gentiū velut ex egypto. Sed doctores iudeoꝝ ⁊ grecoꝝ ⁊ gentilium doctrinis suis fedauerunt eos ita vt alij ad iudaismū alij ad ritus gentiū laberent. Nunc quoq; redarguit dn̄s xp̄ianos qui relictis moribus mundi in dei obsequm se vouerunt: ⁊ quasi via pnie eos dura ⁊ aspera terreat ⁊ tedeat

Margin notes: Ad gala.4. Et gen.21.c. Esa.4. Exo.14. Mat.25. 4.reg.1.c. ps.72. ps.80. ad phili.2.c. Matt.27. Et Mar.15.c. Hiere.50.c. 8,c,1. Matt.24.c. Esa.1. Apoc.13.c. Apoc.12.c. Dan.8

itineris ꝛ laboris ad viā egypti ꝯuersatiōez secularē redire ꝯtendunt. Uel certe in ipsa religione viuere eatenus vt in mundo [vt bibāt aquā turbidā] ꝯcupiscētiā terrenoꝝ [in aqua] voluptas affluentia phica ꝛ mūdana scia q̄ turbāt auditores ꝛ appetitores
Ezec. 1 eaꝝ. Uentus.n.turbinis veniens ab aqlōe turbauit eos.s.tēptatio diaboli triplex. De
4.reg.2 pª eleuauit dn̄s Heliā p turbinē in celuz. Celū in vita casta. Turbo carnis tēptatio.
Ecclici 2. Percussa malitia donuz castitatis acgrit. Inde: fili accedēs ad ꝑuitutē dei ꝛc̄. De 2ª
Psal. 106. turbati sunt ꝛ moti sūt sicut ebrius. Et turbati sūt oēs insipiētes corde ꝑ eo ꝙ nihil
Psal. 75. inuenerunt viri diuitiaꝝ in manibus suis. De 3ª q̄siuimus bonū ꝛ nō venit ꝛ pacez ꝛ
Hiere. 8.ꝛ.14 ecce turbatio. Primi dicūt vxorē duxi. Se
luc. 14 cūdi iuga boū ꝛc̄. Tertij villā emi ꝛc̄. Sed
Psal. cxi. nec diuites: dispsit dedit paupibus. Sz nec inflati scia: lex dn̄i imaculata ꝯuertens aias
Psal. 18. puulis. Cōtra lex eoꝝ/legistaꝝ/decretistaꝝ theologoꝝ phantiū magroꝝ.s. doctria maculata puertens ꝛ subuertēs aias a fide terrestriū mēdax nō dei sed diaboli insipientiā pstās puulis. De hac triplici tribulatōe
Esa. 21 Esaias ait. Sic̄ turbines ab affrico veniūt. Ecce pª. De deserto venit. Ecce 2ª. De terra horribili. Ecce 3ª. Audi affricū voluptatis carnalis: transtulit austrū.i.grām ꝯtinē
Psal. 77. tie de celo.i.de ꝑposito religiosi ꝛ induxit i v̄tute sua tēptatōez.s.corruptōis ꝛ pluuie sicut puluerē terrena repetēdo: carnis lasciuias diligendo. Audi desertū cupiditatis:
Psal. 106. posuit fluia i desertū. Desertꝰ mūdus q̈ deserit fugiēdo: i quo sūt fluia diuitiaꝝ: de q/bus bibimus ꝛ viuimus ad vsum. Sed ex quo de eis curuamꝰ genua ad bibendū inintentes diuitijs plusq̄z dei donis siccat dn̄s
Numeri. 21. aq̄s eiꝰ ꝛ sic aq̄ nō sunt. Panis deest ꝛ aia nr̄a nauseat: cibū leuē: doctrinas xp̄i pauperis ꝯtēnendo q̄ leues facit ab onere seculari. Audi terrā horribilē q̄ ē scia secularis q̄ ꝛ errorē in p̄nti ꝛ terrorē i futuro acgrit
Esa. 11 ꝛ suggerit. Desolabit inqt dn̄s lingū maris sapia seculi amaricātē: ꝛ ad tenebras cecitatis adducētē. Ecce de aq̄ turbida ꝯcupiscētia carnalis. Seqtur. [In via assirioꝝ].i.superboꝝ [vt bibas aq̄s flumis]. [Aque] egypti turbanꝫ sanguine pcti luxurie. [Aque]
Exo. 8

assur turbanꝫ inundatione peccati supbie. [Quid ergo tibi in via egypti ꝛ Assur] nisi vt carnalia queras/superba sapias: lz a carnalibꝰ platis ꝛ supbis moneamus aufuge/re: ꝛ ad eos q currūt in silētio q̄si ad aquas siloe aiuz intorquere: tn̄ in hoc loco ponderosa expō est. Nam ꝑma spūalis de egypto Esa. 8.
fuit synagoga. scd̄a/eccl̄ia greca. tertia/latina. Prima ꝯfidit in egypti potētia/ꝛ assyrioꝝ regibꝰ. Inde egypto dedimus manuz Tren. 5
ꝛ assyrijs vt saturaremur pane. 2ª in tyrānis psaꝝ ꝛ regibus ꝯstātinopolitanis. 3ª in regibꝰ Frācie ꝛ alemanis. Quid ḡ Ro. ecclesie [in via egypti] ꝯfidit/sperās antixp̄m a frācis ꝛ doctrinā ex eis: q velut [aq̄ turbida] cupiditatis ꝛ luxurie turbāt ecclesiam. Egyptꝰ hō ꝛ nō deus ꝛc̄. humanā potētiaz Esa. 31
exigēs nō diuinā ex eq eiꝰ caro ꝛ nō spūs: q̈ 2. ad
magr̄os addit: occidētis lr̄e nō vitalꝫ spūs cor. 3.
q dat oībꝰ affluēter. Uideat Ro. caplꝫ si nō Jaco. 1
fiet eis arūdineus baculus potētia gallica/ 4. reg. 18.
na: cui siqs initiꝫ pforat manꝰ eiꝰ. Manus pōtificis sunt spūalꝫ ꝛ tpalis auctas: in qbꝰ tā militia regni illiꝰ q̄z eccl̄ia sacerdotij diebus illis se subtrahet vel cessabit: qbꝰ reipublice cū alemanoꝝ ꝑncipibꝰ iura tpalia forsan excutiet: ꝛ q̄si de comedēte cibū trahet Hiere. 46. ca.
ꝛ sic fortis ipigat i fortē: ꝛ ad flumē magnū eufratē ipij oīs frācꝰ corruat supatꝰ. In̄. vi Hiere. 46.
tule elegās atq̄z formosa egyptꝰ: stimulator Osee. 10. ca.
ab aqlōe veniet tibi. Alemāoꝝ.n. ipiū q̄si stimulū frācia sētiet: adeo vt si recalcitret vulnera i eccl̄ie ꝯbuētiōe reponet. Ipsa ē vitula docta diligēs triturā i scripturis piter ꝛ i regnis. Ipa formosa i diuitijs: i ppl̄is: clericis ꝛ religiosis. Sz [ꝛ qd tibi].s.ꝛ eccl̄ie generali [in via assur vt bibas aquā flumis]: Alemanoꝝ impiū frācia sentiet.
ꝯfidēs ꝛ attēdens auxiliū ab alemanis. Si sapiaz a phone frācis.s.pstolaꝫ ruet. Si ptectionē ab assyrio.s.ipio ꝯ̄ficiet. Sicq̄z i medio posita ꝛ ab his q portāt eā iacturā sustinēs naufragabit: adeo vt manēte nauicule pauci xp̄i fixa, pra puppis soluēda ē q̄z totiꝰ Actu. 27.
a viuēti. [Arguet te malitia tua ꝛ auersio interficiet] alꝫ icrepabit te. Malitia ē in tpalibꝰ r̄tinēdis auersio i spūalibꝰ exercēdis. Malitia ḡ arguit eccl̄iā dū cl'pā ꝯ̄hit abusū tpaliū amplectēdo. [Auersio] iterficit dū sn̄iaz excōicatiōis an iuste vel iniuste ꝑferat non attendent.

attēdēt.[Malitia].n.est cupiditas.[Auersio]timiditas:repħēdūt ꝯsiderādo: vel certe malitiosi.i.tyrāni seculi arguūt eccl'iā q̄si nō iuste tpales actiones exerceat:⁊ auersi.i. apostatātes heretici iterficiūt eā:q̄si nō pie spūalia queq; disponat. Uidet' mihi h̄ duo gn̄a prauoꝝ illa duo cornua bestie silia agni ascendētis de terra.i.eccl'ia. Jnde ex nobis exierūt.i.a fidelib⁹ s; nō erāt ex nobis ad pfidiā reuelātes:Esai.Erubesce sydō ait mare. Quia dignū est vt eccl'ia interiora mala ꝑus dissipet q̄ȝ die ꝑpostero exteriora peccata expurgat' suadet:vñ[arguet te malitia tua].i.punieris ꝑ malitia i pn̄ti:[⁊ auersio].i.dei fiducia[iterficiet te]i futuro:vel[malitiosi]s tyrāni q affligēt te ꝑ tpalib⁹.[auersi].i.apostatati ⁊ heretici.[Interficiēt te] ꝑ spūalibus. ¶Moraliter. [Malitia]vitia actualia i[auersiōe]pctā mortalia ꝯnotant'. Seqt'.[Scito ⁊ vide q̄ȝ ma^m ē ⁊ amarū relīq̄re dn̄m deū tuū ⁊ timorē ei⁹.]post apostasiā ⁊ ꝓspitatē senioꝝ ⁊ puuloꝝ eccl'ie i malitia ⁊ auersiōe signatas:velut ignara eccl'ia gn̄alis arguit': vt[sciat]expiēdo.[videat]itelligēdo[malū]ꝓspitatis[amaꝝ]ipietatis qb⁹[dn̄s]deserit' diffidēdo[de⁹]desperādo[tu⁹]audiēdo.Pr ē[dn̄s ds]spūs[tu⁹]verbū:[⁊ ñ eē timorē ei⁹ i te].s.blassemādo culturā vni⁹ dei[deū exercituū]relinquēdo. [A seculo ꝯfregisti iugū meū:rupisti vincula mea dicēs nō seruiā].[Jugū]suauitatis:[vinculū]charitatis:suauitas ē fidei ⁊ grē: charitas ē pfectiōis ⁊ obie.Sūt ḡ iugū clericat⁹clerici:viculū celibat⁹religiosi:oēs fregerūt ab ip̄is ꝑmordijs ꝑuire dn̄o i timore. Nll's q dē eoꝝ fere obseruāt ope qd ꝓmiserūt i fide.[In oi colle sublimi ⁊ sb oi ligno frōdoso prosternebaris meretrix].[Collis sblimis]vbi supbia dignitatꝫ.[lignū frōdosū:]vbi scia ē facūditatꝫ.Et p̄ª ē arrogās.2ª ē iflās.Simpl'r.[Collis ⁊ lignū]eps:[sblimis ⁊ frōdosus]archieps ⁊ theologus:vel certe.[Colles]sūt decretiste[ligna]theologi.Uex i h̄ loco.[Collis sblimis]ꝑncipes seculares:[lignū frōdosū]dites:hoꝝ oium vias ⁊ studia seq̄tur eccl'ia de dei potētia doctrinaq; diffidēs. ¶Cōtēplatiue.[Collis sblimis]vita regularis:[i ligno]actiua notat':vel certe i vtrisq; cordis elatio ⁊ corpal'

ꝓspitas.Sūt ḡ[colles sblimes]mūdi potētes[ligna frōdosa]alij principes ꝓspantes. Seqt'[plātauit te vineā electā].i.eccl'ia[plātata]i charitate dei : ⁊ fide radicata aploꝝ. [Oē semē verū:]i ope ⁊ v̄bo v̄itatꝫ. Nūc aūt[vineā aliā:]mūdi nō dei[cōuersa es in prauū:]erroris ⁊ culpe.[Semē verū:]erat pauptatꝫ ⁊ hūilitatꝫ:mō semē praui opis ⁊ elatiōis.Uide si semē electoꝝ i ea sit:q2 prostrata ē v̄itas i terra.i.i terrena:⁊ tue cognosces auaritie ꝑuitatē:⁊ mēdatiū luxurie blādiētis.[Si laueris te nitro mūditie ⁊ mlt'iplicaueris herbā berith].s.iustitie:[maculata es iniqtate tua.]Pria ē cōdis puritas. 2ª carnis itegritas: qb⁹ se abluit frustra iustificādo alios arguēdo.[Nitrū:]purificat faciē ꝯscie.[Herba berith].i.saponaria pannos.i.cōpis iduméta.In his duob⁹ doctrīa notat':q̄ mō blādit' mō redarguit:[corā me polluta es:]corā hoie iusta videris dicens. [post baal nō ambulaui].i.auaritiā:[nō suȝ polluta:]⁊ h̄ ꝯ̄ luxuriā.hec ē ḡ macula cupiditatꝫ ⁊ voluptatꝫ.[Uide igt vias tuas i ꝯualle scito qd feceris].[Uide].i.cōsidera: [scito].i.corrige:[vie:]ꝑue actiōes.[Cōuallis:]est ꝓfunditas culpe:auaritie ⁊ luxurie: [vias ḡ tuas nosse:]i ill' ⁊ iter illas:vt saltē educas pedes tuos : legatos piter ⁊ affect⁹ de lacu miserie ⁊ luto fecis.Jste sūt due vie p q̄s descēderāt[i ꝯuallē]egypti ⁊ assur:vt [aquā turbidā.]sciaȝ terrenā a frācis ex ꝑbēdaꝝ opulētia biberet ⁊ potētiā dignitatib⁹ tumidā:ac si aquā fluminis ab Alemāis hauriret ⁊ ꝓpa malū comittēdo relinquat dn̄m:ydolū cupiditatis adorās:⁊ pro reliq̄ amare expiēdo dn̄i iugū excusserat seculari dominio se icuruās:ppea i p̄ª v̄ga corrigit': i 2ª flamiuoma olla succēdit':vt sic i tpalib⁹ ⁊ spūalib⁹ exteriorib⁹ ⁊ iterioribus caris ⁊ filijs affligat' vt ois rubigo malitie ⁊ neqtie: ac si massa fermēti veteris hois expurget'. [Cursor leuis explicās vias tuas.]Sanū sibi dat' ꝯsiliū:vt nō moret' ⁊ pigeat vias illas negociosas aufugē:q̄ velut[cursor leuis explicat vias suas]absq; tpalib⁹ q̄ onerāt viatorē efficiēda erit in ꝓximo:⁊ quasi a latrūculis tyrānis.s.seculi spolianda: ppea i hac die q̄ ad pacem sibi voluntaria onera mundi reijciat que amissura erit in articulo fu/

Marginal notes: Apoc. 13. — 1. Joā. 2. capi. — Esa. 23 — Moraliter. — Cōtemplatiue. — Semen verū est pauptatis ⁊ humilitatis. — Psal. 39. — Tren. 5 — Supra c. 1. p̄ ad cor. 5. — Eccl'ia est expolianda. — Luce. 19.

ture ac prime tribulatiõis in vita imitãdo
[cursorem]. Reuera volatilem cursuz suuz
q nudus ex vtero z vilibus pãniculis ob/
uolutus in exili presepio vbi locus nõ erat
in diuersorio. Pauper egyptum aduenit: ti
Luc. 2. midus redijt parẽtib⁹ z discipulis mistran
Mat. do: crucẽ nudam nõ renuit flagellatus tan
2. capi. dem z cesus irrisus z vulnerat⁹ ad mortez:
Luc. 2 in silitudinẽ pauperis hortulani tinctis z
z. 22. cruẽtis vestibus reuolauit in celũ. Sed est
Mat. velut [onager assuetus in solitudine:] effre/
27. z nata licẽtia discurrẽdo. In desiderio volun
Mar. tatis. [ventũ:] vaneglorie ac carnalis cõso/
15. z latõis [attraxit.] [Nullus auertere potuit]
Luc. a suis. s. auersionib⁹ reuocare. Sepe. n. eccl'ia
23. z z mens [auersa] a pdicatorib⁹ veritatis z ma
Joan. xime a scripturis sanctis hortat' vt terrena
19. 20. spolia vitiaqz abijciat. Sed ipa velut opulẽ
Esa, 63 ta z idurata aures obturat mallẽs patere di
Psa. 57. scrimini qz patere saluti. Sicqz fit vt quo
magis sagittis reprehẽsiõis z exhortatiõis
ipetit': eo plus i vitiorum mestruis iuenit'. In/
de. [oẽs q querũt eã nõ deficiẽt in mestruis
eius iuenierũt eã.] vides ne lector qp eccl'ia
[mestruata] luxurijs a vicijs symonijs ide/
ficiẽter admittit suos ad talia corruptores.
Ecce q querit iuenit nec dficit: imo magis
ipsa nõ sufficit: cũ canis a vomitu nõ diffu
git. Desperata sigdẽ ex assuetudine prauita/
Mat. 7. capi. tũ. [a nuditate nõ retrahit pedes suos:] im
mo magis effectus in eã inijcit: cũ idutam
Scõe petri. 2 glorie tpalis nuditate se sentit: est. n. qdam
nuditas tpalis psperitate: q reuera dũ ma
gis clamidicat plus fugiẽdo denudat. Sed
est sitis auaritie quo plus aiuz: redit hydro
picũ: eo forti⁹ reficit affectiuũ. Sane [i pe/
de] legati z plati notãtur eccl'ie: [i guture]
doctores theologi z magri quos ipsa phi/
bere tenet' a nuditate iustitie z a siti auari/
tie abstinere. Quod qz facere nõ valet. [de/
spatiõis] fine zstricta: post amatores mũdi
qb⁹ adhesit: ipa psecutione pcurrit. Sed
heu qz pni est malitia hũana semp ad cul/
pã simul: adeo vt penã sentiat cũ ẽt volens
in eã ruat. psal. Adhuc esca eorum erat in ore
Psa. 77. ipsorum. Ecce salomõ post zcupiscẽtias carna
les z deceptorias ire quẽlz dissuadet: z tñ
ipse adamat alienigenas mulieres: q sic ei⁹

aiuz alliciũt z corrũpũt vt in senectute psi/ puer. 5 z añ z ifra. Ecclesiastes.
dus lugeat: qd in iuuẽtute zelo fidei repro/
babat: significat. n. infantia Salomõis fer/
uorẽ eccl'ie primitiue q sic ab Apostolis fue
rat in lege dei erudita vt idola vitiorum oino Sapie.
destrueret. Sed nũc nec cũ in Salomõe se/ 3. reg.
ne pastorum ordo cõsenuit replet' eccl'ia qdri/ 11. cap.
gis z eqs ydolis argẽto z auro iuxta vatici Esa, 2.
niũ Esa. Sed satis timeo ne in pdicatio/
nibus nouis ingrediat' egyptũ spũs verita
tis religione z vita preuia virginali z a deo
imisceat inter clerũ z vulgũ ac si egyptios
ztra egyptios insanie calicẽ z furoris: vt z
spũs egyptius. s. stultitia platorum intereat: z
ziuncta sacerdotum cupiditatis ydolatria
euanescat. Sicqz ad istar furis captus i sua
malitia z zfusus: vl' auersionis sniaz subeat
vel reuersionis graz recognoscat. [Domus
Israel] est eccl'ia xpi: cuius [reges] sũmi pla
ti. [Principes] sacerdotes ad lram: vel ab/
bates: [Prophe] doctores vulgo vocant' z
[lapides] leuiores z grauiores: cõmissiões:
vel certe in [lapide] q solut⁹ calore i es ver/
titur pecuniaris cupiditas: in [ligno] sup/
pellex alia vsualis q est realis psperitas: z si
in [ligno z lapide] magistralis scia qua duri
z simplices instruunt' accipiat': cuius se filij
referunt discipuli veritatis. ¶ Moraliter Moraliter.
[Domus isral:] aia fidelis q [cõfusa] aposta
sia z pfidia curuat' ydolis vitiorũ. [ligneis
z lapideis. i. actualib⁹ z mortalibus pecca/
tis. [Reges] fortitudinis. [principes] pas/
sionis: [sacerdotes] humilitatis/ [pphe] ve
ritatis. [oẽs tergũ vertũt] despiciẽdo [z nõ
faciẽ] reuertẽdo. ¶ Typice [terga] sunt tẽ Typice
poralia: [facies] spiritualia: oẽs querũt que Ad phi
sua sũt. s. terena z vitia: nõ que Jesu xpi. s. li. 2. ca.
celestia z virtutes. [Tempus afflictionis] ẽ
futura tribulatio: vel eterna certe prima ẽ
tẽptatio q supueniet vniuerso orbi. In qua Luc.
dij terre q nimis eleuati sunt suis dignita/ 21. capi.
tibus extollẽdo: cõfundant' z capiant' vt fu Esa. 46.
res: ac p hoc nec sibi nec subiecte plebi au/
xiliũ in afflictionis tpe cõferrat'. ¶ Ironi/ Irõice.
ce [dij] sunt plati mali q sunt reuera bestia
que portat babilonẽ eccl'iaz vtriqz malignã/ Apoc.
tium z prauorum. [Scdm numerũ ciuitatuz 17. ca.
tuarum erãt dij tui Juda.] Uides ne qz liqui
do arguit'

do arguit exuberātia sacerdotu⁹ quoꝝ pro cōfessione fidei cōfusio a deo per fidie inoleuit: vt fere tota eccl'ia in Babilonem ruat. Nōne potior esset vnus p̄sbyter bonus mil- (Deute. 32.) le malis? Nēpe vnus prosequeret mille ex hostib⁹: ꝛ duo fugarent decē milia vitioꝝ. [Propterea pcutiunt vorant: ꝛ vastant p/cutiunt] .n. virga reipublice: [vorant] gladio gētis aliene: [vastant] leonibus pseudo pphe: idest prauitatis heretice. sed frustra. (Moraliter.) ¶ Moraliter praua opera: [filij sunt: pres vitia oblectātia. Seqt. [Nūqd solitudo factus sū israeli: aut terra serotina?] q2 [israel] .s. populus xp̄ian⁹ babylonius pro sua malitia ducēdus erat in [solitudinē] desolationis ꝛ in [terrā serotinā .s. in fecūdā: Nec mirū si ppha redarguit si affligit vel ēt cōminat vt saltē relictis errorib⁹ rediret ad viaȝ veritatis: verū q2 xp̄s eccl'iaȝ suā de camio pauptatis educēs enutriuit delitijs exaltauit honoribus: ditauit spolijs ꝛ nō tātū spiritualib⁹ sed ꝛ tpalib⁹ ampliauit. Expectauit ex ea q̄si de vinea quā plantauit in fide fructus salutis ꝛ meriti: sed ꝯuersa retrorsū ptulit lambruscas amaritudinis ꝛ doloris (Esa. 5.) ꝛ q̄si nihil plus agricola ꝯtulisset eidē bene- (Mat. 7.c.) ficij pro vuis spinas pro ficub⁹ tribulos reportauit. vnde ꝛ dr. [Nūqd solitudo factus sum israeli .s. cū eduxeriȝ eū de egypto .i. de populo iudeoꝝ aut [terra serotina] id ē vel tarde nō meritū exhibēdo: vel certe xp̄s est in hac vita vitis in eterna fruct⁹. [Solitudo] .n. fuit in crucis passiōe [terra serotina] in carnis resurrectiōe [fact⁹] qdē in hois as- (Esa. 5.) sumptiōe. Quid vltra potuit als debui fa- (Luc. 1.) cere ꝛ nō fecit? Incarnat visitādo isernuȝ. (Matt. 27. 28.) Patit ꝯdolēdo illesū: surgit triūphādo pp (Mar. 15. 16.) euictū hostē. Qr ergo recedit a iusto nō re- (Lu. 23 24.) dit ad piū? [Nūqd obliuiscet vgo ornamēti sui aut spōsa fascie pectoralis] sue? [Po- (Joan. 19. 20.) pulus aūt meus oblitus est mei dieb⁹ innumeris.] Culpe diuturnitas: salutis obliuio (2ᵉ ad cor. 11.) est. Apostolus vginē castā exhibuit xp̄o ec- (Ezech. 28.c.) clesiaȝ dum eā sibi despōsauit in fide. Audi [ornamētū] xp̄m de cuius munere ois lapis p̄ciosus operimētū eius. lȝ eccl'ia sit ornata officijs: tn̄ maiori ornatu ornari nō potuit q̄ȝ dei filio q viuendo p virginē carnē ei⁹ ꝛ exhibēdo absq3 macula ꝛ sine ruga diuinitatis honore vestitū. Omne datū optimuȝ (Jacobi p°c.) ꝛ omne donū pfectū desursum est: dū descē- (ps. 20. 92. 103) dēdo de pris solio dei filius decore vestitus eccl'iaȝ iduit lumine sicut vestimēto. Et ipsa tenebris fuscata iniqtatis ꝛ culpe [nititur bonā ōdere viaȝ suā:] vt quē exosui corde hēt regrat ore dilectū. Patiēdū ꝛ dissimilāduȝ forsitā eēt si sic singulus in se ipo delinqueret vt exēplo pximū nō fedaret. Sȝ ex quo doctrina ꝛ vita sua paupes spū ꝛ innocuas aias ꝛ honestas corrūpit ꝛ rūpit: non sic de leui sanguis macule expiat. ¶ Nota q̄ȝ praua exēpla p̄lati edocēt. Ubi [alle] cardinaliū [cruētate:] paupes spoliāt: inocētes reprobāt: ꝛ demētes filios nec dubiuȝ locu pletant. [Non infossis] captiuitatis sed cupiditatis [inueni eos]. O quanta demētia: Christus redemit eos de manu tribulantis (ps. 77.) ꝛ ipsi vēdunt eum pro .30. argēteis. Uendi- (Matt. 26.c.) tores olim spūs .s. sunt: ꝛ q̄si sub specie pietat ꝛ fidei dona prebēt. Isti sunt illa bestia (Dan. 7) que tres ordines dētiuȝ habere dr: deuorantes ordines trinitatis [Nō ergo infossis] .i. vacuos reperisset: repletos terrenis spolijs ꝛ spurcitijs vitioꝝ. [Absq3 peccato ꝛ innocens ego suȝ]. Sic Pilatus in typo p̄latoꝝ (Matt. 27.c.) manus lauit/ duȝ a sanguine xp̄i inoxius se esse fatetur [Sed q̄ȝ vilis facta es nimis terras vias tuas] .ex assuetudine prauitat vilescit ꝛ ꝯtēnitur ecclesia sacerdotuȝ: q2 querens supbe viuere/ carnalr sape: dum ꝯfidit in terrenis diuitijs: ꝯfundet tādem cum filijs sceleratis. Potest ꝛ potuit ecclesia seorsum in desertum aufugere: spūalr viuere: ꝛ sponsi sui Christi amplexib⁹ inherere: p cu- (Tren. p°c.) ius desiderio dn̄a gentium fieret/ ꝛ tributis forsitan nō seruiret vlterius. Sed heu secularium pncipum amicitias diligēs: ꝛ terrenis sumptibus imprudēter ꝛ pudēter aspirans: tāto vilissima redit q̄ȝto de assueta familiaritate et cupiditate fedat. Alia misera infecta vitijs ꝛ mūdanis irretita: duȝ gula cupiditatis deprimit/ ēt elationis vitio con quassat. [Naȝ ꝛ ab egypto ꝯfunderis/ sicut ꝯfusa es ab assur.] Sicut in [assyria] alemania: ita in [egypto] Frācia denotat. Si ecclesia Ro. velut alteꝝ solium Salomonis ex-

tructum ebore sanctitatis: et deauratu3 auro doctrine celestis: intus quoad pteplandam sapiam dei: foris quoad sciam hois ministrādā: dignitatū gradib⁹ rutilat/ et terrenoꝝ leñculis isignit/ vt excessus corrigat: et ṽtutu3 pfectus p discretionē emulet spūs. Nunqd manus opis et auxilium sibi deesse ebebat/ qb⁹ et rebelles fidei pmeret: et domesticoꝝ duritia3 incurvaret? Putabat siqdē vt impium reipublice et regnū gallie/ sibi fauorem ipenderēt: et a cūctis molestijs eam liberarēt: vt tāto liberi⁹ sup dilectu3 suū pdicādo et ptēplādo itus incūberet: q3to exterius ptegēdo cuneus sexsagenari⁹ pncipū p tpale bñficium dictaret. Sed postq3 ebur inocētie et antique pbate ṽtut⁊ se p luxuriā ipiat: au3 p avaritie culpam eruginat: itus in spūalib⁹ et foris in tpalib⁹/ gradus/ ordo/ p symoniam evertit. Leo rugiēs in iniustitiā se deflectit. Timēdu3 est ne gēs in ingetudinem trāseat: et manus adiutorij evanescat. Quinimo bñ sibi si fidei opus nō destruat: nisi forsan ad ei⁹ insipiam directionib⁹ derelinqt. Seqt. [Et ab ista egredieris: et man⁹ tue erūt sup caput tuū: q2 obtriuit deus pfidētiam tuā/ et nihil hēbis pspeꝝ.] ab ipio et regno pdictis. s. ab alemanis et Frācis fulta ecclesia noscit: s3 videat ipsa ne cure seculares eam evigilare a spūalib⁹ faciant: et calcitrātib⁹ et repugnātib⁹ iter se vaccis iperij sive regni/ archam ecclesie portātib⁹: pōtifex sūmus oça retorqueat icurvatā: et fiat inde temeritatis obnoxius: vñ divitie dispōnis hēant adversus. Futurum est, psus vt orta discordia iter pncipes nō tñ ab impio ecclesia corruat: sed ēt a gallicaꝝ regno diffidat: vt vñ fuit erecta et pvecta in gloriam/ inde deiecta et dspectaveniat in rapinā. [Caput] ecclesie sūmus vicari⁹ est: in quē manus ipe psurgent: et sic [nihil hēat pspeꝝ:] vicinum passura naufragium. Superius dixerat: [nimis iterās vias tuas.] et nūc dicit. [nihil hēbis pspeꝝ]. Ex frequētia legatoꝝ suoꝝ ecclesia vilescet: et forsitan iam viluit: q2 docēdo et predicando vias neqtie sue symonie/ qn potius ignominiam excurrēdo/ sue pravitatis aperiet: et sic invēta in mestruis falsitatis et sordis abhominabūtur ea vestimēta. s. principes mundi huius: et mittent sup eam sortes: dividēt iter se tēporaliu3 vestes: vt exuta decore suo ecclesia turpitudinē videant: et in pfusione nuditatis et ruboris exponāt. Verum q2 pfundenda est prius ab iperio: nec dubium captivāda et pdanda in sui preda/ forsitan a gallis et alijs finitimis et amatorib⁹ suis auxilium cōtra rēpublicam postulabit. Et q2 dñs eius obtētam pfidētiam invit/ [nihil pspeꝝ:] de sua fiducia reportabit. Hincq3 patet: q2 dicit. Induantur pudore et reverentia/ sicut diploide pfusione sua: tum pro cupiditate anxia: tum pro dignitate superba.

Margin notes: 2. Para. 9. — Alemani et frācī in ecclesiam 2. reg. 6. c. — Ps. 21. — Joā. 19 — Eze. 16 — Ecclia predanda est et cap. — Ps. 60. 107. — Job. 6

Capl'm tertium.

Vulgo dicitur. Si dimiserit vir vxorē suam: [deus aiam: Christus ecclesiā pp culpā:] et ipsa duxerit viꝝ alteꝝ: nunqd revertet ad eu3 vltra: [rubore et aversiōe suffusa. Duo viri sunt: Christus et plātus: antichristus et tyrānus. [religt deum:] admittit diabolū. Igit Romana ecclesia/ ac si altera trib⁹ Juda recessit a christo. i. ab ope fidei iam pfesse. Qd ēt negasse Petrum et redisse ad pōpas diaboli et mūdi illecebras huius. s. pncipes seculares cum qb⁹ est [polluta ptaminata] et [fornicata]. [polluta] per munera: [cōtaminata] p suffragia: [fornicata] p fastigia dignitatū. Anime peccatricis [amatores] sunt demones: q eā p luxuriam [pollunt]: [cōtaminat] p avaritiam: [fornicant] per supbiam. O infelix aia. O miserāda ecclesia vtriusq3/ nimis amarus amor. Ecce in labijs vestris favus distillat dulciflue vanitatis. Sed in novissimis vos trāsfiget biceps amare passionis gladius. Gladius biceps snia dānatiōis: que nō mō corpus sed ēt aiam cōprehendit. In psenti vobis gladius est pena tribulatiōis et mortis. Peccatū enim luxurie demulcet prius: sed postea punit vel pungit: vt vñ inficit/ inde deficiat: repulsis principib⁹ mūdi huius/ et amatorib⁹ vanitatis: quoꝝ amicitiam ecclesiastici viri hēre ptendunt: Christum despiciunt: q2 nō pñt duobus dñis cōplacere: ad odiosum viru3/ q odit/ invitant reverti in toto corde ex vehemētia charitat⁊. [Leva oculos tuos in directū/ et vide vbi nūc pstrata sis: in

Margin notes: Prov. 5. c. — Apoc. pmo. — Matt. 6. c.

re:in vijs sedebas expectās eos quasi latro in solitudine. pudorē mihi ingero q: mee mr̄is pudenda denudo. Sed qd? [Uir pol/lutus labijs ego sum]. [Quare ergo me ge/nuisti mater mea?] vt pctōꝝ peccatricē ar/guerem. Uim mihi īfero/ phibit⁹ sum vsqꝫ adhuc ex lege ignominiam reuelare paren/tis. Sed amō ex libertate necesse est mixtū sanguine vestimētuꝫ ponere cibū ignis. Ta les vtiqꝫ mater ad te filij dirigenť ꝛ veniēt: q tuā apiendo malitiaꝫ/frōtem īprobe me/retricis sic atterāt/vt iustitiam quoqꝫ repu tēt qd obiurgēt. [Leua] de speculo dignita/tis: [oculos tuos] defixos in fece cupidita/tis. [idirectū:] iuste ꝯsiderationis. [et vide] cecata tenebris erroris: illuminata fide do/ctrine celestis. [Ubi nūc pstrata sis:] locum tue pstitutionis ꝛ actum iniqtatis. Locus est mūdus posit⁹ in maligno: hec est terre/na cupiditas/in qua [pstrata] est ecclia. Uie eius sunt praue actiones: vel certe viatores eius: in qua qlibet p sua volūtate viam cu/piditatis facit: alius qdeꝫ sic/alius sic. Sed ecclesia [sordet] in illis. i. diuersis propositis ꝛ negocijs vel doctrinis. In his expectat vt [quasi latro] expoliet viatores. Miser ho mo descēdens ab hierusalem. s. ecclesia vel prepositura sua: ꝛ iter dirigāt hierico. s. cu/riam Romanā que reficiēdo deficit: ꝛ defi/ciendo nō sufficit more lune: ꝛ incidit per incidētes questiones in latrones. Cardina les/notarios/capellanos: ꝛ q̄si fuscinulā tri dētem/leuāteꝫ carnes crudas/stipēdia tpa/lia/de qb⁹ acurati⁹ viuāt oēs cuꝫ diuite pur purato. Ad quos medicus ꝯfugiēs ꝛ vulne rat⁹ iniuste/canes impudētes: clericos ꝛ fa/miliares eoꝝ sub spē pietatis ꝛ ꝯsolationis plagas ꝛ vulnera lingūt: si forte adhuc sa/niē ꝛ sanguinē stipis eliciāt de suis spolijs ꝛ splēdorib⁹: nō grāꝫ sꝫ repulsam de sua cā re portēt. ¶ Nota ꝙ dicit [in solitudie]. s. re/motis q̄si nō a seipsis sed ab alijs p̄dam tol lāt tot⁹ mūdus: tota ecclesia istiusmodi ma/lo polluiť: ꝛ cupida fornicatione fedať. Si/qdem nō est via/nō est ciuitas: non locus: nō oppidum vbi ecclesia sua bn̄ficia sua tri/buta nō exigat. In cūctis vult habere pre/bendas: redditus indeficientes: vt possint

Leuit. 18. c.

pᵉ Ioā. 5. c.

Lu. 10.

1. reg. 2. c.

Lu. 16.

ꝛ ipsi fieri viri famosi ꝛ preessē in curribus pharaonis. O deus quousqꝫ non vindicas sanguinem inocentum sub altare claman/tium Romani capituli imo capitolij: vbi decapitanť pontifices/suspenduntť benefi/ci: venefici surgūt: p̄ncipes questus vbera matris sugūt. Ecce [phibite sunt stille] de celo [pluuiaruꝫ ꝛ serotinus imber nō fuit]. lꝫ pter auaritiam prelatoꝝ ꝛ curie: spūales viri retorti sint ne arguere presumerēt suos pastores: ꝛ sterilitas verbi dei sit in domesti cis fidei subsequuta. Tn̄ intātum pcessit su perbia legatoꝝ ꝛ arrogātia prelatoꝝ: vt p/hiberēt doctores spūales vite verbuꝫ effun dere ꝛ celum ecclesiam aures misericordie postulantibus inclinare. ¶ Nota tria.

Oculos	Oculi/Religiosi.	
Locum	Loca/Layci.	
Uias	Uia/Clerici.	

Monetur ecclesia leuare [oculos]. s. suscita re doctores: mundi miseriam: ꝛ gloriaꝫ dn̄i speculantes: ꝛ dirigere eos [in directum]. s. viaꝫ iustitie ꝛ salutis: quoꝝ persuasione cul pe casum cognosceret: ꝛ cathedram pesti/lentie qua inficit omnē terram prauis mo/ribus ꝛ exēplis: de vijs syon lugentibus. i. peruerse viuētibus dissiparet: pro quorum enormitatibus spūalia verba de celo littere prohibēt: [ꝛ imber serotinus] est restrict⁹. Quare? [Quia frons meretricis facta est ti bi/ꝛ noluisti erubescere.] ad redargutioneꝫ viroꝝ spūalium ꝛ doctorum erubescere de/buit: ꝛ a culpa desistere. Sed postq̄ꝫ frons impudentia erroris induruit/imber euāge licus nō influxit. Sed potēs est deus/q mi/sereť ꝛ comodat in iudicio verba sua dispo nere: ꝛ celum iterū aperire daturus in pro/ximo [stillas pluuiarū] ordinem predican/tium/ꝛ doctoꝝ stillantium stillicidia super terram: ꝛ cum eis alios imbres gratie mul/tiformis: si forte habēt facieꝫ impudētem. s. pōtifices sacerdotum a facie pluuie conte/gant: ꝛ mores suos in clericos incultos et pessimos ad cultum iustitie / in omni san/ctitate reducant. ¶ Nota. Stillas/imbres/pluuias. [Stille] sunt subtiliora verba: [plu uie] monitoria: [imbres] increpatoria. Et primi sunt expositores: secūdi euāgelizato/

Gen̄. 6

Apoc. 6. c.

2. reg. 22. c.

ps. 17.

ps. 1.

Tren. 1

ps. 111.

Dan̄. 3

res.tertij vo sunt effusores. Exponūt sub/tilr: euāgeliçant dulciter: effundūt fortiter. sbtilr quoad iustos: suauiter q°ad pigros. fortiter quoad duros. [Serotinus] ingt: qr necesse est vt dieb° istis educat deus ab extremis terre. i. de cūctis populis christianis nubes que in pluuia predicationis spūalis doctrine fulgura faciāt miraculoꝝ & correctionum: & ad dādam sciam plebi sue: quaz eliget adhuc de israel. s. pplo christiano ventos multiplicis intelligentie de thesauris eliciat scripturarum. Nota tria.

De pdicatori. nouis.
Luc. i.
Hiere. 10. c.

Ventos.	Venti sunt expositores.
Nubes &	Nubes aūt enunciatores
Fulgura	& Fulgura correctores.

Ut alij sint velut cherubin: alij angeli: alij seraphin: vt inter pfectos sapiam pferant: inter impfectos pniam suggerant: iter impios carbones desolatorios. i. iracūdiaz rite spgant. Laudat qui potuit facere mala & nō fecit: vituperat qui bona deseruit & mala cōmisit. Lapidat de boum stercore fututoꝝ: q vtraqz facere potuit/nec ad meliora pfecit. Lapidatio eni stercoris est pdicatio que pficit de increpatione peccati/& gra tpis lucri. [In diebus Josie regis Juda dixit dñs ad me]. s. tpe quo instabat trāsmigratio ecclesie facienda in babylonē actuū puersoꝝ. [aduersatrix israel abijt sibimet: & fornicata est sup oēm montez excelsuz/& sub oi ligno frōdoso. Sub Leone papa qui ecclesiā purgare studuit ab errore: & facere phase cū Josia: vt ambularēt in nouitate spūs in carne viuentes audita est ecclesie grecoꝝ auersio signatoꝝ in israel illa vt abiret sibimet ab obia gñalis ecclesie recedēdo: pro quo multiplr increpata: sicut ad fidē reuerti voluit: ita vt libellum repudij nō deleuit. [Sed et preuaricatrix soror eius Juda abijt & fornicata est] &c. Nota q israel. i. ille tribus que recesserūt a Juda tpe Roboam; cuius palium ppheta scidisse legit in. x. ptes: [auersatrix] dicte sunt: [Juda] vo [preuaricatrix] describit: quia aliud est auerti a fide: aliud preuaricari in ope. Uñ pmo polluit terraz: scdo lapidem: tertio lignū. Ex facilitate fornicationis qua se pnam mūdanis exhibuit: lz reuersa tandem esset: nō vere sed ficte ad dñm. [fornicata est]: tñ cuz terra seculariuz. [lapide] clericoꝝ. [ligno] religiosoꝝ. Cum alijs qdem per auaritiaz: cum alijs p symoniam/cum alijs per vite supbiam. Iste sunt due meretrices que venerūt ad regē Salomonem. Et pme filius mortuus in errore. Scde & si viuit in fide mori petit in puerso ope. s. vt diuidat a vita. Uerum qr Ro. ecclesia suos filios non patit mori sed dari postulat matricide. Tñ qr grauius deus habet q latina ecclesia delinquat qz greca pstinis erroribus iuoluta. Justificari di cōparatione sororis: pper qd ne de fide ista supbiat que dñm factis negat: & amplius in suis scelerib° insolescat. Hortat orientalē ecclesiam de erroris puersitate reduci & reuerti ad fidei vnitatem: in Ro. ecclesia. s. in viris spiritualibus & veritatis doctorib° reseruataz: designatis in. 7. milibus viris: q baal sua genua nō curuarūt. Inde seqtur. [Cōuertimini filij reuertentes: qr ego sum vir vester]. Christus solus sponsus vnicus ecclesie dicit se ēt hēre sponsam grecaz ecclesiam. s. filios Ismael: cum & latinā ecclesiam sponsaz dicat. Lz eniz sint duo populi in vtero Rebecce. s. alterius ecclesie colluctātes: tñ vna est vxor Isaac: ipsiqz duo fratres duas ecclesias. s. vnam eē: & scissuram passuz sit rhete Petri pper hereticos: q noluerūt fidem sūmi pontificis: & psidatui subiacere. Propter illud venient dies in qbus excuties iugum fratris de collo tuo. Futuruz ēt & nūc est: vt grecoꝝ ecclesia redeat ad fidē ecclie: & vnus sit pastor & vicarius xpi/tam orientis ecclesie qz ēt occidētis: & hoc in syon. i. Roma/vbi sedē elegit vniuersalis antistes: & pascent ab eo scia dñi & doctrina spūs veritatis a patre & filio pcedentis. Nota archam & hierusalē. Archa est grecoꝝ ecclesia que fuit quōdaz posita in sylo. i. in pstantinopolitana vrbe: sz qr repulit dñs tabernaculuz sylo: & elegit tribuz iuda/Romanā. s. ecclesiam: nō noiabit archa federis: sed soliuz hierusalē: in qua sedet deus in eternuz: & de qua nō auferet sceptrum Jude donec veniat dñs ad iudiciuz: q transferet electos eius ex ea in regnuz claritatis eterne. Assumam [vos vnū]. i. in vnitate fidei de [ciuitate] seculi:

Marginalia (left): pme ad cor. 2. — ps. 119 — Eccl. 31 — Eccl. 22. c. — vis cronicā archiepi florētini — 4. reg. 23. c. — 3. reg. 12. c. — 3. reg. xj. c.

Marginalia (right): 3. reg. 3. c. — Ad Titū. 1. c. — 3. reg. 19. c. — Gene. 25. c. — Luc. 5 — Gene. 27. c. — Joā. 1 — Jude. 20. c. — ps. 77 — Gene. 49. c.

te seculi: z[duos de cognatione]ecclesie in charitate dei/que est in christo Jesu.[Pastores fm cor dñi]z non mercenarij.[Domus iuda].i.fideles latine ecclesie:ibunt in pdicatoribus veritatis[ad domuz Israel].scz grecam ecclesiam.[Terra aglonis]mundus malitia plenus.[Terra pmissa]ecclesia vel eterna patria/vel spūalis vita: qz terra
Luc.5 aquilonis/vita carnalis est. Sicqz erūt due ecclesie:ac si due nauicule Joānis z Simonis nauis vna hereditas dñi poplus vnus que est terra desiderabilis ex puersatiōe ce-
Ps.15. lesti:inde hereditas mea preclara est mihi. Et seqtur.[Quomodo si contēnet mulier amatorem suū].Hic nota qp pmo increpat auersionem grecoz.secūdo puersionem eo-
Esa.10 ruz:tertio desperationem.Unde pz qp post
ad Ro. qz cōuersi fuerint ad deuz reliquie filioz is-
9.c. rael qdam ex eis priori supbie initentes iugum dñi abijcient:z putātes statuere perfidiam pristinam/nō valebūt: qz multitudo eoz in fide psistet.Inde.[Vox in vijs audita est:ploratus z vlulatus filioz israel].s.reuertētium z flētium pro peccatis:reuertentium ad fidei veritatē: que sanabit eos de cūctis iteritionibus eoz.[Vere/inquit/erāt mēdaces colles z multitudo mōtiuz].[In collib9] doctores heresiarche.[in montibus] pastores fautores z defensores eoz.[in gregibus]cōuentuales:[in armētis]clerici et sacerdotes:[filij et filie] edentes: et plebes in confessione pudoris quiescendo [dormient].i.a peccatis cessando:[z operi z ignominiam]erroris/eos penitendo.

Capitulum quartum.

[Ec dicit dñs viris Juda z habitatoribus Hierusalē.Nouate vobis nouale/z nolite serere iter spinas]:qz tempus istat cōuersionis Israel z grecorum ad deuz:prelatis z sacerdotibus Romane ecclesie imperatur:vt[nouale inouent] populoz:[qz nouuz faciet dñs super terram:femina circūdabit virum]ecclesia latina populum christianoz gremio vteri sui.i.in fi-
Noui de recipiet:pfecto inouabit deus signa mi-
apli di- rabilia imutabit:dū nouos z spūales aplos
rigent. ad predicandum z cōuertenduz noua cor- da:ac si filios ad patres diriget/qui sciāt no-
Leuit. 26. ua proferre/z vetera dissipare.[Spine]eniz peccata z peccatores sunt quibus fideles z virtutes pariter suffocant.Ideoqz [non est serēdum super spinas:]sed sup terram a vepribus eruptam z redactā ad frugem.Renouatis igitur mētibus duduz in scelerib9: ac si vepribus antiquatis collum prepucia vitioz:z resecabunt superflua tēporalium: cessabūt scientie littere occidētis / z doctores seculares:z nudabūt lingue spiritualiū
2 ad co rin.3. intellectuuz z doctoz salientium in vitam eternam.[In viris iuda]prelati:[in habitatoribus hierusalē] subiecti.Alijs vt repulsis vitijs z terrenis abscissis dñm predicēt: Alijs vt laudent/z contēplationi vacent. Alias presto est[ignis]furoris z[ire:]mun-
3.reg. 18.c. dana.s.tribulatio:z viri spūales qui cū Helia çeluz dei sup tepidos z pigros effundāt. Inde[Loquimini z canite tuba in terra]. [Loquimini]suadendo:[tuba canite]increpando:[clamate fortiter] nō parcendo:[et dicite] operando.[Congregamini] obediēdo. et[ingrediamur]conscientias explorando. [Ciuitates munitas]erroribus euertendo. [leuate signū] crucis/euāgelium extollendo:[cōfortamini]ipropia tollerādo.[Nolite stare] vndiqz per solicitudinis officium discurrēdo:qz[maluz ego adduco ab aquilone/z cōtritionem magnam:] peccatores vtiqz cōterendo:z reprobos cōdemnando.
¶ Hic notāduz qp ad cōuersionem[Israel z Juda]grecoz.s.z latinoz/mittendi sunt predicatores veritatis:qui velut alij aposto-
De predicatoribus veritatis. li.i.missi:euāgelium predicent:penitētiam suadeant:penas ēt in incredulos nō abscōdant.Et qz qdam lumen recipiūt/z alij ce-
Exo.12 ci fiunt/ceu flent/palpātes tenebras in meridie.Ab aquilone/a parte.s.reproboz:z respecialr rustica: malum in ecclesiam adducent:per qd cōtrarius [in syon] peccatoribus:z contritus hypocritas z corde duplices:tremor iudicia iuadat. [Ascēdit leo de cubili suo z predo gētium se leuauit:egressus est de loco suo/vt ponat terrā tuaz in solitudinem:]pPter malitiam clericoz z prelatorum eoz terram corrumpētium sorde sua.Justo iudicio pmittitur[leonem ascen-

dere. Principes seculares otra terraz ecclesie: qui (vt puto) humiliter se gererēt: si non ipsa plus debito in sua negtia supbiret. Lz enim in supbiam seculoꝝ posita ecclesia: vt oēs pro Christo dño taz reges q̄z alij/quasi matri filij obedirent: tñ ex quo eius nō humiliter flectit supbia/sed semp ascēdit: videat ne ob sui culpam correctores insurgant ꝛ odio eam habeāt subuersores. Certe inter ceteros reges mūdi solus princeps impialis obtinet pncipatuz ꝛ iccirco timēdum est: ne [loco suo ꝛ cubili] .s. Alemania pdeat [leo] sceuus: ꝛ quasi de [aquilone] veniens: [desolatā] reddat ecclesiam: ꝛ [absq̄z habitatore] .s. platis ꝛ cultorib⁹ fidei: [deuastent ciuitates ei⁹] ecclesias incredibili otritione. ¶ Allegorice. Diabolus [leo] est: [hierusalem] aiā: hāc supbie [ascēsione deuastat] que cupiditatis malitiam nō refrenat. Sup hoc .s. malo vastationis/qua vitiuz teritur: ṽtus diruit/qd̄ est desolatio. Accingite vos cingulo castitat̄/[cilicio] penitudinis: [plāgite] lachrymis otritionis: ꝛ [vlulate] in satisfactione operis pp instātiam [diuini furoris]. Naz [in die illa] .s. in fine secūdi status imo in die ista: q̄ꝛ festina ꝛ velox nimis [peribit cor regis] .s. fortitudo ꝛ sapiētia sūmi pontificis: ꝛ [cor principum] platoꝝ [obstupescēt sacerdotes] ad litteraz .s. priores ꝛ abbates/pphete/magistri/ꝛ doctores [osternabunt]: ꝛ [dixi: heu/heu/heu dñe de⁹]. Vox ista doloris: in quā Hieremias pdicatores veritatis ad deuz itorquet/cognoscētes q̄ a dño sit ista destructio vndiq̄z isurgeñ. [Ergo ne decepisti ppl'm tuū?] Vides ne in q̄ztaz demētiam ꝛ cecitatē cordis venit tam ppl's q̄z sacerdos: vt nō cognoscāt tp̄s visitationis sue. Ecce dñs mittet ad hierl'm anunciatores pacis eterne/pp scādala seculi successura/in quo nō est pax: ꝛ ipsi ipij putātes pacem tpalē pacem ppetuā: decipient incauti ꝛ [sic pueniet gladius vsq̄z ad aiam:] q̄ꝛ tam in re q̄z in corpore vexabunt. Necesse est [vt gladius] regis Babylonis .s. impij [vsq̄z ad aiam/] corpore trāsfixo pueniat: vt a platis a q̄bus pcessit malitia/veluti a sanctuario cedes afflictiōis emergat. Hec b̄z ocordiaz. ¶ Allegorice. [Leo ascēdet] ordo pdicātiuz ad nullius pauētiuz occursuz [de cubili] ecclesie ꝛ [leo] doctrine [terrā in solitudinem vertet] .i. terrena corda a sua peruersitate ꝛ corruptione ouertet. [Ciuitates/] sensus/cogitationes ꝛ actus [vastabit] oino carnales: ꝛ [faciet absq̄z habitatore] spūs bestialis. Et q̄ꝛ rōnabiliter viuēt duduz mortui in peccatis [accingēt se] ad currendam viam imaculataz obediēdo [vestiti cilio] aspere ouersando [plangēt]: ꝺsiderio [vlulabūt] de eterno incēdio. Sed [corda regis principuz/sacerdotum,pphetaꝝ] .s. oiuz ecclesiasticoꝝ ꝛ ordinū [obstupescēt] q̄ talr hoies ad pniaz ouertent/ipsiq̄z [pauebūt ꝛ peribūt] .i. deficient/puerse viuēdo ꝛ sapiendo: ꝛ de [pace] mūdi que pspera psuadet decepti verā pacem sequent: que gladiuz verbi dei ad [aiaz vsq̄z] pducit/sepans a morte peccati ꝛ secl'i: ad regni vitam ꝛ spūs. Seq̄t. [Vētus vrēs in vijs deserti filie populi mei nō ad ventilandum ꝛ ad purgāduz]. [Desertū] est mūdus/cuius [vie] praue actiones: in q̄b⁹ [via] sc̄z imitatio [filie popl'i mei] .s. ecclesie. [Vētus] psecutio: [vrens] .i. osumens: nō [ventilans nec purgās:] imo cōfundēs: oēs inuoluens: nullum discernēs. [Spūs plenus ex his veniet mihi:] q̄ꝛ plene affligent. [Vētus vrens] primo q̄si [leo] .scd̄o q̄si [vētus]. [Leo] ppter audaciaz ꝛ fidei ostātiaz. [Vētus] ppter leuitatē paupertatis ꝛ subtilitatē religionis. [Vrens] pp sciam pdicationis ꝛ incēdium charitatis: [in vijs] .i. in cordib⁹ [deserti] .s. humani generis/in q̄bus est via [filie] .s. fideles: pro aiabus enim cōmissis sibi. [Via] .i. studiuz esse debet ecclesie in salutem [populi mei] quos redemi in sanguine meo. [Non ad ventilāduz] vt paleam a frumēto/peccatorē a iusto discutiant. [Nec ad purgāduz:] vt sordes admoueāt: sed veluti illud qd̄ Esaias dicit. Pulli asinoꝝ cōmixtum migina comedēt: vt bonos ꝛ malos simł in sagena doctrine ꝛ vite religiose concludāt. Ex q̄bus [spūs plenus] .i. cōtritionis ꝛ laudis veniat ꝛ ascēdat ad deum. Deus loq̄t [iudicia sua] cū eis in pnia emulanda. Item [Ecce q̄si nubes ascendet ꝛ q̄si tempestas currus eius]. Mira doctoꝝ acta narrant: cuz nūc bos/nūc [vētus/] nūc [nubes/] nunc

Marginal notes (left): Alemania. (beside "dum est: ne loco suo"); Allegorice. (beside "tione. Allegorice"); Hier. 8 / Lu. 19 (beside "sacerdos: vt nō cognoscāt" / "sue. Ecce dñs"); Pro pacē tēporali decipiēt incauti. (beside "cem tpalē pacem ppetuā"); Ece. 9. (beside "cedes afflictiōis"); Allegorice. (beside "¶ Allegorice. Leo ascēdet").
Marginal notes (right): Apoc. 5. c. (beside "ne meo. Non ad ventilāduz"); Esa. 30 (beside "luti illud qd̄ Esaias dicit").

bes/]nunc [currus]z eqtes describuntur.
[Cum leone pastoꝝ:]cuz[vrēti vēto]virū:
cum[nube z tēpestate]doctoꝝ:cū currib⁹z
[eqs velocioꝛib⁹aqlis] vginum sūt currūt.
Tre.4. De his di.Candidiores niue ad aqlonem.
Nitidiores lacte ad oriētem : rubicūdiores
ebore ad occidētem:saphiro pulchriores ad
meridiem.[Leones ergo quoad fidē resur/
rectionis.[Uentus vrēs]quoad patiētiam
passionis:[nubes]quoad humilitatem vel
humanitatē incarnationis.[Currus z eq/
Eze.1. tes]quoad spē ascēsiōis. De his Eze.Ecce
vētus turbinis:pdicatores q deturbāt oēs
redētes turbatos: vt nō iaz solicitudini mū
dane seruiāt/sed in dei seruitute qescāt.Uñ
eturbati vel turbati veniūt ad pniaz de pec
catis.Ab aqlone.s.a mūdi malitia z tētatōe
diaboli.Et nubes magna. ¶ Nō.q pdica
tores ab aqlone iceperūt.i.a plātis ecclesie:
qz angeli pmo appuerūt pastorib⁹ custodiē/
Lu.1. tib⁹vigilias aqlonis z noctz. 2°p vētuz tur
binis.i.turbatos z afflictos in mūdo sbtos
q̄si in vijs deserti.3°p nubes magroꝝ z do/
ctoꝝ seculariū scripturaꝝ:z ēt ad lraz diui/
naz q magna loqbant. Et forte supba non
in humilitate charitatis q̄ edificat/sz in scia
pme ad que inflat.4°p ignē iuoluētez.i.p religiosos
cor.8. q libertatē spūs iuoluūt cū seruitute actio/
j.ad Ti nis q̄ ad modicū vtilis est. Nam z 4°loco
mo.4. Helyas in curru igneo ascēdit/z eqs çonaz
4.reg.2 splēdidam in circuitu.i.paliuz grē septifor/
mis:ad quā aque iordanis ppli xpiani diui
si sunt ad predicationem aploꝝ:z adhuc in
pdicatorib⁹futuris deficiēt z cessabūt a cur
Josu.3 su seculi:vt libere archa contemplātis vite
trāseat p diuisiones illas.Lapides aūt Jor/
danis q electi sūt z extracti pdicatores fue/
rūt primi tpis.s.apli/z missi ad gentes. De
alij apli gētibus aūt ipsis eligēdi sunt adhuc alij q̄si
dirigen de galgalis.i.tota ecclesia:z mittēdi ad icre/
di sunt. dulos xpianos:vt q̄si in iordane loco alioꝝ
Josue statuēdi:vt queādmodū apli in secūdi stat⁹
4.5.z pncipio:sic z isti in tertij exordio dirigant.
4.reg. Ne z ipsi christiani sue sint salutis imemo/
2.4. res:z spūs dñi pmissiones in puluere ver/
bi dñi loquētis in euāgelio aliquatenus vi/
deatur.Quia vo in trinitate dei spirit⁹dñi
vna est psonarum/expedit vt oīs mundus

hoc sciat.Qz sicut operatus est pater in pri/
mo statu : filius in secūdo:pro quo z dicit.
Pater meus vsqz mō operat/z ego mō ope
ror.Jta spūs sanct⁹operabit pprietate my/ Joa.5.
sterij:ad implēdaz oēm veritatem que scri/
pta est etiā in lege/psalmis/pphetis/euāge
lio/z sanctis scripturis in tertio statu q nūc
incepit.Nec mouēduz nec ambigēduz:p/
pterea qz ex toto libertas nō datur populo
christiano/z qes a labore ecclesie : qz reuera Leuit.
donec nascant noua veteribus vti necesse 25.
est.Uerbi gratia:primus status designatus
est ab exitu Habrae de caldea vsqz ad tran/ Gene. 11.12.
situm filioꝝ israel maris rubri. Secūdus a Exo.14
Moyse fugiente in Madian z Aaron vsqz Exo.2.
ad trāsitum Jordanis. Tertius incepit ab Josue
exploratoribus missis in Canaam vsqz ad 3.4. Nu.13
tēpus Judicuz.Unde pz q anteqz ex toto Lib° iu
status deficeret pmus:alter alteri successis/ dicum.
se videt. Nam in primo manet psequutio Exo.14
egyptioꝝ:in secūdo cananeorum : in tertio z supra
philistinoꝝ.Uides ne mō q primus status In lib°
seculi natus est in dispersione Judeoꝝ sub Josue
Tyto.Secūdus cui⁹finem tenemus termi Judicū
nādus est sub regibus multis cōtra populū 3.z 10. z.13.
christianū auersum z apostatatum a fide z j.reg.4
opere christi versum vtiqz in babylonē:vē
turus ab ortu solis in exterminiū populoꝝ
Tertius cui⁹exordia a deo nūc obscura sūt:
vt parū splendeat de spūs libertate. Termi
nabit sub psecutione gog : que veniens ad Ezech.
ad iudicium dñs iudicabit. Ecce habes in 38.39.
egyptijs iudeos.Jn mari rubro imperium Apoc.
Ro.Jn cananeis falsos xpianos z hereti/ 20.c.
cos.Jn philisteis exercitū gog.Ei ibi reges 3.reg.
multi designati sunt in syris.Et hic demo/ 20.c.
nes z diabolus designati sunt in assyrijs et 4.reg.
Senacherib.[Ecce/inquit/quasi nubes].s. 17.18.
predicatores quoad doctrinam z cōuersa/
tionē religiosaz:[ascēdet]puocationē secu
laribus clerici z Baal psbyteris reprobatz 4.reg.
designatis in sobna z preposito tēporalis do 18.
mus:sicut illi designati sunt in helyachim: j.reg.7
queādmoduz Samuel pro Hely z filijs de
sylo.Et Daniel p pncipib⁹z ppositis eunu Dan.6
coꝝ Nabuch.Joseph p egyptijs z magris Gen.41
pharaōis.i.sapiētib⁹.Dauid p saule.[Qua/ j.reg.16
si tēpestas currus eius]pp ipetum spiritus scdi.2. 5.c.

Lu.21 discurrentis. Contristabunt enim fluctus
Matt. hoīum:estus desiderioꝝ:patrem aduersus
24.c. filium:⁊ ecōuerso. Regnuꝫ spūs inducent
ꝯtra regnum carnis ⁊ gentem ꝯuersaꝫ ꝯtra
gentem incredulam ⁊ auersam:⁊ nihilomi
nus tēpestatem reipublice cōtra ecclesiam
meretricem:ad excoquēdam scoriam forni
Esa.1. cationis ⁊ cupiditatis eius. Tempestas q̄si
temporis estas vel estus:qꝛ nihil nisi mun
di iudicium predicātes:estatem futuri secu
li reuelabūt. Inde ab arbore fici discite pa/
Matt. rabolam ⁊c. De hac tempestate dicit̃. Tu/
24. multuꝫ adduxit tēpus. Inde tumultuabit̃
Hiere. puer aduersus senem:predicator cōtra pa/
46.c. stores:⁊ ignobilis contra nobilem.s.despe/
Esa.3. ctus cōtra principem gloriosum. In puero
qdēm ⁊ ignobili notant̃ duo ordines affu/
Nūi.14 turi:queādmodum in Caleph et Josue:in
Josu.14 Manasse ⁊ Ephraiꝫ:in Moyse ⁊ Aaron:
Gene. 41.48. in Joāne baptista ⁊ Christo:in Helya ⁊ he
Exo.4 liseo:in Paulo ⁊ barnaba. In duobus ex/
5.c. ploratoribus hierico:⁊ in duobus qui mis/
Matt. si sunt ad soluēdam asinā alligatā:ecclesiam
3.c. in peccatis:⁊ in duob9 eūtibus in Emaus.
Mar.1 Lu.1. In Petro nihilominus ⁊ Joāne:in duob9
2.3.c. etiam angelis missis ad sodomam subuer/
Joā.1. tendam. [Ecce tēpestas currus eius:] pro/
4.reg.2 pter velocitateꝫ mysterij. Nam ⁊ p̄dicatio
Act.13 tota est que modo leuat/mō deponit. [Ve/
Josu.2 Matt. lociores aquilis equi eius]. [In curru] prio
21.c. res ⁊ rectores eoꝝ sunt [equi] qui mittunt̃
Mar. ⁊ sustinēt onera discurrētiuꝫ. Vel ecce [cur/
xj.c. rus] sunt ad currēdam viam/⁊ discurren/
Lu.19 Lu.24 dam terram. [Aquile] ad cōpassionem ca/
Joā.20 daueris/⁊ ꝯtēplationeꝫ diuinitatis. [Equi]
Geñ.19 quoad fortitudinem ⁊ obediētiam missio/
nis. Isti sunt equi ⁊ quadrige Aminadab:
ʒach.6 imo Zacharie:imo Christi:imo spūs veri/
Can.1. tatis. Nam qñqꝫ assimilant̃ in currib9 pha/
4.reg.2 raonis: vbi sunt equi nigri. Aliquando in
4.reg.1 curru Helye vbi equi ignei ⁊ rubei. Aliqñ
Act.8. in curru Eunuchi regine Candacis vbi eq
albi. Aliqñ in curribus dei vbi equi varij.
ps.67. In curribus dei decē miliuꝫ multiplex:vbi
ʒach.6 varietas est. Isti sunt oēs fortes quoad fidē
⁊ quoad tribulationem sustinēdam. Varij
quoad p̄dicationeꝫ multiplicē vel religio/
Geñ.8 nem. Queādmodum in coruo ⁊ colūba:qꝛ

⁊ ille totus niger ⁊ illa tota varia.i.mixta. sopho.
Sed vox cantātis in fenestra:coruus i sup/ 2.c.
liminari. Iste coruus.s. ordo predicantium Ordo p̄dican
emittet per obediētiam ex archa ecclesie ⁊ tium.
sūmi pontificis Noe: nec redit:qꝛ ad hoc Geñ.8
emittit̃ vt diluuiuꝫ nō pauescat:sed verset̃
in aquis. Et certe si forte cadauera peccato/
rum ex aquis.s.mūdi tribulationib9 que vē Lu.21.
ture sunt sup vniuersum orbem:eripiāt vel Tren.2
abscondāt a facie tribulantis. Iste cantabit
predicādo in fenestra populi christiani:qui
lumen fidei christi in se admisit. Sed parū Thobie
videt qꝛ cecatus hyrūdinum stercore cupi/ 2.c.
ditate seculariuꝫ ⁊ diuitū:maculam fert in
oculis tenebraruꝫ:nec satagit festucam ⁊ ca Gene.
liginem:Isaac ⁊ Thobia de oculo trahere: 27.c.
donec si nō ad litteram penitētie redeat:in
diluuio futuri discriminis iuoluātur. Sur/
ge/inquit/de seculi vanitate: illuminare in Esa.60
euāgelica veritate:hierusalem in diuina co
gnitione:qꝛ venit lumē doctrine tuū/in tui
salute: ⁊ gloria dñi pro vite honestate: sup
te orta est/gratie infusione. Ecce tenebre p/
fidie:operient terram degētes in carne. Et
caligo miserie:populos imunditie. Sup te
aūt orietur dñs/dñi protectione:⁊ gloria ei9
in te vdebitur / ad exempli edificationem.
Coruus in supliminari/nō solum ad subdi/ sopho.
tos/in fenestra notatos:sed etiam ad p̄latos 2.c.
in supliminari. de quo etiam legit̃. Cōmota Esa.6.
sunt supliminaria cardinum. Simile quid
habetur in euāgelio Herodes turbatus est Mat.2
⁊ oīs hierosolyma cum illo. Orta vel oriū/
da predicatione in ecclesia e vicino quasi stel
la christo nato:ordine predicātiuꝫ. Turba/ Ordine
buntur prelati/subditi quoqꝫ mouebūtur: predicā
qꝛ perdēt regnum tēporale:carnale sacerdo tium.
tium:seculare stipēdium:ꝓpter qđ in dolo
multi subintrabūt/volētes extinguere stel/
le lumen/quasi predicatio deleat̃:et claritas 2 ad co
orientis vite/⁊ nō morientis littere. Sed rin.3.
diuersi erūt a magis.i.qꝛ aliam viam verita
tis sapientes magi.i.doctores eoꝝ inueniēt
fugiendo a supbia clericoꝝ carnalium:trās/
eundo de gente in gētem/⁊ de regno ad po ps.104
pulum alterum:ne oīno occidatur christus
spirit9 veritatis. Et iccirco multi ex eis pu/
nientur a futuro Herode: nec dubium an/
tichristo.

2ª ad thesa.2 tichristo. Qui velut sũmus pontifex in ecclesia sedeat quasi deus: ⁊ nõnulli saluentur in egypto.i.in populo fideli: adhuc ignorãtie cecitate relicto. Puto aũt ꝙ magistri veritatis offerẽt/exponẽdo ⁊ predicando aurum spiritui sancto.i.fidelem doctrinã: per quã ⁊ myrrhã tribulationis ⁊ vite spũalis amaritudinem discipuli sentiãt ⁊ thus laudis ⁊ bñdictionis: ꝙ eos ad fidem imo ad lumen fidei per passionem penitẽtie momẽtanee reuocabit: Christo dño deo reddant: licz in auro alij/alij in myrrha/alij in thure dño seruiant/ex gratia multiformi. Isti erunt p̃dicatores optimi/nõ potatores seculi in pocmin/qui erunt fideles: q̃ illi socij furũ: isti q caste ⁊ sobrie ⁊ honeste viuẽt: q̃ illi ⁊ si vinuz doctrine habeãt: aqua luxurie inquinant: isti qui laudabũt dñm toto corde: q̃ illi labijs solis/honorant dñm: ⁊ cor habẽt ad suffragium mũdi. Potest ad doctores referri illius tẽporis q̃d de muneribus dicit: q̃ huic ordini multi ex doctoribus ecclesie/que in oriente significat: confrigent ⁊ adorabũt vestigia pedum eius: idest imitaturi ꝯuersationem eoꝝ/⁊ predicationem in pedibus designatã. Nam alij dabũt aurum/exponẽdo fidem per typicum intellectum: alij myrrham/mores componẽdo per moralem itellectum. Alij thus/cõtemplationes excitãdo per allegoricum/relinquẽdo historicum itellectum/quasi albuginem in oculis sacerdotũ. ¶ Seqtur. Post coruuz columba/varietate vestita dimittit. Nota ꝙ coruus est niger: cadauera diligit: vocem grandem habet. econtra. Columba agilis/varia/cauet a cadaueribus: gemituz habet pro cantu. In cũctis varietas. Predicatores illi erũt [nigri] tristitia cordis nõ mundi: graues vita: loquaces doctrina: ꝓximi compassione benigni. Columba fecũdior prole. Est varia pẽnis virtutuz. Agilis in obedientia. Grano electarum pascitur.s. scripturaꝝ. Pro cantu p̃dicationis/lamẽtationem de pctis: desideriuz p̃rie celestis hz. Sic ⁊ Joãnes niger in esca que ⁊ locusta. Grauis in vita viparuz genimina fugere a vẽtura ira docebat. Baptismuz penitentie predicabat. Ecce coruus. Ecõtra Christus

Magri veritatis ⁊ predicatores magis assistant

Mat.2

Esa.1.

Esa.29 Matt.15.c. Mar.7.c. Doctores noui munero offerẽt. Esa.60

Gen.8 De coruo ⁊ columba d̃signãtes duos ordines.s. predicatoꝝ ⁊ minoꝝ: q̃s iste propheta/uit.

Mat.3 Mar.1 Lu.3. Christo ⁊ Joã. bapti. assistat.

filijs spiritualibus inhians: varius in virtute signoꝝ. Agilis in pactis operum executione: granis vtens doctrinis celestibꝰ. pro cantu letitie gemituz tristitie in anima reportauit. Hic est ramus virentis oliue: opus.s.misericordie ⁊ vite in [ore].s. doctrina Christi: super quem colũba spiritus requieuit. ¶ Hic nota ꝙ pro eo ꝙ coruus est vnicolor ⁊ columba discolor: in seipsis datur intelligi ꝙ ordines eoruz diuersi erunt quoad habitum nõ quoad animuz: quia ad vnum granũ tendunt ⁊ in vno studij ꝓposito ⁊ voto concurrũt. Sic ⁊ Joãnes antecedit Petrum. Petrus seqtur. Item Petrus vocatur: Joãnes subseqtur. Rota volubilis vtriq; p̃dicatio indulgetur. Utriq; viuent: ⁊ puto Petrum cõqueri de imitatione alterius: quasi ꝙ in predicatione succedat. Si Petrus accingẽdus est preciendus ab altero Nerone: Joãne manere necesse est: ne pereat velut in sodoma semen verbi dei. Sed nec vtiq; exptez calicis Petri/vtpote quem seqtur ad exiliuz quasi Joseph in carcere religãdum. Et ibi quidem vnus suspendit: alius restituit: tertius incarceratur. Et hoc in primo statu: in secundo misit alter Pharao Herodes manuz ad afflictionem ecclesie: occidit Jacobum fratrem Joãnis gladio: ⁊ apposuit apprehendere ⁊ Petrum: q̃d q̃ nõ potuit Neroni ⁊ Domitiano seruatuz est. Nero occidit Petrum: Domitianus exiliatus est Joãnem. Hinc simil'r in tertio statu faciẽdum est: vt capiat Petrus.i.p̃lati Rome. Occidatur Jacobus/sacerdotes greci. Joãnes exulet. Expellent religiosi vel in tẽporalibus ⁊ filijs restringantur. ¶ Spiritual'r: Petrus predicatores: Jacobus conuersos eoꝝ. Joãnes alter ordo minoꝝ: qui ab ipsis angelis minorabatur paulo minus/q̃ nouissimus. Si reuera erunt primi nouissimi/⁊ nouissimi primi: sic ⁊ Christus ꝯm carnez minor erat tẽpore: sed oportuit minorem Joãnem fieri: illum.i.Christũ crescere. Iste est frater noster Beniamin minimus: quem expedit bibere: ⁊ in sacco religionis eoꝝ ligare calicem Joseph.s.predicationem: in qua augu/riabatur Pharao.i.Christus in euangelio

Gen.8

Mat.3 Mar.1 Lu.3. Joã.1. Diuisitatẽ ordinũ q̃ad habitũ. Joã.2. idẽ vltº

Jo.vltº

Gen.19 Gene.39.40. in pathmos.

Act.12

In historia ecclesiastica

In Joãne euãgelista ordo minoꝝ designatur. Matt.20.c. Joã.3. Gene.43.44

Gene. 44.c. veritatis. Et nota Joseph absco͠di fecit calicem in ore saccoꝝ Beniamin: vt quasi ꝑ furtum in ministerium detineref. Hinc videf ꝙ spūs dei q soluit mysteria scripturarum de spū Joseph: ꝛ quasi de spū Moysi/ Josue/ ꝛ Beniamin de die: ꝛ q̄si Christus discipulis ꝛ Helyas Heliseo/ ac filijs ꝓphetarum: duos simul ẜm ꝙ Christus disposuit binos dirigere ad p̄dicādum euāgeliū patris currāt. Sic furtiuus putabaf hedus Thobie: sic Christus quasi rapinam esse se equale deo arbitrat⁹ est: sed nō sic q̄ equalis est. Paulus quoqꝫ minimus apl̄oꝝ se fatetur: et tn̄ plus oībus laborauit: ꝛ nihil sua interest ab apostolis supra modum. Isti sunt duo ordines designati in duob⁹ ꝓphetantibus in castris Israel: vt quasi duplicato cibo in sexta feria. s. gn̄atione futura: cuius initia iaꝫ habemus: sicuti in sabbato in quo tractus cantabaf: ꝛ ꝓsecutio antichristi breuis. s. grauis ad montem oreb: transeant. i. supbas ꝛ nigras mentes ꝑ fide gentis adhuc incredule cōuertendas. Interim iam donec fuerint sub iunipero tribulationis imperij lāguescētes: ꝛ redētes pro malitia Jeçabel carnalium. s. prelatoꝝ ecclesie generalis: mittet dn̄s piscatores ꝛ venatores: q curiosos seculi colligant: ꝛ terrenos vndiqꝫ cōprehendant. Piscatores sunt p̄dicantes. Reliqui venatores/ vt de faucib⁹ bestie ascēdentis e mari cetuꝫ extrahāt: ꝛ de ore bestie cōdescēdentis e terra fetū eliciāt singularē. Puto ꝙ predicātiuꝫ ordo piscabif in mari christianoꝝ: reliquus ordo venabitur infideliuꝫ. Nec premittēdus ꝙ hamus ꝛ rhetia subtiliora ꝛ leuia sunt: Jaculum ꝛ arcus acutiora ꝛ grauia bipartita p̄dicatio. Illoꝝ quidem leuis quoad debiles ꝛ subtilis cōtra versipelles. Istorum acuta quoad duros: grauis quoad vanos. Oēs quidem p̄dicabūt in h̄ mari magno ꝛ spatioso seculo. Et hec pro coruo ꝛ colūba dicta sufficiant. ¶ Sed dicāt carnales. [Veh nobis qm̄ vastati sumus.] de mari. s. ꝛ terra: taꝫ a carnis superbia/ q̄ꝫ ab amara luxuria. [Laua a malitia vt salua fias/ cor tuuꝫ hierusalem] Ecclesiam sacerdotes leuare debēt ꝑ predicationem: per lamētationem: per visitationem: per tēporalis vite abolitionem: per vite sanctificationē. Sed adhuc contumens est frontē meretricis assumēs. [Vox aūt annūciantis Adam/ ꝛ notum facientis ydolum de mōte effraim]. Si seculares affligunf pro sui malitia ꝛ pro sui auaritia et libidine: mercatores q in carnis operibus ꝛ mundi supbia intumescāt: quāto magis hi qui ministrādo. s. clerici [vastabuntur]? Sane potest qs ratione vtētes cuꝫ impetif a tentatione diaboli per titilationeꝫ carnalium vitioꝝ: etiam spūalia fugere ne simul in carne ꝛ spū collabatur. Est enim anima rationalis quasi ciuitas refugij: vel certe obseruātia regularis: vt si qū tēporaliter vel carnaliter premif ex spiritu fortitudinis reprimatur. Verꝫ si ad vtrūqꝫ se tentatio ingerat: ꝛ quasi diabolus furiosus ad terraꝫ mareqꝫ descēdat: ad soluꝫ dn̄m sit recursus: vt resistendi gratiam conferat: ꝛ sic virtus in egritudine cōualescat. Oratio/ inqt/ iusti. s. iuste peregrinationis saluabit infirmū carnis pulsatum tētatione. Sed qd? Si omne caput lāguiduꝫ: cor merēs: pes ifirmus: scꝫ ꝯscientia: mens ꝛ affectus sup quo ꝑcutief vltra. i. tentabif? Quid fiet ergo ligno vitis inutilis? eijcief in morte: ꝛ in ignē gehenne mittef. [Ad eum venient custodes de terra longinqua dare vocem suam]. Isti sunt demones venientes de terra ꝓcul. s. de celo ꝛ aere/ dicētes: ꝛ tu vlneratus es sicut ꝛ nos in inferno. Redeamus ad cursum libri. [Vox anūciantis Adam]. Ne pro morali itellectu ꝯfundamus ꝛ typicuꝫ: de ipso dicamus: q̄ maior viget ꝛ instat necessitas ad munimen fidei/ ꝛ ad dissinuādam pressuram ecclesie gestātis in vtero grecuꝫ filios ꝛ latinū. Vterqꝫ dn̄o peccauit/ ꝛ iccirco flagellādus est: q̄ tertia nō est gēs. s. iudeus in reprobum sensum datus. Or primo grecoꝝ ecclesia. s. patriarchalis sedes eoꝝ ponenda est ꝛ conculcāda a gētibus. De ea tacite sub noīe [dan ꝛ monte effraim] pro ydolatria ꝛ ꝛ apostasia inferanf: ꝛ vt in ea discat latina saltē veluti in sorore alta nō sapere: sed post humilibus ꝯsentire. Nam greci vel blassemantes in filium vt Sabelliani ꝛ in spūm sanctum vt Arriani reputati sunt in filijs israel

Marginalia (left): Gene. 44.c. — Nūi. 27 — Deut. 34.c. — Mat. 5 ꝛ alijs. — 4. reg. 2 — Lu. 10 — Tob. 2 — Ad phi lip. 2. — p̄me ad cor. 15. — Nūi. xj — Exo. 16 — 3. reg. 19. — Hiere. 16. — Apoc. 13.c. — Ordo p̄dicatoꝝ piscabif in mari xp̄ianorum. — Ordo minorū ifideliū. — ps. 103

Marginalia (right): Aia rationalis ē quasi ciuitas. — Jaco. 5 — Esa. 1. — Joā. 15 — Esa. 14 — Ecclesi 50.c. — Eccl̄ia patriarchal' gre coꝝ. s. ꝯstantino. conculcāda est a gētib⁹: q̄d ꝛ factuꝫ est.

israel:qui duos vitulos cõflauerũt aureos:
3.reg. 12.c. ⁊ in [dan] ⁊ bethel in eoꝝ scandalum posue
runt. Nec hoc dico vt oēs greci inuoluēdi
sint in huiusmodi erroꝛib⁹. sed multitudo
eoꝝ maxia: q2 ibi fuerũt Athanasius ⁊ alij
doctores eximij/fidem catholicam defendē
tes:ex quoꝝ numero fuit ille de quo icipit
1.reg. in pn°. liber Regum. Fuit vir vnus de ramathaiz
sophim de monte effraim ⁊c. qd totum in/
ferēduz est ad grecos quicqd in libris Re/
gnm de regibus israel dictum est. Queād/
modum de regibus Juda et affinitate eoꝝ
ad latinos: ⁊ hoc ſm statum scdm. In ter/
tio vo retoꝛquēdum est totuz ad cistercien.
⁊ alios futuros religiosos:qui post antichꝛi
sti ruinam multiplicādi sunt/vt ⁊ spũs san
ctus opereť in religiosis/queādmoduz chꝛi
stus in clericis:pater in leuitis ⁊ filijs pphe
tarum: pphete exterminatio ydolatrie et
blasphemie grecoꝝ:carnaliuz sapiētium in
pximo vastandoꝝ:vt capiať archa Cõstan
tinopolitana ecclesia ab alijs philisteis lom
bardis.s.⁊ Jtalicis:⁊ alijs gentibus inter/
mixtis:⁊ cādelabrum totius ecclesie oꝛien/
talis transferatur in templum hierusalem:
que est ecclesia Romana.s.fides ⁊ sanctua/
rium spũs.s. Sed timeat ⁊ ipsa hierusalem
latina ecclesia:ne ⁊ ipsa grauioꝛa sentiat tan
q̃z que nequioꝛa cõmittit. Inde. [Cõcitate
gentes ecce auditũ est in hierusalem]. Re/
uera in Romana ecclesia audieť q conci/
tabunť [gētes].i.chꝛistiani/defendentes eaz
cõtra grecoꝝ catholicam.i.patriarchalem
Esa.14 sedem. Sed ne leteť philistea ois ipsa.s.lati
nitas:de radice colubꝛi egredietur regulus
⁊ semē eius volucrem absoꝛbebit.i.ipsa ea/
dem gens/que affliget grecoꝝ ecclesiam:ip
sa vastabit pfecto latinam: vt in gladio
quo occiderit/occidatur ⁊ ipsa. Pꝛoꝛsus fu
turum est:vt de philistea.s.Jtalia scandala
surgant: que non tm̃ seipsos sed etiam ec/
clesiam Romanam exturbent: q2 de radi/
ce colubꝛi egredietur regulus.i.populus pa
tarenus:⁊ semē eius:idest sequaces: volu/
crem absoꝛbebit.i.non solum laycos ⁊ cle/
ricos/sed etiam religiosos assumet. Scdm
concoꝛdiam pꝛincipes Romanos tangit.

Reges Isrł ad grecos: Reges iuda ad latinos. Cister/cien. pdicato/res ⁊ mi noꝛes post ruinā anti/xpi mul tiplican di sunt. 3.reg.4 Gen.9 Matt.26. Apoc.13. Esa.14

De qbus ac si de radice colubꝛi surgat Hen
ricus.i.Germanicus:qui ⁊ alio nomine di
citur assur:qui ⁊ fundauit eam in ipso ini/
tiatum imperiuz. De quo regulus Federi/
cus ⁊ semen eius Henricus ⁊ ceteri qui de
sua progenie vel propagatione succedent:
quoꝝ coꝛ erit ad affligendam ecclesiam: et
delēdum populum chꝛistianum/⁊ maxime
clericoꝛum: q2 ſm q legitur. Coꝛ ferreum Dan.4
dabitur ei: ⁊ cum feris.i.cum infidelibus
habitatio.i.cõuersatio eius: donec crescant
vngues eius: filij vel propinqui in similitu
dinem aquilarum volātium altius.i.se ex/
tollentium supra id qd dicitur deus: ⁊ su/ scde ad thesa.2
pra q̃z credi potest/vniuersa deuastent. Nec Dan.8
obstat q translatum est regnum ⁊ impium
babylonis a Nabuchdonosoꝛ ⁊ datuz euil/
merodach. Quia reuera tolletur imperiuz 4.reg. in fine.
post Henricũ/cuius est liber iste:⁊ ad quez
sermo dirigitur/iussu suo: volentem scire
mysteria Danielis:tam de statua q̃z de ar/
boꝛe:⁊ securi ⁊ lapide/⁊ successione futura.
¶ Utrum aũt inter Henricum hunc ⁊ he
redem alius surgat:illi videbũt qui super/
erunt: q2 necesse est vt inter Balthasar et
Nabuchdonosoꝛ detur imperium de pau/
peribus terre regibus in modico regnatu/
ro. Ipse Balthasar.i.posteritas Henrici et
successoꝛes illius regis in pximo assumēdi
ad imperium euocandum: pꝑter illud qd
dicitur. Quia restitutum est regnum Na/ Dan.4 ⁊.5.
buchdonosoꝛ abutatur vasis ecclesie liber/
tatibus:legatis ⁊ fidelibus alijs iuxta vel/
le. Uideatq3 manum in pariete describen/
tem.i.sentētiam contra ipsum de imperio
coꝛruendo:⁊ velut alter Balthasar abuta/
tur regno contra Samuelis imperium:im
mo contra dñi voluntatem. In eius enim
tempoꝛe tanq̃z in trāsgressoꝛe ⁊ coꝛnu xp̃i°: 1.reg.15.
quia tria regna humiliabit imperij Itali/
ci ⁊ assyrioꝛum. Quinimo pꝛelatoꝛum cuz
filijs laycorum cum ceteris:religiosoꝝ cuz
suis emulis. Occidenť sancti vtiq3 pꝛedica
toꝛes veritatis. Lz q̃ oia in dolo vastaturus
insurgat:nō q in viribus suis id faciat:sed
in dolo potius psperetur. Sed adaperiat
oculos suos ecclesia timendo dñm:⁊ inge/

Liber iste ad Henricũ 6m impatoꝛez dirigit: cui⁹ iussu ipsuz composuit.

Hester 3.4.7. minet preces hester altera coram principe Assuero/dño Jesu christo:vt tm̄ aman se/cundus ab eo qui mardocheuz sūmuz pontificem ꝛ populum hebreoꝝ.s.latinoꝝ:habet despectui ꝛ horrori:penam quam cogitat alijs in se ferat: q2 visurus est impium
Ps.36. exaltandum ꝛ eleuādum sup cedros libani cardinales vtiqz ecclesie prelatos. Unde sequitur. [Custodes venerūt de terra longinqua].s.aquilonis:[dare vocem sup ciuitates Juda: quasi custodes agroꝝ facti sunt sup eam in gyro:q2 me ad iracūdiā ꝓuocauit:dicit dñs]. In [custodia] adhibenda cōtra ecclesiam:ꝛ auxiliatores eius: nō multum imoror:ne nullus euadat. Nam necesse est vt vada preoccupent auxilij:vt populis qui sunt in circuitu afflictis ꝛ vexatis a
Ps.106 tribulatione maloꝝ ꝛ dolore: ipsa tandem ecclesia siue Roma que portat eaz velut populus bestialis:sic excocta remaneat ꝛ afflicta:vt non adijciat vltra magnificare suas
Ps.9. fimbrias sup terram. Nam sicut adhibiti sunt ad monumētuz milites: ne Christus
Matt. 27.c. ꝑdiret:sic expedit vt militia secularis adeo custodiat aditus ꝛ egressus ecclesie: vt ec/
Tribulatio ecclesie clesiasticus nullus fugiat/sed bibat vtiqz de calice babylonis. [Vox] fit [super ciuitates
Hiere. 51.c. Juda].s.ecclesie/ad litterā vel in spiritu ecclesiastico. Et primo tangit cor.secūdo ventrem.tertio sensus. [Cor] clericos:[vēter] laycos:[sensus] religiosos:ꝯtra oēs turbatio:q2 oēs peccauerūt ꝛ egent penitētia ad recuperādam dei gratiam/castigatione crudeli.s.pnia. Qd̄ iaz dicit [d terra lōginqua] ad lr̄az:vel [lōginꝗ].i.auersa a fide. Doleat ḡ [venter:] turbenť [sensus] amarescat [cor]. Doleāt oēs de cōmisso:turbenť oēs de bono nō fctō:amarescāt d supplicio. Hec tria [in voce buccine audiunť:] vt fugiāt [a clamore] ꝛ tumultu [ꝓlij] tribulatōis istantis. [Tabernacula] ecclesie vastabūt bonis temporalibus spoliande. [Pelles quoqz] id est monasteria turbabuntur:q2 turbabunť pelles terre madian.s.qui affligunt se/ꝛ iudi/
Abachuc.3 cant in penitētia. [Audienda est vox buccine:] predicantium euāgelium:ꝛ que scriptura premonstrat. [Stultus populus] in mūdanis:[sapiens] in malis:in bonis ignarus. Onagri astuti in solitudine mundanoꝝ. [Aspexi terram] terrenos ꝛ idiotas:ꝛ [ecce vacua] sensu: ꝛ nihil actiuuz est. [Et celos].idest prelatos ꝛ clericos/luce sapientie carentes: ꝛ [montes] religiosos: ꝛ [colles] contemplatiuos:[motos ꝛ turbatos]. [Motos] quoad prepositos: [turbatos] quoad exercitum. [Intuitus suz/ꝛ ecce nō erat homo].s.prelatus rectus:[ꝛ omne volatile celi recessit].i.subiectꝰ in volucre speculatiuus/ꝛ in hoie actiuus. [Aspexi ꝛ ecce carmelus desertus. Destructe sunt vrbes eius a facie ire furoris dñi:ꝛ deserta erit ois terra. Sed tñ consumationem nō faciam]. Si ad singula respicimus prelibata.s. [terrā:] ad [hominē] ꝛ [carmelum]. Reuera in [terra] layci:in [hoie] clerici:in [carmelo] religiosi. Alias indifferēter habeantur:q2 ois
terra est generalis ecclesia. ¶ Spiritualiter Spūaliter.
aūt [in terra] coniugati:[in celis] clerici:[in montibus] prelati. [In collibus] doctores: [in hoie] actiui:[in volucre] cōtemplatiui: [in carmelo] cōuentuales:[in vrbibus] regulares:[Lugebit terra: ꝛ merebunt celi desuper] subditi ꝛ prelati: actuales ꝛ spūa/
les simul [lugebunt] de vastatione futura. Luctus gn̄alis de vastatione futura.
¶ Moraliter. [Terra] mens [luget] in penitētia a vitijs deuastata. [Celi] angeli quibus ꝛ si gaudiuz est de peccatore conuerso:
luctus nec dubiuz est eis de iusto subuerso. Lu.15
[A voce].i.predicatione [equitis].s.prelati vel christi seu predicatoris [emittētis sagittam] redargutionis. [Fugit ois ciuitas] recedendo a malis vel peccatis: in ꝗbus obstinabiť. [Ingressi sunt ardua: ascenderūt rupes]. [Ardua] sunt difficilia:[rupes] periculosa loca. Licz layci peruerse viuēdo a deo fugiant elongando:clerici ꝛ religiosi superbis ꝛ mundi potestatibus hereant obsequendo:tñ singulus eoꝝ concordiam deserens charitatis:minus ꝓximum diligen/
do q̄z seipsum:[ardua] dignitatū:ꝛ [rupes] Lu.10
officioꝝ aspirat. Pōt hic locus comendari aliter. Nā appropinquāte mūdi desolatiōe gn̄aliter inferēda:omnis ꝗ timet deum fugiet synagogam peccatoꝝ pniaz emulādo.
[Ingredietur]

[Ingredietur ardua] vite arctioris: [ascen
Exo.17 det rupes] ɔtẽplationis/de qbꝰ dixit. Edu
Nu.20 xit aquaʒ de petra rupis. Item ꝛ rupes in
ps.77. fontes aquaꝝ: qꝛ ɔtemplatoribus magis lu
113. gere datur ꝙ̃ ceteris. Vñ ꝛ spũs.s. orat pro
Ad ro/ nobis.s. spũalr̃ gemitibus inenarrabilibus.
ma.8.c. Can.7. Inde. [Oculi tui.s. spũalis ecclesia sicut pi/
scine in esebon.i. lauacra merorꝭ que sunt
in porta filie multitudinis.s. credẽtiuʒ. His
est cor vnũ: hi sũt ciuitas que fugit ab acti/
bus seculi: ꝛ prauis moribꝰ declinãdo. [Vr
bes ɔ̃relicte sunt: nullus in eis habitat.] ad
lr̃aʒ: multa loca destruent̃: remanẽtes absqꝫ
Spiri/ habitatore. ¶ Spũaliter: Ecclesie ꝛ mona
tualiter steria deficiẽt: vt nec clericus vel religiosus
pmaneat: ꝛ forsan si fuerit nõ sic viuat sicut
ꝛ nouit. [Tu aũt vastata qd facies?] Ad do
minã redit ecclesiam peccatricẽ. [Tu autẽ]
q.d. si certe [vrbes] ꝛ plebes tibi cõmisse de
tuo circuitu delabunt̃: [qd facies] ꝛ tu [va/
Matt. stabũda] hierl̃m? Semp diabolus ꝛ hõ ini/
13.c. micus aspirat: vt cuncta bonoꝝ operuʒ ad/
minicula aie subtrahat viriũqꝫ ecclesie: vt
tãdem si fieri poterit gladiuʒ ad iteriora vi/
Ad ro/ braturus incutiat. Sed deus q facit aliud
ma.9. vas in ɔtumeliaʒ: aliud in honorẽ.s. aiaʒ nõ
pme ad pmittit tẽtare supra ꝙ̃ põt: ꝛ sic pcussis ex/
cor.10. terioribus/ꝛ ẽt a plãta vsqꝫ ad verticẽ/aiam
solam saluat. Et hoc est qđ dr̃. [Tñ ɔsuma/
tionẽ nõ faciam:] nisi forte intm̃ erroris de/
cidat vt desperet. vñ seqtur. [Cuʒ vestieris
coccino] ppꝛie charitatis. [cũ ornata fueris
monili auro] mũdane vanitatis: [ꝛ pinxe/
rꝭ oculos tuos stybio] ficte duplicitatꝭ: [fru
stra cõponeris] ꝙ̃tũcunqꝫ ecclesia se venu/
stet/ꝛ de peccatis excuset: tñ hẽtur ɔtẽptui:
ps.61. qꝛ aliud ore inuit ꝙ̃ corde ptendit. [Ama/
tores] ecclesie sunt pncipes seculares: qbꝰ ꝛ
adulterat̃: sed ignorat ipsa ꝙ sue corruptio/
Gene. nis in tpe filius emor.i. filij mũdi huius tri
34.c. stitie diua blãditus delinibũt: hẽt ergo [coc/
cinum] plenarie ptãtis. [Ornat̃ monili au/
reo] aplice scitatis. [Pingit̃ stybio.] theo/
logice facũditatis. [Oculi] eniʒ sunt magr̃i
Histori quos [pingit] .i. erudit [stybio:] vel synopi/
ce. de vane decretalis. ¶ Historice. [Ornamẽ
De or/ ta] ista sũt mũdane vanitatis: que dũ ornãt
namẽtꝭ. exterius corpus: aias iterius vitijs dehone

stant. O si cor duruʒ ꝛ ipenitens aia saltem
relictis hystrionicis vestibꝰ interiore cocci/
no pnie/te vestires: multo potius de re v̄tu
tum cõquireres: ꝙ̃ de vitijs ꝛ vanitatibus
reportares/imo tanto pfectius cõposita in/
terioribus oculis videreris: ꝙ̃to exteriores
[stybio] lachrymaꝝ assidua ꝛ pbabili pictu
ra polires. Sed ecce vbi demones [amato/
res] dum tibi de carnalibꝰ desiderijs blan/
diunt̃ ɔtẽnendo corrũpunt. Propterea [vo
cem quasi parturientis audiui angustias vt
puerpere]. [Vox] ista doloris est in pnia re/
seruata/que dicit. Mulier cũ parit/tristitiaʒ Jo.16
hʒ: qꝛ venit hora eius angustie: posita inter
mortẽ ꝛ vitam.s. quoad mortificationẽ car
nis ꝛ iustificationẽ spũs: qꝛ iustus ex fide vi Aba/
uit. Fetus est dignus fructꝰ pnie adducens chuc.2.
gaudiuʒ eternuʒ: qꝛ natꝰ est hõ in mũdo.s.
rõnalis: imundiciaʒ ꝛ sanctificationẽ vite.
[Puerpera] que pmogenitũ parit. He do/
lens [manus expãdit] opa.s. ꝛ dilatat in exẽ
plum ꝛ merituʒ [iter moriẽtes].i. pctõres.
[Veh mihi.] Dolet pdicator ꝛ ꝙ̃si [deficit]
cum pctores seculi vix ɔuertit. ¶ Typice. Typice
[Filia syon] ecclesia Ro. est: quã necesse est
tpe partus eius que nimis accelerat in do/
lore ꝛ angustia filiuʒ parere spiritalẽ parit ꝛ
vocalem: spũalem ducẽdo vitã vocalẽ quo
ad doctrinã: vt quasi alter xp̃s pmogenitꝰ
de vtero matris ecclesie pdeat: ꝛ eterne vi/ Mat.1
te pabuluʒ hausumqꝫ salutis adducat. No Luc.2.
ta ꝙ dr̃. [Puerpera manus extẽdens inter
morientes] sub pressura futuri regis illius: Dañ.8
q supra ꝙ̃ credi põt vniuersa vastabit: queʒ
ꝛ in ianuis eẽ puto: natuʒ fore in mũdo: sed
scandalo deputarũ. Roma.i. ecclesia gñalis Ordinẽ
pariet ordinem designatũ in aplis ad predi desĩgtũ
cãdum euãgeliuʒ iteriʒ destinãduʒ: vt qsqꝫ in aplis
fidelis in fide firmatꝰ de illius regis ꝛ anti/ pariet
xp̃i pfidia nõ pauescat aut cadat. Futurum ecclia.
qdem est vt ydolũ pfidie sue in ecclesia sta/ Dañ.9
tuat: ꝛ forsitan pseudo pphetaʒ/nisi forsitan Matt.
seipm oñdendo se ꝙ̃si deum. Ab eo eniʒ af/ 24.ꝛ 2ᵉ
flicta ecclesia: ꝛ si de pressura doleat: gaude/ ad thes.
bit tñ Sarra mater eius de Isaac: nõ curãs 2.c.
si tpalia pdenda lugeat/dum eterna cõqui/ Gene.
rat. Multi eniʒ penitẽdo ɔuertent̃ ad dñʒ. 21.c.
Multi sub pressura ꝛ perfidia illa deficiẽt.

Ideoq3 ecclesia [inter [moritura] narratur: [7 expãsura manus suas] de Salomonis so lio pdeuntes: dum 7 deperditis luctuz hẽat 7 gaudiuz de adeptis. Et bñ [due manus:] q3 duplicatus est ordo ille/q psolabunt ea3 de dolore 7 iteritu sacerdotu3: vñ bñ pmo genitũ edet ecclesia: q3 7 si pdicãtes pariat: tñ prius predicationis officium in aplis in choauit. Uel certe qñ [puerpa] priogenitu3 respectu subsequẽtis emittet: vt queadmo du3 in pncipio primi status Sarra synago ga primogenitu3 edit Isaac: in exordio scdi pñarchas. Helisabeth ecclia pmitiua aplos Joãnẽ peperit. Ita nũc in pnºtertij eccle sia gẽtium renataq3 primogenitu3 deo virũ offerẽdum necesse est vt pariat: cuius ordo non minoris auctis 7 officij sit/q3 qd desi gnatũ est i Isaac. Qui egressus mediaturº in agrum pficiscebat ad puteum/videntis pariter 7 virẽtis. Et in Joãne qui sibi 7 pa ri mysterio secessit in salim vbi erant aque multe/baptismu3 pnie pdicando. Puteus enim 7 aqua salim scia scripturaz est ager corda humani generis: in qbº moritura cõ uertẽdo ad pniam 7 salutem. Et notãdum q3 Isaac occurrit Rebecca de tortuosis aia libus inclinata: Joãni occurrit geniminu3 vipereu3 synagoge de legis opibº imperfectis emersum: cuiusq3 mysterij simile prestolat: vt de carnali 7 tumido clericatu ad suscipiẽ dum baptismũ 7 pdicationem pnie se incli nent: vt nouũ qd pmisit dñs ẽt nũc faciat sup terram. Putas sine causa? Nõ. Dicitur ad Job q di dolẽs significãs ecclesiam: imo plãtos eius/q in dolore tabescẽt tribulatio nis instantis. Percutiẽt te vlcere pessimo pp rẽpu. a sũmo põtifice q dficiet: ac si dux cadẽs in israel vsq3 ad plãtam laycoz/susti nẽtes pedes clericoz. Ecce vehemoth quẽ feci tecũ. Cõtemporaneus erit rex ille anti xpo 7 pditionis filius filijs 7 pdicatoribº veritatis/in primo suscitandis: qui mittet in mari ad gentes. s. infideles/legatos suos eruditos/linguis 7 doctrinis infectos. Su per aquas in desolationem 7 oppressionem populi christiani. Queadmodũ Aman qui litteras 7 nũcios per oẽm assueri puinciaz destinauit in interitum iudeoz. Uerum q3 cor eius contra testamentum sanctum erit: vt sanctuarium ecclesie oino subuertat et polluat idolis: 7 moribus agarenis aposta tis 7 hereticis/pseudoq3 pphetis: in qbus desolationis abhominatio inualescat: mali tia tẽporis abũdante/ppter refrigeriu3 cha ritat. Disponat singulus ascẽsiones in cor de: vt de mundi miseria erutus/aiam suam saluet. Ecce enim tenebre erroris operient terra3. s. carnales: 7 caligo tribulationis po pulos apostatãtes inuoluet. Et iccirco fu giendum 7 surgẽdum a seculo: 7 in lumine penitẽtie abscõdendu3 a facie subsequẽtis. Ueh/inquit/terre cymbalo alarum que est vltra flumina ethyopie. Iste ale sunt illius aqle grandis: quoz flagellum cymbalu3 di citur: ppter falso timẽtem iustitiam. He p cutient terram/ecclesiam: vt vnde aliqñ p tecta erat/inde etiam flagellet. Sicq3 desti tuta subsidijs/direptioni pateat viatorum. Nam prius disrũpenda est sepes impij: ex cuius amotione diripit gẽtibus deuastãda vinea/ecclesia generalis: de qbus 7 dicit. vl tra flumina ethyopie 7c. Ethyopia gens sunt sub Romana republica cõstitute: vl tra vo flumina assyrioz. s. saracenoz: q ve nient inundãtes 7 implẽtes latitudinẽ ter re. s. ecclesie: hemanuel/Christi. Huic terre dicit [veh:] q3 in desolatione3 dande. Hinc in exodo ventus vrens. s. ira spũs dei/leua bit locustas. s. clericos 7 religiosos: quasi Le ui 7 Symeonem vasa iniqtatis: qsi in sadu ceos 7 phariseos: 7 ad terram locustaz pie cit. s. ecclesiã in mare rubru3. s. in voragine3 paganoz: queadmodu3 in Romani fauces imperij synagoga3 pfidam iudeoz. Seqt

Capitulum quintum

C Urrite [predicando 7 explorando [vias hierusalem] opera aie pecca tricis 7 clericos ecclesie generalis. [Aspicite 7 psiderate 7 exqrite in plateis]: id est subiectis: q3 iudicium penitẽtie nõ est fides operu3 deest. [Et si iurauerũt] .i. si vi deantur facere mentiunt: q3 falso peniten tiam agunt. Percutiunt nec corriguntur: [indurãt faciem cordis sup petram] Chri stum volẽtes eum hẽre refugium: [forsitan pauperes sunt 7 stulti: q3 nolũt pauptatem

Christi

Marginal notes (left): 2. Parali. 9. — Mar. vltº. Et i actibº aplor. — Geñ. 21. c. — Gene. 29. 30. 49. — Luc. 1. — Matt. 4. 10. c. — Gene. 24. c. — Joã. 3. — Gene. 24. c. — Matt. 3. c. — Luc. 3. — Hiere. 31. c. — Job. 2. — Job 40. c. — Esa. 18 — Hester 3. c.

Marginal notes (right): Dañ. 9. — Matt. 24. c. — ps. 83. — Esa. 60 — Esa. 18 — Ezech. 17. c. — als diri gitur. — sopho. 3. c. — Exo. 10 — Gene. 49. c. — Per Titu3 7 Uespe sianu3.

Christi sequi ꝛ vite: nec stultitiam predicationis habere. Tales [ignorãtia] erroris accusat [Job] pinde ad optimates] quos non excusat pauptas/sed opulentia damnat. Si predicatores bene cõsiderant qui mittẽtur vias hierusalem.i.accta ecclesie/inuenient laycos viam dñi contẽnentes. Sed nunqd religiosi plures illis sunt? Absit. Sed quo plus nouerũt/amplius negligunt. [Cõfregerunt iugum] regule: [ruperunt vincula] obediẽtie. Sic dispsus est grex israel in de/
Hiere. 50.c. siderijs passionis ꝛ ignominie ↄtra laycos primuz [leo de insula] consurgit: cõtra secũdos [lupus ad vesperas] sceuit: ↄtra tertios [pardus vigil] intẽdit. [Leo] est fortior: [lupus] calidior: [pardus] leuior. [Leo] est rex reipublice/de sylua militie secularis. [Lupus] populus saracenus ꝛ ifidelis/vespertinus nocte tribulationis. [Pardus] cetus hẽticus [vigil] solicitudine deceptõis. Primus diripit: secũdus rapit: tertius surripit. Diripit tẽporalia: rapit corporalia: surripit spũalia. Uides ne q̃z oẽs se male gerant: ꝛ
Ps.103 iccirco ponet dñs tenebras errois. Ecce pardus. Et facta est nox. Ecce lupus. In ipsa pertransibunt oẽs bestie sylue: ecce leo pro his tribus applicamus alphabetuz: sed pro singulo singulum lamẽtuz. [Omnis q egressus fuerit ex eis/capietur] .s. ex laycis/clericis/ꝛ religiosis. Primus egredieꝛ fidẽ corrumpendo: secũdus/doctrinam opere contẽnendo: tertius/vitam ad vomituz redeundo. Tales capit diabolus: [leo] de mũdo: [lupus] sathan: [pardus] trahens mysterium. Uerum in articulo diei illius quo nõ erit tutum egredi de [hierusalẽ] .s. eccle/
Tribulatio ecclesie generalis. sia: poccupatis vadis vt nullus euadat: ad lrãm. [Si egredieꝛ capieꝛ]. Et qꝛ futuꝝ est oino/videat sũmus põtifex Sedechias ne
4.reg. vltimo. capiaꝛ cuz filijs: ꝛ exoculatis eis in Rebletha.i.multa: vel qꝛ multuz cõmisit ipse ducaꝛ vinctus in babylonem ↄfusionis eterne. ¶ Et nota q Nabuchdonosor ita obsedit hierusalez/vt vallauit in gyro/vt egrediens capereꝛ. Prosequamur bñficia facta iudeis ad lrãz in spũ christianis. Primo p/
Sop.3 uaricanꝛ. 2° aduersanꝛ in fide ꝛ ope. Prelati vtiqꝫ ecclesie filij/clerici ꝛ canonici relin/quunt deuz querẽtes mũduz: mactant ydolis adulterantes verbuz: saturanꝛ tpalibus stipẽdijs spũalibus scripturis: cum primis [mechanꝛ] negociando: cum secũdis luxurianꝛ/litteram praue exponendo. [Domus meretricis] est dogma ꝛ studium eloquẽtie secularis. Uel certe [domus est meretricis] Ro.ecclesia vbi ois symoniacus polluit et polluiꝛ: querit ꝛ iuenitur: pulsat ꝛ aperieꝛ: qui petit reperiꝛ. [Et qui amatores in feminas ꝛ emissarij facti sunt ad vxores pximi] littera tangit desolationẽ fornicatoꝝ ꝛ adulteroꝝ. Sed reuera legatos tangit ecclesie q sunt [equi] per puincias discurrendo [emissarij] impudẽter predicando: [amatores] in [feminas:] beneficia ꝛ pbendas acquirẽdo. [Uxores pximi] .i.platoꝝ dignitates vsurpando: quos [visitabit] dñs expellendo: [in gẽtem] illos odiẽdo: [ascẽdentẽ ad muros] tẽpli: ꝛ [dissipãtem: auferẽtez ppagines] successionẽ filioꝝ forsitan ꝛ nepotuz. [Uerum ↄsumatio phibetur] donec noua oriãtur: ꝛ gens veniat faciẽs fructuz bonũ. Quia nõ Matt. 21.c.
dei/vel qꝛ xpi erũt: vel qꝛ dñi cardinales ab officio repelleneꝛ: In dñatu supbia ꝛ repulsa ↄtumelia notaꝛ. Tales stabũt vilissimi et despecti: ꝛ incõpti decore regio.s.dignitate xpi. [Ego inqt adducã sup vos gẽtez de lõginquo: gẽtez robustã/gẽtem antiquã/cuius ignorabis linguaz: nec itelliges qd loquaꝛ: pharetra eius q̃si sepulcrũ patẽs] ad vtrãqꝫ ecclesiam.s.grecos ꝛ latinos: [gens fortis:] et remota inducitur pro eo q deo peccauit vtrãqꝫ nõ [ad ↄsumationẽ] fidelium: sed ad purgationem tritici/ꝛ ↄsumptionẽ oiuz paleaꝝ. Et ne forte pro lingue notitia pietatis grãm repiret/inferꝛ. [Non itelliges qd loquaꝛ]. Inde liguã quã nõ nouerat audiuit: qꝛ multe aduersiones aie peccatricis ꝛ ecclesie describunꝛ que patẽt intellectui. De gẽte ista futura ad exterminiuz pctõꝝ sane referri põt ad predicatores illius temporis in quo erunt. Sicut populus sic sacerdos: ad Esa.24
quoꝝ ↄfusionem velut ad fornicatores terre adducet dñs aquas fortes p totuz populum xpianũ. He sunt aque itollerabiles: he Ps.123
quas ppheta nõ poterat trãsuadere in typo Ezech. 47.c.
ecclesie. [Naz gens robusta] est per fortitu/

Calamitas platoꝝ.

Matt. 3.c.ꝛ Lu.3. Ps.8.

dinem fidei.⌊antiquam⌋ per experientiam
lingue ⁊ laudabilis ꝯuerſationis ⌊gens lon
ginqua⌋ p amplitudinez.⌊Regionis cuius
gentis lingua ignorabit per noue ſciaz pre/
2ᵉad co dicationis.Nec intelligẽs p ſubtilez mate/
rin.3. riaz expoſitionis lr̃e occidẽtis:in quoꝝ ore
verba dei.i.euãgelica erũt ignita ⁊ ſpũalia:
q: ppl̃s⌊venit lingua⌋.i.fomẽtꝫ carnalibꝰ:⁊
iccirco verebunt eos p ꝯuerſionis pniam:
⌊pharetra⌋eius ꝯſilia ſunt ⁊ pfidia antixp̃i:
mortificatos vitijs/viuificatos virtutibus:
⌊vniuerſi fortes⌋ p religionis ꝓpoſituz.⌊ſe/
getes tuas comedẽt⌋ſtipẽdia tpalia pro q/
bus iam ſeruierũt filij mũdi huius/nũc ad
deum ꝯuertẽdi:de alieno.i.cupiditate ⁊ in/
quinamẽtis carnis. Si vo ad futura agmi/
na reproboꝝ referat q mittẽdi ad ppl̃m dif
fidẽtem⌊venient de longinquo⌋ ſiue de re/
motis mũdi ptibus vel finibꝰ:ſiue q: in di/
uerſis ꝓuincijs dñatur:⌊robuſtaz⌋ p mali/
tiam:⌊antiquã⌋ p ſucceſſionem pĩnaz:vt iu
deus a iuda:Romanus a Romulo:⁊⌊cuiꝰ
lingua nõ poſſit itelligi⌋.Iſti ſunt quaſi⌊ſe/
Ps. 13. pulcrũ patẽs⌋ad deuorãdum⌊in pharetris
ſuis⌋.i.voluñatibus:⁊ ſi ad lr̃az ſunt armati
arcubꝰ⁊ ſagittis.⌊Comedẽt ſegetes/panes/
filios et filias/gregem/armenta : vineaꝝ fi/
cum:vrbem munitaz⌋quaſi oĩa deuaſtãtes.
¶Spũaliter aũt⌊Segetes⌋laicoꝝ:⌊panẽ⌋
doctoꝝ:⌊filios⌋platoꝝ:⌊filias⌋plebiuz:⌊gre
gem⌋ꝯnẽtualiuz:⌊armẽta⌋predicãtiuz:⌊vi/
neam⌋eccleſiaꝝ:⌊ficum⌋fidelium clericoꝝ:
⌊ciuitatẽ munitã⌋religioſoꝝ.Naz⌊magni/
ficati ſunt⌋dignitatibꝰ:⌊ditati⌋bñficijs pre
Deut. bendaꝝ:⁊⌊ipinguati⌋tpalibus:⌊incraſſati⌋
32.c. ſpũalibꝰ:⁊ iccirco recalcitrãt ptereũtes ſer/
mones dñi in puerſis actibꝰ. Capᵐ 6ᵐ.

⌊Confortamini filij Beniamin
in medio hieruſalez:⁊ in thecua
clãgite buccina:⁊ ſup bethacarẽ
leuate vexilluz:q: malũ viſuz eſt
ab aqlone ⁊ ꝯtritio magna⌋.In
Hier.1 hoc loco ſunt aliqua repetẽda:ꝓpheta Hie
remias in tribu Beniamin ortus:ad filios
Predi Beniamin loqtur vt ſurgãt a vitijs:⁊ va/
catores ſtent domus ⁊ habitacula impioꝝ.⌊Benia
futuri. min filij⌋pdicatores erũt futuri doloris pe
Deu. nitẽtie ⁊ filij ⁊ doctrine.ſ.dextere:quoꝝ⌊cõ
35.c.

fortatio⌋eſt religionis ꝓpagatio.⌊In medio
hieruſalem⌋.i.ꝯtra laycos q ſunt in eccleſia
Romana.⌊In thecua⌋.i.clericis ſapientio/
ribus illis:⌊in bethacarẽ⌋religioſis.Ad pri
mos debẽt⌊ꝯfortari⌋vt mũduz deſerant:ad
ſcdos⌊clangere buccina⌋vt doctrinã ſanam
audiant:ad tertios⌊leuare vexillum⌋ne in
corpe marceſcãt.⌊Malum ab aqlone⌋.i.tri
bulatio reipublice ꝯ malitiaz platoꝝ:⌊ꝯtri/
tio mag̃⌋.i.pſſura ifideliũ ꝯ diffidẽtiã ſbdi
toꝝ vel ſbctoꝝ.⌊Specioſe ⁊ delicate aſſimi
lata eſt filia ſyõ⌋eccl̃ia:⌊ſpecioſa⌋i fide:⌊deli
cata⌋in vita⌊filia ſyon⌋eccleſia latina.⌊Pa Spiri/
ſtores⌋iſti prelati ſunt ad lr̃am. ¶Spũali/ tualiter
ter⌊paſtores⌋ſunt pncipes ſeculares:q ve/
lut mors depaſcet eos. ⌊Sanctificate ſuper
eam bellum⌋.ſ.gẽtium nõ paucaꝝ:ſcificare
bellum ſup eam eſt:vel ſup eccleſiam gẽtes
aſſaturaз inducere:vel vitioꝝ ipetuz nun/
ciare.Predicatores ergo in eccleſia⌊belluz
ſcificãt:⌋cum ꝯtra bella carnalia ⁊ tẽtatio/
nes diaboli fideles inſtruũt penitentes:vel
forte⌊ſanctificatos⌋religione reddũt predi/
catione doctores.⌊Cõſurgite⌋pari voto:⌊⁊
aſcẽdamus⌋virtute ſpũali:⌊in meridie⌋.ſ.in
pfectiõis vita:q: meridies eſt ꝯtẽplationis.
¶Scdm intellectuz typicum⌊meridies⌋ Typice
ſunt religioſi:quoꝝ inertia⌊declinauit⌋dies
ꝓpoſiti:⁊⌊lõgiores⌋ per tediuz:⌊facte ſunt
vmbre⌋malitie:⌊veſperi⌋.ſ.neqtiã laycoꝝ.
Seqt.⌊Surgite ⁊ aſcẽdamus in nocte⌋.i.
aduerſus culpã clericoꝝ:⌊⁊ diſſipemus do/
mos eius⌋.ſ.ꝯſciẽtias vel pbendas.⌊Cedi/
te lignuz⌋.i.doctrinaz carnalẽ precidite:⌊⁊
fundate circa hieruſalez aggerẽ⌋.ſ.ꝯtra lay/
cos auaritiaz exinanite:pro qua viſitari de/
bent.i.tpalibus deſolari.Inde.⌊Ois calũ/
nia⌋que ſuã malitiam acuit:dum incẽdiuz
charitatꝫ extinguit.Nõne ꝓpter⌊calũnias⌋
decretalis libellus inducit?qui⌊velut ciſter
nam⌋ſuam doctrinã⌊frigidam efficit⌋ ⁊ nõ
feruẽtem.Oẽs querũt que ſua ſunt/a dei di Ad phi
lectione/⁊ꝓximi frigeſcẽtes.⌊Iniqtas⌋con lip.2.c.
tra deum:⌊vaſtitas⌋ꝯtra ꝓximuz:⌊infirmi/
tas⌋ꝯtra ſeipm:⌊plaga⌋ꝯtra ꝯtumacez ini/
micum.⌊Erudire hieruſalem⌋doctrina ſpi
ritus nõ carnis:⌊ne forte⌋fias⌊deſerta⌋tem
poralibus.Futuꝝ eſt enim vt in te velut in
vinea

vinea[vsq3 ad racemum].s.sacrificium bo/ tros tuos respublica colligat: spūalium nē/ pe z qdem residuū inde tollet: z si nō inue niet[ad cartallū.i.ad laycos[manum ver/ tet:]sed non[audiet:] q2[incircūcise aures eo2 facto iproperium eis verbo dei]z nō su scipiendo ab eis. Aures sunt auditores v̄bi dei nō factores: oēs auaritie initētes. Et ic/ circo nō[circūcisi]a secularib9: [v̄bū dei ɔtē nunt: [vt spūales z q̄si paupes viuāt. Et q2 hic[vindemiato2]reipub. cūcta tollet [ma/ io2]platus: [mino2]subditus: [ppheta]do/ cto2: [sacerdos]clericus ɔtemplatiuus pa/ riter z actiuus. [Oēs auari/oēs dolosi]. Ta les dicunt ecclesie[pax pax:]q2 semp putāt oēs carnaliter viuere/z iccirco [co2ruent]a spūalibus/a dignitatib9/a tpalibus/z magi/ sterijs. Sanare enim ɔtemnūt [ɔtritionem populi:]quasi deridētes ɔtritionem penitē tiū aiarū: vel q2 de ɔtritione z vastatione futura quam pdicatores nūciabunt/nihil credent. [State]nihilominus [sup vias].s. doctrinas z studia vestra: [z interrogate de semitis antiqs:] si veritatē ignoratis: [que sit via bona]. In antiquis est sapia: z in mo dernis stultitia: z iccirco imitāda sunt vesti gia senio2 z interserendi sunt pani veteres cum nouis/in subsidiū Hieremie.s.eccle/ sie gnālis que in lacū auaritie z carnalis i/ pietatis per plato2 supbiam lapsa est. Sed adhuc ɔtemnit verbum dei. Primo ergo statuit pastores z platos: vt s3[ātiquos]pā/ tres ecclie viuerēt subditi z noluerūt. Se/ cūdo[speculatores]ponit.s. doctores spūa/ les: [z negligūt vocē tube.i.doctrine saluta ris. Et propterea[audi terra].i.oēs cupidi/ auari/carnales/z seculares/mala veniēt sup vos: [legem fidei relinquētes:] verba mā/ dato2 dei]respuentes]. [Ut qd mihi thus de sabba]religiose vite[offertis z calamū suaue z olētem]doctrine: [de terra longin/ qua]habitus clericalis. ¶ Hic notādū q laycí qdam putāt se sanari victimis sacer/ dotum: z o2ationibus regulariū/cum ipsi mala cōmittāt. S3 frustra tales dij eos ad/ iuuāt. Nam incēsum abhominatio est mi/ hi: holocaustomata nihilominus reproba esse demonstrāt: ppte re a[ruent]oēs gnāli

ter: [patres]plati: [filij] clerici: [vicini] lay ci: [pximi]religiosi: z [peribūt]tpaliter/nisi cōuertent ad vitam. [Ecce populus venit de terra aqlonis]. O q̄ funesta est]olla mali/ tie: de qua velut[terra aquilonis].i.diaboli mala tāta succēdet vt nullis parcat/sed oēs indifferenter affligat. De Romano impio: ad alemanos veluti nouos caldeos. De Frā cia veluti de egypto trāslato: furo2 crudelis in ecclesiā semp inseuit z inseuiet: ita vt olla intētionis eius/z co2 principū reipu/ blice feruere nō desistat: pusq3 ad puz sub/ iecto2 z ossa plato2 quasi infirmo2 z fra/ trum tpaliū z spūalium ecclesie meretricis excoquat z assumat: q2 oīs malitia in me/ dio eius est. Et nota q2 babylon est velut olla succēsa: ecclesia meretrix velut cisterna frigida. Putasne extinguere poterit illā? Absit: imo faciet feruere pfundū maris il/ lius: z ponet quasi cum vnguēta bulliunt. In dulcedinem z odo2em sacrificij putabit respublica trahere: quicqd tribulationis i/ ducet ecclesie dño peccātis: inde putat se p/ starē obsequēdo. [Et gēs magna ɔsurget a finib9 terre.]ad lram z cetera que sequunt. ¶ Spūaliter: [populus de terra aquilonis venit]cū malitie culpa deserta ad pniā re/ dit. Sed reuera[terra aqlonis] est mūdus: de quo populus[z gens magna] vocalis in sua predicatione z vnitate descēdet: [fines terre]ecclesie.s. quo2[sagitta]verbi euange lici[z scutum]fidei erit. [Crudelis]ēt dicit quoad pnie rigorem z çelū. In de çelaui su per iniquos. [Et vox]pdicationis z doctri ne eo2 erit[quasi mare:]q2 reuera p totum populum christianū predicabit z ēt p infi/ deles. Uel[vox eius tanq̄ mare:]tā ad ple nitudinē scie qua terra iplebit: q̄3 ad ama/ ritudinem vite: [aduersum]filiam syon].i. aias/dñm cognoscētes: [sup equos ascēdēt] idest fo2tes z pncipes mūdi quos ɔuertēt. Uel certe[equi]p2elati sunt z clerici eo2ū: pfecto in hoc loco p[equos]platos ecclesie itelligo z magros. Tales ergo[equos ascen dent]qui vel sua co2po2a cōprimūt: vel ad obediētiam ecclesie z sui officij se accingūt [p2eparati quasi vir ad pliū] spūale. Per/ fectioni enim studētes vite pariter z doctri

Marginalia: Oēs ruent nisi ɔuertantur. Hier.8. — Nota. — Amos 4.c. — Johel. 3.c. — Job.41 — Joā.16 — Ps.72. — Vox pdicationis p totum populum christianum ēt p infideles. — Nō credent cōtritionē z vastationem futurā. — Job.12 — Hiere. 38. — Nota. — Layci mala faciendo putāt se sanari victimis sacerdotum.

ne non poterunt vel bella hereticorum nō p/ peti: vel magistrorum carnalium dogmatibus non otraire.[Audiuimus famā eius:]vbi notaī conuersio peccatorum.[Fama].s.bone opinionis: et ideo[dissoluūtur manus]ope/ rum pꝫdorum:[tribulatio]penitētie:[dolores vt parturiētis]in cōtritione satisfactionis. [Nolite exire ad agros et in vineam ne am buletis: quia gladius inimici pauor in circui/ tu].[Agri]laici[via]clerici.s. carnales:[gla di⁹]reipublice:[pauor]tribulationis here tice. Item[agri]ritus seculares:[via]mun/ di:[gladius]verbi:[pauor]inferni futuriqz iudicij.[Filia populi mei accingere cilicio] asperitat(:[et ꝯspergere cinere]abiectionis: [luctum vnigeniti fac tibi]christi imitatiōis [plāctum amarum].i.amaricati cordis. No/ ta quartuor: cilicium/cinis/luctus/plāctus. In penitētia emulāda/lz ad litteram fiat: tū in[cilicio]castitas: in[cinere]humilitas: in [luctu]passibilitas: in[plāctu]seueritas ꝺ/ signaī.[Uastator veniet repētinus:]quia sub/ iecta et accelerata debet esse penitētie satisfa ctio/qua vitia cuncta vastanī.[probatorem

ar.pui/ forem. dedi te].s.pͥmium in penitētia: quasi ducem

Luc,8. [robustum].i.inflexibilem otra illos q tēpo/ re credūt: et tpe tētationis recedūt.[Scies] per cognitionē ꝯscientie vel doctrine:et[p/ babis].i.examinabis[vias].s.veritatis. Ue rum quia sepe subiectus vita prelato pfectior

Ad Ti tum.1. est:ꝺꝫ.[Oēs isti principes declināt.i.a ver/ bo penitētie ambulātes fraudulenter: ꝯfitē tes se nosse deum: factis aūt negant.[Es et ferrum vniuersi corrupti sunt:]quia et pdica/

aīs.cor reptio. tio et correctio prelatorum corrupta est mune ribus vel vite dissolutionib⁹.[Defecit suf/ flatorium in igne:]quia prius cedit aduersitas q culpa deficiat.[Cōsumiī plumbum]ois: scꝫ terrena et carnalis iniqtas.[Cōflator fru stra cōflauit]deus frustra cōflat.i.inutiliter quoad reprobos.[Argētum reprobum]hy/ pocrite sunt quos deus pͥecit. Nota quat/ tuor. Es/plumbum/argentum / et ferrum. In ere prelati: in plumbo subditi: in argen/ to facūdi: in ferro magistri. Primi sunt aua ri: secūdi sunt malitiosi: tertij sunt luxurio/ si: quarti sunt elati.[Sufflatorium] predica/ tor[in igne]spūalis intelligētie que diuidiī in quatuor. In[es] typici: in[ferrum]hy/ storiaci:[in plumbum]moralis: in[argētum] allegorici sensus. Sed[frustra ꝯflator ꝯflat] quia vel falso exponit: vel quia ppter auaritiam erudit: vel quia eum reprobus discipulus nō intendit. Audi reprobationem. Nolūt au/ dire me. Capitulum 7^m.

Quadruplex spūalis intelligē tia.

Sta in porta domus dn̄i et predi ca ibi verbum].[Porta dei]p/ lati sunt: qbus pdicatio popu/ lis ingeri debꝫ: ne qs se excuset. [Ois iuda].s. xpianus:[porte]sacerdotes vꝉ doctrine ecclastice: vꝉ certe[porta]fides est:[porte]vtutes.[Ois iuda].i.vniuersaī xpi ꝯfessor. Iusti itrant p eam, reprobis clau Ps.117 diī.[Tēplum dn̄i tēplum dn̄i].Hic nota q qdam tēplum ecclesie que est Rome intm̄ extulerant vt q̄si hereī hereticus q nō Pe tri limina visitaret. Et quia iuuitabāt ad tem plum sanctum materiale arguuntur: quia in loco oi qlibet christianus tēplum dei est/dū/ pme ad mō[bonas faciat vias suas]. Item qdam de cor.3.c. indulgētia ecclesie intm̄ ꝑsumebāt/vt nū/ 2.6.c q̄ apponerēt ab iniqtate cessare: sed magis scꝺe ad ac magis se vitijs et malitijs imiscebāt. In/ cor.6. de.[Spelūca latronū facta est domus ista]: Matt. in ea[fures/homicide/et adulteri].[Fures] 21.c. dicunī q vel bñficia terrena querūt/vel spi ritualia bñficia rapiūt.[Homicide]qui do/ ctores spūales vel spūaīr viuentes/seu iusta petētes/iniuste premūt.[Adulteri]q vbum scꝺe ad dei adulteranī prauis exēplis: vel ad alias cor.4. ꝯlationes aspirāt.[Iurant mēdaciter]q fi/ Jacobi dem opibus destruūt:[libant baali] q aua/ 2.c. ritie seruiunt.[Dijs alienis]ceteris vitijs [vel baali]certe libāt:q ꝑlatos auaros vene ranī.[Dijs alienis]ceterisqz canonicis/qb⁹ in prauis opib⁹ꝯsentiunt.[Sylo et effraim] ecclesiam grecorum significat: quam reprobat deus in suis malitijs et erroribus: cuius de/ structio ppe est.[Juda]ecclesia latinorum: quasi sub vno tempore destruenī: quia ambe dn̄o peccauerūt. Licꝫ prius ecclesia orienta lis flagellāda sit a gentibus: et pro talib⁹ nō est orādum: sed potius insurgēdum contra eos.[Nōne vides qd isti faciūt? In ciuita/ tibus iuda et in plateis hierusalē: filij colli/ gunt ligna et patres succēdunt ignē et mu/

lieres

lieres ꝯspergunt adipem: vt faciant placen
tas regine celi: ⁊ libent dijs alienis. Hodie
scʒ in ecclesia occidentali. [Ciuitates iuda]
eccl'ie: [platee] plebes: [pres/mulieres filij].
In [filijs] clerici: in [prībus] plati: in [mulie
rib⁹] layci. [Ligna tpalia [colligūt] p auari/
tiaʒ: [ignē] spūalia: [succēdunt] p symoniā:
[adipē] carnales affines: [ꝯspgunt] p luxu/
riam mūdanaʒ. [Regina celi] supbia est: vt
[placētas faciāt] fauoraliuʒ dignitatū. [Dij
alieni] ꝑncipes seculares qbus fauēt. Item
Alius intellectus. [pres] sūmi pōtifices: [filij] epi ⁊ cardinales
[mulieres] magistri ⁊ doctores: [ligna] sunt
sanctaꝝ scripturarum auctes: [ignis] spūa/
lis intellectus: [adeps] eloquētia: que [pla/
ceāt regine celi] .i. Romane ecclesie: ⁊ [dijs
alienis] .i. cardinalib⁹ vel coepis eoꝝ. Quā/
ti hodie cōtinent libellos ⁊ scripta vt no/
tarij ⁊ magistri magis ad fauorē q̄ʒ ad rem.
Ecce alij decreta papaꝝ colligunt: in qbus
alij [ignem] apponūt spūaliter: ⁊ quasi sub
specie pietatis exponūt: vt quasi oēs ad for/
mam illoꝝ viuant. Sed alij [cōspergūt adi/
pem] adulationis: ⁊ quasi sub amore recti/
tudinis errorem iuoluūt cupiditatis. Tali/
bus placat ecclesia: dn̄a babylon poculo au
Apoc. 17. reo: de quo fornicant in questibus oibus et
calūnijs oēs gētes: qlibet .s. xp̄ianus. [Con
flat] pinde [furor dn̄i sup viros] platoꝝ: [su
per iumēta] laycoꝝ: [sup lignum regionis]
clericoꝝ: [sup fruges terre] religiosoꝝ [⁊ nō
extinguet: carnes comedēt] q in tpalib⁹ cō/
uersant vel in doctrinis carnalibus viuūt.
[Terra egypti] mūdana ꝯuersatio vel syna
goga: [pres] apli. [ꝓphete] doctores [serui]
predicatores: [cōsurgens diluculo] a tēpore
resurrectionis. [Tunde capilluʒ tuū ⁊ ꝓij/
ce: ⁊ sume in directuʒ planctum: qꝛ ꝓiecit ⁊
reliquit dn̄s gn̄ationem furoris sui]. Noie
[capilli] iudeoꝝ populus habet/q deo capi
ti adhesit p circūcisionez ⁊ legem: ⁊ iccirco
dicit tuuʒ. Sed melius de christianis itelli/
Deut. 24. git Christo adherētibus: ⁊ quasi transgre/
Mat. 5 dientibus repudium donat: pro quoꝝ rui/
Apoc. 3. c. na plorāduʒ erat: quos deus ore euomerat.
Moraliter. ¶ Moraliter. [Capilli] sunt tpalia ⁊ que/
cūqʒ superflua: que [tondet] hō despiciēdo
⁊ [sumit in directuʒ] iustitie: [plāctuʒ] pnie.

Et sic ꝓijcit impenitētes: ⁊ [reliqt gn̄atio/
nem:] prauam dispositionez [furoris eius].
Uel certe [capillus] cogitationuʒ supfluaꝝ
⁊ inutilium resecat. Cum cure crescūt cum
tētationes iuadūt vtiliter [planctus] erit:
si inter spinas semen v̄tutis emittit. Inde.
Nouate vobis nouale: ⁊ nolite serere super Hier. 4
spinas. Per spinas .s. falsis christianis: No/
uale gētiuʒ infidelium cito inouabit: vt se/ Lu. 8
men qd̄ spine perimūt/ager extirpat⁹ exci/
piat. Futuꝝ est enim vt spine iniquoꝝ ꝯgre/ Matt.
gent in fascem vt igni tribulationis future 13. e.
gentium comburantur. Capl'm 8m.

In sterquilinium [cupiditatis ⁊ Ossa re
abiectionis ad litterā: dum ꝑs/ gis iuda
sura erit: vt [magis eligāt mori ⁊ ossa
q̄ʒ viuere]. [Mori] diabolo/q̄ʒ ꝑncipū ei⁹ ⁊ os/
[viuere] christo. vel sic: penitētes cum Job sa sacer/
in [sterqlinio] erunt reputādo se miseros et dotum ⁊c.
viles: eligētes potius [mori] deo q̄ʒ [viuere] Job. 2.
mūdo: [cadunt] peccādo: [resurgūt] penitē
do. Sed cōtentiosi ⁊ duri corde [apprehen/
derūt mendacium] terrenoꝝ potius q̄ʒ ve/
ritatem celestium: magis barabam q̄ʒ dei fi Matt. 27. ⁊
lium: magis antichristum q̄ʒ xp̄m. Nullus Mar.
[bonum] loqtur sed maluʒ: ⁊ sic in peccatis 15. ⁊
scatent. [Oēs ꝯuersi sunt ad cursum suuʒ] Lu. 23
scʒ vanitatis: imo ꝓprie voluntatis nō dei. scd̄e ad
[Equus in prelio currit impetuosus:] non thesa. 2
cōsiderans hostem: vel rectum vel nō dire
rectum: freno coactionis diabolice retort⁹.
[Miluus in celo cognouit tēpus suuʒ: tur/
tur/hyrundo/⁊ ciconia/custodierūt tēpus
aduētus sui: populus aūt meus nō cogno/
uit iudicium dn̄i]. Ironice dicit ad expro/
brationem incredulitatis illoꝝ: sic Esaias Esa. 1.
Cognouit bos possessorem suū ⁊c. Nota tn̄
q Esaias loqtur de boue ⁊ asino ⁊ presepio
⁊ Christo: iter duo testamēta venturo in ꝓ/
sepio carnis. Hic Hieremias tria genera po
nit mundoꝝ ⁊ quattuor imundoꝝ. In bo/
ue igitur doctores: in asino martyres: in [ci
conia] prelatos: in [hyrundine] clericos: in
[turture] religiosos. Iuste tn̄ intelliges in
[populo] ipenitentes ⁊ carnales fidē hn̄tes Ad Ti/
sed eam operibus denegātes: [miluus] aūt tum. 1.
designat prelatos ⁊ alios antichristi futu/
ri membra: qui vel per auaritiam ecclesias

spoliant: vel per erroris malitiam filios ecclesie ꝑtrahant ad ruinam.[Judiciuz dñi] vel eius passio fuit vel tribulatio futura ecclesie gñalis. Jta intelligẽdum manẽtibus ordinibus adhuc in suo ꝓposito in tribus auibus designatis ꝛ apparẽtibus duobus alijs in fine secũdi ꝛ initium tertij: quẽadmoduz Christus apparuit in fine ꝑmi ꝛ in
Esa.1. De ordine ꝑdicatoꝝ ꝛ minorum. initio scdi: designatis in boue ꝛ asino: quoꝝ prior predicationis ꝛ eruditionis officium recepturus est ad ꝑuenienda tpa antichristi muniendosqꝫ fideles. Alter ad iussuz ꝛ obedientiam ac portãda inuicem onera dirige-
Exo.17 ꝛ libro Josue. tur: designati in Moyse ꝛ Josue: in Paulo ꝛ Joãne euãgelista: imo in Joãne baptista ꝛ Christo: in Joseph ꝛ beniamin: in ma-
Gene. 30.35. nasse ꝛ effraim: in coruo ꝛ colũba pariter:
Geñ.8 qꝛ potius in duobus testibꝰ veritatis Apoc.
41.48. duobusqꝫ viris exploratoribus Canaam ac
Apoc. xj.c. duobus alijs hinc inde ripam fluminis in Ezechiele ꝛ Daniele tenẽtibus: iter quos
Josu.2 Dañ.12 vir indutus lineis alter ordo ꝑcurrens designatus in angelo amicto nube comparuit.
Apoc. 10. Ut quẽadmoduz Christus iter Moysen ꝛ
Matt. 17. Helyam apparuit: sic ꝛ nũc iter illos duos spũs veritatis in illo viro vestito lineis elu-
Dañ.12 cescet. [Miluus in celo] ecclesia latina [tps suum] simul agnoscat: [secta.s. falsoꝝ christianoꝝ ꝛ hereticoꝝ: quoꝝ caput erit antichristus designatus in angelo abyssi: ꝛ forsi-
Apoc. 9.c. tan pseudo papa erit adiutus ꝛ fultus anti-
Dañ.8 christo reipublice: vt q̃si alter rex ipudens facie: nec in ꝓprijs viribus ꝑualens vel ꝯfidens supra q̃z credi põt vniuersa deuastet: ad suggestionez vtiqꝫ sui: quẽadmodũ Si-
Uide in hystoria ecclesiastica. mon magis Neronẽ quõdaz ꝯtra Petruz ꝛ Paulum.i.ꝯtra fideles ecclesie cõcitabit. Quia vo [populus] carnalis [nõ cognoscet iudiciuz dñi] affutuꝝ premonet eos Hieremias: imo ꝑdicatores alij in ꝓximo suscitãdi: vt saltem caueãt sibi a milui insidijs ꝛ versutijs antichristi. [Qũo vos dicitis sapientes nos sumus: ꝛ lex dñi nobiscuz est]. [Uere mẽdacium opatus est stillus mẽdax scribarum ꝛ ꝯfusi sunt sapiẽtes:] ꝛ ꝓpterea [capti sunt]. [Uerbum enim dei ꝓiecerũt: ꝛ sapientia nulla est in eis]. Quãti põderis sit locus iste vix sane ꝑcipitur: ꝛ ego libentius alas submitterem ꝛ tacerẽ/ q̃z erigerem improbe/ vel docerem iperite: atqꝫ verbuz dei
nõ est alligatum/ dicam qd sentio: qꝛ nõ derũt noui forsitan Sedechie q nos arguẽt vnitatem dei simplicis scindere q trinitatẽ incõfusibilem in mysterijs ꝑdicamus. Esa. Scde ad thi.2.
ergo dicit sic. Qũo vos dicitis Pharaoni: Esa.19
filius sapientium ego ꝛc. hic dicit a Hieremia. [Qũo dicitis nos sumus] ꝛc. Doctoctores moderni ecclesie Petri que est Rome longe lateqꝫ diffuse magis polluũt suis insanijs q̃z instruũt: ꝛ dicẽtes se esse sapientes stulti facti sunt. Uñ ꝛ premittitur: [filij Ad roma.1.
mẽpheos ꝛ thãneos] ꝛc. qꝛ doctrine magisterium trãsfundenduz erat de grecis ad frãcos: quẽadmoduz impiuz ꝛ candelabruz de sylo ad Judam. Nec mirum vbi est magistroꝝ ꝯfusio ibi sit expositio dogmatũ puersoꝝ. Nullus scribaꝝ ꝛ legisperitus de futuris malis sibi ꝛ ecclesie ꝑscripsit/ viasqꝫ correxit. [Sed vnusqsqꝫ ad cursum suuz.s. studiuz: [velut equus currit ipetu] ad sauorez ꝛ ad petẽtiam prebẽdarum: in qbus cecati [mẽdacia ꝯscripserũt].i. iutilia. Inde. Peccatum iuda scriptum est in stilo adamantino ꝛc. Ac si dicat. Nunqd [doctrina scriba- Hiere.17.c.
rum nõ mendax:] que dum attractiũa tpalium noscit: tẽporis nõ fuit ꝑmonitiua: Jta reuolue libellos ꝛ decretalia quasi aceruum labati: ꝛ opa cũcta flaccẽtia Pharaonis.i. magisterij stercoꝝ: si mala futura prenũciẽt vel ostẽdant. Et trãsiens si mẽdacia ꝛ vana nõ opatur erudiẽtiuz [stilus mẽdax] a diebꝰ Esaie qui mala ꝑdixit ꝛ arguit sodomitas Esa.1.
adulterãtes.s. verbuz dei. Ac si a beato Gregorio vsqꝫ ad ista tpa: in qbus nouus Hieremias: ordo.s. ꝑdicãtiuz fuerit reuelãdus. Nemo cõparuit q populum dñi erudiret: vel recte ingrederet ad euãgeliuz veritatis. Sed necesse est velit nolit mũdus: vt alter Samuel Hely redarguat filios eius capiẽ- j.reg.1
dos cum archa a philistij.i. secularibus ꝑncipibus insinuet: quousqꝫ.7. mẽses cõplean- j.reg.4 ꝛ.6.
tur.i. donec septimuz tẽpus libertatis adueniat: ꝛ detur populo dñi sabbatismus. Filijs aũt carnalibus ꝛ mũdi huius amatori- Ad hebre.4.
bus in flãmaz ꝛ rapinã dies furoris dñi relinquendus. [Dabo mulieres eoꝝ exteris: agros

agros eoꝝ heredibus]alienis.ad litteram. Vel[mulieres] ecclesias:[agros] subditos terrenaqꝫ stipédia [maximus]est prelatus: [minimus] clericus vel laycus:[ppheta] doctor ecclesiasticus:[sacerdos] religiosus. Oés dicūt[pax pax.]Sed fracta pace Ro. ipij scādalis ꝛ discésionibꝰ feruētibꝰ:ptritio ꝛ infelicitas apparebit eoꝝ : cum ceciderit
Ps.13. inter corruētes a dignitatibus suis. Inde.
Nau.3 Oés muniti:oés tue q̄si ficus egrossis suis cadētibus in fauces impij comedētis. Comedens est Romanū impiuꝫ:de cuius ore egressa est dulcedo tpaliuꝫ.Sed nūc ob superbiam relabunt̄ in ipm:nō soluꝫ vt prius
Hiere. 24. sed ét multo opulētius:vt legit̄ de duobus calathis plenis ficubus:que lꝫ in principio dulces fuerint ecclesie : amare tñ ꝛ pessime erunt in fine:vt sicut aliq̄ñ gustauerūt dulcedinem:sic ꝛ nūc sentiant amaritudinem passionis.vñ ꝛ seq̄tur.Quia nō poterāt comedere sicut olim:sed potius derelinqui.tēporalia enim ecclesie quasi imunitiones data sunt . Sed cadētibꝰeis.i.sublatꝭ deficiēt:
Esa.5. et vtinam p̄de nō pateāt in psonis. Sꝫ qd fiet?Auferā/inqt/sepē eiꝰ:dfensionē.s.reipublice:ꝛ erit in direptionē.s.viatoꝝ:q̄bus ꝛ
Tren.1 clamat . O vos oés q trāsitis per viam ꝛc. Dissimilis dolor ecclesie est:q non de carnalibus parētibus sed de spūalibus filijs ꝛ ipsis cardinalibus ꝛ clericis ac tpalibus do-
Job.2. lorem hēbit. ¶ Nota hic Job qui dr dolēs in typo sūmi pōtificis:q a plātis vsqꝫ ad pedes.s.laycos premit̄:ꝛ ēt in corpore pprio Romani capituli vlcera lesionis pariter:sedens in sterqlinio abiectus ꝛ vilissimus:ꝛ regio decore indignus. Sꝫ qd si testa saniē radet?frustra forte. Verum testa ista in qua saniem corporis radet:puto q̄ illi predicatores erunt futuri : q saniori virtute ꝛ fide vitia peccatoꝝ scatētium abstergēt radētes verbi p̄dicatione:si forte ꝯuertant̄ ꝛ viuāt: pcussis clericis/filijs ꝛ p̄latis:ꝛ domibꝰec-
Job.1. clesijs dissipatis a vēto Romane psecutionis impij:quoad quattuor ptibus quasi ecclesiam sustinet gnālem.[Non est vua in vitibus:nec ficus in ficulneis:folium defluxit ꝛ dedi eis que p̄tergressa sunt].[Vites]:scꝫ fideles:nec fructus boni opis:nec[folium] predicationis hñt.[In vitibus] ergo clerici:[in ficubus]layci:[in folijs] magistri.vel certe[folia]sunt religiosi ad secularia nego-
Job.13 cia defluentes. Inde[quasi folium]qd̄ a vēto rapit̄:ipetu spūs in desertum religionis: ꝛ stipulam siccā in tpalibus:vel certe deuotionibus psequeris attenuādo religionem. [Quare sedemꝰ?]scꝫ ociose/in monasterijs. [Ingrediamur ciuitatem munitā:]secularem.s.potētiam:[adeamus ꝛ sileamus] vel cum secularibus ꝯuersantes:[q: dñs deus noster silere nos fecit].i.a tpalibus spoliauit.Vides q̄ ppter panes ꝛ stipēdia tpalia ꝛ corporis necessaria nōnulli religionem intrant:ꝛ nō ppter pauptatem dñi emulandam/que sola psectos facit . Nudus Christus nudam crucē ascēdit : ꝛ tu fructus eiꝰ
Ad hebre.10. putas hēre vestitum? Patiētia ergo in paupertate necessaria est:q: pauper ꝛ inops laudant dñm . Diues ꝛ fertilis blasphemant.
Ps.73. Prouer.30. Inde diuitias ꝛ paupertates ne dederis mihi:sed necessaria q̄bus natura sustentet̄ ad sobrietatem . In diuitijs hō recalcitrat:in pauptate desperat:ꝛ copia luxuriat̄:inopia murmurat. Pōt tñ referri sane locus de penitētibus corde:ad maiorem psectionē eorum:vt fide lꝫ[sedētes]stulte in seculo ꝛ in secularibus tabescētes ad[ciuitatē munitā] solis:archā ꝛ religiosam/imo securam/cōfugiant:[ad silēduꝫ] in ea.i.seruiēdum deo:ꝛ a tumultibus seculi q̄escēdum.[Aqua fellis] est tribulatio seculi/ꝑuersaqꝫ doctrina/ qua potat eos deus in seculo tribulādo.Sꝫ in religione potat[aqua fellis].scꝫ doctrina ꝯtritionis.[A dan auditꝰ est fremitꝰ equoꝝ eius:]gētes que pcutient ecclesiā oriētalem grecoꝝ:ipse ēt pcutient ecclesiam occidētalem latinoꝝ. Nisi forte decē reges.i.decem
Dan.7 Apoc. 13.c. cornua bestie:veniāt in exterminiuꝫ ab ortu solis ꝯstātinopolitani impij prius : ꝛ sic postea ꝯsequat̄ ipsoꝝ vexatio in Romano. Nam pōt fieri vt de Romano impio egrediant̄ aliqui/q ecclesiam ꝯstātinopolitanaꝫ premāt.Et possibile est vt de oriētalibꝰ finibus ꝛ quasi de extremis terre veniant non pauci sed plures ad pdendas religas noue babylonis.s.reipublice subditos:ꝛ alios reges terre/sub Romano impio cōstitutos.

Igitur fila dan partes grecorum affligende sunt: profecto credas quod partes latinorum premen‍tur. Uel certe equi sunt predicatores futuri: quos Zacharias describit ad discurrendam terram: ad faciendam vindictam in nationibus. s. peccatoribus: et increpationes in populis impenitentibus. i. tam infidelibus quam in domesticis fidei. Serpentes pessimi sunt heretici vel obstinati in malis actibus et doctrinis. Dolor meus super dolorem: in me cor meum merens: quia non tam ab infidelibus gentibus tribulationem patitur ecclesia: sed etiam ab hereticis: et non solum ab ipsis quasi a fontibus abyssi et catharactis celi diluuium sustineat sed etiam ab illis qui intus sunt: in mundis forsitan aialibus. s. a principibus reipublice: vt que intrim dei operatione peccauit et fide tam in laycis et clericis quam etiam religiosis iacturam deploret. Merito ergo premittuntur equi legati. s. veritatis: vt ab arcus saltem facie fugiant filij falsitatis: sculptilia falsa dogmata sunt: vanitates opera carnalia: pro his irascitur dominus super eos. Fremitus equorum est feruens zelus predicatorum spiritualium. De his equis dicit Esa. Uox equorum quasi mare sonabit. s. ad penitentiam suggerendam. Ungule equorum eius fusiles/ ad carnis omnem superbiam atterendam. Et rote eius quasi impetus tempestatis: ad spiritualem solicitudinem excitandam. In mari eius amaritudo mentis quoad laycos. In vngula discretio quoad clericos. In rota perfectio quoad religiosos. De prima magna velut mare contritio tua. De secunda butyrum et mel comedet: vt sciat reprobare malum et eligere bonum. De tertia quocunque ibat spiritus illuc gradiebantur et rote sequentes. s. aialia. Ezec. Inde expectauimus pacem. s. tpalem/ et non erat bonum. s. necessarium: Non enim veni mittere pacem sed gladium. Uerbum dei destruit pacem mundi: spiritus medele. s. penitentie: et ecce turbatio seculi. Inde: in mundo pressuram habebitis. Nimis enim contra querentes dominum mundus insceuit: vt vel eos ad seipsum reuocet vel pressuris affligat. A voce hinnituum. s. aiata predicatio doctorum. s. initorum: commota est omnis terra. s. ecclesia: vel corda etiam terrenorum. Et venerunt etiam obediendo: et deuorauerunt terram mem‍bra sua crucifigendo: et plenitudinem rerum vel cogitationum inutilium respuendo: et habitatores eius. s. vitia vacuando. Transijt messis collectio iustorum e mundo prodest paratis: predicatione cessante. Finita est estas. s. prosperitas temporalis: et nos saluati non sumus per penitentiam. Nunquid resina non est in galaad: aut medicus non est ibi? Quare igitur non est obducta cicatrix filie populi mei? ad hierusalem. s. ecclesiam latinam sermo infertur: que in multis imo pro multorum malitia flagellabitur. Et quia de disciplina minus proficiet: pusillanimitatem eius adhuc dominus reprehendit humiliter. Galaad designat spirituales viros ecclesie in commune viuentes: in quibus est doctrina sani consilij. Medicus sunt doctores illorum: per quos obduci poterat cicatrix offense. Quia vero non medici aiarum erunt tunc temporis in ecclesia: cum vel a gente infideli vel a serpentibus scilicet hereticis et etiam a republica dolorem patietur pariter et laborem: quasi non sit propheta in israel tabescendo in pressuris et etiam in peccatis conqueritur dominus et dicit. Nunquid resina etc. Resina dolorem vulneris tumescentis vel nascentis sedat. Hec est vita religiosa que dolorem tpalium rerum reijcit: et medelam veritatis inducit. Nota quod galaad designat grecorum fidelium ecclesiam. s. illam vitam que designata est in Helya: et reuelabitur in proximo in ordine futuro in latina ecclesia: vt que non poterunt cum generali Petri ecclesia fluctuante sustinere doctrinam saltem ad spiritualem Joannis nauiculam confugiant accepturi resinam remedialem. s. penitentiam de labore seculi et ope peccatorum. ¶ Spiritualiter: Christus medicus est: qui contritus est in morte: contristatus est in passione pro nobis obducendo peccata quasi in galaad. i. in synagoga: resina caro christi est: quam nostris vulneribus cathaplasmauit: vt in eius fide curati decetero iustitie viuamus. Capm 9m.

Quis dabit capiti meo aquam? Caput ecclesie christus: aqua fletus: oculi apostoli: fons euangelicus lachrymas compunctionis emanat. Uel caput prelati clericorum: oculi doctores contemplatiuorum. Quorum primis

Margin notes (left column): Zach. 6; Ps. 149; Gene. 7. et 8.; Ps. 59.; Esa. 5.; Treo. 2; Esa. 7.; Ezec. 1; Mat. x; Joan. 16
Margin notes (right column): Ad gala. 5.; 3. reg. 17. et quarti. 1. et 2; Luc. 5.; Matt. 26.

Johel. 2.c. primis dictum est: vt fleant peccata subdi/torum et abluant aqua doctrine illos instruen/do. Secundis datum est abundantius gemere sup contritionem ecclesie fluctuantis/tam in nocte aduersitatis eius quam die pacis. [Nocte] ne labore fatigata succubat. [Die] ne non pul sata pressura vitiorum quiete marcescat. Semper enim flendi sunt viris spiritualibus et re/motis a seculo: vt non tententur supra id quod possunt: vel non pulsatis alimenta vitijs mi/nistrent. [Interfecte sunt filie populi mei] scz ecclesie: cuius mater est hierusalem vel peccatis saucij/vel in fidei opibus tabefacti. [Quis dabit nos in solitudine diuersorum viatorum?] In hoc loco tacite sub fletus noie [capita et oculi] tam prelati quam religiosi premen/di sunt in persecutione a republica futura in/ferenda: pro eo quod temporalia deserere nequeunt: et iccirco affligent pro illis. Sed spiritus domini lo quitur et dicit. [Quis dabit me in solitudi/ne] etc. Solitudo] virgo est: gentilitas est: re

Luc. 1. Act. 13 ligio est: Ad primam declinauit Christus: ad secundam Apostolus: ad tertiam spiritussanctus. [Uiatores] sunt predicatores futuri [ad soli/

scde ad cor. 3. tudinem] vitam. s. spiritualem diuertentes: in quibus spiritus domini in quo est libertas: ac si sup

Exo. 14 Joan. 6. aquis ambulabit ceteris preuaricatoribus in

Al. ab/iectis. abysso peccatorum et cupiditatum/obiectis in afflictionis et seruitutis obscuritate seculi re/linquendis. [Unusquisque a proximo suo se custo diat]. Inter mundanos semp discordia: semp fallacia. Inter spirituales concordia et puritas veritatis. [habitatio tua in medio idoli.] lz

Luc. 4 ecclesia clericorum febribus auaritie ferueat: ce/tus tamen laycorum non mediocriter dolis aspi/rat: et iccirco spirituales viri et si iter eos habi/tant: tamen de eorum malitia nihil reportant. In/

Ad phi lip. 2. ter quos inquit: lucetis tanquam luminaria etc. [Ecce/inquit/conflabo eos] in pressura tem/poralium: [probabo] in afflictione corporalium.

Joan. 8. Matt. 27. Mar. 15. Matt. 26. Mar. 14. [Sagitta vulnerans lingua eorum]. s. blasfe/mie et detractionis: vt iudei faciebant in christum: et more iude pacis osculum preferen/tes mortis insidias posuerunt. Sic et modo cauendum est ecclesie et summo christo ponti/fici: ne periculis ex falsis fratribus/cardina libus et epis ac legatis expiret. Nota [pro/

scde ad cor. xi. ximum/fratrem/deceptorem/amicum/ver/sipellem/virum mendacem]. [Proximi] sunt cardinales: [fratres] epi: [deceptores] secu/lares: [fraudulenti amici] principes et reges: religiosi/abbates: [mendaces] notarij et do/ctores. [Sup montes assumam fletum et la mentum: et sup speciosa deserti planctum]. [Fle tus] in prelatos: [lamentum] in subditos: [planctus] in religiosos incedunt. i. affligun/tur. alias inferunt. Nam dum supbit impius ps. 9. prelatus incendit: paup subiectus: et inops religiosus. [Uir pertransiens] est perfectus con/siderans prelatorum supbiam/clericorum auari/tiam: et religiosorum desidiam. [Uox possiden/tis] est exhortatio spiritualium/nihil habentium et omnia possidentium. In [volucribus celi] re/ scde ad cor. 6. ligiosi: in [pecoribus] layci: [hierusalem] cle/rici: [ciuitates iuda] ecclesie. Inde. [A volu cribus celi vsque ad pecora transmigrauerunt et recesserunt]. Layci discedunt a fide: religio/si transmigrant de religione ad seculum: de con templatione ad actionem quasi de syon in ba bylonem. [Dabo hierusalem in aceruos are/ne]. i. clericos steriles in litteratura: opulentos in pe nitentia: [et cubilia draconum]. In [cubili] lu/ al. pecu nia vel pena. xuria: in [dracone] gula notatur. Uel certe [in aceruos arene et cubilia draconum] clerici et prelati dantur: cum vel ad vitam secularium defluunt vel terrenis principibus fauent. [Ciuitates in de/solationem]. s. ecclesias exhibet depredandas: [ha bitatio] est glz fidelis. Layci [derelinquunt] fidem contagij: clerici non [audiunt] vocem ver bi: religiosi currunt [post baali] prauitate sui: scz cordis. [Ecce ego cibabo eos absinthio: et potabo aqua fellis]. s. turbide cupiditatis: [et dispergam in gentibus] ad litteram vel vitijs: [et mittam gladium] consumationis vel predicationis. [Con/templamini] considerando vel preueniendo: et [voca te] predicando et operando: [lamentatrices]. i. corde contritos: [vt veniant] exempla prebendo: [et ad eas que sapientes sunt] vera docendo et consulendo: [mit tite] suadendo: [properent] omnia relinquendo: [fe stinent] spiritualem vitam ingrediendo: [et assumant la mentum] compatiendo. [Deducant oculi nostri lachry mas] cum fletibus flendo: [et palpebre nostre defluant Ad ro/ma. 12. aquas compunctionis afficiendo. [Uox lamentationis audita est de syon]. i. ecclesia: [lamentationis vox] est siue tribulationis/penitentiam sua/dentis. [Quomodo vastati sumus] temporalia amittendo:

vel vitia dimittendo:[7 ꝯfusi vehemēter?] vel nequiter agendo:vel de nequitijs eru/ bescēdo. qꝺ dicit[ꝯfusi sumus]ad filios ba/ bylonis.s.reipublice spectat a qua affligeť ecclesia]vehemēter:q2 dereliqmus terraȝ]. scilȝ fidem ecclesie/vel terrena respiciendo. [Deiecta sunt tabernacula nostra] ad litte/ ram.i.ecclesie 7 plebes vel carnaliť viuēdo: idest cessando carnaliter viuere in corpora/ libus.[Audite]obediēdo [mulieres]exter/ minati magistri 7 p̄lati:vel potius aīe spūa les:[verbum dñi/aures] subiecti sunt:[ser/ mo oris eius]euāgeliuȝ christi:[7 docete fi/ lias vestras]aīas subiectas:[lamētum]ꝯtri/ tionis.]7 ꝓximā suam vnaqueq3 plāctuȝ]. scȝ religiosas:[q2 ascēdit mors]peccati[p fe nestras nostras].s.per clericos [ingressā est domos vestras]aptis ianuis p prelatos:no mine[mortis]in hoc loco designanť hereti ci 7 patareni:quoꝝ doctrina nō solum [fe/ nestre]religiosoꝝ/sed ēt[domus]ecclesie cle ricoꝝ infecte sunt. Nota ordinem.p̄mo[la/ mētuȝ]de vastatiōe eccłie a Ro.republica. 2° de ascensione [mortis] de puteo erroris 7 abyssi.i.patarenis. 3° a saracenis 7 gētib⁹ īfi delibus de mari surgētibus[ad dispdenduȝ puulos de foris/7 iuuenes de plateis]. Pri ma tribulatio erit ad spoliāduȝ tpalia:scd̄a ad decipiēdum spūalia.tertia ad puniēduȝ corporalia. Sub qua triplici tribulatiōe pu to duos ordines futuros in ꝓximo aliuȝ in pueris quasi seruis Habrae ad p̄dicandum euāgelium destināclos:alium iuuenibus q̄/ si iuniores 7 posteriores illis:ac si Joseph 7 Beniamin frater illius minimus 7 q̄si co/ uterinus in ecclesia Rachele sub Jacob sū/ mo pōtifice in egyptum famis tpe audien/ di.s.verbi dei/descēdente ad frācos:vel po/ tius in mūdum vniuersum ignorātie tene/ bris inuolutum:sedētem in tenebris cupidi/ tatis 7 vmbra mortis carnalis vtiq3 volu/ ptatis:vrgēte mysterio designatis:occiden dos fore a bestia hereticoꝝ ascēdente de ter ra/habēte duo cornua similia agni : pseudo duos.s.7 pseudo ꝓphetas : 7 ab alia bestia ascēdente de mari:populo.s.infideli:que ob multitudinem q̄si harena maris : decē cor/ nua principum/7 septem capita potestatuȝ

A repu blica af/ fligetur ecclesia

Apoc. 9.c. Apoc. 13.c.

Gen̄.22 De or/ dinibus duobus p̄dicato rū 7 mi norum. Gene. 30.35. 43.c.

Luc.1.

Apoc. 13.c.

vel exercituum diciť habitura. Inde Esa. Desolabit dñs linguam maris egypti.i.cuȝ Romanuȝ impiuȝ desolationi approxima/ uerit:eleuabit dñs manuȝ sue potētie furo/ ris in spū sup flumen assyrioꝝ.s.infideliuȝ gētiuȝ inundātium terrā hemanuelis.s.ec/ clesiam vniuersam venietium ad collū vsq3 impium Romanū pp̄lm absorbenduȝ:7 p/ cutiet illum in septē riuos.i.diuidet in mul tos exercitus. Ita vt,p eum trāseant calcia/ ti:q2 ēt ipsi p̄dicatores futuri experienť tribu lationem ab illis:vt sui angustias nulli eua dant/fugientes in heremuȝ ꝯuertendoꝝ.s. iudeoꝝ 7 gētium aliaꝝ:[cadet morticinum hois quasi stercus sup faciem regionis:7 q̄si fenum post terga metētis/7 non est q colli/ gat]. In[morticino]corporalia:in[feno]tē/ poralia in oib⁹ punienť.[Stercus]ad vtili/ tatem ꝑtinet [in facie regionis].s.in oculis populi[metēs].i.infidelis tyrānus/7 colle/ ctor christianus nō fuerit. Vel certe [cadet morticinum]penitētis hois[quasi stercus] vilem se reputādo[in facie regionis].s.no/ titia spūali viuēdo:[7 quasi fenum]tpalia 7 carnalia ꝯferēdo:[post terga]sequēdo [me/ tentis].s.predicātis 7 suadētis de dei regno 7 precidētis a mūdo falce verbi:[7 nō est q colligat]retinēdo. Nota[in messore]p̄mus ordo futurus. In collectore scd̄s:q 7 si non colligat eoꝝ messem indiscrete recipiendo fructus eoꝝ 7 ꝯuersos a seculo:tñ ipe colli/ get vindemiam. Videť tertio q̄ vnus cle/ ricus[metat:]reliquus[colligat]indifferen ter botros terre. Vel certe qꝺ dicit:[7 non est qui colligat] ad illud referendum est qꝺ diciť. Jacebūt corpora eoꝝ per triduum in platea ciuitatis magne : siue ad lrām illud fiat in angustia tpis:siue alter fiat:p3. Nam corpa duoꝝ testiuȝ.s.subiecti q forte nō re/ putabunť:vel iacebūt quiescēdo in plateis scȝ fidelibus laycis/magne ciuitatis ecclesie in mundo disperse. Et qꝺ seqtur:nō sinent eos poni in monumentis.i.ex toto a seculo p̄dicatione vel visitatione qescere:[per tri/ duum].s.tpe aduersitatis : donec spūs vite scȝ pacis 7 getis detur : vt ex toto mundo mortui deo viuētes ascēdant in nubem pfe ctionis.s.vite pariter 7 doctrine. Triduum

Esa.xi.

Apoc. xi.c.

enim est

Apoc. 16. enim est prima afflictio reipublice/quasi os pseudo pphete. Spūs tres imundi in mo/dum ranaꝝ. Tria in rana nota: saltat/natat/clamat. Saltat cum republica ad tpales di gnitates. Natat cum infidelibus ad substā/tias corporales. Clamat cum pseudo pphe tis ad pvertēdos fideles quasi spūales. De his tribus [nō glorieē diues in diuitijs: nō fortis in fortitudine: nō glorieē sapiēs in sa/pientia]. Singulus singulis. [Diuitie] im/perio: [fortitudo] in saraceno. Sapia seculi que ꝛ stultitia in patareno. Quartº gloriari debet ppl'us fidelis in deo q facit in eo [mi sericordiam]. Propter pmuz [iudicum: pp scōm [iustitia]: pp tertiuz [afflictoꝝ miseri/cordia]. Nec eniz placet mihi: [misicordia] qua culpabilē colligat: [iudiciuz] quo rebel lem puniat: [iustitia] qua neminem fideliuz offendat. Inde. Juste/ecce iustitia: iudica/te/ecce iudicium: filij hoīum/ecce misericor dia. [Eccce dies veniūt dicit dñs: ꝛ visita/bo sup oēm incircūcisum]. s. corde. Laycus [preputiuz circūcidit] a cōcupiscētia carna/li: clericus a [sapia] aiali: religiosus a substā/tia tpali [Uisitate sup egyptuz] sup egyptuz laycoꝝ: [sup iudam] clericoꝝ: [sup edom] monachoꝝ: [sup amon ꝛ moab] tēplarioꝝ ꝛ hospitalariorum: [sup attonsos] yconias alioꝝ regulariū hereditātes in dserto pnie.

pme ad cor. 3. Ps. 57.

Capitulum decimum.

Domus israel] greci sunt incircuncisi ab erroribus arianis ꝛ sabelianis: q velut duo vituli aurei qui positi sunt in dan et bethel. s. in secularibus greco/rum clericis ꝛ heremitis eoꝝ. Quia 4º tpe ecclesie floruerūt: queādmodum in synago/ga sub Helya ꝛ Heliseo ac filijs pphetaꝝ: [lignū de saltu pcidit] doctrinaz. s. a iudeis dolauit exponendo. [In ascia] Origenis ꝛ alioꝝ: [argēto] eloquētie: [auro] sapie deco/rauit idolum: [clauis ꝛ malleis compegit]. [Clauis]. s. platoꝝ eoꝝ: ꝛ [malleis] aliorūq; doctoꝝ: vel ēt principuz secularium defen/dit errorem. Per totū istud capl'm auersio/nes grecoꝝ icrepat sub noie isrl': vt q legat itelligat. [Audite/ingt/ dñs qd locutus est reuersionis. [Juxta vias gētium nolite di/

3. reg. 12. c. 4. reg. 2 ꝛ 6.

scere] retinendo carnales vxores. [Uie gen tium] doctrine carnales sunt/que spm ve/ritatis exturbant: vt non sapiat hō que dei sunt/sed que carnis. [Signa celi] sunt aru/spicia/auguria/ꝛ hmōi ad lram. ¶ Spūa/liter: false doctrine sunt, ppositionesq; falla/ces. Pnt phi mūdi p [signa] itelligi: quoꝝ doctrina vana est/ꝛ equisilis veritati. [Ar/gētum] eloquētia tharsis seculi [iuolutum] scz clausum: [ꝛ auruz de ophir] sapia de ter renis. Nō dicit [iuolutū] ad eos referēdum est/qui ita iuoluūt suā mēdacia/vt non pa/teāt veritati vel itellectui. Inde: nec itelli/ges qd loquaē. Isti sunt falsi pphete ꝛ hy/pocrite q sanctitatē ptendūt exterius: itus vo negāt. Isti sunt ab extra fons aureus: in/tus luteus. Tales nō sunt [dij veri sed falsi] lz vestianē [iacintho] scitatis: [purpura] di/gnitatis vel passionis vt patareni. [Opus artificium] dicta magistroꝝ. Ista nō sunt fa bricata manu artificis. i. christi: veriq; do/ctoris: de quo sequitur. [Dñs deus verus ipse est deus viuēs ꝛ rex sempiternus]. In/de. Ego sum via veritas ꝛ vita: via/eterna ad regnuz: veritas/ad pmiuz: vita/ad vsuz. Hypocrite [dij de terra viuētiuz peribūt:] ꝛ [de his]. s. electis [que sunt sub celo] subdi ti ecclesie. [Terra fortꝫ] apostoli: [oreb] mar tyres: [celi] doctores: [aqua] spūales. s. virgi nes in celo ꝯtemplationis. [Nebule] ꝯuen/tuales ꝛ clericos: [ab extremis terre]. s. lay cis ecclesie: [fulgura] miracula faciētes: [in pluuia] doctrine vel pssure. [Uēti]. s. spūa/les itellectus: [de thesauris] lre pdeuntes. Ab ista scia alieni sunt [stulti ꝛ cōfusus ois artifex] phs [insculptili]. i. cōmento vel pra uo opere: qꝛ [falso cōflauit] exposuit vel do/cuit. [ꝛ nō est spūs in eis]. s. vitalis doctri/ne. [Nō est his silis ps Jacob:] qꝛ illa falsa erudiūt ista vera. Inde. Qui biberit ex hac aqua. s. sapia seculi/sitiet iteꝝ: ecce inanitas ꝛ vacuitas: aqua quā ego dedero ꝛc. ecce p/petuitas ꝛ refectio. [Cōgrega de terra cōfu sionem tuā:] que habitas in obsidione: [de terra cōgrega ꝯfusionē]. i. dispersos: vel vi/tia que ꝯfundunt. i. in babylonem ducunt: [cōgrega]. i. reuoca p fidei exhortationem: [de terra]. i. de terrenis ꝛ sapientia seculari:

pme ad cor. 3. 3. reg. 9. 10. sup. 5. Joā. 14 Joā. 4.

[que habitas in obsidione].i. exposita obsi
Lu.19 dioni gentium nõ paucarum. Jnde:inimi/
ci tui circũdabunt te vallo.[Ueh mihi sup
cõtritione mea pessima plaga mea:]I3 eccle
sie populus christianus qui sunt congre/
Matt. gatio christi p fidei incarnationem affligen
26.27. di sunt:tñ de ipso Christo intelligit.[Ueh
Mar. mihi].s.doloris ꝛ passionis:[sup contritio/
15. ne mea:] populi.s. redemptionis:[pessima
Lu.23 plaga mea].s.mortis:[pessima]ad pessimos
Joã.18 redimẽdos:vel pessima quoad iudeos de/
19. struendos.[Plane hec infirmitas mea est]
quoad carnem:[ꝛ portabo illam]quoad pa
tientiam/vel ad infirmos roborãdos.[Ta
bernaculum meũ vastatum est] per mortẽ:
ecclesia per peccatu3.Uel certe[tabernacu/
lum]synagoga.[Omnes funiculi mei diru
pti sunt].s.fideles:ꝛ forte[tabernaculũ]cor/
poris[vastatur]per luxuriam:[funiculi rũ/
puntur]per discordiam:[funiculi]virtutes
Spũa/ sunt sensus opera. ¶ Spũaliter[funiculi]
liter. doctores.[Non est qui extendat per cõcor/
diam tentoriu3 meũ:ꝛ erigat pelles meas]:
id est laycos reducat ad penitẽtiam:in cili
cio tentorio designato:nec[pelles meas eri/
gat].s.clericos ꝛ religiosos informet.Et p̃/
mi sunt[pelles]rubricate per sacrificia:scdi
iacinthine per desidia3:q2[stulte egerũt pa/
stores].Uides ꝙ culpa prelatoꝝ dissipant
tentoria ecclesiarum:ꝛ[pelles] p̃uentuũ:ec/
clesie quoad cultum diuinũ:[pelles]quoad
terrenũ stipẽdiu3.[Grex eoꝝ dispersus est]
sc3 triplex:laycoꝝ/clericoꝝ/ꝛ regularium.
Zach.xi Jnde.O pastor ꝛ idolum derelinquẽs gre/
gem.i.triplex ydolu3 adorantes.[Pastor]
imo mercenarius dereliquit gregem/negli
gendo/ꝛ fugit relinquẽdo : ꝛ nõ est ei cura
Joã.x. de ouibus/tribulando . Hi sunt Salomon
3.reg. incuruãs se ydolatrie:vt superbiat cũ mo/
11.c. loch:vt affluat cum chamos:vt sordeat cũ
astaroth.Moabite sunt p̃ncipes seculares:
Amonite sunt diuites negociatores : Sy/
donij sunt fornicatores ꝛ fidei corruptores.
Primus dicitur paternus : secundus fa//
ctor:tertius venator.Honore elatiõis:erro
re eris:furore dissolutionis . De his tribus
Hiere. dicitur Tolle lumbare ꝛ absconde in flumi
13.c. ne magno eufrate.[Lumbare] sunt prelati

qui suas ꝛ subditorum debent refrenare li/
bidines.Sed vita putrescẽtes [abscondun
tur].i.inuoluũtur iter seculares:ita vt nul/
la sit differẽtia populi ꝛ pastoris.Nota tria.
[Fluuius / magnus / eufrates].[Magnus
quoad supbiam dignitatis.[Fluuius] quo
ad luxuriam carnis:[Eufrates]quoad opu
lentiam stipendij tẽporalis.[Uox auditio/
nis ecce venit].Nota tria.Jn[terra aquilo/
nis]luxuriosi.Jn[cõmotione magna] sup/
bi.Jn[voce auditionis] auari.Primi sunt
babylonij:secundi herodiani : tertij symo/ ps.136
niaci.De primis : Super flumina babylo/
nis illic sedimus ꝛ fleuimus. Spũales viri
flent de vita luxuriosa seculi ꝛ carnis : ꝛ se/
dent quiescẽdo ab eis.De secundis. Hero/ Mat.2
des rex turbatus est:ꝛ oĩs hierosolyma cũ
illo:ne regnũ ꝛ ciuitates amitterẽt.De ter/
tijs.s.symoniacis ꝛ auaris:dicit ꝙ gratiam Act.8
volebant emere spũs.s.a Petro.Ecce qua/
les[pastores]recedẽtes ab oriente fidei ha/ Gene.
bemus qui edificãt turrim superbie babel xj.
luxurie de lateribus auaritie.Jn campo mũ
di senar iniqui peccatoris/quasi fetoris den
tium/fetor peccatum : dñs iniquus lacerãs
ꝛ mordens p̃ximum . Utẽtes pro cemento
charitatis/bitumine cognationis:ꝛ pro la/
pidibus virtutis/lateribus/opibus : coctis
sc3 ꝛ ꝯflatis.[Uox auditionis ecce venit de
terra aquilonis].s. a reprobis et Alemanis
afflictio ꝛ cõmotio magna gentium pfida/
rum:[vt ponat ciuitates] ecclesias:[iuda] Afflictõ
Romane sedis:[in solitudine].s. faciat de/ ꝛ depre
predatas:[ꝛ habitacula draconu3].i. mali/ datio ec
tiosoꝝ.Quare? p̃pter tria.Quia nõ audie/ clesie ro
runt verbum dñi.Quia tepidi. Quia que/ mane.
runt sua ꝛ nõ que dei sunt. Uel certe [ciui/ Joã.8.
tates iuda]sunt mẽtes deum ꝯfitẽtium ore Apoc. 3.c.
sed factis negãtium:ꝛ iccirco reddit[solita/ Ad phi
rias]a virtutibus ꝛ ponit mãsiunculas vi/ lip.2.
tioꝝ . Sed septem capita dicit habere dra/ Ad Ti
co dyabolus:de qbus dicit.Contriuisti ca/ tum.1. Apoc.
pita draconum in aquis.s.principu3 in ba/ 13.
ptiçatis. Primum in apostolis:secũdu3 in ps.73.
martyribus:tertiu3 in doctoribus : quartũ Mat.2
in virginibus : qntum in clericis ꝛ conuẽ/
tualibus:sextu3 in cruce signatis ꝛ fidelib⁹:
septimum in duobus futuris testibus.Pri
mum

mum caput diaboli fuit Herodes: p quem
Mat.2 quia non potuit Christum inocentes pue/
ros deuorauit. secūdum Nero: tertiū Cō/
stantinus: quartū Cosdroe rex persarum.
qntum Henricus primus pnceps Alema/
noꝝ: sextum Saladinus: septimū antichri
stus rex patarenoꝝ. Nota singulus accipit
cum suis successoribus. Uide casum. Pri/
mo die lux ꝛ tenebre: apostoli ꝛ iudei. Se/
Gen.1. cundo firmamētum in aquis: martyres in
ydolatris ꝛ phis. Tertio terra germinās.
Doctores remotis aquis hereticis. Quar/
to luminaria virgines cōtra mahumetas:
vt lucerēt sup terram. Quinto pisces ꝛc. cō
tra luxuriosos: dantes eis exemplum vir/
ginitatis. Sexto homo ꝯtra bestias. s. fide/
les cōtra saracenos. Septimo predicatores
Apoc. 10. veritatis cōtra falsos christianos: qꝛ sub se/
ptimo angelo ꝯsumabit mysteriū dei: ꝛ p/
ficientur celum ꝛ terra ꝛ ōis ornatus eoꝝ.
In scdo statu cuiꝰ extrema tenemus. [Cor/
ripe me dñe in iudicio] correctionis: [sꝫ nō
Ps.6. in furore] dānationis. Quia vō necesse est ꝛ
futurum vt corripiatur ecclesia generalis
generaliter a filijs huius mūdi: vt ƀm q
ipsa pugnat gnāliter sic ꝛ babylon contra
eaꝫ reprobos dico contra electos/ꝛ electos
Gen.16 ꝯtra illos: queādmoduꝫ Ismael ꝯtra oēs ꝛ
Hester 7.c. manus oiūꝫ cōtra eum. Precat ecclesia cuꝫ
hester vt [effundat deus] Assuerus super
Aman: iniquos [indignationeꝫ suam super
gētes] incredulas [ꝛ puincias] iniquoruꝫ.
[Comederūt Jacob:] semen vtiqꝫ christia/
noꝝ in tpalibus [deuorauerūt:] in corpora/
libus [cōsumpserūt] in spūalibus [ꝛ decus
eiꝰ dissipauerūt:] in ordinibꝰ: imo comede/
rūt aplos: vorauerūt martyres: ꝯsūpserunt
doctores: dissipauerūt vgines. Capm 11m.

Viri iuda] religiosi clerici: [hita/
tores hierl'm] layci: [vba pacti]
laycoꝝ. s. fidei: clericoꝝ ordinis
eccl'ici: religiosoꝝ regularis vo/
ti. Religiosi empti sunt [de ter/
ra: layci [de egypto:] clerici [de fornace fer/
rea]. [Terra] secularis cōuersationis: [egy/
pto] pfidie ꝛ erroris: [fornace ferrea]: quia
hoies seculares duras afflictiones spūalibꝰ
irrogāt. Item [terra egypti] dr infernus/ qsi
[terra] tenebrosa: [ferea] qꝛ crudel': [fornax]
qꝛ inextiguibilis. [Crudelis] quoad corpa:
[inextiguibilis] quoad corda. Ibi erūt cor/
pora qsi [ferri] mia: aie/ quasi ignis nā: alimē
ta/ qsi mala cōmissa. [flatus] diuina scia. Isa.
Esa.30 Spūs dei quasi torrēs sulphuris. Sulphur
quoad ingnamēta corporis: torrens quoad
neqtiam cordis p voto suadēdo fidei/ ordi
nis ꝛ voti dādi. Promittit [terrā fluens la/
ctis ꝛ mellis]. Pria est [terra] ignis ꝛ ferri.
2a [lactis ꝛ mellis]. [ignis] vrit: [lac] refrige
rat: [ferꝝ] premit: [mel] dulcorat. Et pa est
Joā.3. [terra] tenebraꝝ. 2a luminuꝫ. Sed qd? Ma
gis diligunt hoies tenebras qꝫ lucē: magis
mūduꝫ qꝫ celū: magis ifernum qꝫ regnum.
[Inuēta est ꝯiuratio in viris iuda ꝛ in habi
tatoribus hierl'm:] qꝛ sit' declinauerūt layci
Osee.4 ꝛ clerici spūales ꝛ seclares: qꝛ sicut ppl's sic
ꝛ sacerdos. [Reuersi sunt ad iniqtates pa/
truꝫ suoꝝ priores] carnaliter viuētes: [abie
rūt ad deos alienos] auaritie studētes. [Ir/
ritum fecerunt pactum] supbe deum contē
nentes: [pterea inducam sup eos mala:
de quibus exire non poterūt]. [Malum] a
mundo: [malum] a carne: [malum] a demo
ne. A [mundo] inimico: a carne/ a ꝓximo: a
demone/ diabolo. Prima est malitia a repu
blica tollente substātias reruꝫ. Scda a gēte
perfida mutilāte corpoꝝ membra. Tertia a
falsa synagoga inficiēte sacramēta spūaliuꝫ.
In rebus ergo ꝛ corporibus ꝛ in spiritibus
vexabunt. Unde ergo exibunt? Uia regni
clauditur/ patet infernus. Mundus spinis
iplet: ꝓximus dolis aspirat. Hostis laqueos
ponit: [Libātes]. s. sacerdotes carnales: de
quoꝝ prece ꝯfidunt: sed [nō exaudiunt:] qꝛ
Esa.9. ōis hypocrita est ꝛ neqꝫ. Ois quoad alios:
qꝛ cōis. i. falsus amicus: hypocrita quoad
se: neqꝫ quoad deum: [tps afflictionis] tpa/
lis instātis vel eterni supplicij. [Scdm nu/
meꝝ ciuitatuꝫ tuaꝝ erant dij tui iuda/ ꝛ are
ꝯfusionis ad libādum baaliꝫ]. [Juda] Ro.
ecclesia est in gnē: [ciuitates] eccl'ie pōtifica
les iu spē [are] monasteria. [Dij] sunt plati
in singulis vrbibꝰ ꝯstituti. Isti oēs [libāt ba/
aliꝫ:] qꝛ non p celestibus pmijs sed p lucris
tpalibus sacrificia lauduꝫ offerūt. [Tu ergo
noli orare pro ipsis] pdicatoribꝰ veritatis ꝛ

spūalibus viris occurrētibus in virum p/
fectum:[nō sacerdotibus baal]sed sacerdo/
tibꝰ christi laus iterdicit:vt nō sicut clerici
seculares tpalia querāt:nec de fermēto lau/
Apoc. dem offerāt:sed sine macula sint añ thronū
14.c. dei.[Quid est ꝙ dilectus meus]ordo sacer/
dotalis quoad ordinis fidem:[fecit scelera
multa?] quoad vite prauitatem:[in domo
mea].s.ecclesia populi christiani.[Carnes
sancte]vel diuina mysteria sunt vel hoies
scificati deo:q[gloriātes in malitia]nō emū
dēt.[Gloriātes] supbiētes sunt/iactātes se
de ordine/malignātes in ope.[Oliuā vberē
pulchram/fructiferā/speciosaȝ vocauit dñs
nomen tuuȝ]. In cāpis excultis fide.s.hoi/
bus ecclesia gñalis est posita:que velut[oli/
ua]viret:floret ꝛ fructificat . Viret in fide/
floret in spe:fructificat in charitate.H.pma
in virgine occurruit:colūbe in specie dei in
Geñ.8 mūdi diluuio de archa dei pr̄is emisse:de q̄
ramuȝ in ore.i.carnem in xp̄o reportauit ꝛ
vniuit in deo.Hec fuit in resurrectione vel
in apl̄is:[pulchra]in passione/in mētibus:
fructifera in incarnatione/in doctoribꝰ: spe
ciosa in ascēsione/in v̄ginibus:cuius nomē
Ps.101 [oliua].i.ecclesia:pro qua dr̄. Tu exurgens
misereberis syon:q2 venit tp̄s miserēdi eiꝰ.
Sed[ad vocē loquele grādis exarsit ignis
in ea : ꝛ cōbusta sunt fructeta eius]. Nota
ꝙ in quo loco[vox loquele]effecta est:q2 5°
tpe ecclesie in quo sedes est posita ꝛ erecta:
scȝ eccl̄ia clericoꝝ noie gñalis[olíue].[No/
men eius]exuri vigentes glorie supbie sue.
Et ideo dñs eaȝ q̄si de celo in terrā piciet:
Ad ro vt discat nō alta sape sed humilibus csenti/
ma..12 re.[Veh/ingt/terre.s.Romane ecclesie que
Esa.1 in circuitu suo hȝ ab oriēte Alexādrinaȝ:ab
occidēte Antiochenā:ab aqlone hierosoly
mitanam:a meridie cstātinopolitanam/q̄si
dña gētiuȝ:vltra.s.flumina ethyopie.s.infi/
deliū/cymbalo aquaꝝ:cymbalū fama alaꝝ
patriarchalium ecclesiaꝝ ēt in gētibꝰ pfidis
extēsaꝝ.Hec mittit in mare legatos/cardi/
nales ꝛ alios in mūdo vniuerso:in vasis pa
piri.s.in l̄ris apl̄icis : sup aquas xp̄iani po/
puli ꝛ p̄latis eoꝝ.Vex q2 veh sibi dr̄ sue de/
iectionis:q2 nō cognouit ꝛ humiliari desi/
puit.al.displicuit.Attēde ꝙ[ad vocē loq̄le]

scȝ euāgeliste[grādis ignis].s.furor imanis
impij[exardescet in ea ꝛ cōbusta sunt:imo
fructeta eius].s.pctōres affligēdi sunt/ꝛ for
sitan extirpandi. Inde Hiere. Ut euellas ꝛ Hier.1
destruas:euellas a solio:destruas a bñficio:
[disperdas]a regno:[dissipes]in inferno. A
solio dignitatis:a bñficio pbendaꝝ:a regno
gaudij:in inferno tormēti. Quātuȝ/inquit/ Apoc.
glorificauit se ꝛ in delitijs fuit:tātuȝ date ei 18.
tormētum ꝛ luctū. Inde:qui stat videat ne pme ad
cadat.Humilis Christus/humile aial inse/ cor.10.
dit:nō supbientem equū designātem diabo Matt.
lum:sed asinuȝ hoiem de terra formatū. Si 21.
diceret q2 mitis est corpe ꝛ humilis corde. Mar.
Audi ascēsum huius [oliue]in synagogam xj. Joā.12
Primo loco eduxit dñs Habraā de caldea. Geñ.xj
2° semē eius exaltauit in egypto. 3° in phili 12.
stiim. 4° in assyrijs.Audi casum. Captiuat G.49.
ab assyrijs:predat a babylonijs. Premitur Exo.1.
iteꝝ ab assyrijs:deprimit a grecis. Sic po/ 2.reg.8
pulus Zorobabel egredit de babylone:exal 4.reg.
tat in synagoga.Eleuat in gētiuȝ pplo qui 10.ꝛ.13
ꝛ Romano:ꝛ erigit in cstātinopolitanis ꝛ 2° mac.
Frācis.Audi casum. Affligit a psis:spoliat 2.pali.
ab Alemanis:lacerat a saracenis : ipugnat vlt°.
ab hereticis ꝛ falsis christianis.Nūc quoq3 pmi es/
sm 3m itellectum.Egrediet aliq de poplo dre.1.
christiano in babylonem cuerso.s.pcutien/ A Cos/
do a medis ꝛ psis.s.gētibus ignotis: pfectu droe:a
ri ad gentes incredulas ꝛ iudeos:vt terre/ Federi/
strium iudeoꝝ:celestium christianoꝝ:infer co vt ec
nalium paganoꝝ:genua ad fidem dei incli/ clia oriē
nent in tribus mūdi statibꝰ signatoꝝ.Ecce ta. ꝛ cō
de[oliua]exaltata ꝛ eiecta:quā plantauit in stātino
gētibus:explātauit a gētibus . Primo nō pol.
[studia]carnaliuȝ xp̄ianoꝝ ꝛ seculariuȝ sa/ Ad phi
cerdotum.i.patefacta p̄dicatoribꝰ veritatis lip.2.
quasi csūmatis doctrina sue predicationis.
[Agnus]xp̄s humilis:[māsuetus] in illis:
[portabit ad victimaȝ] passionis:[nesciens
csilia]iniqtatis ꝛ afflictionis eoꝝ.[Mitta/
mus lignū in panem eius].i.crucem in car
nem:blasphemiaȝ in doctrinam:detractio/
nem in vitā:scādaluȝ in religionē.[Et era/
damus eum de terra viuētiuȝ] p mortis im
periuȝ:p subtilem artationeȝ:a sana doctri/
na suauiter viuētibꝰ.i.carnalr:ad heremuȝ
religionis ꝛ gētiuȝ expellamus.Nō agnus
inocenter.

Matt. 27. innocenter viuendo:[mansuetus] ptume/
lias sustinēdo:[portatus]inuite imo necessi/
Mar. 15. tate:[passus]iniuste. Qd aūt dicit [mitta/
Lu.23 mus lignū]&c.pericula falsoꝝ scribaꝝ:pon
Joā.15 tificuꝫ & iudeoꝝ:religiosoꝝ/magrōꝝ/epoꝝ
& clericoꝝ & laycoꝝ:adiūctis eis pilato infi
delium gētium:& Herode hereticoꝝ:adeo
vt[nomē eius nō memoreꝝ vltra:]sic cōtra
Judi. 20. tribum Beniamin cetere tribꝰ isurrexerūt:
quaꝫ adeo ptriuerūt vt pauce reliquie sup/
Idē.19 essent. Designat enim iste leuites primū ca/
put & ducem ordinis vltimi scdi status de/
signati in Helya/addito sibi Moyse:cuius
Exo.4 5.6.7. 8. virga pdicationis totus popl's christianus
egyptius moribus:altero.s.clericoꝝ ordine
verbereꝝ. Nam idem ordo terrā pcutiet oī
plaga. Scds celum claudet ne pluat:vt ille
Gene. 7.8. fontes abyssi aperiat:& iste celi catharactas
non fuerit necesse sup fornicatores ecclesie
3.reg. 17. disrūpat. Si quo mō ecclesie archa spūali/
Apoc. xj. ter viuat/& erigaꝝ ad supos:& terra cuꝫ ha/
bitatore suo in tribulatiōe futuri diluuij pe
Gene. 7.8. rimat. Sunt eniꝫ fontes abyssi pssure ppl'i
infidelis. Catharacte celi falsi nec dubium
christiani ptra ecclesiam insurgēdi:vt a for/
tibus peccatoribꝰ/iusti ad vitam inhiēt spi
ritualem. ¶ Spūaliter aūt:qꝫ ydolum do/
ctrine heretice est posita aū tēpluꝫ ecclesie:
quam adorāt oēs:& tenēt vani ceteriqꝫ ma/
gistri in sanā doctrinam & fidelē. [Lignuꝫ]
scandali[ponēt] vt eam extinguāt:& nomē
doctoris cui reuelabiꝝ snīa Danielꝝ euertāt.
Futuꝝ est eni vt Cayphas sūmus pōtifex
Joā.xj veritateꝫ insinuet:vt vnus dāneꝝ.i.moriaꝝ
doctor pro populo: vt nō tota gens pereat
Hiere. 36. in errore. Sic Sedechias ptra Hieremiam
insurgit:dānat libruꝫ:scindit trinitatem ab
vnitate:scalpelo snīam scribe doctoris. Ne/
scio aūt/deus scit:vtrum in nobis cōplen/
da sint vel in sequuturo ordiue psumanda:
Matt. 12. Uerum qꝫ tribus diebus Christus in cor/
de terre iacuit mortuus:& nūc spūs vite sb
Matt. 27. lr̄a occultandus est: adhibitis militibꝰ do/
ctoribus & magistris in custodiam lr̄e occi/
Tribu/laꝰa gē/te ifideli & ab he/reticis. dentis q̄si sepulcri:donec trāseat tribulatio
reipublice noue.s. babylonis:tribulatio gē
tis infidelis & tribulatio heretice synagoge.
Quoꝝ prima designata est in captione xp̄i.

secuda in percussiōne:tertia in morte: post Matt. 26.
quā velit nolit mūdus. Septimus angelus
idest spūs dei septiformis resuscitabit itelli/ Mar. 14.
gentiam spūalem/qua ceci videāt & intelli/ Lu.22.
gant mysteria trinitatꝫ. Designat Herodes Joā.18
sūmum pontificem post celestinū futuꝝ q/ Apoc. 10.
cūqꝫ sit ille:a quo qꝫ stella disparuit/spūalis Mat.2
intelligētia extingueꝝ in dolo: & p iuidiam
tradeꝝ/& perimere cogitabit. Qꝫ aūt cōgre/
gauerūt pōtifices ecclesiaꝝ pharisei.s.abba/
tes/priores/religiosi cistercīēses/cōciliuꝫ for Joā.xj
sitan gnāle inuidētes xp̄o/totum ad illū do
ctorem veritatis referēdum est:qd sextꝰ de/
scribit angelus:imo sub quo in manu alte/ Apoc. 10.
rius angeli libere demōstraꝝ veritatis aper
tus:lꝫ vnus hō.s.multi fideles moriaꝝ pro Joā.xj.
alijs ad gētes barbaras de cōi psilio destinā
di crucis caractere insigniti. Seqtur.[Ad
viros anathot q querūt aīam tuam]. A q/
busdā cisterciensium egredieꝝ iniqtas hec:
vt doctor ille[non pphetet in noīe dn̄i:& in
eoꝝ manibꝰ]i.opibus & psilijs:[moriaꝝ].s.
reprobeꝝ. Sed qd inde seqꝝ.[Juuenes eoꝝ
morienꝝ gladio:filij eoꝝ & filie in fame:& re
liquie nō erunt ex eis]. [Juuenes]sūt po/
res:[filij]monaci:[filie]monasteria vel obe
dientie eoꝝ. Primi in gladio reipublice.se/
cūdi in fame doctrine catholice. [Relīqe]
ptātes.s.ordinis in defectū regularis obser
uantie:[Inducā enim malū sup viros ana/
thot].s.sup platos maiores cisterciensium:
[annū visitationis eoꝝ].s.tribulationis im
missē. Pn̄t ēt in[iuuenibus]pdicatores in/
telligi futuri:[filij]sequaces eoꝝ.i. alterius
ordinis subsequētis:[filie]aduerse ad litte/
ram:vel religiose relīqe penitētiuꝫ laycoꝝ.

Capitulum 12m.

[Iustus qdem tu es dn̄e:quare
via impioꝝ psperatur]in ma/
lis hmōi pestilentes. Justitiam
mihi tuā insinua dn̄e:qꝫ iaꝫ nō
iusto bn̄ sed male. Ecce[plātasti eos & radi
cem miserūt/pficiunt/& faciunt fructum].
[Plantanꝝ]in mūdo:[radicātur]in pposi/
to:[pficiunt]in exēplo:& hoc in apparen/
tia. Sed[ppe es tu ori eoꝝ].s. doctoribus:
&[longe a renibus]plapsoꝝ:qꝫ aliter viuūt
q̄ʒ iuuant. Si primus fias psiderando:[vi/

de me [intus:[proba]extrinsecus:scrutans corda z renes deus:z si sic sunt vt di.[Congrega eos] quasi dispersos:[simul gregē ad victimaz]tribulationis iperij:z suscita sup eos bellum gētium nō paucaz. Uerum/qz pontifices z pharisei simĺ guenerūt nō tam ipsi cistercienses qz sacerdotes z pontifices
Joā.xj Gene. 49. ecclesie in[viris Anathot] designanĺ:vt qz Symeon z leui vasa iniqtatis fuerūt: simĺ ipsi dispēdia patianĺ.[Usqzquo lugebit terra:z herba regionis siccabiĺ?]Quare? Qz cultor negligit:pluuia nō descendit. Luxit
Esa.33 (inqt)z elāguit terra:languet in fide:luget in ope. In ope v̄tutis:z in fide exhortationis.[Terra]itaqz layci:[herba regiōis]clerici.[Cōsumptuz est aial]regulares:z [volucres]sp̄ūales:[dicētes nō videbit nouissima nostra].i.desolationē tpaliuz z mortem aiaz. Sed respondeĺ.[Si cuz peditib⁹ currens laborasti:q̄uō cōtendere poteris cum equis?Cum aūt in terra pacis securus nō fueris:qd facies in supbia iordanis?]locus iste pplexus esse videĺ:z si simplex in lr̄a videaĺ:[pedites/equi/terra pacis/supbia:iordanis:]bifariam expositionē innuunt. Ita ēt [terram pacis in peditibus/supbiam iordanis in eqs].[Pedites]sunt humiles layci: [equi]milites tyrāniqz supbi. Et primi sūt quasi[terra pacis]:scd̄i quasi[supbia iordanis]. Scd̄m igiĺ primuz itellectum si[securus nō fueris]iter laycos:minus iter clericos. In scd̄o itellectu:si iter ecclesiasticos minus iter religiosos. Item si inter fideles minus iter ifideles.q.d.si iter pacificos tutum tibi nō est:quāto magis iter discordes. [Supbia iordanis] est Ro.impium:[terra pacis]Ro.ecclesia. Si igiĺ ecclesiastici tuite cōprimūt:multo fortius a secularibus cōprimeris. Uez ɔtra pphetaz dirigiĺ sermo:
Matt. 26.27. ac si Christuz z quem sui tradiderunt alieni occiderūt:sic z nūc cistercien̄.z epi seculares tradiderūt in mortem doctrinā veritatis:z vtinā nō plures ex christiano pp̄lo excidanĺ ad exteros dirigēdos.[Facta est mihi hereditas mea/quasi leo in silua]. In
Canĺ.1 de[Filij matris mee plauserūt contra me]. Prauus heres q patrem persegtur. Pn̄t intelligi [in silua] gentiles cum qbus conuenientes iudei:ac si leones inseuierunt in Christum. Sed z modo timēduz est ne filij christiani quōdam[hereditas] dei p fidē cōueniant cum saracenis z alijs pfidis ad pse quēdum populū christianum/in fide manētem.[Nunqd auis discolor hereditas mea mihi aut auis tincta p totū?]Absit.[Auis] est christianus:[tinctus p totuz]in fide:sed [discolor]in ope.[tinctus p totum] iudeus erat in circūcisione:sed[discolor].i. mixtus alienigenaz calūnia.al's cōnubia. Ego aūt sic in [aue discolore z in aue tincta per totum]duos ordines itelligo:siue nigros siue albos monachos. Sed melius ad illos ordines futuros retorquēdum est designatos in colūba z coruo. In qbus[hereditas dei maneat:]z de qua di. Hereditas mea versa est ad alienos:ite.s.reprobatis clericis z laycis/ ad gentes trāseat alienas. Uel certe auferet regnum eius z dabiĺ genti facienti fructuz eius. Pōt auferri dignitas z auctoritas platis z sacerdotibus predicādi:z dari gēti facienti fructum dignum penitētie:vt qd̄ dicunt ore/ēt opere cōpleant. Inde. Rogate dn̄m messis vt mittat operarios in messem suā. Messis qdem multa:oparij aūt pauci. Sp̄ūalium viroz in mūdo degētium vota sunt/vt veri oparij mittanĺ in messem populi christiani malis sacerdotibus z plātis deperditis z subtractis. Inde.[Uenite cōgregamini oēs bestie terre:pperate ad deuorādum:pastores multi demoliti sunt vineam meam:cōculcauerūt partem meam]. Primo deuastāt:scd̄o cōculcāt:tertio desolanĺ:q̄rto dissipant.[Uinea]est ecclesia:[pastores]epi z plati:multiplr̄ isti [deuastant] p auaritiam:[cōculcant] p supbiam:[desolanĺ]p vanāgloriam:[dissipāt]p luxuriam. De p̄ma exterminauit eā aper de sylua. De 2ª singularis ferus depastus est eam. De 3ª vua eoz vua fellis z botrus amarissimus. De 4ª flagella eius trāsierūt in mare. Exterminauit enim tpalia:[conculcant] sp̄ūalia: [desolanĺ]dictis:[dissipāt]factis. Sz z[sup oēs vias deserti venerūt vastatores terre]. [Uia deserti]religiosa monasteria sunt:[vastatores]eoz rectores. Ecce vbiqz vastatio. In[vinea]clericoz:[in via deserti]religiosorum

Ordo p̄dicatorū z minorum.
Gen̄.8 Tren.5 Matt. 21.
Lu.x.
ps.79. Deuĺ. 32.c.

soꝝ:pro eo ꝙ ad carnalia sunt reuersi.⌊Nō
erit pax vniuerse carni:sed gladius⌋ ꝑsecu/
tionis ⁊ ꝑdicationis⌊deuorabit⌋carnes:⌊ab
extremo terre vsqȝ ad extremū ei⁹⌋.⌊terra⌋
ecclesia:⌊duo extrema⌋ꝑlati ⁊ subditi. Si/
Uniuersalis tribulatio ⁊ uniuersalis ꝑdicatio. cut enim erit gn̄alis tribulatio proxima:sic ⁊
vniuersalis ꝑdicatio sequutura.⌊Semina/
uerūt triticum⌋.i.ꝑdicauerūt euāgeliuȝ:⌊⁊
spinas messuerūt:⌋qꝛ tribulationē icurrūt.
⌊hereditatem acceperūt:⌋multos ad pniaȝ
ꝯuertēt:⌊⁊ nō eis ꝓderit:⌋ceteros in culpa
penaqȝ relinquēt. Uel certe ꝑlati auari⌊se/
minā̄t triticuȝ⌋verbi dei:⌊⁊ metūt spinas⌋
tp̄alis lucri.⌊Hereditatē accipiūt⌋in plebi/
bus ⁊ prebēdis:⌊sed nihil eis ꝓderit⌋qꝛ oia
ꝑdabunt.⌊Uicini pessimi⌋sunt afflictores
ecclesie:quos⌊euellet⌋ dn̄s puniēdo:sed ec/
clesiam⌊euellet⌋q̄si viduā ad gētes alias cō
uertēdas. Utrosqȝ punit:qꝛ ⁊ si non relin/
Ps.124 quet virgaȝ pctōꝛis sup sortem iustoꝝ:tn̄ ꝓ
purgādis areis iustū ⁊ ipiuȝ ꝯseruabit. Uel
certe⌊Judaȝ⌋clericos:⌊euellet⌋a carnalib⁹
viruȝ.s.religiosum reducet⌊ad heraditatē⌋
obseruātie regularis:al's⌊euellā gētem illā⌋
scȝ ꝑlatos ⁊ subditos⌊euulsione⌋depositio/
nis ⁊ mortis:⌊⁊ perditione⌋dispersionis ⁊
damnationis. Capl'm 13ᵐ.

V⌊Ade ⁊ posside tibi lūbare lineū
⁊ pones illud sup lumbos tuos:
⁊ in aquam nō inferes illud:⌋ꝑ/
dicatoribus futuris ꝑcipit possi
dere carnis cōtinentiam. Jnde.
Lu.12. Sint lumbi vestri ꝑcincti ⁊c.s.castitate:⌊⁊
in aquā nō inferes⌋voluptatis: qꝛ ppetuo
est castitas obseruāda. Jn aquā enim⌊lum/
bare inferre⌋est castitatem mētis ⁊ corporis
lapsu cupiditatis ⁊ voluptatis corrūpere.
⌊Et factus est sermo dn̄i scd̄o⌋. Notādum
⁊ firmiter tenēdū ꝙ duo ordines futuri sūt
ad quos verbū dei duplicatiȝ fiet:qꝛ duplo
Exo.16 cibus colligendus est in sexta feria. Uel de
ipso ⁊ sabbato ꝯtemplationis nō licebit ꝑ/
dicare: ⁊ maxime qꝛ tribulatio antichristi
fiet q̄si in sabbato:⁊ si breuis in tractu vi/
gilie pasche signata:sed ferox ⁊ dura:pro eo
ꝙ sicut precedēs erit in corpe/ita ⁊ ista suc/
cedet in mente. Et christus tētatus est:pri/
Mat.4 mo in ciuitate vel deserto:scd̄o in pinaculo

templi:tertio in monte. Jta ⁊ nūc populus
christianus triplici afflictione vno q̄si tpe Triplici afflictione vno tpe populus christianus affliget.
affliget. Ab impio in tp̄alibus: ab infideli
populo in corporalibus: a cetu heretico in
sp̄ualibus. Jn ciuitate laycoꝝ: in tēplo cle/
ricoꝝ:in monte religiosoꝝ. Nam perdēt tē
poralia:dabunt supplitijs corpora:tētabun
tur ⁊ ruēt agmina fidelia. Jnde. Job popu/
lus christianus in omnibus vulnerabit:vt Job.2.
vndiqȝ ꝑcussus fidem relinquat vel deserat
⁊ ꝑfidiam apprehēdat. Ueruȝ qꝛ tp̄alia cū/
cta ꝑdent ꝯtra aias quoqȝ tollendas hostis
versutus insurget:tn̄ dn̄s non ꝑmittet qui
ꝓhibuit ne tangeret aiam iusti viri. Jgitur
primo ordini datur vt castitati inseruiat: ⁊ p° ordini.
ne vitam suā in aquā ferat seculariuȝ actio/
num:vel vt auditores eoꝝ carnalia deserāt
⁊ ad sp̄ualia indesinēter aspirēt. Scd̄o quo/ 2° ordini.
qȝ dr̄ ordini.⌊Tolle lūbare qd̄ possedisti qd̄
est circa lumbos tuos:⁊ surgēs vade ad eu/
fratem/⁊ abscōde illud in foramine petre⌋.
Jtem⌊Surge ⁊ vade ad eufratem ⁊ tolle i/
de lūbare qd̄ ꝑcepi tibi:vt abscōderes illd̄
ibi/⁊ abij ad eufratem ⁊ fodi: ⁊ tuli lūbare
de loco vbi abscōderam illud:⁊ ecce cōpu/
truerat lūbare/ita vt nulli vsui aptum eēt.
Sic putrescere faciam supbiaȝ iuda ⁊ sup/
biam hierusalē multam: ppl'm istum pessi/
mum:qui nō vult audire verba mea⌋.⌊Pe
tra⌋fidelis in seculo:⌊foramē⌋ tribulatio sb
qua ꝯtinēter viuētes/se abscondēt. Jnde:i/
gredere in petrā:abscōde in fossa humo a fa Esa.2.
cie furoris dn̄i.⌊Eufrates⌋ est Ro.impium
sub quo vniu'sis ecclesia manet. Futurū est
vt hi q deo seruiūt/e seculo secedant:ceteri
in fluctibus seculi⌊emarcescāt:⌋⁊ si fidē vel
vitā in habitu hēant quā opib⁹prauis ipu/ Ad Titum.1.
gnāt. Scd̄m igit textuȝ libri sic itelligit. p°
sit verbuȝ depōne⌊lūbaris:⁊ ne in aqua ise
rat⌋. 2°⌊vt abscōdat in eufrate in foramine
petre⌋. 3° de⌊ablatiōe ei⁹inde ⁊ putrefactōe
ei⁹⌋. Primo loco aplis ꝑceptū est vt ꝑdica/ Mat.x idē vlt° Mar. vltimo.
rēt in iudea:⁊ ne ad ciuitates samaritanoꝝ
accederēt. 2° loco vt a iudea discederēt ⁊ ve
nirent ad gentes. 3° ad successores aposto/
loꝝ: idest ad nouos euangelistas futuros
in proximo reuelandos. Sermo a generali
li ecclesia fiet: vt⌊lumbare effodiant pu/

refactum].Ecce ordo.[Lumbare]est populus christianus:quez p fidē christi/xp̄s vniuit:carnem generis humani suscipiens.Et primo loco voluit iudeos credētes in synagoga tm̄ saluos fieri.Jnde.Non sum missus nisi ad oues que perierūt ex israel.vnde notus in iudea deus . Sed q2 indignos iudicauerūt se verbo vite xp̄o duce apl'orum dicēte.Ego vobiscū sum vsq3 ad ꝯsumationem seculi.Scd̄o in apl'is transijt ad gētes quasi ad Ro.impium ꝯuertendum:in quo ⁊ abscōdet populuz christianū in[foramine petre].i.Roma : in qua fides xp̄i vsq3 mō inuiolata ⁊ illesa ꝑmansit/⁊ ꝑmanebit vsq3 in finem.Nunc quoq3 quasi loco 3° suscitādi sunt p̄dicatores veritatis in ecclesia:qui predicādo[abeāt ⁊ fodiant:]scias discutiendo:[tollāt lūbare]de seculi actib9 hoies reuocādo.Quia[totum lūbare putrijt:⁊ nulli vsui aptum erat:]ꝑfecto ppl'm christianum insinuat:ac si Laçaꝝ sub lapide putrescētem in peccatis : ⁊ certo vsui aptum fieret:si forsitan nō feteret.Quia v̄o est suscitādus ⁊ christianus ppl's ad vitam:spūs excitādus ad p̄cem Marthe ⁊ Marie.s.duoꝝ illoꝝ ordinuz futuroꝝ:quoꝝ prior erit solicitus ad predicationis mysterium : ⁊ circa plurima secularia ꝯturbādus.Scd̄s ad audiendum verbū dei.s.sicut de ore iustoꝝ viroꝝ ⁊ spūalium donoꝝ in oronibus secus pedes dn̄i.s.alterius ordinis viros humil'r quiescēduz.Uide q̄ legis si[alicui vsui apt9 est]ppl's christianus formatus ad imaginez trinitatis:sed deformatus vtiq3 in peccatꝫ. Ecce laycoꝝ ordo ꝯiugij fidem violat:clericoꝝ ordo doctrinam ecclesie dissipat:religiosi regularem obseruātiam nō obseruāt. Quis ergo[aptus]operi dei? Oēs inutiles facti sunt.Quid ergo fiet ligno vitis si adhuc elegit deus ꝯiuges vt fornicationē refugerēt : clericos vt illos ⁊ seipsos instruērent in fide ⁊ opere.Religiosos vt deo gescerēt/⁊ sciam seculi exhorrerēt. Quis eoꝝ in suo ordie maneat:nullatenus videmus. Quia layci/clerici/⁊ religiosi quasi ꝯspirantes in fide ad carnalia desideria ꝑlabuntur. Etiam p̄mis dictū est:vt[in aqua] luxurie ⁊ auaritie fidem ꝯiugalem/ac si[lūbare]ne-

Matt. 15.c. — Ps.75. — Act.13 — Matt. vltimo. — Joā.11 — Duoꝝ ordinū opus. — Lu.10 — Gen.1 — Ps.13. — Ps.13.

quaq3 intingerent.Secūdis:vt[abscondérent in petre foramine].i.cultu ecclesie:⁊ vt illos i fide dei erudirēt. Tertijs vt sabbatiçarent a seculo:⁊ eum q̄ saluos eos faceret a pusillanimitate spūs/⁊ tēpestate corporis expectarent.Sed ecce[totum lūbare cōputruit:]nūc luxuria/nūc auaritia/nūc sup̄bia adeo[vt nulli vsui aptū sit].Sic/inqt/[putrescere faciam supbiam iuda].s.clericoꝝ:⁊ [supbiam hierusalem multā].s.religiosoꝝ: [ppl'm istum pessimū]laycoꝝ:[q2 nolūt audire me]in p̄dicationib9 veritatis. ¶ Allegorice.[Petra]christus:[foramē]plage ei9: [lumbare]ppl's fidelis:[aqua]doctrina littere:sanguis doctria spūalis.Un̄ sola aqua absq3 vino nō potest effici seu ꝯfici corpus christi.Un̄ ⁊ his q̄ baptiçati erant tm̄ in baptismo Joānis velut in aqua manus imposuit ad spm̄ possidenduz.[Flumen eufratē] doctrina ecclesie ⁊ gratia spūs.s.q̄ datur oibus affluēter.Sicut enim euāgeliuz Mathei cuz flumine tygri:euāgeliuz Luce cuz flumine gyon:euāgeliuz Marci cuz flumine phison:⁊ euāgeliuz Joānis [cum flumine eufrate]hꝫ aspectum . De his alibi circa finem.[Sicut adheret lūbare ad lūbos viri:sic ꝯglutinaui mihi oēm domuz israel].s. grecos:[⁊ oēm domuz iuda].s. latinos:[vt essent mihi in ppl'm fidelem in nomē] honoris:[in laudem] deuotionis:[in gloriaz] decoris:[⁊ nō audierūt]vocē salutis.[Ois lagūcula implebit vino].i. ebrios faciam ⁊ amentes. ¶ Spūaliter:Corda apl'oꝝ[impleta sunt vino]spūs penitentiuz mentes: [vino] cōpunctionis corda doctoꝝ spūali doctrina:mentes seculares[vino]luxurie ⁊ ire ⁊ auaritie/falseq3 doctrine.Sed pro cursu libri[ois lagūcula iplebit vino].s.eccl'iastici isania:vt pre ebrietate tꝑaliuz [⁊ ignorantie]vt nesciant q̄d faciant vel attēdant. Nullū(inquit) ꝯsiliuz vel secretum/vbi regnat ebrietas. Studētes ⁊ seruiētes auaritie p̄lati ⁊ alij/quoꝝ deus vēter est/⁊ gloria in ꝯfusione eoꝝ:secretuz dei ꝓuidere vel celare non pn̄t.Preuidere mala veniētia sup eos:celare ignominiam sui excessus.Peccatum enim suū quasi sodoma predicāt:nō abscondūt q2 vinea eoꝝ de vinea sodomoꝝ ⁊ de suburbanis

Ps.54. — Allegorice. — Act.19 — Jaco.1 — Cōcordia euāgelioꝝ cuz fluminib9 padisi. — Act.2. — Prouer.31 — Ad phlip.3. — Esa.3. — Deut. 32.c.

z de suburbanis gomore.[Uinea sodomorum]ecclesia grecoz:isecta ariana sabellianaqz doctrinaqz. Suburbana gomore ple/
2.ad cor.2.4 bes Ro.ecclesie.s.latinoz isecte patarenoz adulterātes verbuz dei.[Ecce(inqt)imple/bo oēs habitatores terre huius].s.terrena querētes z carnaliter ꝯuersantes.[Reges terre]plātos maiores[sedētes de stirpe Dauid].s.xpi:[sup thronum eius] dignitatē.s. ecclesiarum:[sacerdotes] epos:[pphetas] doctores z magrōs:[z oēs habitatores hierusalez:]clericos/laycos/religiosos Roma/
Esa.19 ne ecclesie ebrietate tpaliuz.Inde:Dñs im/miscuit spm̄ vertiginis.s.doctinā z ꝯsilium erroris z scandali z cupiditatis inique. Et errare faciam egyptum in ope suo.s.pplm christianum peccatoz z seculariuz opez te/
Ebrius vt vomens. nebris iuolutū:sicut errat ebrius z vomēs. Ebrij soli sunt q vino auaritie seruēt. Sed vomētes sunt q vinuz indigestum reijciūt. Sic opz fieri que auare assequuti sunt euomāt.i.reddāt.s.amittāt:qz de vētre auaroz plātoz z cardinaliuz p Romanum principem exterret.als extrahet deus.[Dispdam eos virum a fratre suo z patres a fratre suo z pr̄es a filijs].Ecce dissensionis ebrietas iter eos.Pōt hec diuisio spūaliter accipi:vt pnia ducti: tpali auersitate depssi ad spūalem vitā ꝯfugiant:z tādez reuersi more accipitris de seculo capiant fratres suos.Sic
Exo.2.4.7.8.9.10.12 14. Moyses ex egypto fugiēs cedit in madian Tandem rediēs flagellat egyptum:spoliat vicinū:demergit exercituz:liberat pplm p medium maris rubri:ptrahit in desertum. Predicatoz quippe pdicatio debet esse q̄si mare rubrum.[Mare]qz amara: rubra/qz sanguinea.Nam amara erit potio bibētib' eam quoad vitam culpabilē z sanguineam inculpādam.In amaritudine eni afflictionis pnie z iudicij eterne gehenne: qnimo reprehēsibilis culpe cōmisse nōnunq̄z peccator perimif obstinatus.Sz qd ad doctorem? Annūciare debet culpam penaz z penitētiam suadere.Sed bn̄ iusto si in desertū pueniat.Male ipio si in pnie rigore succūbat.Uirga doctrina est qua via in pnia aperit:desertum patria est quā deserimus in
Esa.35 culpa parētum.Inde.letabunf deserta z in

uia:z florebit quasi lilium.Letabitur de pe/nitētia celestis pr̄ia deserta supbia z inuia:pp adhibitam cherubin custodiaz:z flām ei gladij penā:z florebit p resurrectionis gloriaz quasi liliuz p angeloz vitā.Erit vtiqz in ea singulus quasi lilium:in quo viror/nitor/z odor.Uiror resurrectionis: nitor incorruptionis:odor bn̄dictiōis.Uiror ad corpus: nitor ad spm̄:odor ad angelū:liliuz ad deū: referādum ad pximuz iustuz:lilij christi reparabilitas est remuneratio iustoz. Inde. Gen.3
Iusti aūt in ppetuuz viuēt:z apud dn̄m est merces eoz.Iustoruz iustitia est q̄druplex. Prima ppetua ignorās defectum.Scd̄a immortalis nesciēs iteritum.Tertia secura vitans scandaluz.Quarta meritoria experiēs pfectum.Audi primū.Iusti in ppetuuz:de 2° viuent:de 3° apud dn̄m:de 4° est merces eoz.Habebit enim tūc iustus ppetuum socium angelum:vitam xp̄m:patrem deum: remunerationem spm̄.s.[Nō parcam z nō cōcedam].nō parcet affligēdo:z nō ꝯcedet misericordiam subtrahēdo:[neqz miserebf] nō puniendo:[z nō dispdet] nō miserēdo. Mixtura ista [misericordie] z iudicij quasi thus z myrrhe laudabilis est in xp̄o vinuz z oleum apponētis.Inde. Misericordiam z iudiciuz cantat Dauid Christus:vt iudicio puniat culpā:misericordia faueat grāz. Sic in eductione Hieremie de lacu noui funes pānis veteribus iuoluti sunt submissi: ne z iudicialis austeritas: rigida z mitis/pietas sit remissa.Hinc inde vno xp̄o deus: deus z hō ꝯueniunt:vt in se eēt z causa qua pceret:z materia qua pariter puniret.Hinc lignuz boni z mali scie Christo exponif:vt malum culpe subuerteret:z bonum iustitie nō deleret.[Nolite eleuari:] qz hunc humiliat z hūc exaltat.Date gloriam deo:nō nobis.[Anteq̄z ꝯtenebrescāt:z offendāt pedes vestri ad montes caliginosos:]ac si diceret humiliamini sub potēti manu dei:z nolite altum sape:sed timete/qz iudicium deo Iacob.Ideoqz nūc illuminamini veritate:ne cōprehendāt vos tenebre mundane pssure eterneqz miserie.Discedite a culpa z viuite in iustitia:vt sit illō in vobis. Fulgebūt iusti zc.Fulgebūt/p vite meritum:scintillant
Sap.5. Idē.5. Lu.10 ps.100 Hiere.38. Gen.2. ps.74. ps.113 1.pet.5 Ad roma.11. Sap.3

per operationis exemplum. Discurrūt/per solicitudinis officium. Dñantur/ex acquisitione vtutuz. Tu aūt vt fulgeas in fide operis:scintilles/in patiētia tribulationis: discurras/in doctrina humilitatis:dominare/in gratia ꝯtemplationis:sed inconfusibilis/pedes affectus sunt:[offendētes ad montes caliginosos:]vitia.s.mortis caliginem inferentia.[Obtenebraꝛ]prauis operibus: generali ecclesie dicitur:vt illumietur doctrina

Esa.60 sana hierusalem:q2 ecce tenebre tribulationum operient terram:ecclesiā.i. terrena sapientes:z caligo/peruersoꝝ dogmatum/populos/peccatores.[Montes caliginosi] tyrāni sunt fidem nigris operibus impugnātes.

De duobus ordinibus Apoc.11.c. Pedes sunt illi duo ordines predicantium futuri qui offendēt z cadēt[sub montib9 caliginosis:]pseudo christianis z pseudo ꝓphetis:[tenebre]sunt ꝑsecutiones saracenoꝝ/caligo/pressure falsoꝝ christianoruz

Esa.60 z hereticoꝝ. Qd aūt dicit: Surge ēt illumi nare hierusalē:prius surgēdum est a terrenis in qbus cecidit:z ꝯsequēter illuminanda spūali doctrina z vita:q2 cecata cupiditatis albugine videre nō pōt cum Isaac et

Geñ.27 Thob.11.c. Thobia:sʒ ablata p fellem passionis a republica inferēde videbit:z lumen celi vite cōtēplationis z paupis ꝑcipiet. ¶ Hic nota

Gene.25.27. ꝙ Isaac designat epos summosqȝ prelatos/cupiditate cecatos: Esau z Jacob filij eius duos ordines futuros: quoꝝ vnus pharetram lr̄e z arcum ꝑdicationis accipiet:cuius optimas vestes: alter ordo.s.doctrinas z imitationes habebit. Bñdictionesqȝ prioris accipiēt in ore celi.i.spirituali doctrina z pinguedine terre.s.predicatione ad terrenos:vel ēt deuotione religionis. Pilositas Esau/reprehēsionis austeritas vel ꝓpinquitatis affectuositas. Pelles Jacob/despect9

Lu.18 z humilis habitus. Isti sunt duo illi ascendentes in tēpluz ecclesie:quoꝝ vnus se peccatorem fatebitur:alter peritior iustiorqȝ dicetur.

Ge.27 28.29. Rebeccha/Romana ecclesia. Laban syrus/epos:filie/plebes quas accipiet:in lyaz predicationis z laboris:in Rachelem/contēplationis z orationis:in ancillas/animas penitentes/ad litteram diuisas in çelpham et balam: ancilla Rachelis designat castas z virgines eorum contemplationi instantes. Ancilla lye/alias plebes in fide coniu- Ge.30 idē.27.

gij penitentes. Interum sūmus Pontifex/duos hedos appositos edet:q2 iunior ordo eoꝝ festinus ad obedientiam:clericos z laycos indifferēter admittet/excoriatos a proprijs incorporabit ecclesie. Tandem vo rediens Esau/ordo alter dolebit de primogenitis clericoꝝ sublatis:de bñdictione predicationis z eruditionis eoꝝ: z inuidebit alteri:nesciens ꝙ primi erūt nouissimi/z nouissimi primi. Queādmodum phares z çaram de Thamar aperto teristo iustitie in biuio secūdi z tertij status metis orti sūt meretice:Judas/sūmus pontifex:Thamar/ecclesia Romana:opilio prelati:Zaram prior illorum coccinum in manu/doctrina opusqȝ iustitie:Phares/alter de quo christus ꝑles.s.spūalis:Macerie diuisio in ortu eoꝝ: clerici z populi sub reipublice tribulatione futura dissensio. Baculus z annulus potestas doctrine fidelis in aram predicationis. Edus peccatores:tonsio ouium clericoꝝ z regularium cohertio. Uel certe:opilio sunt predicatores qui tollūt lanaz/substātias reprobādo. Forpice predicationis duple/vel cēsura doctrine:prelati aūt oues tondent a subditis/spolia tēporalia auferēdo. Quod pōt fieri:dum prelati auari spolia diuidunt capta preda:spūalia.s.seminātes paliuz temporalium oculis cū Joseph Joāneqȝ relinquī:q̄si stercora in Thobie oculis senioris: z ad sepulchra peccatoꝝ z infideliuz frigescentes. Sed ibit Esau ad filias Heth/scolasticas.s.aialem z secularem prudētiaz exquirētes:ꝓpter qd eum deus odio habebit scȝ spūs dei:q2 doctrina ecclesie cuz secularibus doctrinis admiscēt. ¶ Ueruz caueat sibi ordo postremus ne persequaꝛ ab alio:z occurrāt sibi cuz exercitu magistoꝝ ꝯfidentium in armis disputationū Aristotelis:et subuertat eum in filijs datis sibi. Angelus spūs dei est quo luctaꝛ in nocte tribulationis future:quasi cuz doctoribus spūalibus vsqȝ mane:donec aurora pacis reddita trāseat Jacob torrētez tribulationis heretice. [In Jacob] pauptatis accepteqȝ doctrine: z perueniat ad[Isaac]episcopos patres in

Primus ordo inuidebit alteri. Matt.20. Gene.38. Esa.9. Mar.14. Ge.39 Thob.4 Gene.28.36. Mal.1 Ad roma.9. Caueat ordo postremus priori. Gene.32.

cecitate

recitate relictos: et [sepeliant] simul ipsi ordines in speluca vite a cupiditate seculi aliene. Hinc necesse est vt ordo clericalis ad vitam artiorem transeat: et religiosi alij nõ seculo sed deo viuant. Layci quoq3 aut fideliter cum suis vxoribus agãt: aut fornicantes in fururo diluuio gentium disperdãtur cum terra possessione vtiq3 et puẽtuu3 mũdanoꝝ. Sane q Jacob proficiscẽs obediendo in seculo/ scala3 vidit et angelos dei: strauit lapidem: fudit oleum: portam et domu3 dei noiauit: totum intorquẽdum est ad ducem illius ordinis: et ad initium vite eius. Scala religio est: angeli predicatores eoꝝ: descendunt ad reos et ascendunt ad iustos. Dñs inixus scale/ spũs.s. est roborans ordinem eorũdem. Gradus scale/ pfectus illius sunt: vel alij ordines penitentium sub eo. Quia forte in ipso ordine preter doctores erunt clerici/ q deo seruiant: Layci qui cõtinenter et religiose viuãt. Spũales et penitẽtes virgines/ que a turbine secularis puersationis se abscõdant. Oleu3 deuotio: petra fides/ qua3 subter posuit capiti et infundit: qr obedientiam et reuerẽtiam exhibebit capiti sũmo pontifici: et tenebit et obseruabit oia: apostolicam fidem et catholicã doctrinam ecclesie que est domus dei et porta celi. Et hoc ppter pfidiam antichristi/ qui tẽporibus ipsius ordinis insignis est mendacibus reuelãdus. Unde et dicit. Porte inferi nõ preualebũt aduersus eam. s. ecclesiam doctores heretici: qr apertis portis celi. s. predicatoribus veritatis sacreq3 scripture: non preualebit error illoꝝ: maxime cu3 hostium sit aperiẽdum in celo illis/ ad predicandam euangelij veritatem. Et de hostio arce non solum coruus sed et columba in subsidium sunt emissi ad desiccãdum diluuiu3 doctrinarum hereticoꝝ/ que super terram ecclesie inundabũt. Nota q heretici non solum de fontibus abyssi. s. de philosophijs seculi doctrinas eliciunt: sed et de catharactis celi. s. de difficultatibus sacre scripture auctoritates et questiones inducunt. Inde. Sermo eoꝝ vt cancer serpit: qr nec cum ecclesia pdicant/ nec seculari prudẽtie se cõformant. Uerum qr ppter peccata capient peccatores monet propheta vt corrigant vias suas [anteq3 ptenebrescãt] .s. affligant: et [anteq3 offendant pedes eoꝝ ad montes caliginosos] possunt offendere pedes predicatores illi [ad mõtes caliginosos] inijcere ptra hereticos scandalum: vel ab eis referre tormẽtum/ et icciro reuertẽdum ad dñm: ne afflictis illis vel passis aut expulsis poplus veluti grex sine pastore et doctore fidei in pfidiam corruant antichristi. Unde et seqtur. [Expectabitis lucem et ponet eam in vmbram mortis et caligine3]. [Lux] fidelis doctrine/ que dñ mũdu3 illuminat: hãc expectãt scire volẽtes: s3 ẽt nullatenus diligẽtes ĩdq3 vertet eã [in vmbram mortis et caliginẽ]. Qũo? qr reprobãtes [lucem] (qñ di debuerãt se ab iniqtatib⁹ corrigere puertẽdo) incurrent tenebras erroris et tribulationis imense. Uenient veniẽt qui fide3 qua viuit iustus extinguant/ doctrinam mortis heretice inducant. Uenient simul et alij qui luctu3 iustitie vertãt in tenebras culpe. [Ponet] .i. permittet poni: et hoc qr de luce gratie maiores culpe tenebras incurrent. Isti sunt duo cãdelabra quoad doctrina3. Duo filioli. al's duo filij olei quoad pniam. Due oliue quoad religionis exuberantiam. Due spice quoad hereditatem clericoꝝ et laycorum. Inde. Filij tui sicut nouelle oliuarum in circuitu mẽse tue. Quia necesse est filios pro patrib⁹ nasci: vt vndiq3 purgati mẽsam ecclesie. s. scripturam predicãdo et exponendo in magistroꝝ vestibus ferãt. Qd autem seqtur. Cõstitues eos principes super oẽm terram: aperte patebit: qr reprobatis principibus prelatis. s. cum clericis suis: vel quasi in cecitate relictis: dum in eoꝝ oculis yrundinis calidoꝝ stercora estuãtis auaritie volando. i. spũaliter puersando/ exorãdo/ et exhortando: currẽt sup totam terram ecclesie per viam principatuũ ordinis extendendo hũdo potestatem celũ claudendi clericoꝝ: et pcutiendi terram laycoꝝ omni plaga et pluuia: destruẽtes vitia fouendoq3 ṽtutes. Uerum qr memores erunt dei: qr 3elus dei exercituum faciet hoc: vt verbum mittat in Jacob: scilicet predicatores in populum christianũ et semẽ ppagationis alterius or/

Marginal notes (left): Ge. 49 · Geñ. 7 · Gene. 28. c. · De duce ordinis ipor tati per Jacob. · Matt. 16. · Apoc. 3. 4. · Geñ. 8 · Ibide3 · Scde ad Tim. 2

Marginal notes (right): Uenient puersi. · Apo. xj · 1. Jo. 2 et infra. 3ach. 4 ibidem. · ps. 127 · ps. 44. · Exo. 37 · ps. 44. · Thob. 2. c. · Apoc. 11. · ps. 44. · 4. reg. 19. · Esa. 9.

dinis in israel gentes illas conuertendas.
¶ Attende lector q̄ predicatio fiet gn̄alis
Predi in ecclesia: vt nō excusent de gratia. Sed i/
ca° trā/ grati effecti predicatio trāsibit ad pplōs in/
sibit ad īfideles fideles: vt ibi granum frumēti.i.euāgelium
Joā.12 mortificet τ cadat: τ plurimū fructū ferat.
Quibus aūt erit sanum ꝯsilium suscipient
in māsuetudine (in hac die que ad pacē eo/
Jaco.1 rum) insitum verbū predicationū/τ pabu/
Lu.19 lum plicatū ab eis: vt cum eis ac si Helya
3.reg. currat in desiderio aīe τ salutis in fortitudi
19. ne fidei τ doctrine: inter diuisiones illas τ
asperitates tribulationis heretice Jezabe/
lis: τ pūctionē iuniperi iperij Ro. Vel q̄
mūdane tribulationis τ penitentie vsq̄ ad
montem oreb.s.celestē patriam τ qetaȝ: bn̄
multis e mūdo° cedētibus: τ q̄si de egypto
ꝓficiscētibus: si Jezabelem.i.carnales cōcu
piscētias fugiāt: si spūales iuniperi tētatio/
nes nō timeāt: si vitam celibem in fortitudi
ne spūs mundi ꝯtrarijs τ ꝓsperis obr utis:
ac si.40.diebus τ noctibus sine ipedimēto
ꝑcurrant. Prospera enim τ aduersa seculi
sunt ipedimēta currētibus: q̄ τ illa onerāt
τ ista cōquassant. Et iccirco ab habitātibus
terrā austri fugiētibus mūdum alijs suisq̄
Idē.5 sequacibus cum panib° τ aquis occurrit: vt
sola necessaria ac sufficientia habeāt: τ illici
pme ad ta quoq̄ vel sup[illegible] in vite stadio corpora/
Timo. lis abscidant: habētes (ille inq̄t) victū τ ve/
vltimo. stitum/his ꝯtenti sumus. Victuȝ.s.tenuem
τ vestitū ignobileȝ: ne asinus carnis nostre
stimulatus saturitate lasciuiet/vł cultu red
Gen.3 ditus/lenis τ nitidus ad ferrēdas obedien/
Lu.2. tie sarcinas ipia libertate repugnet. Adam
Mat.3 vestitur in pn̄ia pellibus. Christus in prese
Mar.1 pio pānis vilib°: Joānes carmeli pilis: He/
apoc.17 lyas in melotis τ pellib° caprinis. Nūc dn̄a
Lu.16 Babylon cocco τ purpura: diues byſſo: cu
mat.xj. rialis regij mollibus: filij syon auro primo.
Luc.7 Sed Adam redimit: Christus ad patrē at/
pme ad cor.13. tollit: Joānes maior efficit: Helyas in cur/
mat.11 ru igneo rapit. Sed dn̄a Babylon depri/
Luc.7 mit: diues patit: curiosus squalidus redit:
apoc.18 filius syon aureus in lutum deijcit. Quan
Luc.16 tum distat ortus ab occidente: longius ha/
4.reg.2 bet iustus a reo. Sed valde fugiendum est
Ad hebre.11. Tren.4 ne lucem ponat in caliginem: iustitiam in

culpam: vitam in mortem: ꝓmiū in tormē Mar. vltimo.
tum. Seqtur. Qui si nō audierint.i.non
acqeuerint plorabit in abscōdito aīa mea: 4.reg.2
oīa dolebūt spūales viri pro eis: in abscon Tren.1
dito tēpestas: plorās plorabit pro mundi ps.101
ꝑssura laycoꝝ/pro tētatione clericoꝝ. De/
ducent oculi lachrymas pro tribulatione
religiosoꝝ: plorans pro mundi miserijs:
plorabit pro spūalibus tētamētis: lachry
mabit pro eternis angustijs. Quia captus
est grex dn̄i in peccatis. vel grex dn̄i capi/
tur ad litteram sacerdotes. Dic regi epis
τ dn̄atrici ecclesie. Humiliamini a sup/
bie gloria: sedete in pn̄ia τ miseria: qm̄
descēdet de capite vr̄o.i. Romanis ponti/
ficibus/corona glorie dignitatis nō solum
p principem reipublice: sed ēt iudicio aīad/
uersionis dīne. Ciuitates austri clause sūt
scȝ ecclesie religiosoꝝ: q̄ rarus ītrabit vt spi
ritualiter viuat. ¶ Allegorice. Ciuitates
austri ecclesie christi: quaꝝ ꝑlati claudūt Allego rice.
excōicando: nec aperiūt absoluēdo pctm̄
ītrare volētibus. Ciuitates austri religio
claudit p symoniam: τ nō apitur per iter/
dicti sniam. Vel certe claudit instar arche Gen.7
ne fluctus tribulationis ītroeant deforis τ
intus/q ꝑmanent in solo dei se timore con/
stringūt. Inde.foris pugne/intus timores. Deut.32.
Vel q̄ nullus exibit vt solito tp̄alia querat: 7.2.ad
τ nō est qui aperiat. Trāslata est iuda ec/ cor.7.
ecclesia clericoꝝ ad comertia tp̄alia vel se/
cularia transmigratione ꝑfecta.i.generalr
cum laycis ad peccata. Leuate oculos ve/
stros τ videte depressos in terrenis: extra/
hite iter vos affectus: q venit ab aqlone
mundi malitiam fugiētes. Ubi est qui da/
tus est tibi grex: ex clericis pecus inclituȝ
tuū: ex laycis/grex dispersus israel. Vel cer Hiere.
te ab aquilone.s. germania ꝑsecutores af/ 10.
fligendo mactabūt pecus sb̄as vel corpo/
ra auferēdo. Quare? q̄ ecclesia instruxit et
docuit in sui luxuria τ euersione capitis
prelatoꝝ: hostes suos vt eoꝝ glorie emula/
tores existerēt. Nam sicut a secularibus ꝑn
cipibus tp̄alia auide ꝑcepat ecclesia: sic aui/
dius resument ipsi prestita q̄si debita p vsu/
ram. Nota peccatores instruēdos ex ꝯscien
tijs peccatoꝝ vt alios obiurgent. Nunq̄d
nō dolores

non dolores ⌊temporales⌋ apphendent te ⌈ quasi mulierem parturiētem ⌋.i. deficientis ecclesie quoad secularia. Nota q ⌊mulier⌋ ecclesia Romana est que ob angustiam temporalem ex republica ⁊ heretica pressura et etiam gentium infideliū inundatione ⌊ parturiet/ ⌋ tēporalia amittēdo. ⌊ Pariet ⌋ geminos ordines in vtero fidei colluctātes: quorum maior seruiet minori. Primogenitus
Gene. 25. scȝ iuniori: pro eo q oportebit illum minui
Jos. 3. pati. s. cum ordine clericali: ⁊ aliū crescere cū ordine spūali: ⁊ si a psecutione seculi nō sit imunis in christo. Quid si dixeris. Quare hec aduenerūt mihi? In Rebeccha: si sic
Gene. 25. futurum erat: qd necesse erat cōcipere? Ipsi duo ordines simplr ⁊ humiliter nascētur ecclesie: sed q̄ȝ in fine permanserint ipsa cognoscet: q̄ȝ celare non poterūt clericoꝝ malitiam ⁊ abscondere ignominiam laycoꝝ: deijcient supbos religiosos: auaros prelatos: subditos ⁊ laycos luxuriosos: facti q̄si
pme petri. 2. in petram scandali ⁊ offensionis lapidem: terram ecclesie vndiq̄ȝ occupantem. ⌊ Propter multitudinem (inqt) iniqtatum tuaꝝ reuelata est ignominia tua ⌋ ⁊ auaritia prelatoꝝ. ⌊ Pollute sunt platee tue ⌋ libidie subditoꝝ. Qr icc irco peccata illoꝝ iproperāt ⁊ reuelant anūciando fideȝ: penitētiaȝ suadendo. ⌊ Ut mutat ethyops ⌋ secularis ⌊ pellem ⌋ criminis: ⌊ ⁊ pardus ⌋ clericus varius in prauis operibus ⌊ varietatem ⌋ sui sceleris ac duplicis vite res iplet: ⌊ sic bn̄facere poterit ⌋ operādo: ita ⁊ malum relinquere ꝯuertendo. Declina/ inquit a malo ⁊ fac bonū.
Ps. 33. Sed q̄ȝ durus est sermo: ⁊ facies eoꝝ induruit in peccatis. ⌊ Disseminabo eos quasi stipulam que a vēto rapit in deserto ⌋: de mala cōgregatione pessima dispersio sequetur. Nam vrgēte tribulatione ⌊ disseminabunt ⌋ per illicita desideria vel p fugam: ⌊ quasi stipula ⌋ tēporali subtracta substātia ⌊ p vētū ⌋ vanaglorie ⌊ in desertū ⌋ malitie. Potest fieri ad litteram vt timore tribulationis valide/ dispergant in seculo tpalibus pditis: vt nō sit locus eis stabilis circūquaq̄ȝ vagātibus. Nam religiosi claustra fugient: clerici secularia diligent: layci ad queq̄ȝ mala se ferrēt. Sicq̄ȝ iaȝ nullus erit vel rarus qui fluctus

mundi abhorreat: fornicatores perituros aufugiat: archam vitam paupis apprehendat. Uel certe spūs dei ordines illos predi- Gen. 2.
cando ⌊ disseminat quasi stipulā: ⌋ vt tenuiter ⁊ spūaliter viuant: ⌊ que vento rapitur ⌋ a seculi tēpestate ⌊ in deserto ⌋ penitētie. ⌊ In talibus enim sors tua ⌋.i. hereditas. Uel certe ⌊ sors tua ⌋ hec est ⌊ ⁊ pars mēsure: ⌋ vt que rapta eras in gloriam/ nūc reuertaris ⌊ in stipulam: ⌋ ⁊ que multa cōgregaueras/ subito Lu. 12
pdas. ¶ Nota in supbia obliuiscit deum: in abundātia nititur mēdacijs. Unū ⁊ nudātur femora luxurie cōtra faciem eius ⌋ in exprobratione iniurie ad fornicationis fluxū a pdicatoribus detegēdū. Quattuor inducunt vt appeat turpitudo/ praui opis actio. ecce modus. Primo ⌊ ignominia ⌋. 2° ⌊ adulterium ⌋. 3° ⌊ hinnitus ⌋. 4° ⌊ scelus ⌋. ⌊ Ignominia ⌋ est fornicatio in naturā: ⌊ adulteriū ⌋ in sponsam: ⌊ hinnitus ⌋ in consanguineam: ⌊ scelus ⌋ ꝯtra naturam. ¶ Historice: ⌊ Sce- Historice.
lus ⌋ auaritie in redditibus. 2. ⌊ adulterium ⌋ supbie in dignitatibus. 3. ⌊ hinnitus ⌋ vanaglorie in pdicationibus. 4. ⌊ scelus ⌋ luxurie in eruditionibus. Audi supbiam in auaritiam. ⌊ Sup colles ⌋ elationis: ⌊ agro ⌋ cupiditatis: ⌊ Uidi ⌋ videre feci ⌊ abhominationes tuas ⌋ ydolatrie ⁊ luxurie. ⌊ Ueh tibi ⌋ ad penitētiam vel ad pssuraȝ. ⌊ Non mūdaberis ⌋ ad gratiaȝ ⌊ post me vsq̄ȝquo adhuc ⌋. ac si diceret. Ecclesia prius tribulabit/ ecce ⌊ veh: ⌋ sed non mundabit a peccatis. Item subtra- Flagelli pseuerātia ecclesie.
hent peccatores illi vt occident/ nec sic corrigetur: ecce ⌊ post me ⌋ sed putrescet in malis: ecce ⌊ vsq̄ȝquo ⌋. Et icc irco ⌊ adhuc ⌋ flagellabitur: vt ex toto rubigo exeat ab eā falsitatis. Uides q nec ante flagellū nec post corrigetur ecclesia: ⁊ icc irco malleus inouandus est: vt montes supbie eius cōmoueat: ⁊ als. pteratur.
saxā duritie sue crebra pcussione ꝯfringat.

¶ Caplm 14ᵐ.

Factum est verbū dn̄i ad Hieremiam de sermonibus siccitatis: ⌋ ad subuertēdas cathedras ⁊ supbias ordinis clericoꝝ taȝ in membris q̄ȝ in capite: inducit obscuritas abundantie tēporalis. Ut sicut ex adipe illoꝝ iniquitas prodijt/ sic ⁊ futuris pauperi- Matt. 21. Ps. 72.

Ex pauperibus eqtas ecclesie cōualescet bus rebus ꝛ spiritu equitas ecclesie cōuale/
scat. Necesse est enim: vt exactores pharao/
nis nouis filijs israel paleas tēporaliuꝫ sub/
trahant/ vt lateri um tributoꝝ ad certuꝫ nu
Exo.5. merum debitum nō sine tribulatione dolo/
ris exsoluant: donec tēpus miserationis eo/
rum adueniat: in quo p duos ordines futu/
Exo.14 ros: ac si p Aaron ꝛ Moysen nūcios dei ꝫe
lus eius supbos ꝛ reprobos in future flucti
bus tribulationis iuoluat. Factū est (inqt)
verbum dei. s. ꝑdicatio gn̄alis in primo fa/
ciēda vel fienda: ⌊de sermonib⁹ siccitatis⌋. s.
Joā.1. penitētie vel ire future. Olim ⌊verbuꝫ⌋ pa/
tris factū est caro: vt ṽba vite sumeremus
in pace: ꝛ arefacti a carnalib⁹ vitijs herere/
mus spūs nouitati. Nunc aūt inouandus
est ⌊sermo dei siccus ꝛ durus⌋. Siccus con/
tra luxuriosos auaros ꝛ diuites. Durus cō
tra supbos: vt qui hactenus eos patienter
sustinuit/ iam crudeliter prestare cōtendat.
⌊Luxit iuda ꝛ porte ei⁹ corruerūt/ ꝛ obscu/
rate sunt in terra⌋. ⌊Juda⌋ est latina eccle/
sia: ⌊porte eius⌋ prelati. Nota duo: ⌊luctus ꝛ
tenebre⌋: ⌊luctus⌋ tristitie: ⌊tenebre⌋ culpe.
⌊Lugent⌋ eniꝫ subditi ꝛ tristant̄ nō ⌊luctu⌋
miserie sed vite mundane: qꝛ euentus for/
san eis affluentes ꝛ ꝓsperi non arridēt: sed
ꝛ ⌊porte⌋ prelati corruūt per supbiam ⌊obscu
rantur⌋ per infamiam: ⌊in terram⌋ per aua/
Job.30 ritiam. Denigrata est (inquit) cutis eoꝝ: et
⌊clamor hierusalem ascēdit⌋ per cōsuetudi/
nem fetidam: ⌊hierusaleꝫ⌋ religiosi: ⌊porte⌋
clerici: ⌊iudea⌋ layci. Primi clamāt supbiē/
do: secūdi nigrescunt auaritiam sectando.
Ultimi lugent carnalia desideria exquiren
do: hac de causa nō inueniunt in eis spiri/
tuales viri futuri aquam cōtritionis ꝛ pe/
nitentie: ꝛ sic ⌊reportabūt vasa sua⌋ predica/
tores ꝛ studia sua ⌊vacua⌋. Futurū est enim
vt seuiente procella imperij ⌊maiores⌋: idest
ꝑlati quibus est concessa doctrina: ⌊mino/
res suos⌋ subditos. s. affuturos per mūduꝫ
dirigendos assentiant: qꝛ forte non erit tu/
tum vel datum haurire aquas de fontibus
Saluatoris: ꝛ effundere aquas in populis
Esa.12 obstinatis. Nō aūt ⌊deportauerunt vasa sua
vacua⌋ ex aque defectum: patet: qꝛ non pro
substantia tēporali pro qua ad litteram car/
dinales ꝛ alij iam currebant sed pro eterna
mercede ꝛ spūs volūtate docebūt. Omēs si/ Esa.55
tientes venientes ad aquas ꝛc. Nota: Chri Joā.4
stus sedebat foris sup fontē. Fontē illuꝫ re/
probās lr̄e siue alias ſꝫ spūs laudās: fatiga/
tio Christi/ labor spūalium magr̄oꝝ vt ꝑdi
catio: samaritana ecclesia: qnqꝫ viri/ cōfesso/
res in sexto loco. Jn tp̄e isto sexto nō est vir
pastor/ sed mercenarius ꝛ carnalis vtiqꝫ in/
tellectus: sitim auaritie augens sed Christi
fons sitim remouēs mortis vitam ferēs: di/
scipuli/ seculares: ciuitas/ mūdus: panis acq
sitio scripturaruꝫ: abeunt discēdo: redeunt
instruēdo ad litteram. Sed mirant̄ ꝙ viri
spūales sedeant humiliter docēdo: mulie/
ris negtiam arguēdo. Loquant̄ regis vio/
lentiam suadendo. Ad litterā: aque sunt be
neficia tēporalia: ecclesiastica sacramēta. Ad
has aquas mittūt subditos hauriēdas aua/
re: sed deficiētibus redditib⁹ iminēte pressu
ra: ⌊lugebunt⌋ clamabūt: ꝛ pre tristitia absor
bebūtur. Jnde. ⌊Cōfusi sunt ꝛ afflicti: ope/
ruerūt capita sua ꝑpter vastitatem terre: qꝛ
nō venit pluuia sup terram⌋. Confundunt̄
verecūdia: affligunt̄/ penuria: tegent̄ capi/
ta/ tristitia: vastant̄ pressura vel eterna mise
ria/ subtracta misericordie ⌊pluuia⌋. ⌊Cōfusi
sunt agricole/ operuerūt capita sua⌋. ⌊Nam
ꝛ cerua in agro peperit ꝛ reliqt: qꝛ nō erat
herba: ꝛ onagri steterūt in rupib⁹ traxerūt
ventuꝫ quasi dracones: defecerūt oculi eoꝝ
qꝛ nō erat herba⌋. Jn ⌊agricolis⌋ layci: i ⌊cer
ua⌋ clerici: in ⌊onagris⌋ religiosi: quoꝝ ⌊ocu/
li⌋. s. desideria languent: qꝛ ⌊herba⌋ aruit sti/
pendij tēporalis: ⌊cultor⌋ colit: ⌊cerua⌋ par/
turit: ⌊onager⌋ os apit: ⌊colit⌋ inutiliter: ⌊pa
rit⌋ crudeliter: ⌊os apit⌋ mēdaciter. Prim⁹
caput opit. 2⁹ fetuꝫ deserit. 3⁹ vētum trahit.
Caput mētis: fetum opis: vētuꝫ elationis.
Uelāt mētem layci/ bonitatem ꝯtēnendo:
fetum deserūt clerici sciam repellēdo: ven/
tuꝫ trahūt monaci disciplinam fugiēdo. Si
ꝯiugati layci terram nō ⌊excolūt⌋ fornican/
do: clerici ordinati cultuꝫ diuinū ⌊deserūt⌋
ad reddit⁹ inhiādo: religiosi ⌊vētuꝫ trahūt⌋
ad secularia aspirādo. Jtem ⌊cerua in agro⌋
ecclesia in mūdo parit duos hynulos/ duos
ordines futuros/ quos mundus expectat.

Hos parit in dolore tribulationis imperij: Eccle/sia parit duos ordines.
et reliqt in mūdo p semine [arescēte herba] doctrina: [in agricolis] platis.s.et magistris [sua capita operientibus] quasi nō debeāt sū/mo pposito pdicationi intēdere: qnimo p suis iniqtatibus se excusantib⁹/nec hñtib⁹ eloquij pluuiaʒ salutaris. Sed [onager stat in rupibus:] religiosi in dignitatib⁹ vel do/ctrinis varijs et secularibus dogmatibus: q cum deberēt cuʒ Helya petere [pluuiaʒ] cō/tēplationis siue cōpunctiōis et grē: ipsi [tra/hunt vētuʒ] adulationis et vanitatis tpalis stipendij et falsi dogmatis: [more draconuʒ] magistrorum.s.seculariuʒ vel pncipuʒ mūda/norum: ppter qd tales mittent/q pmos vastā/dos anūcient scdos disseminādos et qsi fu/giendos/imo dispdendos dicēt tertios de rupe pcipitēt: ne steriliter [lugeāt:] ne eter/naliter corruāt: ne pcaciter voceʒ clamoris
Gen.4 emittāt. Primi sunt Cayn q erat agricola:
1.reg.2 scdi Assael occisus in via: tertij effraim co/
Osee.7 lūba seducta. De primis seminauerūt triti/
Hiere.12. cum fidei ɔiugalis: et spinas messuerūt for/
ibidē.23 nicationis. De scdis ipsi currebāt ad tpalia:
Nūi.21 sed ego nō mittebaʒ eos nisi ad spūalia. De tertijs scopuli torrētiuʒ inclinati sunt. Tor/rētes religiosi aliqñ siccātur deuotione: ali/qñ fluunt. Et qr mō abundāt tpalibus/mō attenuant ex ɔuersatione seculariuʒ eos af/fligentium: veluti de [scopulis] eminētioris
Ad Titum.1. vite inclinant ad carnalia desideria vanita/tis. Inde ipsi ɔfitent et c. et dicunt se iudeos
Apoc 3. esse et nō sunt. Inde.ppl's hic labijs me ho/
Esa.29 norat: cor aūt eorum longe est a me. Ore(inqt
ps.61. Dauid)suo bñdicebāt: corde aūt suo male/
Matt.15. dicebant. Praua cōmutatio in pplo chri/
Mar.7. stiano si gloriam suā mutat in ydoluʒ: vir/
Ad roma.1. tutem in vitiuʒ: [agricolaʒ] in iouem: [cer/uam] instructioneʒ hypocrisis. Pelle ergo
ps.105 agar in vtre et filio: fuge thamar in teristro
Gene.21. et biuio: refuge vxorē Achab in cultu regio depictam oculis stybio. Agar significat lu/
Gene.38. xuriam carnis et filio praui opis. Thamar
3.reg.19. auaritiam in teristro pietatis et biuio pspe/ritatis. Jeçabel supbiaʒ in cultu religionis
4.reg.9 et stybio simulationis. De primis carnalib⁹.
ps.243 Nō est ruina macerie possessionū: neqʒ trā/situs in cantus filiorum: neqʒ clamor i plateis eorum.s.perditio thesaurorum. De secūdis aua/ris. Oues eorum/plebes et prebende: fetose.i. fecūde/abundātes: diuitijs et redditib⁹ suis cupiditatibus et alijs vitijs. De tertijs sup/bis et fictis/filie eorum: obedientie et grangie et abbatie: cōposite.s.ordinate/et ornate vt si/militudo tēpli/false religionis. Prime sunt Apoc.18.
babylon/que dicit: sedeo regina vbi posses/sio: vidua nō sum/vbi fornicatio: et luctum nō video/vbi rerum augmētatio. He sunt pme ad Thi.5.
ille vidue/que cuʒ luxuriate fuerint/tūc nu/bere deo volunt. Scde sunt fatue virgines Matt.25.
que acceperūt tm̄ oleuʒ in vasis suis: oleuʒ ergo in spiritalibus in ordinibus assumen/dis: fatue sunt/in tēporalibus votis: virgi/nes sunt/in cultu ecclesie obseruatiōis absqʒ igne diuine dilectionis et iterne deuotionis. Tertie sunt mulier vasa iniqtatis: vacua re/tributionis: reproba dānationis: illa que di/cit: in textui funibus lectum meū straui pi/ctis tapetibus ex egypto. Mulier est vana Prouer.7.
religio que lectuʒ dolorose quietis exornat exteri⁹: et strauit al's sternit.i.coaptat humi/liādo se negter: et narrādo actionib⁹ et dog/matibus mundanorum. Nota qr dixit in tex/tui.i.retia fecit in lecto religiōis/vt dcepto/rie capiat viatores. Quāti sunt hodie q la/queis auaritie et symonie illaqueati religio/nem ingressi sunt: et sedent in ea,pter mo/nilia tēporalia: et magis pter picturā egy/ptiam carnalis vtiqʒ desiderij: qʒ pter so/brietatis abstinētiam honeste iam vero qd multi lugēt ruinam ecclesie viri iusti: de q/bus dicit. Reliqui mihi septē milia virorum: 3.reg.19.
scʒ pfectorum: qui nō inclinauerūt genua sua baal: vel incuruauerūt se ydolis Salomo/nis. Initēduʒ est eis: et cuʒ eis in abscōdito lamētanduʒ et ponēdum faciem iter genua humiliter cum Helya/si forte celuʒ ecclesie ibidem 18.
tenebrāduʒ pressuris vel doctorib⁹ veritatis signatis in nubibus: in qb⁹ arcuʒ pdicatio/ Gen.9
nis in signuʒ diluuij cōpescendi successure tribulationis et ire. Ponet misericors deus iustus: si forte peccator Achab.s.ppl'us chri/stianus a sono euāgelij predicādi: mūdi ma/la fugiāt: et in secreto pnie se abscōdat: sicqʒ [agricole] ad cultuʒ iustitie redeāt. [Cerue fetus] opus et affectus bonos nō deserant: et

[onagri cum draconibus] seculo [ventum] vani desiderij de suis rupibus: ac si religionis eminētijs [attrahere] desuescāt. Sequitur. Quare. i. ob quā causam: vel certe admiratiue seu itarrogatiue dr. [Quare sicut colonus futurus es in terra: & quasi viator declinans ad manēduz? Quare futurus es velut vir vagus? & fortis q nō potest saluare?] Nota quattuor. p° [colonuz]. 2° [viatorem]. 3° [vaguz]. 4° [infirmū]. [Colonus] in pdicatione: [viator] in incarnatione: [vagus] in resurrectione: [infirmus] in passione. [Venit in terram] quasi in ppria synagoge: [declinauit] in virginē: [vagat] in resurrectionis offensione: [infirmatur] in morte. Sed spūales viri futuri sunt in terra ecclesie more [coloni] pdicationis semine excolēdo: [viatores] in pauptate viuendo: [vagi] solicitudie discurrēdo: [fortes] tribulatiōes sustiēdo. Hi manēdi sunt nobiscuz in adiutoriū: vt possimus repellere inimicuz vel aduersarium. [Populus iste dilexit mouere pedes suos & nō quieuit: & nō placuit domino populus] iste christianus noie non re. [Dilexit mouere pedes suos] a spūalibus: [& nō quieuit]. i. destitit a carnalibus: & deo [nō placuit:] vt eriperet sed puniret. [Duo (inquit) mala fecit populus meus] quoad inīqtatem/ & quoad fidē. [Me dereliquerunt fontē aque viue]. ecce spūalia. [Et foderunt sibi cisternas dissipatas:] ecce carnalia: [que cōtinere nō valent aquas] sua desideria cum seculo pitura. [Peccatuz (inqt) peccauit]. [Peccatuz] quoad deum: [peccauit] in seipsuz [hierusalē] Romana ecclesia: [ppterea instabilis facta est] quoad munduz. Stabilitas est in fide: istabilitas in bono ope. Nota [pedes] designare legatos ecclesie: quos Romani pōtifices [mouere dilexerūt] p vanāgloriaz: [& nō acquieuerūt] per auaritiam: [& dnō displicuit] punire satagens p reipublice iracūdiaz. ¶ Moralr. Anima hierusalem [populus] cogitationes inutiles. [Pedes] affectus mouet ab oriente gratie: non [quiescit] in campo culpe: [et dnō displicet] qp supedificet de luto auaritie turrim supbie. Sed quid de illis. s. religiosis qui ei. i. deo seruiunt. Si sunt stabiles in claustris ppposito castitatis. Et in angelis suis. i. clericis reperit prauitatē cupiditatis. Isti sunt duo pedes populi laycoꝝ portantes bestiaz seculariter ꝯuersantes. Quoꝝ religiosus charitatem dei deserēs: castitatez fregit: alter clericus pdicationem inficiēs: largitatem in cupiditatem vertit. Isti sunt duo pedes statue in Daniele. s. populo christiano: quoꝝ pars est lutea/ altera ferrea: lutea/ ecce auaritia: ferrea/ ecce luxuria. De his duobus grex dispsus israel/ ecce cōmotio: leones deiecerūt eum/ ecce ingetudo. Primus comedit euz rex Assur. Nouissime exossauit eū iste nabuchdonosor: ecce dei iaceptatio. als visitatio. In leonibus fortitudo qua deijciunt virtutes. i. expugnant. In assur/ auaritia: carnes comedēs/ hūs tres ordines dentium. s. auaroꝝ platoꝝ. Primus ordo est in reditibus. 2° in duplicibus. 3° in deceptionibus. Abūdāt in prebēdis & būficijs: duplicantur in vsuris & negocijs: decipiunt in symonijs & dolis. Inde. Et nō defecit/ ecce primū: de plateis eius. s. mercimonijs vsura/ ecce scdm: & dolus/ ecce tertiū. In Nabuchdonosor luxuria ossa et exossans: qr illa carnales. s. auaritia tpalia destruit: ista idest luxuria/ spūalia frangit. Et auaritia qdem extirpari potest: qr facile quis terrena relinqt seu deponit: sed luxuria pene indomabilis est: qr extirpari nō pōt. semp bella inouat/ semp impugnat: hec est illa bestia in Joan. que etsi qnqz atterendo pcutitur/ paulo negligendo curat. Inde. Vidi vnum de capitibus bestie occisuz qsi ad mortez. Nota quasi & plaga gladij eius vł mortis curata est. Seqtur. [Visitabo inīqtates eoꝝ] pro instabilitate fidei operātis bonuz. Seqtur. Ex diuina visitatione flagellū a deo: vt prauoꝝ sacrificia reprobet: & in tribulatiōe nō saluet. Nam [ieiunia] eoꝝ despicit: [preces] auertit: [holocausta] repmit: [victimas] nō admittit. Jeiunia corruptionis: preces supplicationis: holocausta miserationis: victimas afflictionis. Pro his inducunt quattuor mala. 1. mors. 2. gladius. 3. fames. 4. captiuitas. Mors corruptionis: gladius execrationis: fames restrictiōis: captiuitas tribulationis. Audi quattuor mala in christiano populo

Margin notes: al. in reprehensionis. — Hier. 2 — Tren. 1 — Moraliter. — Gene. xj. — Job. 4 — Apoc. 13. — Dan. 2. — Hiere. 50. — Ibidez — Den. 7 — ps. 54. — Nota. — Apoc. 13.

Actuu3 4.taliiſ 7.12.7 ſequentibus. no populo propagata.1.Naq3 in morte:vt Nero 7 alij iudei perſequentes apoſtolos. 2.In gladio ydolatrie ꝯtra martyres.3.In fame arriani cōtra doctores qui 7 ꝯfeſſores. 4.In captiuitate ꝑſe.i.ſaraceni ſub mahumeto cōtra virgines. Quod aūt dicit [qui ad mortem ad morté: 7 qui ad gladium ad gladiu3:7 qui ad famem ad famem: 7 q ad captiuitatem ad captiuitaté] ſubaudiť preſciti:vel certe q euaſerunt ꝑſecutionem iudeoꝝ/impegerūt in gladiu3 paganoꝝ:ideſt ydolatraru3.De quo in fame arrianoꝝ:de qua in captiuitate ſaracenoꝝ:ex qua in per-
Act.7. ſecutione alemanoꝝ.Certe occiſus eſt Stephanus in ſynagoga: Paulus euaſit in gé-
Act.13 ibidē.16 tes:tandem flagellatur Paulus in ea. Ibi martyres paſſi ſunt:7 tamen non omnes: ſed relicti ſunt pro ſemine vſq3 ad tertium tépus:in quo Silueſter fuit: 7 tādem dati ſunt in fauces arianoꝝ.Ibiq3 multi catholici paſſi ſunt:7 tñ euaſerunt aliq q virginu3 eccleſiam erexerunt.Quoꝝ tempore multi abſorti ſunt a ſaracenis 7 perſis:7 tñ relicti ſunt alij vſq3quo ſedes Romana ſub principibus 7 francis 7 alemanis caput erigeret:in qbus etiam multi de eccleſia corruerunt.Et tñ reſeruatur adhuc ſemen vt nō deſoletur eccleſia.Itéq3 multi punienť ſub
apoc.6 ibidē.11 apoc.13 Uide et hūc ſup Eſa. in figura d.acōis 7.capi. Ezech. 38.39. apoc.20 ſcōe ad theſa.2 ſexto loco:7 quaſi apertione ſignaculi ſexti: reſeruatis alijs vſq3 ad tépora antichriſti.i. ſeptimum caput draconis:ſub quo pphete venturi.i.duo ordines ſpirituales in mundo diſpergendi 7 occidendi ſunt. Deinde alij relinquenť ppagandi in finem ſeculi:in quo cauda draconis.i.gog nouiſſimus antichriſtus tribulationem imittet intolerabilem:quem dñs Jeſus ad iudiciu3 pperans interficiet ſpūs oris ſui.Qui aūt [falſa prophetantes] ppter populum demulcebant quaſi hec mala futura nō eſſent:7 ſcandala in eccleſia generali:que [pphta] veritatis
Matt. 24. Mar. 13. Lu.21. Chriſtus annunciat:ad illos intorquēdum eſt:qui volētes carnaliter 7 ꝓſpere viuere: doctores eccleſie vel ꝓlatos:7 nihil pro vite prauitate falſeq3 doctrine merito ſcandali ſuſtinere. Bene eſſet eis ſi ſeipſos tm̄ in abyſſum carnalitatis impellerent: 7 nō ſequaces vel auditores eorum:vel alios ſubditos.ſ.traherēt poſt ſeipſos.[Uiſione3(inquit)mendacem 7 diuinationē fraudolentam 7 ſeductionem cordis ſui pphetant vobis].Uides quantus ſit error iſte. Qui primo fallit:ſecūdo deficit:tertio ſeducit. Fallit peruerſa docendo:decipit ꝓſpera ꝓmittendo:ſeducit in ꝯtraria deprimēdo.Peruerſa in animo:proſpera in mūdo:cōtraria in inferno. Heretica quippe doctrina carnalis velut[mendax viſio:]terrena ꝓſperitas 7 labilis quaſi[fraudolenta diuinatio]. Miſeria inferni penalis/quaſi cordis ſeductio. Quia non putant heretici ꝙ falſa inſtruant:ꝙ ꝓſpera defluant:ꝙ in inferno pericula incēdiaq3 ſubſiſtāt. Dixit inſcipiens Ps.13. nō eſt deus. Inſcipiens eſt pſeudo ꝓpheta qui dicit falſa:ſapit terrena: contēnit diuina fallens ꝙ deus celum fecit ad gloriam: terram ad prelia:tenebras abyſſi ad tépora- alīs.tormenta. lia.De primo.Juſti in ꝑpetuum viuēt. De Sapi.5 ſecūdo.Militia eſt vita hoīs ſuper terram. Job.7 De tertio.Quis poterit habitare de vobis Eſa.33 cum igne deuorante.Nota tria in celo:tria in terra:tria in inferno. In celo ſol/luna/et ſtelle:in mundo miſeria/lutum/7 fex:in inferno ignis/nix/7 ſpūs procellaru3. Sol perfectionis:luna incorruptionis:ſtelle virtutis 7 beatitudinis. Miſeria tribulationis: lutū ambitionis:7 fex corruptionis.Ignis cōſumptionis:nix diſſolutionis: ſpiritꝰ procelloſe exagitationis.De primo.ſ.celo:fecit Gen.1. deus duo lumīnaria magna: 7 poſuitꝰ ea in firmamēto celi 7 ſtellas.De ſecūdo.ſ.mundo.Eduxit me de lacu.i.de mūdo/miſerie Ps.39. vbi afflictio:7 luto/auaritie: 7 feces/luxurie.De tertio.ſ.inferno.Ignis grando nix Ps.10. glaties 7 ſpūs procellarum.Iccirco nix ſo- 7.114. la ponitur:q2 grando 7 glaties nix eſt. Uerum noīe niuis diſſolutio comitatur hinc inde grandine 7 glatie. Grandine/pene ſatagentis:glatie/materie cōfringentis.Item ignis inducit fumū vbi obſcuritas.Nubes exagitate turbinibus grandinem 7 niuem. Terra ſulphur fomētu3 ignis 7 fetoris.Uētus 7 frigus aquilonis.i.diaboli 7 tenebraru3 eius ſtringit glatiem corpus 7 anima3: ne diſſoluantur in penis:ſic vrit 7 non conſumat:ſic diſſoluit vt reſtituat. Hic eſt ru-

bus alter quī vritur ꝛ non comburitur: de cuius medio Christus loquitur ad genus humanum designatum in Habraam Jsaac ꝛ Jacob fidelibus electis ꝛ dilectis: ꝛ ⌊hoc ꝓphetis mendacibus⌋ puniendis. Sed et populi qbus⌊prophetabāt⌋.s. in errorem so uebant.⌊Erunt proiecti in vitijs hierusalem⌋ lugentibus. Licz ⌊vie hierusalem⌋ duo
Apoc. 11. prophete illi venturi ecclesie intelligantur: ad quos cōuersi multi ab erroribus declinabunt. Tamen ⌊vie hierusalem⌋ seculares actiōes ꝛ praua opa sunt ecclesie.s. clericoꝝ ꝛ aliorum in quibus⌊proijciunt⌋ per imitationem. Puniuntur⌊in fame:⌋ feriūtur ⌊in gladio: nec sepeliuntur⌋.⌊Fames⌋ est verbi diuini subtractio:⌊gladius⌋ est mūdana afflictio:⌊sepulcrum⌋ est religiosa conuersatio. Uel certe ⌊fames⌋ sub tribulatione iperij subtractis temporalibus:⌊gladius sub pressura populi infidelium occisis fidelibus ⌊Sepulture prohibitio⌋ sub angustia pseudo prophete.i. hereticorum antichristi decep tis ꝛ eruditis: potest ad ecclesiam retorqueri.⌊Fames⌋ quoad interdictuz: ne diuinum officium audiant.⌊Gladius⌋ vt obstinati a corpore christi se abstineāt.⌊In sepulcro⌋ ne in cimiterijs cū fidelibus cōmunionem accipiant. Uel certe ⌊fames⌋ in vita: ⌊gladius⌋ in morte:⌊proiectio⌋ in pena.

Tropologice. ¶ Tropologice.⌊Fames⌋ in lr̄a:⌊gladius⌋ in spirituali intelligētia:⌊proiectio⌋ de actiua in cōtemplatiuaz vitam. Sic Jacob de
Gene. 46.49 scendit pre fame ad frumētum Joseph: cuius ossa transuecta sunt in terram ꝓmissaz: qꝛ generalis erit afflictio/huiusqꝫ proiectio. Sequitur.⌊Ipsi ꝛ vxores eorum filij ꝛ filie eorum⌋.ad litteram. Uel⌊ipsi⌋ sunt prelati: ⌊vxores⌋ ecclesie plebane temporales:⌊filij⌋ clerici:⌊filie⌋ parochie. Uel ⌊filij⌋ prelati religiosoꝝ:⌊filie⌋ abbatie.⌊Omnes proiecti in vijs hierusalē⌋. Quattuor sunt vie. Prima oriētalis vbi auaritia qua ꝓspera oriuntur. Scd̄a occidentalis: vbi culpa qua lasciuia moriunꝭ. Tertia aquilonaris vbi superbia qua pompatice eriguntur. Quarta australis vbi ficta iustitia qua se lucis angelos mentiuntur.⌊Effundam super eos maluz suum⌋.i. pro sua culpa mereri. alr̄s puniri permittaz. Uel certe per predicatores futuros ⌊effundet deus super eos malum eoꝝ⌋ culpam improperādo: ad penitētiam reuocando: ab eterna ꝛ tēporali miseria eruēdo. Jnde.⌊Deducant oculi tui lachrymas per noctem ꝛ diem ꝛ non taceant⌋.i. desistāt: vult flere dn̄s oculos spiritualium/cōpatiendo/penitendo/affligendo. Cōpatiendo peccatoribus: penitēdo de excessibus: affligendo in tribulationibus.⌊Diem noctem/noctez diem:⌋ ꝓspera aduersa: cōtraria ꝓspera in vitam corporis reputādo: si forte de⌊cōtritione⌋ futura ecclesie. Ipsa vō ⌊filia populi dn̄i⌋ seruatur.⌊Plaga(inquit)pessima vehemēter⌋. Nota tria.1.⌊plagam⌋.2.⌊pessimā⌋.3.⌊vehemētem⌋. Plaga⌋ in temporalibus: ⌊pessima⌋ in corporalibus:⌊vehemens⌋ in spūalibus. Pro prima dicit⌊populi mei:⌋ pro scd̄a⌊filia:⌋ ꝑ tertia⌊vgo⌋:⌊populi⌋ layci:⌊mei⌋ coniugati:⌊filia⌋ clericalis ecclesia: ⌊virgo⌋ regularis obseruantia. Sed layci feriuntur⌊plaga⌋ luxurie: clerici vlcere⌊pessimo⌋ auaritie:⌊vehemēter⌋ vulnere supbie. Job. 2.
Et qdem⌊plaga⌋ luxurie tumet in apparentia: vlcus⌊pessimuz⌋ auaritie liuet inuidia: ⌊vehemens⌋ vulnus supbie scatet inani gloria.⌊Si egressus fueris ad agros ecce occisi gladio: ꝛ si itraueris ciuitatē ecce attenuati fame: ꝓpheta quoqꝫ ꝛ sacerdos abierūt in terram ignotā:⌋ predicatoribus futuris sub noīe⌊ꝓphete⌋ Hieremie verbuz inserꝭ:⌊exeundi⌋ ꝑ ꝓdicationē:⌊ingrediendi⌋ ꝑ circūspectionem: intuendi ꝑ scrutationem. Naz alij sunt in⌊agro⌋ vt ꝯiugati in mundo: alij ⌊in ciuitate⌋ hierusalē ecclesia vt clerici: alij in⌊syon⌋ regularis vite vt religiosi. Primi ⌊ceduntꝭ gladio⌋ luxurie more bidētiuz cle- Esa. 32. 34.
ricoꝝ ꝛ religiosorum. Scd̄i⌊attenuanꝭ fame⌋ auaritie ꝛ doctrine: que sūt gaudia onagroꝝ ꝛ draconum regulariuz ꝛ laycoꝝ. Tertij⌊abeūt⌋ in ꝯsilio ipioꝝ quasi in terra cognita auaritie ꝛ luxurie structionuz ꝛ pilosoꝝ: clericoꝝ ꝛ seculariuz. De his oībus dr̄: Gen. 4
simul in vnuz susurrabūt. De primis egressus caym in agruz occidit Abel. De scd̄is: 4. reg. 6
Facta est fames in samaria: in qua stercus colūbaruz ꝛ caput asini vendebanꝭ. De ter Baru. 3.
tijs: qd est israel qꝫ in terra inimicorum es.

Ager

Ager/mũdus:caym/layci occidũt clericos:
Gen.4 abel/in tpalibus:cui successit Seth religio/
ibidē.6 si:quoꝝ filij filias hoiuz cupierũt/ꝛ erãt gi
gãtes.in laycis viri famosi/in clericis. Itez
[fames] est auaritia:que duz magis affligit
ex dãno:plus crescit ex desiderio. Hec orit
in samaria/ecclesia clericoꝝ in qua negociat
stercus columbaꝝ.i.redditus regulariuz:ꝛ
caput asini/oblatio laycoꝝ. Item israel [p/
phete] spũales:ecclesie doctores ꝛ sacerdo/
tes:abbates vel priores:[abierũt in terraz]
scz in vitam laycoꝝ:p lasciuiã incognitam:
p clericoꝝ auaritiam quam ꝯtempserũt in
exuitione vite veteris ꝛ ad remutationẽ pe
Baru. culij.his dr. Quid est isrl' q in terra inimi/
3. coruz es?ac si dicat. Et si layci ꝛ clerici exce
dũt:religiosi tñ redire ad seculum nunq̃z p
desiderium deuenerunt. [Terra inimicoꝝ]
est vita laycoꝝ carnaliuz cõcupiscẽtiuz ad/
Ad ga/ uersus spm̃. [Terra aliena] vita clericoꝝ:q
la.5. alienati sunt a vulua doctrine vere:errauer/
ps.57. runt ab vtero/vite sobrie: locuti sunt falsa
p iprobitatem auaritie. Deputatus est cum
Baru. mortuis.i.peccatoribus laycis:cuz his q in
3.c. inferno sunt/diuite purpurato:clericis per
Lu.16 vite supbiam:purpurati p dignitatẽ:byssi/
ni/p iustificationis similitudinez:epulati/p
gulositatẽ:splẽdidi/p cupiditatem. Uel ter/
ra:religiosi qdã ꝛ si mũdo mortui.i.mortifi
cati pmanẽt:tñ in iferno ex tedio vite ma/
nẽt.põt itelligi terra inimicoꝝ.s.alemanoꝝ
crudeliũ:terra aliena/saracenoꝝ:regio mor
Eze.38 tuoꝝ/patarenoꝝ:habitatio inferni/gog gẽ/
39.ꝛ tiuz imundaꝝ. Uel certe ita distinguas. Ini
Apoc. mici iudeoꝝ:alieni paganoꝝ:in primis gu/
20. la:in scdis iracũdia:in tertijs supbia:in q̃r/
tis luxuria. In trib⁹ sceleribus ꝯuertit deus
Amos in 4⁰ punit. Qꝛ fornicatores fidei ꝛ adulte/
1.c. rãtes verbũ dei iudicabit deus in igne iudi
scdē ad cij ꝛ sulphure supplicij cõtra vtrãq̃z luxu/
cor.2.4 riam. [Judam piecit syon:] odit clericos in
ps.10. auaritia:religiosos in supbia:laycos pcutit
in miseria:vt nulla sit sanitas pter ipeniten
tia. Illi aũt qbus est sanuz cor confident in
dño:ꝛ patiẽter [expectabũt] salutare dei:ce/
teris [pacem] ꝛ restitutionez reꝝ pditarum
Esa.21 querentibus/mala supaddent: qꝛ turbines
ab affrico veniẽtes.s.ab infidelibus ꝛ here/

ticis dispgent eos. Nota in affrico tribula/
tiones iperij.i.a carnalibus q̃si ab olla aqui
lonis. Et prima tribulatio veniet q̃si de de/ Hier.1
serto : altera q̃si de terra orientali vel horri/
bili:desertum/gẽtes : terra horribilis/pata/ Esa.21.
reni. [Nunqd sunt in sculptilibus gẽtium
q pluãt aũt celi pñt dare imbres?] phi mũ/
di huius/ac filij Agar vite vtiq̃z seculares
terrenã ꝛ aialem sciam exgrentes:nec pule Baru.
re possunt velut nubes:nec velut celi rorez 3.
[imbres] effundere itelligẽtie de lr̃a pcedẽ/
tis. In nubib⁹ doctores:[in celis] ꝯtempla/
tores:ꝛ illi pluuiam p̄dicationis ꝛ exhorta/
tionis in lr̃a. Et isti rorem ꝛ [ibres] increpa
tionis ꝛ terroris in itelligẽtia spũali. Nem/
pe predicatio ad historicum : exhortatio ad
moralẽ:increpatio ad typicum:terrores ad
allegoricuz ptinẽt itellectum. Predicãt sa/
cerdotes:monẽt doctores:arguũt pastores:
terrorem iferũt ꝯtemplãtes. De his q̃ttuor
ignis/grando/nix/glaties spũs pcellarum. ps.148
Ignis ad primos:nix ad scdos : grando ad
tertios:pcellaꝝ spũs ad postremos. Neq̃z
enim Christus baptizat in aqua sed in igne
q ptinet ad Lucam. Christi eniz gñatio sic Luc.3.
erat.s.spũalis: Mattheus i euãgelio sic mo
re niuis que dealbauerat vestem xpi in vgi
ne mores cõponit. Marcus more grãdinis
territ ꝛ pcutit ꝯtumaces ecclesie. Joannes
fulgurat infideles more procelle:ꝛ in mare
carnalia sapiẽtes verbi ptãte demergit. Ec/
ce bos igne tribulationis excoquit:hõ rõ/
nali doctrina instruit:leo ad nullius occur
sum restringit:aqla pẽnifeꝝ aĩal ad supiora
transfert. Bos martyꝝ:hõ doctoꝝ:leo pa/
stoꝝ vl' apl'oꝝ:aqla ꝯtẽplatiuoꝝ vel vginũ.
In talib⁹ [pluit] deus p̄dicãdo:[ibres] effũ/
dit terrẽdo:rorẽ gr̃e ifundẽdo. Sculptilia
sunt doctores carnales vel doctrine phice:
in qb⁹ nõ vite spũs sed effigies scitatis. Hec
sunt ydola rachelis:imo labã:que ꝛ si con/ Gene.
templantes in sedere satagunt agentes car/ 31.
naliter clerici sublimare ꝯtendũt. Stramẽ/
ta carmeli tpalia sunt mũdi tenebrati. Crux p̄me ad
christi sub qua ꝯfundit ꝛ regit scia mũdia/ cor.1.
lis. Stultã(inquit)fecit deus sapiam huius
mundi.hoc nomẽ de quo iminẽte tribula/
tione imperij:alij [pluent] predicando:alij

limbres terroris perpetui infundendo.

Capitulum 15m.

Si steterint Moyses et Samuel coram me nō est ad pplm istum aia mea: dato in sensum repro/bum et carnalē vtiqꝫ itellectum Ad ro/ma. 1. pplo christiano. Qui qđ et ore predicāt/cor/de vastant. Nec Samuel nec Moyses futuri duo ordines dño supplicabūt. Sed magis predicātes cum Moyse Pharaonem et egyptū pcutient: relig cum Samuele Exo. 5. 7. 8. 10 12. 14. sacerdotium in arce ecclesie captione subuertēt. Inde. Eijce illos a facie mea. s. pdicatione euangelij que facies christi est. i. deponēdos et corruendos oñde. s. a gladio reipublice. A cane gentis pfide: a volucre celi pgregationis heretice: a bestijs terre synagoge iudaice. Item mons oliuarum in zacha. 14. quattuor partes scindet: pruptio grandis: scissura discordie: in poplo christiano. Sed gladius necat: canis lacerat: volucris deuorat: bestia dissipat in supbia. ¶ Sed Mora/liter. vtilius moralr. Quo (ingt) egrediemur? ad gladium castitatis: ad canem predicationis: ad volucrē ptemplationis: ad bestiam actionis et laboris. Nam gladius iterficit a luxuria: canis lacerat ab aiali prudentia: volucris deuorat ad spiritalem intelligētiam: bestia dissipat a seculariū gloria ptra supbiam. Dabo (ingt) eos in furorem vniuersis regnis terre pp Manassem filium Ezechie regis iuda sup oībus que fe Hier. 1 cit in hierusalē. Reges terre. s. seculariū velut olla succēsa ptra ecclesiam estuabit: et nō solum ptra subditos sed ēt ptra prelatos Vid cro nicaz ar chiepi florētini bella mouebūt. Ex culpa enim Romanorum pōtificum q a Zacharia papa vsqꝫ ad Leonez 2m: iter quos nōnulli epi negligētes sūmi pōtifices pfuerūt. Ac si ab Ezechia vsqꝫ 4. reg. 20. 22. ad Josiam/sub qbus decursi sunt anni. 60. Idē. 21 Quasi sub Manasse et Amon regibꝰ iuda: et in qbꝰ edificata est ydolatria et erecta magis in spū qꝫ in carne: reliquus eēt ppls et subiectus: sicut imitatores extiterūt malitie: sic et participes erunt pene. Nam Ma/Ibidē nasses edifitauit excelsa dignitatū: extruxit aras sacerdotum: fecit lucos religionū. Sic Acab. s. grecorum oriētalium patriarche. 3. reg. 16. Nempe dignitas ecclesie nō debet eē supba sed humilis: cultura sacerdotalis nō cupida sed liberalis: vita regularis sobria/nō solubilis: more gētiū ydolatrarum. i. seculariū desideriorum. Et qꝛ tales nō impetu spūs sed corporis et seculi ambulantes incorrepti remāserūt sub pōtificibus memoratis: tradēdi dicunt in 3a et 4a etiā gñatione in manu Exo. 20 pncipis babylonis: peccatū vtiqꝫ Romanorum. Sigdem sub illius tēporis spatio plati ecclesiastici adorauerūt militiā celi: et co/4. reg. 21. luerūt excelsa: extruxerūt aras in domo dei: et altaria: celi militie in duobus atrijs tēpli filios trāsduxerūt p ignem ariolabant: augurīabant phitones et aruspices et ydolum luci in tēplo dei posuerūt. Propter qđ inquit dolēs vertam et ducam crebrius stilū sup faciem hierusalē. Nota. Excelsa/aram/militiā/altaria/phitones/ariolos/augures/aruspices/lucos/ydola/tēplum/ domum/et hierusalem. Moralr super excelsa/superbie: are/auaritie: militie celi/seculares prudētie: altaria/vanaglorie: luci/eloquentie. Excelsa ptinent ad pastorum supbiam: are ad sacerdotum auaritiam: militia celi/ad diuersorum ordinum gradus itra ecclesiam: altaria/ad religiosorum inanē gloriam: luci/ad doctorum eloquētiam. Item in duobus atrijs tēpli eccle Ezech. 8. sie. s. laycis grecorum et latinorum erecta sunt studia seculariū doctrinarum in qbus erāt astrologi velut celi militia q de cursu solis et lune et astrorum/aliorūqꝫ signorum fatuos instruxerunt. Sed nūcusqꝫ istiusmodi trāsfusa dolemus: dum pro ariolis aristotelicos: pro auguribus/sortilegos: pro phitonibus nigromātes: pro aruspicibus/geomāticos: pro lucis/poeticos: pro ydolis/ydromāticos/chyromāticos/aeremāticos: pro filijs p ignem adductis/pyromanticos adoramus. Propter que nō mirum si contra hierusalem. s. totam ecclesiam Romanā de facie sua obfirmat. al's cōfirmauit facturus iudiciū de gente peccatrice: pplo graui iniquitate: se/Esa. 1. mini neqꝫ et filijs sceleratis: peccatrice/p superbiam: graui/p auaritiam: neqꝫ per inuidiam. Sceleratis/per luxuriam: p supbiam

prelatorum

prelatoꝝ:per auaritiam/clericoꝝ:per inui/
diam/monachoꝝ:p luxuriam/laycoꝝ. Et
primi sunt dñm relinquētes : scōi semen is/
Esa.1. rael blasphemātes:tertij abalienati sunt re/
trorsum:a voto ꝛ ꝓposito recedētes:quarti
preuaricationi ꝯiugalis federis obuiantes.
Sup quo ergo eos dñs ꝑcutiet: delens in/
4.reg. quit vertam ꝛ educā crebrius stilum sup fa
21. ciem eius. Delebit/ꝑlatos:vertet stiluꝫ affli
ctionis acute in clericos:ducet/pressuraꝫ in
Ece.7. religiosos:multiplicabit erūnas in laycos.
Esa.1. Iste sunt quattuor plage terre ecclesie. Naꝫ
omne caput lāguiduꝫ ꝛ oē cor merēs/a plā/
ta pedis vsqꝫ ad verticē nō est in eo sanitas.
Certe mens pastorum egrotabit in gloria/
Dañ.xi dū stabūt vilissimi:despecti ꝛ indigni deco/
re regio. Vilissimi/p luxuriam:despecti/per
inopiam:indigni decore regio per supbiaꝫ.
Mens quoqꝫ clericorum merebit auaritia:
Nũ.21 qꝛ panis deest/aque nō sunt:ꝛ aīa eoꝝ nau/
seat sup cibo leuissimo. Sacrificium christi
clerici nauseant ꝯtēnendo:dum de ꝓuectu
eius tenuam vitam agūt. Nec assequunť i/
Exo.16 de subsidium plenioris stipēdij:ꝛ que ad ol
Nũ.11 las carnium ꝛ pepones egyptios mentem
vertūt ad ꝯcupiscētias.s.seculares. Nec mi
rum si inde iram subeāt/vñ culpam iniqta/
Ps.77. tis important. Adhuc esce eoꝝ erant in ore
Esa.1. a planta ipsoꝝ ꝛc. Sane in pede/regulares notanť:
pedis. qui cuꝫ deberēt affectus spūales restringe/
re qbs itur in viam pacis:ipsi nō solum pe
des suos oī transeūti diuaricāt/sed ēt crura
Idē.23 denudāt. Inde Esa. Trāsi flumen tuuꝫ filia
Idem maris:qꝛ nō est cingulum vltra tibi:denu/
47.23. da crura:discooperi humerū:bñ cane : fre/
quenta cāticum:sume cytharā:circui ciui/
tatem vt memoria sit tui. Tyrus est vita re/
ligiosoꝝ merentiuꝫ ꝛ dolētiuꝫ. Merētium
desiderio:dolētiuꝫ de peccato. Qui iccirco
dicunť filij maris/vel qꝛ mūdi angustias fu
giunt/vel qꝛ in amaris pnie operibus quasi
insulari refugio se ꝯstringūt. Sed qꝛ plures
illoꝝ ipsius amaritudinem minus mēte q̃ꝫ
opere ꝑcipiunt ad fluuiuꝫ ꝓflue turpitudi/
nis se couertunt:ꝓpter qd̄ qd inde seqtur
Esa.vt dispendij:diligēter attende. Primo transi/
supra. re iubentur in flumine pede:scōo denuda/
re crura : tertio humerum reuelare. Inde

difficile transit nisi clementer enatet. Nam Ezech.
ꝓpheta ille/ꝑus ad thalos:scōo ad genua: 47.
tertio ad renes:quarto ad colluꝫ. Inde in/
tumuerāt aque ꝓfunde torrentis : quas nō
poterāt sine periculo trāsuadere. Pes ergo
affectus est volūtatis:cuius ps thalus po/
sterior est actus iudiciuꝫ dei rectum:vt qui
affectum hꝫ ad seculū/statiꝫ de monasterio
eruat:ꝛ nō solum volūtate in eo/sed etiam
actione ꝑsistat. Non est hic fluuius q letifi/ Ps.45.
cat ciuitatem ꝛc. sed fluuius goçuꝫ qui ca/
ptiuos israelitas includit. Ab isto flumine
puto dictos gog ꝛ magog. Denudatio cru/ Eze.38
rium siue renuꝫ est turpitudo luxurie:quē/ 39.ꝛ
admodū talis ambitio auaritie/collum vel Apoc.
humerus/elatio supbie. Transit ergo flumē 20.
seculum/auaritiam diligēdo. Denudat cru/
ra/ꝛ reuelat turpitudinem carnis desideria
amplectēdo. Detegit colluꝫ vel humeruꝫ:
gloriam seculi tumidam inhiādo. De pmo
dr̄: Iuga boum emi qnqꝫ/ad excolēdaꝫ ter/ Lu.14
ram tpalis auaritie. De scōo Vxorem duxi
ad ꝓpagādam carnē luxurie. De tertio vil/
lam emi:ad regnādum cuꝫ filijs supbie. pro
his tribus ꝓpheta repetit: Intumuerant/ Ezech.
ecce vltimū:aque ꝓfunde/ecce mediuꝫ:tor/ 47.
rentis/ecce primū. Auaritia torret : luxuria
absorbet:supbia tumet.i.iflare facit:que nō
potuerūt trāsuadere per despationis obie/
ctum. Impius cum in ꝓfundum maloꝝ ve Pro/
nerit ꝛc. ꝓfundum maloꝝ est vanitas vani/ uer.18
tatis:cytharā assumēdo:corruptionis can/ Eccl.1
ticum insonādo:elationis antiphonam in/
nouādo. Hec sunt illa tria que legimꝰ. Nō Ps.68.
me demergat tēpestas aque. Tēpestas aque
est mūdana ꝓsperitas/que demergit miseꝝ
per auaritiam:ꝓfundum est carnis cōcupi
scentia/que absorbet iprobum p luxuriam.
Puteus est vite supbia / que viget erigere
fatuum sup se per arrogātiam. Tēpestas in
mundo:ꝓfundum in aīo:puteus in iferno.
De primo dr̄. Abyssus vallauit me/ꝛ pela/ Ioā.2.
gus operuit caput meū:mētem auari reli/
giosi vallat abyssus ambitionis : pelagus
actionis. De scōo. De ꝓfundis clamaui ꝛc. Ps.129
Inde. Vidi equuꝫ ruffum stātem iter myr zach.1.
teta que erat in ꝓfūdo. Profunduꝫ est car
nalis cogitatio:ꝓfundum/libidinis opera/

tio:in quo si clamare despicit:perit & quasi
Jobe I iumētum in stercore cōputrescit. In hoc p/
fundo sunt mirteta. Religiosi.s. carnaliter
cōuersantes. Inter quos est equus ruffus:
exterminantes facies suas:sicut hypocrite
Mat.6 tristes. Equus iste diabolus est/non discur/
rens sed stans:nō foris sed itus carnalē ma
zach.I. litiam intentando. Olim xps velut equus
ruffus carne vtiqz passioni deditus:versus
Lu.12 in agnum stabat iter mirteta discipulorum:q/
bus precinxerat lūbos ad mūdi amaritudi
nem subeūdam. Mirtus hz folium amarū/
crebrum/odoriferum/virēs fructum auib⁹
parit. Folia mirti/casta eloquia christi. Hic
habuit folium in doctrina:amarum/in pressu/
ra:odoriferum/in fama:virens/in fide viuida:
fructuz/in gratia & in gloria. Gratia/quoad
opus:gloria/quoad merituz. De hac mirto
Esa.41 Esa.ait. Ponam in desertū abietem vlmuz
et buxuz simul dabo in solitudinē cedrum
& spinam:mirtū & lignuz oliue. Posuit de⁹
Christū in deserto.i.exposito passioni:abie
Matt. 27. tem/crucis excelse:vlmus quoqz & buxus/
duorum latronum patibula significāt. Ulmus
sustinēs vitam:latro ille cruci affixus:ver/
ba vite suscipiēs:buxus aūt crucifixus du/
rus ad fidem:blasphemus ad penaz. Item
in solitudine.s.solo Christo dedit cedrum
constātie. Spinam/in capite:mirtum/in ve
ste:lignum/in cruce:oliue/in vulnere. Nūc
4.reg. 21. dolens/inquit:vertam & ducam stilū super
faciem hierusalem:sed deletus de vita cor/
porali ad delēda peccata mūdi. Stilus/pas/
sio crucis/& vulnera crebra corporis. vertaz
& ducam. Uertit/qui nō auertit faciem suaz
Esa.50 ab increpātibus & conspuentibus in se. Et
ductus est velut agnus māsuetus ad victi/
mam. Sane monacho impositū est silētiuz:
vt nec ad mala vel bona os cū Christo ape
riat. Obedire debet vsqz ad mortē non lo/
qui quasi repugnādo:sed potius humiliter
exequendo. Coram tondēte agnus os non
Esa.53 Ps.38. aperiat. Obmutuit a malis & siluit a bonis:
& sic nō locutus est nec ad maluz nec ad bo
num. Silētium bonum corā tonsore Pila/
Matt. 27. to. Si diceret si misericordiam peteret ma/
lum:sed pena christi nobis bona & necessa/
ria extitit: & iccirco impie nostrum piacu/
lum abstulit:dum pie patibulum non refu/
git. Aucta enim esset ipietas si Pilati pie/
tatem Christus expectaret. Ideoqz illius
impietas ex Christi pena impietas impijs
est indulta. In silētio(inquit)& spe erit for/ Esa.30
titudo vestra. In silētio/mortis Christi ex/
positi passioni/& spe vite:fortitudinez/repa
rationis ex culpe lapsu suscepimus. Ideoqz
predixerat in Tren. Bonum est prestolari Tren.3
in silentio salutare dei. Prestolemur ergo &
nos bonū auxiliuz a dño deo vero:vt in fu
turo discrimine/in silentio/patientie/& spe
victorie humiliter onera portemus:vt duz
misericordiam querimus/ab impijs penaz
eternaliter subeamus. Futuruz est enim vt
stilus angustie illius diei crebrius in facie
ecclesie frequentet̃. vt que saltem erubesce/
re noluit a peccatis/flagellum experiat̃ cor/
rectionis in penis. Sed quis miserebitur
tui hierusalem? aut quis tui ɔsolabit̃? Ec/
ce Pilatus alter futurus est gētibus ipsis: Matt. 27.
nō miserebit̃ qz crudelis est & imisericors:
Crudelis quoad penam : imisericors quo
ad culpam:ad penā inferēdam:ad culpam
remouēdam. Ecce quoqz cum eo alter He/
rodes princeps.s.reipublice:q non ɔtrista/
bitur sup te: sed potius illudet & remittet Lu.23
ad Pilatum nec dubiuz flagellādum. Nō
cōtristabitur tēporalia subtrahēdo:illudet
spūalia ɔtēnendo. Addet̃ & terti⁹: q nō in/
tercedet p te .s.cetus hēticus more saltātis Mar.6
puelle:flectēt genua despectiue xpiano po/
pulo crucifixo:a cetum in calamo imprope Matt. 27.
ria vel conuitia in auctoritatibus inferen/
do. Uha(inquit)qui destruis templum dei
& in triduo reedificas illud. Putant hereti
ci se esse tēplum dei:& cum magis destruun
tur/amplius reedificari ɔfidunt:nescientes
ꝙ ipsi sunt dagon:ad qḋ transferre satagūt
archam fidelium:nec cōsiderantes ꝙ Da/
gon antichristus eo truncus in limine ma/ I.reg.5
neat palmis manuum & capite amputatis.
Dagon est populus hereticus:caput anti/
christus:manus fautores & rectores eorum.
Truncus dagon sine defensore oīs hereti/
cus cōterendus. Uerum qz adhuc conque/
ritur deus de hierusalem dicēs. Tu reliqt
eum & retro abijt ɔtemnendo: retro abijt
praue

praue opando siue agẽdo: duo infert. [Extendam manuz meam sup te/ & interficiam te]. [Extendit] affligendo: [interficit] occidendo. Affligẽdo in bonis: iterficiendo in malis: bonis psperis: malis aduersis.i.peccatis. Deus pater [extendit manum suam] in cruce Christum [sup hierusalem].i. synagogam. Et nota q primo [extendit] affligẽdo]. scdo [interficit] moriendo: cuius pena [super hierusalem] & filios eius. Sed quid dicit [interficiaz te].q.d. Tu occidisti filiuz meum Jesuz: & ego [iterficiam te] predationi sub principibus Romanoꝝ. [Laboraui rogans]. Laborat christus patiẽdo: [rogat] pro crucifixoribus deprecãdo. Sed q dicit Noli orare pro populo hoc.i.nõ penitebit: propterea [dispergam eos].s.iudeos: [ventilabo] per Romanum imperium [in portis terre] ciuitatibus mũdi huius. Simile quid futurum est in populo christiano verso in synagogam sathane: dicẽtibus se esse iudeos veros & nõ sunt: sed falsos in negãtibus veritatem fidei: & cultum iustitie reprobantibus: pro qbus & si spũales in seculo dirigẽdi orabũt: tñ eis non proderit duz cor suuz fortius indurabit in malis. [Ventilabit] eos dñs. [Ventilabit] vt paleas tẽporalium subtrahat: peccata puniat: & [in portis mortis] inducat. Nota tria. Ventilabrum/ porta/ terra. [Ventilabrum] est tribulatio a republica substãtias auferẽdo. [Porta] tribulatio a gente pfida/ mortem corporum inferẽdo. [Terra] tribulatio a synagoga heretica animas ad inferos detrahẽdo. Uerum q in bonam partem aliquãdo [vẽtilabrum] accipitur. Ventilantes sunt predicatores futuri in area ecclesie generalis: quoꝝ [ventilabro].s. doctrina quam in manu operis habent pmundabit deus aream suam: ecclesiã in sua fide susceptam. Mundat ab exterioribus vitijs & terrenis substãtijs vel affectibus: pmundat a mortalibus cõscientias electoꝝ: quos velut frumẽtum electum aggregabit iustoꝝ cetibus atq regioni paleas peccatores assumet igne penitẽtie/ tẽporali angustie/ eterneq gehẽne inextinguibili in inferno. Põt intelligi per ignẽ inextiguibilis charitas: q aque multe nõ potuerũt extinguere charitatẽ. [In portis terre].i. q dispsos ostẽdet in plateis ecclesie. vel [porta terre] sunt negocia mũdi in qbus fideles quolibet noie dispgunt vẽtilabro iactationis. Puto eni [in portis] illos futuros ordines designari apiendis peccõribus & audire volẽtibꝰ: claudendis reprobis & ptẽnentibus edoceri. Noie [terre] pscie vl ecclesia: [vẽtilabrum] pdicatio est qua vẽtilabũt: ad austruz luxuriosoꝝ: ad aqlonez superboꝝ: ad oriẽtem mercatoꝝ: ad occidẽtez depressoꝝ. Reprimẽtes qttuor vẽtos seculi ac si terre ne flare audeãt sup hoies penitẽtes. Ne auster qdez lasciuiet: ne aqlo eleuet: ne oriens ditet: ne occidẽs despet. Ne desperet i culpa: ne ditet in vanagloria: ne erigat in supbia: ne lasciuiet in carnis petulantia. Cõtra h inducũtur qttuor venti celi.i. vtutes celestes pugnãtes ptra illud in mari magno.i. in corde/ magna pnie ptritiõe dei missa. Nam ptra luxuriã castitas: p supbiaz humilitas: p vanagloriaz ex diuitijs pauptas: ptra culpã iustitia. De his qttuor Apls. Factus est pro nobis adeo sapia/ & iustitia/ sanctificatio/ & redẽptio. Stulti eramus & docuit nos: iniusti/ & iustificauit nos: imũdi/ & sãctificauit nos: serui/ & redemit cruce nos. Stulti in diuitijs: iniusti in culpis: imũdi in luxurijs: serui mortis. De primis in oriẽte ascendite ad cedar & vastate filios orientis. Ascẽdẽt predicãdo: vastãt peccata corrigẽdo: filios oriẽtis/ diuitias ptemnẽdo. De secũdis in occidẽte flare fecit vẽtum ab occidente vehemẽtissimum: & arreptam locustam proiecit in mare rubrum. Occidens est peccator prolapsus in culpam: in quem ventus gratie vehemens ad cogitationes inutiles elidendas. Ad locutiones supfluas resecandas: & ad actiones impias destruendas. Sicq rapitur locusta mentis in duabꝰ alis/ fidei & spei in desertum penitentie: et proijcit in mari.i. gemitũ compunctionis: rubrum/ desideriuz charitatis. De tertijs in austro: Onus iumentorum austri in terra babylonis & angustie. Leena & leo & ex eis vipera & regulus volans portantes onera sua super gibbos. Jumenta austri sunt in luxurijs estuãtes in passione stercoꝝ putre/

Marginalia: Matt. 27. — Lu. 13 & 14. — Apoc. 3.c. — Mat. 3 — Can. 8. — Dan. 7 — pme ad cor. 1. — Hiere. 49. — Exo. x. — Esa. 30

scentes. Tales deus misericors/ac si Laçarum
Joā.xi fetidum de sepulchro resuscitat: ponēs eos
in terra tribulationis et angustie: dum car/
nem suaz ꝯtrahit spinis et tribulis heremi:
vite.s.regularis cum vitijs et cōcupiscētijs
Ad gala.5. crucifigit: dansq3 in auxilium leenam/patiē
tie: leonem/ꝯstantie: viperam/scie: reguluz/
volūtatem vite sobrie: patiētiaz/qua aduer/
sa sustineat: cōstantiam/qua tentatiua repri
mat: sciam/quā cūcta discutiat: mūditiam/
qua celestia videat. Onera sunt vtutes q̄s
ferunt sup gibbos camellorum/se cognoscen/
Idē.6 tiuz peccatores: alter alterius onera portan
tes: vt sic adimpleāt legem christi/ad p̄iam
redeūtis. De quartis in aquilone vidi et ec/
Eze.1. ce ventus turbinis veniebat ab aquilone.
Aquilo est mēs supbi: qua ventus/neq3 spi
ritus velut ollam ad malitie flāmaz exagi/
tat: quam nōnunq3 deus extinguit p abun
dantiam gratie humilitatis in nube signa/
te: ac pluuia et igne charitatis beniuole iuol
uit/ꝯsumēdo ignem sup bie et ꝯterue mali/
tie/dans splēdorem pacis ꝯtra obscuritatez
turbinis scementis in circuitu vite pfectio/
nis. De cuius medio.s.charitatis sensus fri
gidos accendētis q̄si spūs/electus tēperātie
parturiunt. [Interfeci et pdidi ppl'm meū:
et tñ a vijs suis nō sunt reuersi].ad litterā:
in qbusdam: sed [iterfecti] fame: [pditi] gla
dio māli. [Interfecit] morte: [pdidit] in ge
hēna: [iterfecit] in cruce/[pdidit] in disper/
sione. [Multiplicate sunt mihi vidue eius
sup harenam maris.] hierl'm [viduas mul/
tiplicat] dum ecclesias in mūdo sine pastore
Joā.x. ꝯseruat. Vel certe [multiplicate sunt] in ec/
clesia [vidue:] que et si mercenarios habeāt
in pastores: viduas se cognoscūt quasi [are/
na maris] .i.layci. Nam in singulis laycorum
locis ecclesie facte sunt. [Induxi eis sup ma
trem adolescentis vastatorem meridie: mi/
si sup ciuitates repēte terrorem]. [Mater]
ecclesia Romana est: [ciuitates] ecclesie vel
plebes: [adolescēs] ppl's christianus: [vasta
tor] princeps reipublice. Sup Romanā er
go ecclesiam: quasi [matrem] populi christia
ni [vastator inducit:] vt nō solum ipsaz sed
etiaz subditorum excessus puniat. [Vastator]
ps.79. iste aper de sylua est cui ferus singularis: po

pulus infidelis adiungitur tam ad extermi
nandam vineam clericorum q3 etiam laycorum
et regularium tabernacula et tuguria dissi/
panda. Inde: ascēdite ad cedar et vastate fi/ Hiere.
lios oriētis. Oriens est ecclesia/cuius filios 49.
vastaturi venient Alemani/q nō solum p̄/
latos puniant sed ēt sacerdotes et laycos te/
nebris merroris inuoluāt. [Meridie] igitur
[vastator inducit] cum fortius ecclesia pur/
get. Inde ab altitudine diei clamabo. Item ps.55.
A demonio meridiano. In [meridie] anti/ ps.60.
christus itelligit: qr est rex sup oēs filios su Apoc.
bie Apoc. hēbunt sup se angelum abyssi: la 9.c.
tine dictum exterminatorē. [Mittaz in eis
repēte terrorem:] sic eniz in [meridie] tenta/
tio antichristi in tpalib9: [terror] in spūali/
bus. Ideo ois mons q in sarculo sarcief: nō Esa.7.
veniet illuc terror spinarum vel veprium.
Mons est vita religiosorum q si disciplina p̄/
munit terror in eis nō veniet spinarum vel
veprium/vitiorum. Spine exteriora vitia: ve/
pres/interiora. Predicatores vo [vastant] a
vitijs: [terrēt] in penis. [Ciuitates] mētes
hoiuz sunt seculares vel ecclesia. [Infirma/
ta est que peperit septem defecit aia eius].
Ecclesia romana deficiet in tribulatione fu
tura quoad tpalia: [infirmabit] quoad spiri
tualia. Et primo p rēpublicam: scdo p here 1.reg.1
ticam pressurā. Hec more fenene vel lye pe/ Gene.
perit apl'os/martyres/doctores/vgines/lay/ 29.30.
cos/clericos/et religiosos. [Infirmabit] pa/
rere cessando: [deficiet] tpalia amittēdo: et a
p̄dicationis labore quiescēdo: qr reuera sub
angelo septimo canēte tuba cōplebit labo/ Apoc.
ris mysteriuz: vt transeat qd ex parte est.s. 10.
actionis: et veniat qd pfectuz est.s.ꝯtempla/
tionis. Trāsibunt enim laboriosa tpa: vt co p̄me ad
lāt vite ꝯtemplantis filij sabbata sua. Inde: cor.3.
Cum ascendisset Moyses mōtem.6.dieb9 Exo.24
tegens illum: 7° aūt die eduxit eum dñs de
medio caliginis. Designat enim mons ec/
clesiam: Moyses/doctores noui testamēti:
nubes/predicatio lr̄e: sex dies.6.tpa laborio
sa ecclesie: quasi.6.aptiones signaculorum: se/ Apoc.
ptimus dies/7a apertio in qua necesse est de 6.8.
caligine littere et laboris educi doctores no
uos ad lucez spūalis doctrine et vite. Si aūt
ad ecclesiam grecorum referēdum sit de [infir/
matione

matione pietatis⌋patet:q₂ ꝛ ipsa.7.ordines
Apoc. 1.3. quasi.7.angelos habuisse narrat̃.s.ephesuȝ/
smirnam/pgamũ/thyatiram/sardim/phila/
delphiam/ꝛ laodiciam.Et ipsa qdem⌊infir
mabitur⌋in fide:⌊deficiet⌋in tribulatione.
Matt. 27. ⌊Occidit ei sol cum adhuc eẽt dies:⌋lȝ xp̃s
Mar. 15. in synagoga deficeret moriẽdo vel caderet
Lu.23 6ᵃdie in hora 6ᵃtam in ecclesia Ro.vel gre/
Joã.18 ca:6ᵒtpe ponendus est ppl̃s christianus et
Matt. 24. infirmãdus in fide:abundãte multoꝝ ma/
litia:ꝛ charitate nihilominus frigescẽte:ꝛsi
iter eos sol p̃dicationis future:⌊cadet sol in
terra veritate,pstrãda in duob⁹testibus oc/
Apoc. 11. cidendis.Religiosus eniȝ in meridie quasi
⌊sol occidit:⌋cuȝ deserẽtes vitam celibẽ ad
carnalia se ꝯuertent:⌊ꝯfusa est⌋in pressura:
⌊ꝛ erubuit⌋in culpa.⌊Et residuos eius in
gladium dabo:⌋licȝ in tribulatione ꝛ culpa
Ad roma.9. multi deficiẽt:tñ⌊in gladium⌋p̃dicationis
⌊tradent̃⌋relique vt ꝯuertant̃ ad deum:q̃ꝗ̃
⌊gladius⌋possit itelligi tribulationis extre/
me.⌊Veh mihi mater mea:q̃re me genuisti
virum rixe viruȝ discordie in vniuersa ter/
ra?⌋Synagoga pepit xp̃m⌊rixãtem⌋in p̃/
dicatione:⌊discordãtem⌋in disp̃sione.⌊Ri/
xa⌋quam sustinuit in cruce ꝛ⌊discordia⌋in
Act.vltimo.de Paulo apl̃oꝝ psecutione q dati sũt in manus Ro/
manoꝝ.Ecce⌊peperit⌋ppl̃m christianuȝ in
fide:⌊rixam⌋patit̃ iter exteros:⌊discordiaȝ⌋
inter domesticos tyrãnos. Nam pro tpali/
bus⌊rixam⌋patiẽs:⌊discordiam⌋sustinebit
ab impio:ꝛ sic maledicet̃ a cũctis/iustitiam
emulãdo:fidem seruãdo:veritatem nõ ne/
gando.Futuruȝ enim est vt Ro.ecclesia in
gremio fidei geminos pariat viros.⌊Virũ⌋
vtiqȝ⌊rixe⌋quoad p̃dicãdum euãgelium ꝛ
statuẽdum sp̃m vitalem vtiqȝ intellectum.
⌊Virum discordie⌋quoad casuȝ mũdi/ꝛ de/
solãdum impiuȝ ppl̃m carnalem.s.christia/
num:⌊in vniuersa terra⌋.s.orbe:vel⌊vniuer
sa terra⌋est clerici/layci/ꝛ religiosi/ad terre/
na ꝓlapsi. Qd̃ aũt dicit.⌊Veh mihi mater
Apoc. 6.c. mea⌋.s.cõquerẽdo:tale esse ꝓdicãt. Si ad
hoc nos emissi sumus:vt pacẽ sumamus de
terra:q̃re pro p̃dicatione p̃ssuras in mũdo
patiemur?⌊Non feneraui nec fenerauit mi
hi q̃sq̃:⌋predicabũt sine stipẽdio cupidita/
tis:nec ipsi predicabunt̃ stimulo correctio/

nis:q₂ sp̃uales/tñ⌊maledicentur⌋quasi sedu
centes⌊syon relique tue in bonuȝ⌋.⌊Syon⌋
ecclesie rñdent ꝙ ꝓipse⌊relique⌋bñdictionis
erunt/ꝛ in⌊bonum⌋salutis mittent̃:⌊occur
rẽte⌋sp̃ũ dei in eos:⌊in tpe afflictionis⌋im/
perij:⌊ꝛ in tpe tribulationis aduersus ini/
micos tuos⌋saracenos ꝛ patarenos/ac alios
infideles.⌊Nunqd federabit̃ ferrum ferro
ab aqlone ꝛ es⌋.⌊Ferrum⌋impij ꝛ⌊ferruȝ⌋
verbi dei in ecclesia⌊federari⌋nõ poterũt:
neqȝ⌊es⌋p̃dicatores.s.veritatis cum carna/ Ad gala.5.
libus couniri. Caro concupiscit aduersus
sp̃m ꝛ sp̃us aduersus carnem.⌊Ferrum⌋est
dura volũtas tam ecclesie q̃ȝ reipublice: et
icciro fortis ipinget alter in alteꝝ:ꝛ ambo Hiere. 46.
pariter corruẽt:q₂ ꝛ ecclesia deficiet quoad
laborem ꝛ Ro.impiuȝ quoad sup̃biaȝ tpa/
lem.Inde:descende a gloria:sed in miseria Hiere. 48.
virgo fidelis filia babylonis/alemania: q₂
nõ erit soliuȝ.s.tpale fastigiuȝ:filia caldeoꝝ
scȝ Romanoꝝ.⌊Diuitias ꝛ thesauros in di
reptioneȝ dabo gratis in oibus plateis tuis
ꝛ in oibus terminis tuis⌋.ad l̃ram tpalia ꝛ
ornamẽta ecclesie tollet impiuȝ ꝓpter discor
diam iteriectam.⌊Platee⌋ecclesie domesti/
ci layci:sed tyrãni⌊termini⌋heretici ꝛ fide/
les ꝛ populi.i.falsi christiani ꝛ populi imũ/
di.Sic archa Noe iter aquas superiores ꝛ Geñ.8
aquas inferiores velut firmamẽtuȝ ipegit:
vt absortis malis ꝛ terrenis abscissis ipsa in
sublime paup̃tatis erecta sup̃ mõtes arme/
nie.i.pfectione ꝯtemplãtis vite quiesceret.
⌊Adducam inimicos tuos de tetra quã ne/
scis:q₂ ignis succẽsus est in furore meo/ꝛ su
per vos ardebit⌋.⌊In furore⌋sp̃us diuini:
gẽtes de lõginquo ꝓcedẽt:que christianum
ppl̃m in neqtia putrescẽtem de terra ꝑtur/
bent. Põt referri ad predicatores veritatis
vẽturos in ꝓximo:ꝛ in terra ecclesie appa/ Can.2.
rẽtes veluti flores:q more turturis vitã ce/
libem deducẽtes in voceȝ p̃dicationis erũ/
pant:succidãt sarmẽta neqtie/ꝛ fructus iu/
stitie ponãt ficus bonas:arguẽdo penitẽtie
refrigeriuȝ ꝛ charitatis in petra ecclesie:et
imbrem tribulationis in Petruȝ irruẽduȝ
in ꝓximo oñdendo:dum pondus tribula/
tionis eoꝝ momẽtaneum sit ꝛ leue. Quiqȝ
auferãt a ꝯtemnẽtibus dñm spolia scriptu/

Exo.xj rarum: & more israelitarum egredientiu3 de
ps.119 egypto: & ignita sup eos eloquia velut car/
bones desolationis effundat/ad cōburēda
genimina babylonis: que terrā ecclesie sub/
tiliter occupabāt: nō solum in extirpandis
vitijs: sed etiam in virtutibus nutriendis.
Qd aūt dicit. [Adducā tibi inimicos tuos
de terra qua3 nescis]: p3 q vita eo2 spūalis
Nota. damnabit a carnalibus penitētia3 ɔtemnē/
do: eosq3 hostes veluti expugnatores vitio/
rum mortalium sentiendo. [Tu scis dñe re/
cordare mei]. Que sequunt in hoc loco ad
ɔtritionem ecclesie & aie penitētis: ac vita3
predicationis illo2 ordinum futuro2 intor
quenda sunt: que sicut simpliciter ponunt:
ita & simplr ppendant. Qd aūt dicit. [Libe
rabo te de manu pessimo2: & redima3 te de
manu fortiū:] sic itelligat. Propheta Chri
stus [datus in murū ereum, fortem]. [Mu/
rum] incarnationis: [ereum] pdicationis:
[forte3] passionis & resurrectionis. Libera/
Matt. 17,28. tus est ab ipsis iudeis moriendo: redēptus/
resurgēdo in mēbris suis.s.christianis a vi
tijs & demonijs. Item ppheta designat p/
dicatores spūales futuros dandos in [mu/
rum] defensionis ecclesie. In fide [ereum] in
predicatione & suasione penitētie: [fortem]
in sustinēda tribulatione. [Isti liberabūtur
de manu pessimo2: & redimentur de manu
fortiu3. In [pessimis] hereticis: in [fortib9]
Esa.32 tyrāni. De primis/vasa fraudolēta pessima
sunt: vasa corda/vl doctrine heretico2. De
ps.146 secūdis. Nō in fortitudine viri volūtatem
habebit. Uir secularis est/quem dñs repro/
bat: dum illius tyrānidem veritatis inten/
Esa.10 tat. Ueh Assur (inquit) virga furoris mei:
l3 enim dñs in furore suo corrigat ecclesiam
per supbos: sup eos tñ veh nō tam momen
taneī q3 eterni doloris effundet. Inde. Nō
ps.124 relinquet virgam peccatoris.s.furiosi super
sortem iusto2 penitētiam.s.humilē siue vi/
tam. Nam si semp ipij: suas in corde rectos
crudelitates acuerūt: iusti forsitan p impa/
tientie tedium ad malitias boni ppositum
intorquerēt. Sed supponit manū sua3 dñs
adiuuādo: vitiosu3 aduersariu3 ɔtemnēdo:
tandēq3 ad ardores ppetuos ipellendo. Iñ.
[Liberabo de manu pessimoru3:] malus in
culpa/peior in pnia: [pessimus] in pena. [Et
redima3 te de manu fortiu3]. Christus pri/ Matt. 27.
mus [redemit] ecclesia3/sanguinē effundē/
do: ademit de inferis auferēdo: [redemit]
ad celestia reducēdo. Sic quoq3 fiet a futu/
ris doctoribus q emēt predicādo: adiment
a carnalib9 desiderijs abscidēdo: [redimēt]
ppetua pmittēdo. Primu3 vt terrena abij/
ciant. 2m vt vitia ɔterāt. 3m vt eterna cōqui
rant. Sic ergo [redimet de manu fortium]
mūdi/carnis/& demonis. Capl'm 16m.

[Actum est verbu3 dñi ad Hie
remiam. Nō accipies vxore3: &
non erūt tibi filij & filie in loco
isto]. [Locus] ē ppl's xpianus
in mūdo diffusus. ppheta igit
in ecclesiastico pplo [nec vxorem nec filios
hre pmittit:] q2 futu2 est vt spūales pdica/
tores ecclesie.s.duo ordines affuturi: pro eo
q filios carnis venirēt subuersuri q̄si filios
babylonis: pochiales ecclesias ppriasq3 se/
des nō habeāt: sed tm̄ circa iordanis flueta
psistāt cum filijs pphetaru: maxime cu3 imi 4.reg. 2.3.
nente pssura ecclesie/ruinaq3 seculi/nō erit
tutu3 [filios & filias] pcreare a diluuio gen/ Geñ.7
tiu3 absorbēdas: vñ & [mortibus egrotātiu3
mori eos nec plāgi vel sepeliri: sed in sterq/
liniū sup faciem terre pijci pdicunt]. [Ma
tres] sunt pōtificales sedes. [filij] religiosi &
clerici: & [filie] plebes: [pres] prelati. Ex his
ppagabunt pdicatores veritatis doctrina
sed nō vita: q2 necessario subtrahent a secu
lo: vt cu3 Moyse tādem egyptum seculi oi Exo.7. 8.& alijs ca.
plaga subuertāt. [Mortibus (inqt) egrotā/
tium morient]. Primo egrotabunt. 2o tabe
scent. 3o pibunt. [Egrotabunt] in fide & p/
uersis opibus: [tabescent] in morte peccati
crebrisq3 flagellis: [peribūt] in morte corpo
ris & aie & eternis penis. Nota [nō plāgent]
quoad penam faciēdam: [nō sepelient] quo
ad grām gētis hūdam: [pijcient in sterqli
nio] quoad vitā putrida3 ɔfouēdam. Prio
q2 nō ɔsolabunt de morte peti. 2o q2 nō ex/
cutient.i.sepelient de egrotatiōe flagelli. 3o
nō rediment de fetore inferni. Letant layci Prouer.2.
cu3 malefaciūt & exultāt in rebus pessimis.
Uagant clerici: q2 caput circuit9 eo2 labor ps.139.
labio2 ipso2 opiet eos. Putrescūt religio/
si/ita

Hiere. 13. ftita vt nulli vsui iam sint apti'. Certe non est in prelatis q laycos a culpa reuocet: cle/ ricoꝝ insaniam aggrauat: religiosoꝝ nequi tiam zelo diuino ꝯtundat. Et primi [nõ plã gunt] cõpatiendo. scõi [nõ sepeliunt] mise/

Johe. 1 rando. tertij [putrescũt] in stercore tabescẽ/ do. h qdem sic. Sed qꝛ in bonã ptem predi cta pñt assumi, repetamus eadem. [Nõ as/ sumes vxorez: nec filios facies in loco isto]. [Uxor] est vita carnalis: [filij] carnis deside ria iam pfecta: nõ fiunt ꝯcipiendo: pficiunt opando: adolescũt assuefaciẽdo: senescũt i/ ueterãdo: pereũt desperãdo. A talibus dei pphete abstinẽtes: [mortib⁹ egrotationum morient]. [Egrotatio] diutur na infirmitas Et primuz qdem p peccata se affligẽt in pe nitẽtia. i. qꝛ semp erunt penitẽtes: in carne [egroti]: in spũ robusti. Ideoqꝫ [mortibus] pnie [morient]. i. cruciatibus multiplicib⁹ se affligent: ppter qd [nõ plangent] a carna libus: vt quasi de eoꝝ pnia doleãt: sed [nec sepelient] vt se a seculo subtrahant: sed ma/ gis vt seculuz predicãdo ꝯuertãt: ac p hoc [in sterqliniu] abiecte vite ꝯsistunt [sup fa/ ciem terre] ecclesie: vt vlcera sua ꝛ putredi/

Job. 2. nes alioꝝ peccãtium, imo penitẽtium testa virtutis radant. ¶ Typice: quia fides au/ ferẽda est de terra: ꝛ veritas euãgelica pster nẽda [egrotabũt] ipsi pphete p tediuz: [mo rient] p predicationis iterdictum: [morti/ bus] tribulationuz eis iminẽtiuz: vel certe

Lu. 21 odio habiti pre timore ꝛ expectatiõe q̃ sup/ ueniet oi orbi. Derident potius q̃z [plãgen tur] a laycis. [Egrotabunt] in clericis ꝛ re/

pme ad cor. 4. ligiosis q̃si sterqlinio [efferent]. Iñ. facti su/ mus oiuz pipsima vsqꝫ adhuc: qꝛ [gladio et fame]. [gladio] tribulationis: [fame] stipen

Ad phi li. 6. dij necessarij: [morte] carnis. Ipsi eniz hñt [gladium] spũs ꝯtra vitia carnis: [famem] gladij verbi dei p̃dicãdi, predicãtibus ipsis [fame] ceteris inferrẽt, qꝛ p̃dicare cessabũt.

Gene. 41. 42. Inde. Domus Joseph abũdat frumẽto. i. diuino eloquio: egyptus tota fame audiẽdi verbi dei cõtabescit. Qd aũt dicit. [Et erit cadauer eoꝝ in escaz volatilib⁹ celi ꝛ bestijs terre]. tripliciter põt itelligi: quoad tẽpus, reseruatis alijs itellectibus. [Cadauer] eoꝝ est vita penitẽtialis quã [bestie] peccatores ꝛ [aues] iusti in [escã] accipient ꝛ exẽplum. Itẽ [cadauer eoꝝ] sũt penitẽtes mũdo mor tui inimici deo: quos [bestie] vitioꝝ carna/ liũ: ꝛ [aues] tẽtationũ spũaliuz ipugnare cõ

Apoc. 11. c. tendũt. Itẽ ad lr̃az. [Cadauer eoꝝ]. i. corpa iacebũt in plateis magne ciuitatis seculi: p/ iecta a tyrãnis ꝛ pseudo pphetis in tribula tione futura sm Apoc. [Nõ ingredieris do mũ ꝯuiuij: nec vadas ad plãgendũ]. Notat ordo. Primo phibet [vxorem ducere]. 2° [cõuiuare]. 3° [plangere]: qꝛ nec laycis nec cuz clericis nec cũ religiosis alijs cõmunio/ nem habebũt tanq̃z qui ꝯtra oẽs insurgẽt. Isti sunt Ismael exaudiẽtes deũ: filij Agar egyptie laboriose vite in oibus tenebrose:

Gene. 16. 21. quoꝝ manus operum cõtra oẽs impios: ꝛ manus oium impenitẽtium cõtra eos. Isti nõ erunt cum Isaac q dr̃ risus cuz letãtib⁹ deum ꝛ ꝯtẽplantibus in qete expulsi in de/ sertuz seculi ꝛ vite despecte: sed facti iuue/

Gene. 21. nes ꝛ viri sagitarij. Juuenes quoad vite no uitatem: viri quoad fidei fortitudinẽ ꝛ ope ris pfectionem: sagitarij quoad verbi perfe ctionem ꝛ vitij occisionem. Angelus est spi rit⁹ dei: puteus scriptura diuia. Utris aqua deficiẽs, tẽporalis abũdantia carnalisqꝫ do/ ctrina in eis defectuz habẽtes. Habraam. s. sũmi pontifices ꝛ epi. Sarra Romana ec/

Mat. x Gene. 17. 49. clesia. Isti duodeciz principes germinabũt: qꝛ in similitudinem apostoloꝝ duodeciz in seculo dispergẽdi sequaces veritatis deo ge

21. c. nerabũt in fide. Qd aũt dicit. Eijce ancillã hãc ꝛ filiuz eius: ad laborem vite eoꝝ ꝛ p̃di cationẽ itorquẽduz est: qꝛ p̃dicatio fuitutis est ꝯtẽplatio libertatis. phibẽtur g̃ carnalr agere cum laycis [cõuiuare] splendide cum clericis: [plangere] ꝛ forte inutiliter cuz re/ ligiosis: qꝛ nõ mittentur vt cuz eis maneãt: vel eoꝝ sequantur errores: sed potius sigd vitiosum est in eisdem euellant ꝛ destruant

ps. 88. predicando ꝛ arguendo. Uisitabo (inquit) in virga iniquitates eorum. Isti sunt virga veritatis. Uirga ad correctionem: verita/ tis ad consolationem: quam emittet post iustificationem: ex syon ecclesiam per con/ templationem: ad compescendum dilu// uium carnalium vitiorum. In [vxore] er/ go luxuria: in [conuiuio] gula: in [plan/

Mat.6 ctum]tristitia. Nam isti nõ erunt hypocri/
Ad phi te tristes: nõ gulosi quoꝝ deus venter est ⁊
lip.3. gloria in ↄfusione eoꝝ: non luxuriosi hñtes
Lu,12 ꝑcinctos lũbos ⁊ lucernas ardẽtes. Casti/
tatẽ enim hñtes/laycoꝝ luxuriaꝫ reprimẽt:
sobrietateꝫ tenẽtes: ebrietatem clericoꝝ re/
darguẽt/letitiam amãtes: religiosoꝝ tristi/
tiam subuertẽt. Primo vt sint imaculati in
Ps,118 via: scd̃o vt attẽti in lege dñica: tertio vt le/
ti ↄueniãt in p̃ssura. Certe primi layci indi
gni sunt ꝓpter turpitudineꝫ. scd̃i miseri ꝓ/
pter ebrietatem. tertij miserabiles ꝓpter te/
piditateꝫ. Inde seq̃tur. [Misericordia ⁊ mi
seratione indigni sunt]. Item [⁊ morienť
grandes ⁊ parui in terra ista]. Primi sunt
mortui in carne. scd̃i in mẽte. tertij i vtroq̃
In carne seculares: in mente sacerdotes: in
Mat.8 aĩa ⁊ corpore regulares. De p̃mis/sine mor/
1.Ma/ tuos sepelire mortuos suos. De scd̃is: sacer/
cha.5. dotes eius in gladio ceciderũt. De tertijs:
Job.5. puuluꝫ occidit iuidia. Uel certe. [Grãdes]
sunt layci libidinosi/religiosi terreni omnes
[mortui]sunt ⁊ religiosi [nõ plãgenť nec se/
pelienť] clerici: [nec incidenť nec decalua/
bunť]layci: nec [panem] frãgere: nec [aqua
potus prestabitur]. Uide q̃ duo querunť a
layco ↄiugato [panis ⁊ aqua:]a clerico sciſ/
sio ⁊ d̃caluatio: a religioso [plãctus ⁊ tumu
lus]. [Panis]fidei: [aq̃] stipendij: [scissio]
cordis: [d̃caluatio]oĩs incõmodi: [planct⁹]
desiderij ⁊ [sepultura]q̃etis. Sed oẽs cõtra
1.pet.2 pro [pane]fidei petra scandali: pro aqua sti/
Ad ro pẽdij/vinũ amaritudinis: pro scissione cor/
ma.9. dis/ipletio vẽtris: pro [decaluatione] praui
operis/capillatio cupiditatis: pro [planctu]
criminis/gaudiuꝫ inepti sermonis: pro [tu/
mulo]mortificationis ⁊ q̃etis/disp̃sio inq̃e/
tudinis ⁊ vite ↄfusibilis. [Pater ⁊ mř] epi
Ezech. ⁊ ecclesie. Pater (inq̃t) tuus amoreus ⁊ mř
16.c. tua cethea. De prauis parẽtibus ꝑuersi filij
quasi genimina viperaꝝ: ⁊ ꝓpterea oĩs dul/
Luc.3 cedo ⁊ [letitia tolleť ab eis:]q̃d̃ in sequẽtib⁹
pꝫ: q̃ vocem dñi respuerũt. [Etiam inquit
vos de terra hac ad terram quaꝫ ignoratis
vos ⁊ patres vestri: ⁊ seruietis dijs alienis
die ac nocte: q nõ dabunt vobis regem:]Iꝫ
exorbitantes a fide pro prauis opibus sub/
mittendi sunt sub tyrãnis: ⁊ affligendi tam

in corporibus q̃ꝫ in rebus. Tñ in bonã par/
tem predicta mala sumamus. Nam vocati
a predicatoribus futuris ad grãm [eijcienť
de terra]praue ↄuersationis: [ad terram]ho
nestatis quam viuẽtes carnaliter reprobãt
dum nõ ꝓbant. Gustate (inq̃t) ⁊ videte q̃m Ps.33.
suauis est dñs: [seruiẽtq̃ꝫ] ibi [nocte]. s. dño
in timore. [Dijs alienis]. i. p̃latis alienis a
carnalibus: [die ac nocte] indifferẽter obe/
dientes: vt nec aduersa timeant/nec ꝓspera
querãt: [q ⁊ nõ dent eis regem:]sed ⁊ soli/
citudines laboris iniungãt. Nota q̃nq̃ esse
seruitutes ⁊ totidem libertates. Prima ser
uitus designata in Agar. 2ª in Ismael. 3ª in Gene.
Esau. 4ª in Lya. 5ª in Joseph. Pria liber/ 16.21.
tas in Sarra. 2ª in Isaac. 3ª in Jacob. 4ª in 27.29.
Rachele. 5ª in Beniamin. Sꝫ sicut due ser 39.30.
uitutes ⁊ dimidia fugiende sunt/tolerãde 35.49.
seruitutes relique: sic due libertates ⁊ dimi
dia seruande sunt: relique p oĩa emulande.
Prima ergo s̃uitus est gula: q̃ p̃ma liber/
tas est sola. Uñ ⁊ Agar d̃r egyptia ad ollam al's.so/
carnis afferens. al's assectãs: ⁊ Sarra stetit bria.
intacta in palatio Pharaonis. Scd̃a serui/ Gen.16
tus est luxuria: quia 2ª libertas est ↄtinẽtia. Exo.16
vñ ⁊ Ismael docebat Isaac colere idola: ꝓ/ Gen.21
pterea nõ erit heres filius ancille cum filio
libere. Tertia seruitus est doctrina: q̃ 3ª li/
bertas est in penitẽtia. Uñ Esau in arcu ⁊ Gene.
pharetra abijt/ꝑsequens Jacob: auferẽs si/ 27.33.
bi primogenita. hec diuisa est in duo. Quar al's.au
ta seruitus est actionis: q̃ 4ª libertas est cõ/ ferẽtem
templationis. vñ ⁊ Lya lippis erat oculis:
Rachel venusti aspectus. Quinta seruitus Gene.
est sp̃ualis doctrine: q̃ 5ª libertas est specu/ 29.
lationis diuine. vñ manus Joseph in cophi Ps.80.
no seruierũt: Beniamin v̄o rapiť in mẽtis Ps.67.
excessum. Uidesne lector q̃ prime due sunt
male: due seruitutes bone. Illa aũt que di/
uisa ẽ nec bona nec mala/⁊ posterior ex ꝑte
bona. Dicit h̄ assignata est in iordane: cui⁹ Ps.113.
aque alie reuertunť/alie dilabunť. Ille sup/ Jos.4.
biũt: iste ad humilia se flectũt: vñ ⁊ Esau Gene.
erat hispidus/Jacob lenis. Aque ergo cre/ 25.27.
scentes in Sarram supba p̃dicatio que affli
git. aque fluentes in mare mortuuꝫ/humi/
litas penitẽtie cũ carnalis affectus interijt.
Sic quõdam Moysi lex inter q̃nq̃ꝫ etates
segregans

segregans peccatores a iustis sine fide et va/
cua in opere que remāsit sub aquis gule et
luxurie /infecūda vsq3 ad legem: vbi syna/
goga arida apparuit egressa de mari rubro:
et extūc fecūda cepit eē ad aptitudinē.s.ger
minandi pseuerās vsq3 ad xp̄m qui extitit
finis. Et prima qdem etas ab Adam vsq3
Gen.2. ad Noe/vbi iterdictū est vitium gule in p̄
5.6.7. mo parēte. 2a Noe vsq3 ad Habraam/vbi
Gen.9 iterditum est ne comederēt carnem cū san/
guine: vt studerēt fidei ꝯiugali et nō forni/
catiōi. 3a ab Habraā que diuisa est in Moy
Ge.17 se et extēsa vsq3 ad dauid: in qua facta est cir
cūcisio manifesta/vbi repressa est pellis lene
et doctrine carnalis: vt honeste viuerēt cir/
cūcisi/et in lege dei ambularēt. 4a Dauid
3.reg.4 vsq3 ad trāsmigrationem babylonis: in qua
p̄me pa rali.23. leuite ordinati sunt: et cultus dei ampliatus
et aliis est: alij q preessent pplo: alij q tabernaculo
sequen. deseruirēt et tēplo. 5a etas a trāsmigratione
4.reg. babylonis vsq3 ad Christum: in q̄ alij in ba
24.25. 2.pali. bylone reiecti sunt: alij data libertate a Cy
vlt°.et ro et Dario ad montana hierusalē sub Zoro
p̄me es/dre.1.2 babele/Ageo/et Zacharia pphetātibus ascē
aggei.1. derūt. Et hoc pro seruitute qua seruient pe
zach.4 nitētes [dijs terre] platis et spūalibus duci/
ps.46. bus: qm̄ dij fortes terre vehemēter eleuati
sunt. Dij fortes quoad flagelluz inferēduz:
terre quoad patiēdum: vehemēter quoad
celuz: eleuati sunt quoad merituz. Nota ꝙ
tales educēdi sunt nō de [terra egypti] s3 de
terra aqlonis].i.nō de synagoga iudaici po
puli: sed de ecclesia populi christiani in fer/
uore fidei frigescētis: vt sit in eis nō carna/
lis desiderij impetus sed vite spūs q est in
Eze.1. rotis.s.in pfectis: de qbus et seqtur. [Ecce
ego mittaz piscatores] iustos: [et piscabunt
eos: et post hec mittaz multos venatores: et
vanabunt illos de oi monte et de oi colle: et
de cauernis petrarum: q2 oculi mei sup oēs
vias eoꝝ]. Reducere volēs dn̄s gregē suuz
dilaceratuz pariter in carnalibus ad gr̄am:
ad Ro. et terram vite spūalis vt non carni seruiant
6.7. hoīes sed spiritui sint subiecti. [Piscatores
Mat.4 et venatores] inducit q more Petri retia ia/
p̄me ad cor.15. cientes et Pauli in arcu et iaculis pcurren/
Ad Ti tes ꝯtra ephesi bestias vētre pigros in sage
tum.1. na predicationis icludat: et ad ꝯuiuiuz me/
dulatoꝝ pinguium itroducāt. Nota ꝙ [pi/
scatores] s̄m legem pisces iueniūt in diuer/
sis [aqs]. In viuis vt in mortuis: et amaris
in cōca que nō h̄nt pēnulas et squāmas: in
mari/in flumine/in stagnis/polluta sunt: ha
bentia aūt squāmas et pēnulas comedetis.
Item venatores in hoc loco iubent vena/
tiones afferre/de monte/de colle/et de cauer
nis petraꝝ. Locus iste nō est de [piscatorib°
et venatoribus] mediocriter ꝑscrutādus: q2
in ipso totus ppl's christianus cōcluditur. Gen.1
Quinto die legimus ꝑduxisse dn̄s ex aqs
cete grandia et reptile/viuēs et motabile in
spēs suas: et replesse aquas maris: et volati/
lem sup terram multiplicasse: et volucres ce
li et pisces maris qui pambulāt semitas eo/
rundez. Quinta etate synagoge alios q̄si pi 4.reg.
sces in fluminibus babylonis posuit: alios 24.25.
quasi aues in iudee montana ꝑuexit. Quin 2.pali. vltimo.
to tp̄e ecclesie clericoꝝ ordo in aquis secu/ 1.esdre
larium ordinati sunt: q velut pisces doctri/ 1.2.
naz pceperūt: alij vt religiosi velut aues ce
li a secularibus segregati in vita celibe pma
nerēt. Sexto aūt die hoies tm̄ et bestie facte Gen.1.
sunt. Quid ergo restat nisi vt [piscatores]
hoīum trāsmittant: quoꝝ alij pisces capiāt
in retib°: alij in hamis: alij in lacunis. Itez
[venatores] venātes: alij in laqueis: alij in
iaculis: alij in īpedimētis alijs.s. tegulis ve
stis retialis retiaculis et rapinis. Alij forte
q2 viri famosi et abūdantes in seculo in car/
nis excellētia gloriantes pulsauerint vena/
tionis industriam/q̄3 famelici [piscatores] et
inopes laxare retia in capturaz. Sed in ec/ Luc.5
clesia dei abscidenda est carnalis nobilitas p̄me ad
et humilitas emulāda: q2 stulta mūdi hui° cor.1.
elegit dn̄s vt fortia queq3 ꝯfundat: q2 futu/
rum est vt ecclesie ipsi circa principia tertij
status mūdi: quem et in ianuis iaz tenemus Josue.
duo filij oriant: qui velut alter Manasses 16.17.
hinc inde iordanē possideāt. Et effraim in
montibus hereditatem accipiant in corru/
ptam/ad educēdam archā federis dn̄i.s.ec/
clesiaz militātem in bestias saltus: bestiales
sc3 hoies sautiandos/in ifidelitate relictos/
piscationis et venationis officiuz nō ꝯtem/
nant. Nam sicut Ap̄li de synagoga depulsi Act.4
p̄hos hui° mūdi et tyrānos ad fidez ecclesie

pertraxerunt. Ita & nūc opꝫ per alios euā/gelicos viros educi clericos simul & laycos obstinatos ad spūalem obseruātiam de verbi ecclesia in gētilitate pfida tabescentibus in peccatis. Uerꝫ qꝛ ſm Ezechielē insinuat esse multos pisces in aqs torrētis ꝓfundi. Nec mirꝫ si [piscatores] multi & [venatores] mittent: qꝛ ſm ꝙ erit imēsitas pisciuꝫ: ita & necesse est vt sit multiplicitas piscatoꝝ. Igit adducamus in mediuꝫ tria gnīa pisca/toꝝ: ſm ꝙ tria sunt & gnīa aquaruꝫ. Primo maris. 2° fluminis. 3° paludis. Item & tres venatoꝝ spēs: ſm ꝙ tres sunt stationes. p° montis. 2° collis. 3° foraminis stationes: ita tñ vt pisciū [venatores] sapiāt/ & [piscato/res] venationis officium nō ignorent. Oēs (inqt) erūt docibiles dei. Nam [piscatores] tanqꝫ in aqs maris opantes. als maris operientis venatoꝝ/ q̄si eoꝝ & ad iustitiam multos vocātium: q nō solum velut firmamēti splēdor in fide resplendeāt: sed ēt velut stelle ꝑpetue in ope clarescant. Nota: palus/ flumen/ & mare. In palude scriptura legis: in flumine ꝓphetici sermonis: in mari testa/mēti noui. Palus & stagnuꝫ idem sunt: flu/men & fons idem sunt. Cōgregatio aquaꝝ & mare idem sunt. Uerum de aqs istis alie sūt sulphuree: alie bituminis: alie salse: alie calide: alie dulces: alie viue: alie mortue: alie amare. Prime sunt voluptuose. 2e cupide. 3e tumide. 4e pspere. 5e affectuose. 6e fecunde. 7e sicce. 8e aride. Sed qꝛ aque maris sūt salse/ amare/ tumide/ steriles/ & sicce sub noie maris accipiunt in gnīe. Item qꝛ aque pa/ludis sunt graues/ calide/ putride/ inutiles: sub noie ēt paludis & stagni accipiant. Nec obstat stagnum genasereth: qꝛ & p se graue est & mobile p aurā. Itē aqua fontis vel fluminis est fluida/ viuida/ dulcora/ fecunda: & aliqñ turbida: & si putei sit ꝓfunda. De aqs ergo & piscibus reptilib⁹ & cetibus differentis ad ceptum ordinē redeamus. In [palu/dibus] nāqꝫ nota simplex doctrina legis ad laycos. In fluminibus/ scriptura noui testamenti ad clericos. In mari vo spūalis itelligentia quoad religiosos. In pma piscatur Moyses: in 2a Christus: in 3a angelus. In Moyse notantur doctores primi status a Jacob vsqꝫ ad christuꝫ. In Christo docto/res secūdi status a se vsqꝫ ad dies istos. In angelo doctores tertij stat⁹ a nobis vsqꝫ ad finem seculi successuri. Et pmi piscati sunt in lrā testamēti veteris ad lrāꝫ que occidit. scdi in lrā testamēti noui: in lrā & spū q viuificat. tertij in spūali itelligētia saliente in vitam eternā. Prima piscatio fuit q̄si in mari rubro. 2a in iordanis fluuio. 3a in fonte & puteo aquaꝝ viuētiuꝫ/ que fluūt ipetu de libano. In p° demersus est Pharao/ & ppl̄s israel est educt⁹. In 2° imersus est Christus & ppl̄s christianus est ereptus. In 3° vir in/dutus lineis est demersus/ p quem est ppl̄s q creabit de iudeis & gētibus in pximo cō/uertēdus. De p° in littorib⁹ ei⁹ & palustrib⁹ nō sanabunt: qꝛ in sanos dabunt. Torrens est vēt⁹ testamētuꝫ qđ torrebat iudicio oculum pro oculo peccatorē: cuius lrā hꝫ: facta scꝫ queqꝫ sterilia. Palustria dicta ꝓphica: qꝛ lꝫ ventura al. vetera/ rigida pdoceāt: ipa tñ in sui lrā debilia pseuerant. Inde. Aque iste que egrediunt ad tumulos sabuli orietalis: & descendūt ad plana deserti itrabūnt mare & exibūt/ & sanabunt aque: & oīs aīa viuēs: & serpēs quoqꝫ venit/ torrēs viuet: aque documēta ꝓphica: tumulos sabuli orietalis: cor/da supba ppl̄i iudeoꝝ irrigātia. Mare/ po/puluꝫ christianū intrabūt p fidem: exibūt p passionem: & sanabunt/ p miraculoꝝ exhibitionem. Aīa/ fidelis viuēs in xpō: serpens/ studio quo/ torrēs: p̄dicatio/ venit: vita/ vi/uens: & erūt pisces fideles. s. multi satis. Et stabūt sup illos piscatores ab engadi vsqꝫ ad engalim/ siccatio sagenaꝝ erit: & erūt pluri/me spēs pisciuꝫ eius: sicut piscis maris multitudinis nimie. Piscatores sunt doctores: engadi/ doctoꝝ vel martyꝝ passionem: ibi sagenaꝝ predicationis siccatio: ꝓhibitio fa/cta est perfidia arianoꝝ iminēte: qua capte fuerūt multe piscium spēs in virginibus & heremitꝭ. Quoꝝ alij vt Helyas: alij vt Helyseus: alij vt filij ꝓphetarum: quasi sol/ lu/na/ & stelle in firmamēto aquas ab aquis di/sterminātes/ capti sunt in sagena. Sicut pi/sces maris magni multitudinis nimie: hi sunt cete grandia: nobiles. s. mundi huius. De 2°. Ecce ego ad te draco magne qui cu/bas in

Marginalia (left): Eze. 47 — Tria genera piscatoꝝ. Tres spēs venatoꝝ. — Joā. 6. — Dañ. 12 — Aque multe. — Luc. 5.

Marginalia (right): scđe ad cor. 3. — Joā. 4 — Exo. 14 — Josue. 3. 4. — Can. 4 — Exo. 14 — Mat. 3 — Mar. 1 — Luc. 3. — Joā. 1. — Eze. 9. — Dañ. x. — Ezech. 47. — Exo. 21 — Ezech. 47. — 4. reg. 2. 6. — Geñ. 1. — Eze. 47 — Geñ. 1. — Eze. 29

bas in medio fluminis ꝛ dicis. Meus est fluuius: ꝛ ego feci meipsum. Draco diabo/lus: cuius membra in capitibus designati ꝛ
ps.73. corpore. De hoc. Tu ↄfregisti capita draco/num: dedisti euꝫ escam populis ethyopuꝫ: cófringitur in passione ꝛ baptisinate: datur in escam gẽtibus. In subuersione cubat in
Job 40. cordibus seducẽdo. Inde. Sub vmbra dormit in secreto: calami in locis humectibus. Iste quiescit iter religiosos ingeros: erudit clericos ipitos: poluit laycos luxuriosos: flumina seculares doctores. Mediũ est ten/tatio illius quam inuoluũtur clerici cupi/ditate. In medio (inquit) cubat: qꝛ sic cleri/cos possidet: vt ꝛ supiora [fluminis] cópri/mat ꝛ iferiora cópellat. Supiora [fluminis] possidẽt religiosi: inferiora layci. Illi p sup/biam: isti p luxuriaꝫ. Et pma flumina sunt abana ꝛ farfar fluẽtia de damasco. Media
4.reg.5 sunt flumina ethoꝝ venientiuꝫ de egypto. Ultima sunt flumina babylonis fluẽtia de paradiso. De primis. Nunqd non abana ꝛ
4.reg.5 Esa.8. farfar flumia damasci meliores sunt omni/bus aquis israel? Aque hierusalem veniunt de sylo / que silentio ꝓfluunt humilitatis. Damascus est diabolus de quo supbia ꝛ va
ps.73. naglozia influũt. De secundis. Tu dirupisti fontes ꝛ torrẽtes: tu siccasti fluuios ethan. Auaritia eniꝫ aliquãdo more fontis: aliqñ more torrentis: aliquãdo more fluminis ef/fluit: imo primo influit ascẽdendo. secundo ꝓfluit extendẽdo. tertio defluit auersando. Fons ergo influit ascendendo per vanam gloriaꝫ. Fluuius ꝓfluit extẽdendo p luxu/
Geñ.2 riam. Torrẽs ascendebat de terra. i. de cor/de terreno. De fluminibus. Transi flumen
Esa.47 tuuꝫ filia maris: qꝛ nõ est cingulum vltra
idẽ.23. tibi. Mare torrens excipiens filiam lasciue cogitationis: ħ transit flumen carnalis de/lectationis: soluitur cingulum castitatis ex
4.reg.3 opatione libidinis. De torrẽte facite in al/ueo torrẽtis ei⁹ fossas. Alueus est mẽs auari que mõ ipleť ꝓsperis / mõ euacuať aduersis. Fossas ergo ꝛ fossas facit deprimẽdo alios: alios diripiẽdo. Sed deus disrũpit fontes
ps.73. diuitiaꝝ: dirũpit torrentes pressuraꝝ: siccat fluuios desideriorum carnalium: ethan / for/tium ꝛ potẽtium hebreoꝝ. Unde veh qui Esa.5. potẽtes estis ad bibendum: vt. s. vino luxu/rie estuetis. Ecce habemus de primis se/cũdis fluminibus. s. damasci ꝛ egypti. Se/quitur de fluminibus paradisi scꝫ luxurie. Fluuius enim diaboli. s. supbia: declinauit in fluuiuꝫ auaritie: q ꝛ isluxit in fluuiuꝫ lu/ Eze.29 xurie. De p⁹ meus est fluuius: ꝛ ego feci me ipm. ħ est fluui⁹ de quo dr̃. Quid tibi in via Hier.2 assyrioꝝ vt bibas aquã flumis? Assur dia/bolus / c⁹ via supbia: de q̃ nõ debemus hau/rire aquaꝫ inflãtis scientie. De 2° q tibi vis in via egypti: vt bibas aquam turbidam? Egyptus mũdus: cuius est via auaritia de qua salubriter volũtatẽ excutimus / si aquaꝫ terrene appetẽtie nõ haurimus. hec dr̃ esse turbida: qꝛ diuitie magis turbidãt aiuꝫ q̃ꝫ serenant. De 3° fluuio luxurie. i. de auaritia: inde diuidiť in quattuor: gyon / physon / ty Geñ.2 gris / ꝛ euphrates. Hec sunt flumia babylo/ ps.136 nis in luxuriosi vẽtre q̃ttuor flumina decli/nãt libidinis: physon / aptio oris. ħ est cõtra nãm. Inde: pctm̃ suuꝫ sicut sodomam pre/ Esa.3. dicãt: nec abhorruerũt penitẽtiam que desi/gnať in terra que aperit os suuꝫ: ꝛ fluuium Apoc. 12. draconis absorbent. ħ habet auruꝫ mũditie / bdelium doctrine / onychiũ patiẽtie. Gyon hiatus terre. ħ est in natura de qua dicitur. Equi amatores insanientes in feminas. Au/ Hier.5 di ꝓhibitionem. Nolite fieri sicut equus ꝛ mulus / in qbus nõ est intellectus. ħ cingit ps.31. ethyopiam. s. mũdanos inuoluit / quẽadmo/dum ꝛ prius terrã eiulath. s. religiosos. Ty/gris velox extra naturam. ħ ferť impetu ex incõsideratione cõtra Assyros dirigentes. Isti sunt Onan filius Juda: qui vt Tha/ Gene. 38. mar nõ cognosceret / semen fundebat in ter/ram. Oh quãtos pisces libido in sua sage/na cõclusit. Nunc audite neqꝫ masculorum pme ad cor.6. concubitores / neqꝫ fornicatores / neqꝫ mol/les / neqꝫ adulteri regnum dei possidebunt. Sequitur de euphrate: idest ferali vel aug/ Mar.6.c. mentatione in adulteram consanguineam Christi sponsam. Hic fluuius influuit ba/bylonem mentem confusam abundantia. Inde. Super flumina babylonis illic sedi/ ps.136 mus ꝛ fleuimus ꝛc. Parẽtes primi spolia/

Gen.3 ti mūditia paradisi vestiti sunt pellibus cor
ruptionis:ꝛ sic corruptus est fons gn̄atio/
nis in eis/diuisus in quattuor capita abusi/
Gen.4 ua. Cognouit/inqt/Adaz vxorem suā:ꝛ sic
quattuor filios gn̄auit/Cayn/Abel/Filiaz/
ꝛ Seth. Et Cayn designat sodomitas pri/
mos. Nota ꝙ primus est eiectus a facie dei.
2ª filios fornicationis fecit. 3º est occisus et
dr̄ luctus. 4º gigātes edidit accipientes sin
guli vxores sibi/pro qbus corrupta est ter/
Gen.6 ra. Seqtur. [Ponam frenū in maxillis ei⁹
ꝛ agglutinabo pisces fluuiuz tuoꝝ squāmis
tuis:ꝛ extrahaam te cū eis:ꝛ ꝓijciaz in de/
sertum]. Piscator deus xp̄m.s.instrumētuz
piscationis in humana linea ꝛ hamo diui/
na potētia misit iordanis in fluuiuz p lineaz
Mat.1 Matthei:ꝛ traxit cetū maris piscez.s.gran
Mar.6.c. dem q deuorauit Joānem p lineaz Luce:ꝛ
Lu.3. sic posuit hamuz ferri in maxillas draconis
diaboli: ꝛ pisces mēbra eius agglutinauit
squāmis demonuz: ꝛ extraxit de cordibus
hmōi electis:ꝛ piecit insimul in desertū sta
Apoc.19. gnum ignis ꝛ sulphuris. Ite(inqt) maledi
cti in ignem eternū:q paratus est diabolo ꝛ
Matt.25. angelis eius. ¶ Moralr̄ [draco] mēs puer/
sa magna supbia/ruffa malitia: ad quā pre/
Moraliter. dicatio prudēs dirigir̄ ꝯuertendam:hn̄s in
[manu] opis [calamuz] sermonis:in quo est
linea ꝛ [hamus] humilis increpationis:vt
sic [iuolutā escam] refectionis educat illam
Eze.29 [cubātem de medio fluminū] fluxe cogita/
tionis:ꝛ ꝑuerse ac praue nationis: subiecti
quasi p cognitionis ꝛ lōge cōsuetudinis ꝓ/
prietatem ꝛ vsuz:ponatqꝫ [frenū] silentij i/
primēdo cursum vaniloquij: [ꝛ agglutient
ibidem pisces] penitētes alios [squāmis] eius opib⁹
scꝫ penitētie vel bonas cogitationes labo/
ribus fructuosis:ꝛ extrahat eam de mūda/
nis desiderijs cum ceteris coherentibus in
collegio vanitatis: [pisces] in desertuz ꝯtē/
plationis ꝛ regni qd̄ pdidi in peccatis:ꝛ de
piscatione fluminis in hamo. Lꝫ Thobias
Thob.7.c. [piscem de flumine] ptraheret:q [eum iua/
serat] abluit eum [angelus] xp̄s ꝛ spūs eius
est q suadet p p̄dicationis officiuz ablui pe
nitētez in [flumine] lachrymaꝝ doctrineqꝫ
fidelis [piscis] obtineret ei:hereticus inua/
dendo/vel alius aduersarius secularis:pu/
tans illum a ꝓposito sanctitatis euertere ꝛ
in seculare vel carnale desiderium siue stu/
dium reuocare:nesciēs ꝙ vn̄ alium de fide
intercipere satagit:inde [decipir̄] ꝛ [capir̄ p
brachas] praui opis ꝛ heretici dogmatis ad
fidem. [Adducir̄ in siccuz] pnie: [extrahar̄]
p ꝯfessionem faciēdam:ꝛ vrir̄ eius carnib⁹
[excoctis] in igne spūs in viatico mūdi hu
ius: [reseruato felle] amare afflictionis/qua
cetus auarus illuminar̄:ꝛ iecore diuine dul
cedinis qua [demō] carnalis luxurie de pec
catrice sancti aiatione.al's amonitione vel
ministratione/fugar̄:ꝛ in ardorem oōnis ꝛ
laudis [religar̄ in ꝯserto supioris egypti] .s.
inferno. Nam p̄ma egyptus est mūdus. 2ª Thob.8 c.
animus. 3ª infernus. In p̄ma sunt tenebre
palpabiles. Inde:palpauimus tenebras q̄si Exo.x.
in meridie. He sunt tenebre triduane inter
egyptios in sermone in cognitione/in ope:
he crucifixo xp̄o facte sunt sup terrā. In 2ª Matt.27.
sunt tenebre iuisibiles. De p̄mis dr̄:ꝓijcite
scꝫ auersuz a fide i tenebras exteriores angu Ibidez 22.
stie mūdane iuisibiles sunt iteriores. Inde.
In tenebris straui lectū meum.s.ꝯsciam in Job.17
peccatis.inde. Deus meus illumina tene/
bras meas.s.culpas ex luce gr̄e. Inde. Po/ Esa.9.
pulus q sedebat humiliatus in tenebris pe
nitētie vidit lucem.s.exptus est gr̄az indul
gentie:magnam adiunctā btitudinem. In
3ª sunt tenebre penales que ꝛ supiores. Iñ.
Tenebre erāt sup faciem abyssi.s.inferni ia/ Gen.1.
centis deorsuz. Inde. [Ecce tenebre opient Esa.60
terram ꝛ caligo pplos]. [Terra] hoies repro
bos:ꝛ [poplos] demones:spūs.s.pcellosos.
[Tenebre] dicunr̄/qꝛ tenēt vmbram carnis.
[caligo] q̄si calor ignis.s.spūs. Seqtur d̄ [pi
scatione paludis in lacunis] pro eo ꝙ mit/
tanr̄ in laycis duob⁹ modis fiunt. Nam pri
me sunt apparētes in flumine ꝯtra cursum
eius. Scd̄e mergunr̄ sub aqs ꝓfundis: oēs
de virgulis fiūt. Alij dicūt eas naxas ꝛ teri/
nas. Iste hn̄t os strictū/medium amplum:
vltimuz clausum:sic p̄dicatio dꝫ eē breuis
ne tedeat:āpla ne tumeat:clausa ne effluat. Nū.21
De p̄mo cepit tedere pplm itineris ꝛ labo/ p̄me ad
ris. De 2º sciam inflat:charitas edificat. De cor.8.
3º Qui diuitias ꝯgregat misit eas in saculū Agge.1
ꝑtusuz. Uerū penitētia destricta fructuosa
ꝛ secreta

z secreta:stricta per vite artitudinem : fru/
Mat.7 ctuosa p charitatis amplitudinez:secura/p
eternam retributioné. De pmo/arta est via
ps.118 que ducit ad vitam. De 2°/viam mádatoz
cucurri cum dilatasti cor meũ. De 3°/z sm
ps.17. inocétiam meaz retribuet mihi:qz custodi/
scde ad
Timo.4 ui vias dñi. De his [bonũ certamen certaui
cursuz 9sumaui/fidem seruaui].[Certat]in
amaritudine:[seruat] in munere . Inde:de
reliquo reposita é mihi corona iustitie. No
tá qp aliqñ doctrina pdicationis cursuz re/
primit fluminis a peccatis patétibus phi/
bédo:aliqñ ab aquis ingerit ab occultis pi/
sces reuocádo. In his paludib9 z stagnis si/
cut piscat Moyses docés:ita z alij[piscato/
Leuit. res]. Oía(ingt) que mouent in aquis nec
11. hñt pénulas z squámas execrabilia z pollu
ta erunt vobis. Inter laycos pisces mundi
sũt carétes aliqs squãmis z pénulis:z ideo
reprobrãdi quéadmodum iter laycos/cleri
cos/z religiosos:tales sunt execrabiles de/
uitãdo:polluti fugiédo. Primi sunt abho/
minabiles enormitate peccati / vt Achab.
scdi carnis inhonestate polluti/vt Jezabel:
3.reg. vtrũqz fugit Helyas . Inde. Joseph reliqt
16. pallium in manus egyptie:z seorsuz ab egy
Gene. ptijs comedit. Layci ergo hñt aqua nego/
39.43. cia z diuitias seculi. Clerici mysteria z scri/
pturas vtriusqz testaméti:religiosi necessa/
rias regulas bñdicti. Primi non hñt squã/
mas boni opis/nec pénulas honestatis. se/
cundi carét squãmis sobrietatis z pénulis
lectionis. tertij reiecerũt pénulas 9templa/
tionis z squãmas actionis. Ecce oés isti pi
sces carét squámis z pénulis. [Draco]dia/
bolus caret pénulis sed nó squãmis. Inde.
squãme eius quasi scuta fusilia sese pmen/
Job.41 tibus . Et qdem diabolus capite versat in
aquis/vétrem repit in terris:cauda leuatur
in celis.[Acuit]diabolus malitiaz suam in
laycis:serpit in clericis:furit in religiosis.
in cũctis hz squámas tétationis . Ordo p/
posterus/imo puersus. Diabolus piscis est
z piscator . Audi piscem. Preparauit deus
Job piscem grandem:qué Christus subleuat in
40. hamo potétie reflexe in hoie. Audi piscato
Joã.2. rem in aquis/in celis:in aqs vorat Jonaz:
in celis hamo caude trahit stellas in terra:

In terra aũt non piscatorem sed venator. Apoc.
Inde[erat Nemroth potés venator z robu/ 12.
stus coram dño].[Potés]quoad deprimé/ Gen.x.
dum:[venator]quoad extorquédum : [ro/
bustus] quoad flagellãduz:[coraz dño]pu/
tans sibi prestare obsequz: Primo ne qs iu
gum oneris eius excutiat. 2° ne sceptrum Joã.16
exatoris eius infringat. 3° ne virgaz hume/
ri eius despiciat . Rusticus labore premit:
seruus virga dei corrigit:ciuis exactione p/
datur. Primum est onus luxurie. 2m virga
supbie. 3m sceptrum auaritie. p his di hére
diabolus squãmas sese premétes. Quid er/
go fiet de his piscibus? imbricis/sine squã/ Job.41
mis z pénulis? Mittamus foras ne aquas
occupét inutiliter:bonos aũt squãmas ha/
bentes z pénulas in vasis misericordie re/
ponamus. Danieli aũt z Joseph pro pisci/ Matt.
bus bestie vaccez i ripa paludis occurrũt. 23.
Joánes quoqz de mari ripã ascédentem cõ Dañ.7
templat:mihi quoqz pro pisce scorpius tra/ Gen.41
ditur. In resurrectione Christo cui pars pi Apoc.
scis assi nó sine melle pponit. [Ecce (ingt) 13.
aries vnus stabat ante paludé/hñs cornua Mat.7
excelsa:z vnum excelsius altero atqz succre Lu.24 Dañ.8
scens:qbus ventillabat 9tra oriétem ad aq
lonem z meridiem:nec erat qui resisteret].
[Aries]iste populus iudeoz est [stans ante
paludé]legis meditatio:[hñs duo cornua]
regni z sacerdotij:gétes exteras[vétillãdo]
regno sacerdotiuz pponéduz[9tra oriétez]
philistinoz:[9tra aquiloné] caldeoz:[9tra
meridiem] ethyopum. Nó dicit 9tra occi/
dentem:qz hircus capraruz Ro.impiuz ab Dañ.8
occidéte furebat. Inde.[hircus capraz ve/
niebat ab occidéte:]cornua eius 9terunt/z
conculcãdo dispergũt. Nota qp [hircus nõ
tãgebat terram]p supbiam:vel qz per mare
trãsiuit:[cornu]insignis potétia grecorum.
Oculi erant duo/Thytus z Vespesianus:
crescéte tãdem impio 9tra cornu gretie qt/
tuor cornua surrexerũt:Ariani/Sabelliani
Eutitiani/z macedoniani. Quoz malitiaz Dañ.7
potétia gratie subneruauit p quattuor ven
tos celi:qz vndiqz 9tra grecoz potétiaz vé/
ti celi psecutores ecclesie cõcitarũt . Unum
aũt ex eis cornibus aliud egressuz est cornu
heretici patareni : de illoz.s.heretico dog/

mate:τ aget/ↄtra meridiem religiosoꝝ:cō/
tra oriente clericoꝝ:ↄtra fortitudinem lay/
coꝝ. Uel certe meridies est paganoꝝ:oriēs
grecoꝝ:fortitudo reguꝫ xpianoꝝ. Fortitu/
do celi principes reipublice/attrahēdo sibi
fauorem illius/τ insurgēdo ↄtra sūmuꝫ pō/
tificē principē fortitudinis:τ tollet iuge sa/
Dan.8 crificiuꝫ de ecclesia:ꝓsternet veritatem:τ
faciet ille ꝑditionis filius/τ ꝓstrabit:sed ca/
det/τ sine manibus hois ↄteret. Uideāt illi
[piscatores] futuri:ne piscent τ ipsi dum i/
Dan.7 tēderint alios cape:τ satis timeo ne ꝓ pisci/
8.c. bus tales sibi bestie occurrant. Joseph vac/
Gene. cas exponit sterilia tpa successura ꝑoribus
41.c. opulētis:que in paludis ripa pascebāt. Pa
lus est genus humanū/in quo.7.tpa trāsie/
rūt verba sub synagoga in qua recōditum
fuit frumētuꝫ verbi dei in libris q̄si horreis
vt in.7.tpib' ecclesie veluti famaletis hēat
in vsu:videāt vacce pingues samarie/eccle/
sie ꝑlati τ ppl's xpianus:ne succedēte fame
sub antixpo duce vēturo ꝑeant:τ nō recur
rētes ad verbuꝫ dei afflictiones eoꝝ tēpore
inanescāt. Et hoc de piscatore paludis. Se/
quit de piscatiōe maris. Joānes quoqꝫ mō/
struosam bestiaꝫ piscat de abysso maris edu
Apoc. cens/hn̄tem capita.7.τ cornua.x.totidēqꝫ
13. dyademata sup eam/τ blassemias itonātēꝫ:
cuius effigies erat pardi:pedum vrsi:orisqꝫ
leonis. Hāc bestiaꝫ sic variā τ deformē Da/
Dan.7 niel scribit. Naꝫ ꝑmaꝫ leenā. 2am vrsuꝫ. 3am
parduꝫ. 4am dissi̅lēꝫ. Prima erat synagoga.
2a Roma. 3a grecia. 4a ꝑsia:nō quoad menia
sed quoad agmina. Indeqꝫ pꝫ ꝙ exquo in
seipsos ꝑsecutores ecclesie diuisi sūnt:tn̄ in
vnam volūtatem ↄueniūt:sic Pilat' τ He/
Lu.23 rodes. Talis eniꝫ bestia incepit ꝑma in ve/
teri egypto. 2a in philistea. 3a in syria. 4a in
Exo.1. assyria. Egyptij ↄtra israelitas:philistea cō
2.5. tra Saul τ Dauid:syri cōtra Salomonem
1.reg. τ successores eius. Inde. Uertit syriam ab
vltimo. oriente τ philistei ab occidēte:τ deuorabūt
2.reg.8 israel toto ore. Assyrij ↄtra Oziam τ pasto/
3.reg. res vsqꝫ ad libertatē ex babylone. In nouo
20.22. [leena] ↄtra leonem ap̄los:[vrsus] ↄtra bo/
4.reg. uem martyres:pardus cōtra hoies docto/
6.13. res catholicos:dissimilis bestia cōtra aqui/
Esa.9. lam heremitas τ virgines. Et primi fuerūt
15.17.
24.25.

iudei:secundi pagani:tertij arriani:quarti
mahumetici. Uidesne quāti [piscatores] la/
borātes in mari magno/vbi reptilia quoꝝ
nō est numerus aialia pusilla cum magnis: ps.103
illic naues ꝑtransibunt:τ sub q̄nto tēpore
alemanoꝝ sicut τ caldeoꝝ inuēti ecclesie tri
bus qui ꝑ totā latitudinem imperij nauiga
rent τ essent quousqꝫ sub tēpore sexto. Na/
ues ecclesiaꝝ mergerent in babylone:imo
in ꝑdam τ seruituteꝫ iperij/formato draco/
ne rege in futuro:qui illud ecclesie in falsis
christianis in gētibus agarenis τ in impijs
patarenis/pseudoqꝫ ꝑphetis. Ubi reuera lu
na Romana ecclesia cōplebit tpa sua quo
ad laboreꝫ:imo iplebit tēpora sua q̄bus af/
fligat cum ceteris ecclesijs in sp̄u vehemen
ti dn̄ici furoris τ gladij:τ sic cōtritis naui/
bus in aqua.i.maris τ vastatis vndiqꝫ filijs
orientis populis xpianis sol suuꝫ cognouit
occasum ppl's.s.fidelis tā in laycis clericis ps.103
τ religiosis q̄ꝫ ēt in ꝑdicatorib' veritatis a
bestia illa dissimili occidēdis. Interim [pi/
scatores] lauabunt retia sua retinacula scri/ Dan.7
pturaꝝ:vt mittāt in dexterā nauigij rete:τ Lu.5.
afferāt pisces multos. Futurū est eniꝫ vt in Joā.21
nocte tribulationis future [piscatores] futu
ri ꝑdicationes iutil'r sua retia iaciāt:qꝛ for/
te imposito eis silentio predicādi nihil ca/
pient. Uel certe tāta istabit tenebrositas ae/
ris τ ecclesie:vt magis cuꝫ Achab se abscō/ 3.reg.
dant a turbine τ a pluuia/q̄ꝫ velint audire 18.
hoies verba vite:τ sic frustra quasi laborēt Esa.4.
ꝑphete illi duo in nocte tribulationis illi'. Apoc.
Quod aūt dicit Petrus [Uado piscari] ad 11.
initia tertij status referēdum est:in quo re/ Joā.vl
uelandi sūnt τ mittēdi ab ecclesia Roma/ timo.
na noui piscatores vel predicatores euāge/
lij in suis nauiculis in mari huius seculi et
christiano populo nauigādo. Et ꝑma qui/ Luc.5.
dem Petri:sc̄da Joānis.τ illa fluctuabit:
τ ista silebit. Puto ꝙ magis premetur pri/
ma predicātium nauicula q̄ꝫ secūda:qꝛ de/
scribitur ꝙ ceteri discipuli nauigio perue/ Joā.21
nerunt ad terras. Uerum qꝛ nō absorbendi
sūnt:sed potius accingendi vt perdāt tem/
poralia oēs:tamen aliqui remanebunt cum
bestia pugnaturi:subtractis forsan alijs et
dispersis ad alias nationes. Quātum enim
mihi

Scde ad Thim. 3. c. mihi videtur: q2 tempora periculosa insta/ bunt/non de leui erigentur ecclesie: q2 ma/ nentes fixa prora (vt ait Apostolus) puppis
Act. 27 soluenda est a vi venti. Inde. [Petrus vi/ dens ventum validuz venientem] timuit:
Matt. 14. & forsitan demersisset/si Saluatoris nõ ob/ uiasset aduentus. In aquis enim gentium & tribulationis imense natabit Petrus ec/ clesie sed nudus: q2 reuera non liberabitur
Gene. 7. 8. in aquis diluuij archa siue onera mũdi reij ciet: siue reformetur de lignis in tribulatio/ nis ascia leuigans. Ecce de piscatione ma/ ris & retibus. Quia supradictum est de pa/
Lu. 21. lude & lacunis additur ad piscationem flu/ minis in hamis post tribulationem dieruz illoz que cunctos inuoluet: & quasi transi/
Exo. 14 tum maris rubri ad inuoluẽdos egyptios ↄtra mare virgam reducet Moyses: vt ma re claudatur: egyptios feriat: israelitas edu cat: & in columna ignis & nubis in terrã re/ promissionis inducat. Moyses & Aaron
Duo ordines. duo fratres: duo ordines futuri sunt: quo/ rum pars patietur alia remanebit: vt p de/ sertum gentis incredule conuertẽde: edu/ ctum populum nouiter baptiçatum in co/ lumna doctrina & fide nubis christi & ignis spiritus in patriam & vitam salutis impel/
Jos. 4. Ezech. 38. 39. Apoc. 20. lat: transuadato prius Jordane fluuio in tri bulatione gog & magog descendẽtiuz in ma re. s. mortuuz. i. infernum: & ascendẽtium i/ mo reuertentium ad iudiciuz. De hoc tran
ps. 145 situ dicit Dauid. Dñs soluit compeditos in egypto: illuminat cecos/in columne in/ cendio: erigit elisos in mari rubro: dirigit iustos in deserto. Custodit aduenas in ca/ naam: pupillum in assyriam: viduam in ba bylone. Isti piscabuntur in hamis fortiori/ bus. s. studijs & doctrina. Certe [lacune] sũt de virgulis ligneis: [retia] de herbis et li/ nis: [hami] de ṽgulis ferreis. Prime iun/ gunt lapide: secunde plumbo: hami cõten/ ti sunt suo pondere. Audi doctrinam vete/
Exo. 19 Eccl. 22 ris legis. Bestia que tetigerit montem la/ pidabitur: & in lapide luteo lapidabitur pi/ ger: lapis luteus doctrina litteralis. Audi plumbum. s. grauiora precepta noui testa/
Mat. 5 Lu. 6. menti: Diligite inimicos vestros. De pri/ mo. Descenderunt in profundum quasi la/ pis. De secũdo. Demersi sunt quasi plum/ Exo. 15
bum in aqs vehementibus. Audi hamum tertium spiritualem. s. itellectus in scriptu/ ris/hoc est ferreum domans oia. In hoc ha Job 40.
mo subleuaᵗ totus leuiathã peccator. s. ad/ Dañ. 12
dens peccata peccatis: & hoc de angelo qui Apoc. 10.
supér ripam fluminis erat vel pedem suuz in terra & mari. Sequitur de venatoribus. De venatore.
Tria ponit/montem/collem/foramen. De mundi nemore qdam venantur. De cauer/ nis petrarum operationis. Ad collem eru/ ditionis: ad montem cõtemplationis. Pri/ ma in spe: scda in humilitate: tertia in fide. Sed montes sunt excellẽtiores: colles me/ diocres: cauerne petrarum abiectiores. Ex omnibus venatio fertur: ex montibus par/ di & similes: ex cauernis petrarum lupuscu li & similes. De pmis: de cubilibus leonum
& montibus pardoz: leones tyrãni: pardi Cañ. 4
heretici: montes superbi. De secũdis exter ps. 79.
minauit eam aper de sylua &c. Aper de syl/ ua Romani impatores de gentibus. Sin/ gularis ferus/tyrãni infideles. s. saraceni: fe rus crudelitate: singularis elatione. Aliqñ
vulpes de agris adducuntur. Inde. Capi/ Can. 2.
te nobis vulpes paruulas. Vulpes signifi/ cant hereticos/qui paruos se similant. i. hu Lu. 13
miles. Sed dicite vulpi illi. i. antichristo he
rodi. [Vulpes foueas habẽt] &c. s. sectas: [& Mat. 8
volucres celi nidos:] q2 laycoz corda here/ tici quasi foueas possident: & religiosorum animos quasi nidos inhabitant. Ideo filij hois. i. clerici. [Christus non habet vbi ca/ put suũ reclinet]. [Introibũt (inquit) in infe
riora terre] docendo vel seducendo. Tales ps. 62.
[tradentur in manus gladij] verbi dei pre/ dicãdi & excõicandi [partes vulpiũz erũt]. scz seq̃ces. Vel certe [vulpes foueas hñt:] quia carnales sunt & spirituales videri vo/
lunt. [Attendite a falsis pphetis. Montes Mat. 8
exultauerunt vt arites: & colles sicut agni ps. 113
ouium]. his dicitur [Afferte dño filij dei]. ps. 27.
De cauernis eliciᵗ lepusculus. Lepusculus plebs inalida que collocat in petra &c. Isti sunt pusillanimes & aliqñ duri corde: vel
certe humiles in ecclesia qdẽ clericali & lay Prouer. 30.
cali vita ad religionem verabunᵗ. Joacob ad gregem currit: portat hedos peccatores

Gene. 27. Esau venat silvestria et redit tardus ad patrem. Sed neroth antichristus et ois hereticus venabit istos et alios incautos. Absorbebit inquit fluuiuz clericoꝝ et nō mirabit: et hz fiduciam q influat iordanis in os eius religiosoꝝ in os ei⁹. Job 40. Os antixpi pseudo pphete sunt. Nota q venatio fit de bestijs.s. secularibus: et de volucribus.i. hypocritis. Hñt in monte religiosi accipi: in colle clerici: in cauernis petraꝝ layci/qui ad pdicatores futuros indifferēter cócurrēt velut ad archam diluuio iminente. Geñ. 7. Inde. Te decet hymnus deus in syon.ecce mons. [Et tibi reddet votum in hierusalem].ecce colles. Ps. 64. [Ad te ois caro veniet].ecce cauerne penarum. Audi diluuiuz. Verba iniquoꝝ praua sup nos. Audi refugium misericordie. Impietatibus nostris tu ppitiaberis. Nota q venat in arcu et gladio et iaculo. Arcus hēt duo cornua et chordam et sagittā: et tenet ex medio et lōgius mittit. hñt religiosi arcuz: clerici gladium: layci iaculū. Primi arcum bone quersationis. scdi gladiuz pdicationis tertij iaculuz defensionis. Arcum in vitiosum: gladium in hereticū: iaculum in tyrānum. De pmo et 2° Jacob acqsiuit sibi prediuz in arcu et gladio de manu amorrei. Gene. 48. De 3° et asta eius nō est auersa. Jaculuz ergo est defensio fidei: gladius pdicatio vbi dei: arcus eradicatio vēturi iudicij: pharetra est penitētia que hz sagittam discipline regularis: chordā abstinētie salutaris. Arcuz misericordie et rigoris q tenet ex medio charitatis et meriti ex officio pdicationis. Ad capiendos quoqz volucres laquei et alia ppedicula iducunt: vt pena vanaglorie careāt: vagationem cōprimant: garulitatem astringant. De prima nolite fieri inanis glorie cupidi/qtra veh terre cymbalo alaꝝ.i.mente famose. De 2ᵃ Sepi vias tuas spinis.i.pressuris et disciplinis qtra eris vagus et profugus sup terram religionis. De 3ᵃ obstruat oē os loquētiuz iniqua. Inde. Libera aiam meam a labijs iniqs etc. Et hoc de piscatoribus futuris fidelibus designatis. Quoruz alij piscabunt in mari et populo christiano. Alij venabunt in populo infideli: in qbus oculi dei erāt nō tam sup eoꝝ studijs: sed ēt

Ad gala. 6. Esa. 18 Osee. 2. Geñ. 4 Ps. 62. 119.

ne eos lateat angelus falsitatis: comprehendent enim sapiētes seculi in astutia sua spirituali. Si aūt ipsi [venatores et piscatores] Job. 5. pme ad cor. 3. ad tyrānos et hereticos inducant: satis videmus q in mēbris suis diabolus multos de fide corruere faciet: multos de eruditis ruere nōnullas de stellis celi ad terrena detrahere. Inde. [Ponā sedem meam ab aqlone].i.laycos in mōte testamēti.i.clericos Esa. 14 Sup astra celi/religiosos. Quare? qz refrigescet charitas et abūdabit iniqtas.s.triplex. Matt. 24. Irregularitatis in religiosis: cupiditatis in clericis: puersitatis in laycis. Peruersitas male opationis: cupiditas terrene ambitionis: irregularitas vage inhonestatis. Inde seqtur. [Non sunt abscondite a facie mea: et nō fuit occultata iniqtas eorum ab oculis meis:] ppterea [reddā duplices iniqtates] in duabus tribulationib⁹ reipublice et gētis incredule. Et seqtur de 3ᵃ [et pctā eoꝝ/qz cōtaminauerūt terrā meam] religiōis [in morticinis ydoloꝝ suoꝝ: et abhominationib⁹]. scz in vitijs et prauis affectib⁹: hñt monachi ydola Rachelis sub stramētis pnie: qz pm qsuetudinez mulieꝝ accidit eis.s.effeminatoꝝ: vt nō qfiteant vitia sed magis abscondant. Gene. 31. qtra. Reuela dño viam tuaz.s.neqtie: Ps. 36. et spera in eo/de grā misericordie: et ipse faciet: qz delebit iniquitas. Capitulum 17ᵐ.

S[Ed peccatū Juda scriptum est stilo ferreo in vngue adamantino/exaratuz sup latitudinē cordis eoꝝ: et in cornib⁹ araꝝ suaꝝ]. Nota tria. Adamātino vngue: in cordis latitudine: in cornibus aiaruz suaꝝ. Item peccatum p°scribit. 2° exarat. 3° stilus ferreus inducit. O qz graue pfundeqz iudei peccauerunt: Christuz affigēdo cruci: stilo mortis reprobationisqz sniam: ipse lapis angularis et [adamātinus vnguis] isinuat. Esa. 28 In quo scripturam plagaꝝ et exactionem. als exarationem flagelloꝝ quotidie relinquūt: duz sanguinem eius sup se et filios ēt plangūt. Romaneqz et totius ecclesie gnālis peccatum Matt. 27. scribit in pphetis: et pdicat in alijs cito vēturis ad tegēdum. als detegēdam ignominiam matris sue.s.platoꝝ suoꝝ: clericoꝝ et religiosoꝝ [stilo ferreo] doctrina.s.spūali dura et forti

ra τ forti/vel etiam[stilo]flagelli punientiuz. Nam plati sunt velut[vnguis] corde lapi/deo:[adamātinus].h est auaritia symonie que attrahit τ attrahif. Clerici velut cor[latuz]ad desideria carnalia:monachi[cornua araꝝ]ad inepta sacrificia. Oēs(inqt)auari/tie studēt. Peccatū ergo [vngue scribif] in platis auaris:τ[exaraf]in clericis obstina/tis:inducif velut[are stilus ferreus] carna/lis libidinis in religiosis:τ[cornibꝰ]populi secularis. Inde.[Cuz recordati filij eaꝝ fue rint araꝝ τ lucoꝝ lignorūq; frondētium τ thesauros tuos in direptionez dabo excelsa tua ppter peccata tua in vniuersis finibus tuis]. Non puipendēdus est textus pphe/ticus:vbi vel variaf ipetus spūs:vel spūa/lis itellectus repetif. Ecce [pctm̄ iuda] de/scribif qđ nulla obliuione delebif sed potiꝰ punietur:vt q forti τ dura snīa [stili ferrei] vtitur idelebili iudicio feriaf. De pctō isto Joseph frēs redarguūt gratiam spūs:τ oc/cidif pessima fera Christus cuz ex adipe p/dit inigtas:vt in affectuz trāseat auare tēpe stat. h est [stilus ferreus]h est isatiabilis ap petitus nō solum[vngue scriptꝰ] corporis: sed in [cordis latitudine exaratus]. Inde. Maior est inigtas filie populi mei pctō so/domoꝝ que subuersa est in momēto. Ma/gna offensa est sodomitica labes : sed maior symoniaca prauitas:q2 illa est corruptio ex qua sodoma subuersa est in momēto:quāto magis ecclesia que in iuda đsignata est sub/uertēda. Utrūq; eligēduz est:q2 vtrūq; gra uiter puniēduz.[Juda]ergo plati:[filij]sa/cerdotes.[Are] ecclesie parochiales:[luci] doctores:[ligna frondētia]phi nāles:[mon tes excelsi]dignitates:[ager] plebes secula/res.[Recordatio]est eoꝝ dentiuz similis:in mēte nr̄az veniūt[pepones cepe]τ alea τ ol le carnuū ex egypto. Et ppterea q2 auaritie idolis seruiunt:iccirco fortitudo fidei pre/mitur:[thesaurus diripitur] vt qui infide/liter agit depopulef iusto iudicio in subie/ctis.[Et relinqueris sola]q̄si vmbraculum in vinea:τ quasi tuguriuz in cucumerario: τ q̄si ciuitas q̄ vastaf exterius. Oēs pdādi sunt[cucumeres]layci ex actionibꝰ prauis: [botri vindemiādi sūt]clerici ex thaur? ade ptis:vastandi sunt ciues. Religiosi ex labo ribus pprijs in tribulatione futura:in ex/terminio fidei τ mutue charitatis:nō ime/rito eoꝝ erit afflictio diuturna : q2 q eorum ignem auaritie noluerūt in pace extingue/re:iuste in tribulationis tpe sustineāt iram pene. Jñ.[Maledictus hō q ꝯfidit in hoīe τ ponit carnē brachiuz suum:τ a dn̄o rece/dit cor eius]. Putas cum venerit filiꝰ hois fidem iueniet sup terram? Quia nō in hoīe ponēda est nostra fiducia sed in deo:pro eo ꝙ egyptus hō τ nō deus : τ equi eiꝰ caro τ nō spūs. Jccirco in pcio ipsa pponif:vt hō nō carni hereat sed spū se submittat. Alias [erit quasi mirice in deserto:τ non videbit cum venerit bonū:sed habitabit in siccita/te τ terra salsuginis τ inhabitabilis]. Car/nales hoies nō celuz sed seculum diligētes: in quo est ois versutia/fraus/τ dolus:vide/re bonum nō pn̄t:q2 cecati in tpalibꝰ nō bo nuz eternū ꝯspiciūt:sed malū in seculo pal/pāt: pp̄terea[habitabūt in siccitate]anathe matis in[terra salsuginis]iferalis:vbi nul lus ordo ſʒ sempiternus horror inhabitat. ¶ Moraľr pōt accipi in bonā ptem. Aliqñ eniz sub[maledictiōe]pcti qs pmanēs τ pu tās ex seculi blāditijs τ ꝓspis pficisci:dū vi det ꝙ carnis gloria pmif: mūdi iocūditas labif:vita hois breuiaf penitēdo de culpis: fugit ad vtutum pſidia:τ q̄si de moab cam/pestribꝰ ad iudee montana festinat:ibiq; fit [q̄si mirica]respuens fructificare in seculo: bona seculi respuēdo:ac p h̄ habitat in [sic/citate vite spūalis:τ nō in fecūditate carna li in [terra salsuginis inhabitabilis]. Tria ponit[salsuginez:siccitatē:τ inhabitabilē]. [Siccitas]est a vitijs exteriorībꝰ:[salsugo] in iterioribus:[inhabitabilis]in tribulatio/nibꝰ. Jn pma nō est pluuia carnalis libidi/nis:in 2a fons humane eruditiōis:in 3a ma/re diabolice tētationis. Judei pro[miricis] hn̄t bricas:latini genestras : sed ambe sunt infecūde arbores puectus:tn̄ lābras abores vocat amaras. Utrum aūt ad reprobos vel ad pniam vocatos rn̄deat:pʒ q2 τ iniq cor/da māsuetoꝝ amaricāt τ puersoꝝ aios iusti tam in pn̄tia.al's in pnia q̄ʒ in eterna pena coartant.[Bn̄dictus vir q ꝯfidit in dn̄o:τ

Margin notes: Hier.6; Gene.37; Ps.72; Tren.4; Nu.11; Exo.16; Esa.1; Lu.18; Esa.31; Nota; Job.x.; Moraliter; Hiere.14.

erit dñs fiducia eius: et erit tanq̃ lignuz qd plātat sup aq̃s].sicut[mirice] noīe illi itelligunt: q sic i deserto seculi viuūt carnalr: vt nūq̃z de eo salubriter euelli disponāt: sic electi in[ligno]vocant q de siccitate seculi ad vbertatē regni celestis ꝯfugiūt euulsi a vitijs: et trāsplantati sup fluēta virtutis. Tales ad[humorem]gr̃e figūt[radices] bone cogitationis: nec[timet estus] carnalis tentationis:[cui⁹ foliuz]eloquz est[viride]in fide:[siccitas] tribulatio:[fructus]ꝯtinuus: bonū opus. Q: in[mirica]notati sunt layci q mūdo herēt: vel clerici q in tabernaculo praue manēt inducit dñs nouos ꝑphetas q vbertatis sue grãz iferāt: et[siccitatis] illoꝝ malitiam nō abscondāt. Jñ.[Ego dñs scrutans corda et ꝓbās renes:]vt ſm qd extitit pōdus neq̃tie: ita subeāt onus pene.[Perdix fouit que nō pepit: fecit diuitias et non in iudicio. Jn dimidio dieruz suoꝝ derelinquet eas: et in nouissimo suo erit īscipiens]. Ro.ecclesia[in perdice] significata hñs zelum dei: sed nō ſm sciam[fouet]patarenoꝝ sectam: quā nō[pepit]fouēduz nō visitādo vel corripuit: corripuit nō pepit: duz nō in fide generando deflectit: has[diuitias] fecit putans sibi ꝓfuisse: vel eius fidem fuisse secutam: sed[nō iudicio]quo vel puniret iustos vel iniustos: et a fidelibus segregaret. Et ꝓpterea dum crescētem illam relinquere vel punire e vicino prorsus crediderit: tñ[in nouissimo cū antichristi ꝑsecutio inerit[erit īscipiēs: q: illius astutias vitare nō poterit/ qn de erudit et fidelib⁹ mltos euertat. Vez si ad cursum libri hēmus ituituz:[diuitie]sunt credētes quos faciet in pctis nō corrigēdo: nec[pepit]in ꝑsiuris cōdolēdo.[Perdix]plati sūt. hos si diiudicassent nō reliq̃sset in tribulatiōe. Et ꝓpterea erūt[inscipiētes].terrena querēt vel forsitan puniens. Locus iste sub noīe[diuitiaꝝ] tpalia īnuit amittēdo: que pro eccl'ia[fouet] appe-
Esa.60 tēdo: nec pepit laborando. Jnde. Sugges lac gētiuz et mamillā regū lactabis. Has[diuitias] fecit aggregādo sz nō[iudicio]superflua resecādo: vel solicitudinem nō vitādo.[Jn dimidio dieꝝ suoꝝ derelinquet eas].i. cuz adhuc ecclesia ꝓspera ipsa amiserit: derelinquet eas]in vita quas icaute possedit. Et bñ[in dimidio dieꝝ:] q: reuera a republica q̃ velut in medio ponit: et in cui⁹ medio ecclesia stabilit: oēm sbam tollet. Et q: forsitan tpalia ipa q̃ret resistēdo subtrahere/[in nouissimo suo erit inscipiēs:] spūalia ꝑ
tpalib⁹ agitādo. Jñ. in dimidio dierū meoꝝ vadam ad portas iferi. Reuera federabitur Esa.38
Ro. impiuz cū saracenis et gētib⁹ infidelib⁹ designatis in portis: additis sibi pseudo ꝓphetis et alij pseudo ppl'is: falsis vtiq̃z xp̄ianis: q: et in statua illa ꝓphetica[ps ferrea]
erat et ps[lutea]. Jn[statua] respu. que fuit Dan.2.
[aurea]in babylonijs et caldeis.[erea]in panis et Romanis:[argētea] in grecis et arianis:[ferrea]in ꝑsis. Hinc pz q manēte adhuc respublica ipij: et aduersus ecclesiaz scē uiēte bestia saracenoꝝ et pseudo ꝓphetaꝝ et
patarenoꝝ bellabūt ꝯ illam: ꝑ eo q nō co- Lu.19
gnouit tps visitatiōis sue.[Perdix]quoq̃z sunt falsi pastores/ imo mercēnarij/ portātes
typū.[ꝑdix]a ꝑdēdo. Mactāt eniz et ꝑdūt Joã.x.
et relinquūt oues et fugiūt: et sic veluti indiscreti cū ouib⁹ pariter puniens. Caueāt sibi eccl'ie pastores/ ne dormitātib⁹ eis et dormiētib⁹ subintret mercēnari⁹ antixp̄s: et sub ꝓdicis noīe mactet fideles/ ꝑdatq̃z pastores. Vñ orāduz est ad dñm vt in tāta necessitate et tribulatiōe ecclesiaz suā nō deserat: nec[soliuz]Dauid collidat ad terram: qd tāto tpe extulit sup eam: vt nō soluz regna terre glo-
riam regni sui demōstret: sed et ei⁹ potētiaz Gene.
cuilibet enarrēt. Vez q: vēturus est e vici- 49.
no q vngulas eq mordeat: ne accessor ei⁹ cadat retro: nec adijciat vt resurgat ampli⁹ ad laborem: inducit ꝓpheta vt ppl'm xp̄ianuz solicitet: si forte ꝯuertat et viuat: et adducāt deuz in veniā qd disponebat ad irā.[Vade (inqt) et sta in porta filioꝝ ppl'i mei ꝑ quam igrediunt reges iuda et egrediunt: et in cunctis portis hirl'm: et dices ad eos. Custodite aīas vr̄as/ et nolite portare pōdera: nec inferatis ꝑ porta hierl'm die sabbati]. Diximus supius q in.7.tpib⁹ erat terminādus 2⁹ status et.6.ex eis data ad laborē: 7m ad getem: sed q angelus septimus exigit: et.7.diebus
cōpleuit deus opa sua 5a nō vult deus a la- Geñ.2
boribus mūdi et tpalibus ecclesiam suā gescere; ne

scere:ne in futuro diluuio gẽtiũ nõ paucarum cum terra perdatur:ꝛ fornicationibus mũdi huius in membris suis:sed ꝙ Loth
Gene. 19. audierat:ne ꝛ tu pereas in scelere ciuitatis: premonet per predicatores futuros : vt saltem onera sua reijciat:[sabbatum] excolat: ꝛ de virtute in virtutem q̃ ocius se ipellat.plura ponit:[portam / portas/pondera/filios/reges/habitatores/iuda/sabbatũ/hierusalem.] [Reges]prelati:[filij]subiecti vel subditi.s.clerici ꝛ layci:[habitatores] religiosi:[iuda]populus christianus:[hierusalem] ipsa Romana ecclesia:[porta] doctrina fidei:[porte]studia ꝛ ↄuentus fidelium: [onera]tp̃alia vel peccata:[sabbatũ]est vita sobria.Uel certe[reges]redarguit p prophetam ꝛ alios:vt[onera p portas] nõ inferat [die sabbati:]vt p̃lati ꝛ subditi in ordinibus dandis vel suscipiẽdis : quos gratis ꝛ libertate sci spũs dari debẽt:a seipsis cuncta excutiãt [onera]symonie. Futuꝝ est.n. vt iugũ[oneris]p̃latoꝝ.s.symoniã excutiat Uirgam/studia carnalia ꝛ correctiones ↄterat:ꝛ sceptrum exactoris ꝛ disciplina spũali zelo:euãgelicus ordo futurus euertat.Jñ
Joã.2. Matt. 21. Christus tẽplum ingrediẽs p̃mo vẽdentes oues ꝛ boues eiecit:mẽsas nũmularioꝝ ꝛ cathedras in flagello subuertit.Jugũ ad boues:virga ad discipulos:sceptrũ ad p̃latos spectat.Euertit ergo deus iugũ oneris emptionis ꝛ venditionis : ꝛ tam in ouibus q̃ in bobus/simplicibꝰ ꝛ peritis. Frãgit quoqꝫ ꝛ attrahit virgam discipline crudelis in studijs ꝛ doctrinis:que per p̃cedẽtia onera humeros incuruabat . Sceptrum exactoꝝ precipitat:vt vltra nõ repetãt stipẽdia debi
Exo.5. toꝝ.Jsti sunt exactores Pharaonis:qui filios israel affligunt in lateribus seruitutis subtrahendo paleas tẽporalium : ꝛ [virga] anathematis flagellando : addendo oneribus onera:que neqꝫ ipsi neqꝫ patres eorum
Act.15 portare aliquãdo symonie opera potuerũt.
Esa.9. Jnde.Jugum enim oneris eius:ꝛ virgam humeri eius:ꝛ sceptrũ exactoris eius superasti sicut in die madian. Dñi iudicium dicitur:q2 in eo qd̃ se male diiudicant:puerse eos dñs diiudicabit.Licꝫ enim plures iudiciũ eternum incurrãt:tamen temporale aliqd̃ prelati poterũt sustinere flagellum:q2
Apoc. 11.c. necesse est vt sũmus põtifex Pharao:idest prelati predicantibus adhuc duobus testibus futuris fidelibus:ac si Moyses ꝛ Aaron:Paulo ꝛ Barnaba cum curribus ecclesie ꝛ equitibus pastoribus demergantur Exo.14 Act.13
in mari rubro:imperij Romanoꝝ ꝛ gentium aliarum : de quibus Hiere. Uox eius Hier.6
quasi mare sonabit ꝛc.vbi agitur de[onere] babylonis.Quia vero totum illud [onus] Esa.13
ad prelatos est ecclesie huius temporis intoquẽdũ:sufficit de iudicio ponere quod Esa.14
dicitur[exactoꝝ]. Quomodo (inquit) cessabit[exactor]quieuit tributum.Ecce [sceptrum]Contriuit dñs baculum impioꝝ: virgam dñantiũ cedentem populos in indignatione/plaga insanabili. Ecce[virgã] subijcientem in furore gentes persequẽtem crudeliter.Ecce[iugum].Audi[sabbatũ]. Conquieuit ꝛ siluit omnis terra quoad laycos:gauisa est ꝛ exultauit.Abietes quoqꝫ letate sunt sup te quoad religiosos:ꝛ cedri libani quoad clericos ecclesie.Nota qd̃ seqr. Ex quo dormisti/non ascendet qui succidat te.Dormitio luciferi/defectus prelatoꝝ est: sed pro eis alius non ascẽdet/qui eos.s.subiectos tam puerse tractaret/vel a grã succideret spirituali.Jnfernus subtus cõturbatus est in aduentus tui occursũ/suscitauit tibi gigantes . Detracta est ad inferos supbia tua:concidit cadauer tuũ:subter te sternetur tinea ꝛc. Sicut mortis nomine mahumetici accipiuntur:ita etiã nomine inferni saraceni intelligunt. Non ponit ergo [infernus]nõ turbari : cum expediat cõtra eos fideles signatos dirigere:qui pugnent pro fide ꝛ eos pro posse repellant . Sed videndum est ne cõtra clericos fideles/gigantes.i.tyrãnos inducant. Quos puto reges Esa.13
futuros ab ortu solis.i.de remotissimis par 41.c.
tibus ꝛ ignotis:ꝛ detrahatur ad illos : superbia ecclesiastica vnũq̃qꝫ ꝛ non solũ prelatos sed etiam subiectos gigantes inuoluant.[Tinea]sunt heretici:[vermes] seculares:layci filij babylonis . Uidesne ꝙ[infernus]saracenorum designatorum in persis ꝛ medis:nunc [tinea] heretici ꝛ patareni : nunc[vermes]reipublice[exactores]et

Esa.60 predones terram ecclesie operient: come/
Esa.1. dent ⁊ affligent. A plãta (inquit) pedis vs/
q; ad v̾ticẽ sanitas abscidet. In veritate ad
lr̄am cadauera isepulta manebunt: ⁊ in spū
multi se abscõdẽt in sepulcris vite artioris:
vt saltẽ nõ peant ⁊ inoluant cū fornicatori/
bus absorbẽdis. Nota q̄ dr̄. Usq; ad infer/
nu; detraheris in pfundu; laci: q; nõ solū
a saracenis ɔfinib' q designati sunt in inferno:
sed ẽt ab alijs pluribus designatis in la/
cu: ⁊ ab hereticis patarenis designat; in p/
fundo q sūt limus ⁊ fex oiu; hereticorum ec/
clesia patiet dispẽdiu;. Nā pp symoniam ⁊
auaritiam platorum spolia tpaliu; a republica
pdet: pp supbiam ⁊ ɔtumaciā puniet ⁊ hu/
miliabit a gẽte pfida: pp luxuriam prauãq;
vitā / vel certe doctrinā puniet a synagoga
heretica. Et hoc qdem iuste: q; noluerunt
qescere ab erroribus seculi ⁊ enormitate pcti.
Sap.1. Uerum / q; bonus salutẽ desiderat oiu; nec le/
tat in pditõe eorum: adhuc leta pmittit si oẽs
destiterit a pctis. Jñ. Ueniẽt de ciuitatib'
iuda ⁊ de circuitu hierl̄m: ⁊ de terra benia/
min: ⁊ de cãpestrib' ⁊ de mõtuosis: ⁊ ab au/
stro portãtes holucaustū ⁊ victimā ⁊ sacrifi
ciu; ⁊ thus: ⁊ iferẽt oblatões in domū dei.
Futurum est vt de Ro. eccl'ia ac si de solio Sa
3.reg.10. lomonis pdeāt due manus: duo. s. ordines
isra pn^a tertij stat': q pdicatione sua ⁊ solici
tudine de cūctis finib' ppl'i xp̄iani hoies ad
grā; misericordie attrahāt: vt de vasis ire va
Gen.6 sa gr̄e faciāt ⁊ honoris. Noe iuenit grā; co
ram deo. Noe qes dr̄. vides q̄ honera secu/
li relinquẽtes futurum iudiciu; de secularib'
fluctib' pauescẽtes ad qetẽ vite pfecte ɔfu/
giẽt: vt sabbaticẽt dño / ⁊ anūciẽt v̾ba vite:
Gen.7 sicq; nll's remaneat ex arcā: vitā vtiq; spūa
lẽ iminẽte diluuio sup terrā. Dom' dei spi
ritual' est religio / q itra 6^m tps initiabit cla/
rificãda in 7ª etate seculi velut i sabbato: vt
Ad he- bm Apl'm relinquat sabbatismus pplo dei:
bre.4. ad qua; multi vexati a tribulatione malorum
ɔcurrẽt ex oib' finib' mūdi vt saluet semen
sup terram: cui maledixit dñs secularib'. s.
hoibus nõ que sunt spūs sapiẽtib': sed que
carnis. Ueniẽt (inqt) de ciuitatib' iuda: et
de circuitu hierl̄m. Ciuitates ad lrā;: vl'
ecclesie: trib' iuda signat totā ecclesiam la/
tinam in occidẽte diffusa. Sicut eni; tribus
Ruben hierosolymitanā ecclesiam: tribus
Beniamin respicit antiochenā: trib' Ma/
nasse alexādrinā: trib' Effrai; ɔstātinopoli/
tanam: ita trib' Juda Ro. ecclesiā. Qd aūt
de circuitu hierl̄m ad ɔfusionẽ iudeorum re/
ferẽdu; est: ⁊ qd de terra beniamin ad reuo
cationẽ grecorum: q; sicut p^o trib' Beniamin Jos.18
hereditatẽ accepit iter. 7. ita ephesina eccle Apoc. 2.c.
sia iter. 7. ecclesias asie. Inde Paulus desi/
gnat in Beniamin bm ɔcordiā: sed bm alle ps.67.
goriam Joā. euāgelistā (q reuera fuit in mẽ/ Apoc. 1.c.
tis excessu) tãgit. Nā Paulus pus edificat: Act.19.
Joānes supedificat: in cāpestrib' saraceni: Prius Paul' in ephe so post ea Joā.
in mõtuosis heretici: in austro carnales
christiani. Oẽs (inqt Esa.) de sabba veniẽt.
Uerum hoc in gñe: in spẽ circuit' hierl̄m ita/
lici: terra beniamin siculi: cāpestria lay/ Esa.60.
ci: mõtuosa clerici: auster religiosi. Sed
melius in cāpestrib' auari: in mõtuosis
supbi: in austro luxuriosi: q; de diuitib' no
bilib' carnal'r viuẽtib' veniẽt ⁊ ambulabūt
in lumie dñi. Alij designant in holocausto:
alij in victima: alij in sacrificio: alij in thure:
alij in oblatione. Primū est in pfessione. 2^m
in tribulatione. 3^m in ɔtritione. 4^m in duo
tione. 5^m in ɔfessione. Uerum in holocausto ⁊
victima myrrha: in sacrificio ⁊ thure thus.
in tribulatione aurum fidei. Thus charitatis:
myrrha spei. H tria munera tres magi. i. in Mat.2
trinitate credẽtes obtulerūt dño designati:
in buxo / abiete / ⁊ pino. Buxus est virens: Esa.60.
abies saliẽs: pinus ardẽs. Uiret in fide vbi
aurum: salit in spe vbi myrrha: ardet in calidi
tate vbi thus. De p^o Justus ex fide viuit. Abac.2
De 2° p saliūcula terene abiectionis ascẽ/ Esa.55.
det abies supne ɔtẽplationis: ⁊ p vrtica li
bidinis crescet myrthus castitatis. Inde.
Equ' ruffus erat iter myrtheta. Equ' Zach.1.
est supb': ruffus succẽsus igni libidis: sed
fact' humilitate pfundus inter myrtheta
ɔsistit castitatis odore suffult'. Vñ & p vrti
ca culpe succreuit myrthus iustitie: ⁊ pro
saliūcula auaritie abies elemosyne ascen/
dit. Uides q̄ p terrenis celestia: p carnali/
bus spūalia acgrant. Audi cum Habraam. Gene.12.
Egredere de terra tua ecclesia de terrenis.
Et de cognatione tua: ecce de carnalibus.

Et [veni in terram visionis] ecce celestia. [fluētem lacte ꝛ melle] ecce spūalia. Spūales mei [fluūt] pdicando [lacte] lr̄e: [melle] spūalis itelligētie. De hac q comedit multū nō est ei bonuꝫ. Nota multū: qꝛ q vehemēter pmit itellectū scripturaꝝ/elicit sanguinē carnalis itellect⁹. Jā. sape ad sobrietatē:
Pro// uer. 30. Ad ro/ ma. 12. Ad phi li. 4. Hier. 2
pꝑterea modestia vr̄a nota sit oib⁹ hoib⁹. ꝙ hic [Induxit vos dn̄s in terram carmeli: ꝛ vos igressi ꝯtaminastis eaꝫ]. [De terra caldeoꝝ]. s. scriptura veteris testamēti q̄ data est iudeis: cordib⁹ vtiqꝫ dur(: [foris egressi] id est de seruitute legis: inducti sum⁹ in [terram carmeli] scripturā noui testamēti: cui⁹ scia reddit nos circūcisos a vitijs corpis ꝛ cordis: in quā [igressi] p fidē spūalē itelligētiam ꝯtaminam⁹ eam: aut violēter iterptando/aut carnal̄r sapiēdo. Uides ꝙ de sterilitate lr̄e in vbertatē spūs mistici trahimur: ꝛ volētes carnal̄r viuere/ꝯtaminam⁹ eum. Ecce de seculo educimur/iducimur in vitā spūalem: ꝛ nō viuēdo eatenus: ꝛ nō solum polluimus vitaꝫ sed reuomim⁹. i. reijcim⁹:
2. pet. 2 q̄si canis ad vomituꝫ: ꝛ q̄si stipula ad incēdiuꝫ rapimur sempiternū. [Succēdaꝫ ignē in portis ei⁹: ꝛ deuorabit domos hierl̄m: ꝛ nō extinguet̄]. [Porte] corpa sunt: [dom⁹] mētes: i vtraqꝫ puniēdi in gehēna. Sꝫ dn̄s [intēdit ignē] furoris succēdere: [in portis
Esa. 24 Ose. 4.
ꝛ domib⁹ hierl̄m:] qꝛ sicut ppl̄s sic sacerdos dn̄m puocātes. [Porte] igit̄ plati: [dom⁹] ecclesie: [hierl̄m] Ro. capl̄m. [Succendet̄] eniꝫ prius ignis ad amissionē tpaliū: [deuorabit] ad afflictionē corpoꝝ: ꝛ nō [extiguetur] ad pditionē aiaꝝ. pppheta [hierl̄m] duo
Hier. 1 mala itonat in ppl̄o pctōre: [vgam ꝛ ollaꝫ] illa qua in tpalib⁹ feriat: ista qua in spūalib⁹ pmat. Nam [vga] corpa: [olla] corda. De pᵃ
Esa. 30 erit transitus vge fundat⁹. i. vsqꝫ ad sanguinem vapulans/vbi notat̄ dura pcussio. De
4. reg. vltimo. 2ᵃ ponat te dn̄s sicut Joachiꝫ. al's Achab ꝛ Sedechiā: quos frixit rex babylōis in igne vbi itelligit̄ eterna dānatio. Jsti duo reges reprobi/quos qdam itelligūt fuisse duos p
Dan. 13 sbyteros/nēqꝫ Susānā dehonestare q̄rētes corpus ꝛ aiam: q̄ friget rex babylonis. s. diabolus in iferno. Uex quoad textum libri ꝛ expōnis nr̄e cursuꝫ Rex babylonis sigt̄ imperatorem Ro. huius tpis ꝛ tyrānos. Achab sigt̄ grecos: Sedechias latinos: qꝛ ꝛ ille regnauit in trib⁹ isrl̄/ꝛ iste in iuda. Un̄ sic affligēda est ecclia grecoꝝ: ita ꝛ seqt̄ afflictio ecclesie latinoꝝ: hos duos. s. platos ꝛ ppl̄os affliget impium Ro. Et p⁹ grecuꝫ pp illud
qꝫ legit̄. Occidit a utē Herodes Jacobum frēm Joānis gladio: ꝛ apposuit vt apprehēderet ꝛ Petrum. Ecclesia grecoꝝ diuisa est in duo. s. in clerum ꝯstātinopolitanū quē significat Jacob⁹ ꝛ collegium ephesinum qꝫ sigr̄at Joānes. Ecclesia aūt Romana quaꝫ designat Petrus nō diuisa legit̄ vel occisa sed apphēsa. Nā greci diuisi sunt a fide: latini nunqꝫ. [Unde diuiserūt sibi vestimēta mea]. s. oriētales ecclesias: Cōstantinopolitanam/alexādrinā/hierosolymitanaꝫ/ꝛ antiochenā. [Et sup vestē meā]. s. Ro. eccl̄iaꝫ cui⁹ fidem nulla heresis violauit aut scidit: [miserūt sortē]. [Erat] (inqt) vestis illa [tunica incōsutilis] vt nō scissura ꝯsumet̄: sed [desup ꝯtexta p totuꝫ]. Nota ꝙ in mēbris iferi⁹ ēst [incōsutilis: desup] in plat([ꝯtexta] scꝫ itegra [p totū] iuiolabilis. Jā. Caro xp̄i nō vidit corruptionē scissure. [Jncōsutilis erat] quoad imunitatē pcti: [desup ꝯtexta] scꝫ scifitatione spūs obumbrata vel p totuꝫ itus ꝛ ex̄ corpe. s. ꝛ aia. Apphendit̄ Petrus latini epi: imo Ro. pōtifices: qꝫ initiatum est in Pascasio pp̄. queꝫ dux Noranicus cepit: ꝛ ꝯ libertatem ecclesie puilegia fecit ꝛ idulsit iuitus: q̄ postea liberat⁹ fregit ꝯsumādūꝫ pleni⁹ in successorib⁹ suis. Am⁹ in duab⁹ gn̄onibus suis q̄si. 60. annis. Nam Jsaac icirco sexagenarius scribit̄ oculis caligās: qꝛ in duab⁹ gn̄onibus ipsis designatis in parasceue: in qua necesse est ppl̄m christianū affligi a tyrānis impij ꝛ gētibus infidelib⁹ ꝛ hereticis: ꝛ sabbato in quo tract⁹ cantabit̄: ꝛ pcella sceuiet antixp̄i. Sed breuis coadunatis vndiqꝫ ꝛ cōpactis sibi filijs sceleratis in exterminiuꝫ fidei xp̄iane fatigabit̄ ecclesia a republica: ꝛ caligabit in gēte pfida vel terrena sb̄a: p qua nō poterit ꝯtēplantis vite pcipere libertatē: sed tm̄ sentire fragrātiā tam de vestib⁹ Esau q̄ꝫ de odore Jacob filij iunioris designatoꝝ in duos ordines igressuros terraꝫ lactis ꝛ mellis vite spūalis. s. ꝛ

Right margin notes: Act. 12 — ps. 61. Matt. 27. — Joā. 19 — ps. 15. — Uide cronicā Archiepi florentini alias. Gene. 27.

Act.12 doctrine. Apphendendus est ergo Petrus
z ligãdus iter quattuor qterniones militũ:
scz a cũctis ptibus orbis ad lrãm quoad ca
Mar. 6.c. put/ƀm q Joãnis caput abscidit in carcere
in disco tpaliũ z [puella]carnali vita carpi/
nalium z rectorz. Qd aũt [Petrus de car/
4.reg. vltimo. cere educit]. Or liberatio Joachiz regis ca
2.pali. vltimo. pti designat nõ ad volũtatem regis babylo
nis z Herodis itorquẽdum est:sed poti⁹ ad
Act.12 angeluz cuius [lumẽ refulsit in habitaculo
carceris].s.ad predicatores futuros:qui hu
mane predicationis populuz christianuz z
fidelem in fide seruabũt astando soluẽt vin
cula pecccatorum:quibus in mũdo pmun
tur z carne:deducendo eos ad [portam fer
reaz] religionis pariter z salutis:que [vltro
apitur] volẽtibus intrare. Nota q post p/
cellam imperij seqtur [porta ferrea:]tribu/
latio.s.gentis pfide:que sicut mare rubrum
patebit fidelibus pdicatoribus veritatis:z
ibi quidem currus Pharaonis z equites
Exo.14 mergunt in fluctib⁹. Et hoc futurz est vt in
futuris gẽtib⁹ fornicatores terre z babylo/
nis filij alemanorz pncipes absorbeant. Re
ctus ordo vt ipsi in fluctib⁹ pereant:q alios
in fluminib⁹ demerserũt. Nota q prius au/
fert dñs sepem ipij q̃z discordiam:z erit vi/
nea ecclesie in direptiõe:qr scindet in duas
ptes ipsa:vt illud itelligat q fracta est ciui/
Apoc. 16. tas in.3.ptes. Põt fieri vt discedat respu/
blica a Ro.ecclesia z sequat iter caplm Ro
zach.11 manũ discordia,p eo q seqt. [Succidi.3.pa
stores in mense].i.q̃si vno tpe:z ecclesia re/
Matt. 26. maneat sine duce:quẽadmoduz discipuli si/
ne xpo. Interimqz pdet ecclesia/z vastet z
redigat ad nihiluz:p eo qd di. [Oẽs ami/
Tren.1 ci eius].s.reges [spreuerũt eam] ei⁹ turpitu/
dinez cognoscẽtes:[z facti sunt ei inimici:]
ptra eam vndiqz insurgẽdo. Nam locus il/
le ambiguus est:vtrum legat in diruptione
vel direptione. Dirũpit eniz in volũtatib⁹:
z diripitur in reditib⁹:hoc est qd ait Apls.
secũ ad thesa.2. [Qui tenet nũc teneat/donec d medio fiat]
idest qui tenet impium nũc:simul teneat z
sacerdotium:z sic in vtrũqz fluctuãs quasi
de medio fiat.i.peat:z in medijs maris flu/
ctibus inuoluat. Audi pphetam. [Uidi im
ps.36. pium superexaltatum]in republica:[z eleua/
tum sicut cedros libani].i. in Romana ec/
clesia:z [transiui] dimersiones illas quasi p
medium in futuris predicatorib⁹ euangelij:
vel inter aquas a dextris ecclesie z sinistris
reipublice:iter quas necessario populus al/
ter israeliticus psecturus in sicco paupta/ Exo.14
tis:letitiaz egyptijs ingerat submergẽdis.
[Et ecce nõ erat]in gloria que fuit cũ igno
minia. [Et nõ est inuẽtus locus eius]in mi
sericordia/sz in pena. Inde. [Uirga labiorz
suorz interficiet impiuz]antichristum. [Ce/ Esa.11.
dri libani]prelati sunt z carpinales ecclesie.
Inde. [Sedebo in monte testamẽti in late/ Esa.14
ribus aquilonis]in qbus sita est ciuitas ec/
clesia regis magni Christi. [Aquilo]signifi/
cat prelatos:[latera]carpinales:quos pfrin
get dñs quasi [cedros libani]more pulueris ps.18.
redigendo ad nihilum: vel deijciendo ad
terrenum stipẽdiuz: ppter quid? Quia eos
plantauit deus vt fructum in terris in ter/
renis nõ facerẽt sed celestia saperẽt:z se im/
putribiles pseruarẽt. [Illic passeres(puto) ps.103.
nidificabũt:illi.s.qui veneũt dipõdio. Ipsi Lu.12.
sunt duo ordines futuri/q gloriam eorz eua Esa.6.
cuabunt:z suggẽdo lac gentium mamillas
regum.s.pontificum lactabũt. Si aũt reipu
blice extortores in [passeribus]perpẽdant:
pz q nidos sue malitie in cardinalibus.aĩs
carnalibus pstruent:vt clamoribus turbẽt
ecclesiam:z suis stercoribus exhibeãt inqui
natam:ac ppter hoc illa in tãtuz subiungãt ps.40.
humiliãdo:vt fere nõ adijciat vt resurgat.

Caplm 18m.

[Urge z descẽde in domuz figu
li:z ibi audies verba mea:]qr re
ctus z iustus dñs:de quo vas fa Adro. 9.c.
cit in honorem:aliud in contu/
meliam:z nõ imerito ppheta figulum vi/
sitat:vt prelatos z carpinales supbe carna/
literqz viuentes reprobãdos anunciet:imo
alios corruẽdos a sedibus:alios capiendos Esa.13
in sceleribus:ac si vasa furoris z ire:aliosqz Mierc. 50.c.
velut vasa misericordie futuros viuos euã/ ad Ro. 9.c.
gelicos eleuãdos qui terrena abijciant:hu/
milia capiant:z celibem vitam agant velu/ Luc.1.
ti cedris libani superponat. Inde. Dabit ei Matt. 21.
dñs sedẽ Dauid pris ei⁹. Quia malos male
perdet:z vineam suã locabit alijs agricolis
facientibus

facientibus panem z fructus dignos. Ta/ les[surgent]a seculo fugiendo:[descédent] peccatoribus cōpatiendo:[in domū figuli] visitādo:z [verba dei pcepta annūcient]p̄/ dicando. Est[figulus] Christus/humanū genus luto ɔfingens in[rota]seculi:z ēt[fi/ gulus]doctor theologus:ð[luto]lr̄e[opus] expositionis z itelligētie/cōponens[sup ro taz]pfecte doctrine. Sed vas ire reprobus sensus z cupidus:vasq3 misericordie misti/ cus z spūalis:ppterea dissipaf vnū aliudq3
Tren.4 eligif. Hic est timēdum ne filij syon ecclesie ɔtēplantis amicti auro pmo:doctrina chri sti z vita noui hois ðputanf[in vasa testea] cupiditatis:[opus manuū figuli] vilitatis.
Ose.2. Joel.3 Inde. Tulerunt auz meum scripturā euan gelicam:z fecerūt inde baal sciam reprobaz z auaram:hic baal foris est aureus p splen/ didam eloquētiam:itus luteus p obscuram
Gene. 49.z 34. auaritiam. Nota q Symeon z Leui vasa iniqtatis:odiosum fecerūt Jacob habitato ribus terre. Et lz ipsi sororem corruptā po/ pulūq3 perimerent frauduléter: tñ euomit eos terra:z exules fuerūt longo tpe in egy/ pto. Sic ppter religiosos z clericos vasa cu piditatis z ire sūmus pōtifex erit solicitus z pauidus:ne dinam auarā z lubricam/imo vanam vitā exercere ɔtendāt:z tyrānos se/ culi pro secularibus stipēdijs introducant supponātq3 vnum pensantes deiectionem sui:vrgente fame imperij:sub quo grauiter sunt premēdi. Et nō solum ipsi sed ēt sūmi
Exo.1. 5.c. pōtifices compellanf descēdere in egyptuz z ɔstruere sub tributo oppida regia de late/ ribus z operibus figulor. Uerum q2 carna le sacerdotium z mysterium diruēdum est:
Luc.1. z spirituale studium erigēduz:vt depositis potētibus z supbis de sedibus dignitatum/ exaltētur humiles z abiecti. Redarguitur ðo israel de horribilib⁹ factis suis z studijs sceleratis. Inde.[Nunquid deficiet de pe/ tra agri nix: aut euelli possunt aque erum/ pentes frigide z defluētes:quia oblitus est mei populus meus? Non. z tamen obliui/ scitur dei.[Petra]ecclesia Romana:[ager] mundus:[nix]puritas:[libanus]religio ci stercieñ.[aque]doctrine:[erumpunt]spiri/ tualiter:[frigescunt]salubriter.[defluunt] liberaliter.[Obliuiscitur deus]duz conté/ nitur fides eius z doctrina spiritualis vili/ Lu.22 penditur. Sed cum nō deficiat fides Pe/ tri.i.fidelium doctorum: Quare populus christianus infideliter agit? Sapientia mū/ di quam stultam vocat Apl's operi figulo/ pme ad rum comparaf: q2 terreni z animales ho/ cor.1.3 mines magis diligūt tenebras littere q3 lu/ cem spiritualis intelligētie. sic ergo intelli/ gitur. Et si veritas in terra psternif:in his Joā.3. qui pereunt z charitas refrigescit:ppterea fides perijt:qñ timentes dñm spirituali/ Matt. 24. ter docere z predicare desistant? Absit. Sed q3m cunq3 Joānis baptismus clericorumq3 studium cesset z sileat:Christi tamen z spi/ ritualium viror qui futuri sunt doctrina vigebit. Nam Joānis baptismus est in scié tia littere: baptismus Christi in spiritu sa/ Joā.3. pientie z intellectus. Et nota q semen Ha brae fuit ex parte reprobum z ex parte ele/ ctum. Semen quoq3 Isaac ex pte dilectum in Isaac z ex parte odiosum. Semen etiam Jacob z ismael ex parte emulum z ex parte benignū. Nam Geñ.21 in primo statu quidam electi sunt vt Da/ Jacob uid:quidam reprobati vt Saul. In secun/ z Esau. do quidam dilecti vt Joānes:quidaz odio Maī.1 habiti vt Judas. In tertio futuri sunt con/ ad Ro. tentiosi z inuidi vt falsi fratres:quidam be 9.c. nigni vt Joseph significans mansuetos he/ Gene. reditantes terram. Inde. Omnes erunt 39. dei docibiles:quia celestis patria velut ter/ 2.reg.1 ra erit repleta scientia domini. Uidentes Joā.21 eum secuti sunt tanq3 aque maris operien Matt. tes:quia spiritus domini repleuit orbē ter/ 27. rarum zc. Nam hic implet:tunc replebit: Joā.6. ergo non deficiet de petra Christo:vel cer/ Sap.1. te nouo testamento contento in veteri qð est petra agri. Nix libani doctrina.s.spiri/ tualis que in honesta conuersatione cande/ scit:nec euelli pñt vel obturari iuges aque in doctorib⁹ veritatis. Nota q in dieb⁹ istis nouissimis:in qbus cadēt turres supbia.s. prelator ambulantium in delitijs:z cathe/ dre doctor carnalium subuertentur. Erūt riui anūciatores euangelij circūquaq3:riui Matt. 21. quoad sciam:currētium quoad obediētiaz: Esa.30

aquar quoad abūdantiā. Tales aque euelli
nequeunt p fortitudinem: erūpunt p ampli
tudinem: frigescūt per suauitatem: defluūt
Esa. 8. per solicitudinē. al's solitudinem. De pmo.
[Adducā sup iudam]. s. ecclesiam gnālem.
al's gnāles: aquas fluminis fortes. s. pdica/
Ps. 45. tionis fideles ecclesie. De 2° [Fluminis im
petus letificat ciuitatem dei]. De 3° [Me
Hier. 2 dereliquerūt fontem aque viue]. Fons est
estate frigidus: hyeme calidus. Doctor eni
spūalis apud quem est fons vite scriptura
diuina cum tentatione carnis pulsat: debet
frigescere mūdialia. al's a mūdialib°. Et cū
ceteri frigescūt a charitatis incēdio: ipse fer
Ps. 147 uere ɔtendat. Inde. [Mittit cristallū suā
sicut bucellas]. [Cristallum] quoad splen/
dorem: [bucellam] quoad terrorē: [añ faciē
frigoris] honestatis: [qs sustinebit]. i. qs nō
ɔuertet ad grām pietatis? Ex honestis mē
tibus feruēs zelus pgredit: quem q non su
stinēt pereūt: z q sustinēt/ vita viuūt. Sem
per ergo deus suā ecclesiam mūditie niuee
candore dealbat. Redeāt pinde scelerati ad
gratiam: sicci ad gloriam: grām scitatis: glo
riam veritatis. Nam sanctitas reddit purū:
veritas instruit impitū. Audi ergo. [Nun
qd deficiet de petra agri nix]. Christus fuit
[indeficiēs] in incarnatione: [ager] in pdi/
catione: [petra] in passione: [nix] in resurre
ctione: [libanus] in ascēsione: [aqua erum/
Act. 2. pens] in spūs. s. missione. De primo. [Caro
ei° nō vidit corruptionē]. De 2° [Ibat isaac
Gene. 24. mediaturus in agrū]. De 3° [Via colubri
Prou. 30. supra petrā: z posui faciē meā vt petra du/
rissima]. De 4° [Erat aspect° ei° vt fulgur:
Esa. 50 z vestimēta ei° facta sūt alba sicut nix]. De
Matt. 17. 5° [Erit fons patēs dom° dñi:] qz dedit do/
zach. 13 na hoib°. Que? [fortia erūpētia: frigida de/
fluentia]. [Fortia] quoad fidē: [erūpentia]
quoad spē. [frigida] quoad frugē: [defluen/
Apoc. 8. tia] quoad charitatē. De his qttuor dr. p°
[Facta sunt fulgura z coruscationes:] ecce
fortia. De 2° [A vocib° aquar multar]. De
Ps. 103 3° [A voce tonitrui tui formidabūt]. de 4°
Ps. 59. [Cōmouisti terrā z ɔturbasti eā]. Iñ. [Ter
Ps. 75. ra tremuit z quieuit]. [terra] mēs pctōis:
[tremuit] a pena: [qescit] a culpa. Iñ. Btūs
Prouer. 28. vir q semp est pauidus: ne exurgat in iudi

ciū deus. Iñ. Quiescite agere puerse: disci/ Esa. 1.
te bñfacere. Seqt. [Frustra libātes z ipin/
gētes in vijs suis z in semitis seculi: vt am
bularēt] p vias [nō recto itinere]. Layci [i/
pingūt] in vijs suis p luxuriā: clerici in se/
mitā seculi irretiunt p auaritiā: religiosi am
bulāt [itinere nō recto] p supbiā. Tales fru
stra [libant:] qz dñs spreuit eos. Sicqz terra
ecclesie [desolat] p inhītiā: z ponit in sibillū
p ignominiā. Quib° aūt sanū est ɔsilium nō
imunes [cap.] mētem. s. mouēt z [obstupe/ al's. inanes.
scūt:] dū eis praua opa displicēt: z si admi
rant aliq si psperātib° aliqñ subito aduersa
succedāt. [Vētus vrēs] est diuina indigna/
tio qua dispgit ois iniquus ad iferos attra/
hendus corā inimicis de oibus puniēdus.
¶ Moralr [vent° vrēs] est carnalis tētatio Moraliter.
[dispsio] secularis [affectio] vitior vl demo
nū aggregatio: [dorsum z nō faciē oñdam
eis:] in qb° est tāta alienatio: [in die pditio/
nis] ecclesie eterna dānatio: lz hec de iudeis
dicta sint dispgēdis p Ro. ipiū: a qb° xps
grē vultū auertit: z nō tulit dorsū ire. Tñ
timēdū est de pplo xpiano: ne [vent° vrēs]
z validus psecutio gētiū in Petri nauicu Matt. 8. c.
lā inuat: z nō sit ei auxiliator forsitan q suc Esa. 63
currat. Circūspexi (inqt) z nō erat auxilia/
tor zc. [Venite cogitemus ɔ Hieremiā]. fu
turum est vt quēadmodū iudei ɔtra xpm
z discipulos fremuerūt: ita z nūc ɔtra disci/
pulos spūs dñi sceuiāt: z salutē smonib° nō
attēdant. [Nō pibit lex a sacerdote: nec ɔsi/
liū a sapiēte: nec sermo a ppheta]. [a sacer/
dote] ipio vtiqz: [sapiēte] fatuo z [ppheta]
mēdoso. His adheret ppls isanus/ reprobās
ɔsiliū dei. [Venite pcutiamus eū lingua]
dolosa/ detrahēdo: [z nō attēdamus ad oēs
sermones ei°:] euāgeliū ɔtēnendo. Idcirco
[dat i famē] p vbi subtractionē: [deducunt
in gladio] p stipēdij direptionē: [iterficiun
tur] more p carnalis piculi afflictionē. [Fa/
mes] ad laycos: [gladi°] ad clericos: [mors]
ad religiosos. [fames] a republica: [gladi°]
a gente perfida. [mors] a pseudo propheta/
rum. [Patres] prelati: [filij] clerici: [vxo/
res] ecclesie: [liberi] layci: [vidue] monaste/
ria. [Viri] rectores earum: [iuuenes] recto/
res in populo suscitandi: [ɔfodiant gladio]
psecutione

persecutionis [in prelio]predicationis.[Au dief clamor]pnie[de domibus] pscie.[Ad ducam sup eos repete latronem].Ecce (inquit) venio sicut fur.[Latronem]barabam istum puto antichristuz:q principem reipublice spoliabit cleruz tpalibus: ac si xpm vestibus vt Herodes z Pilatus:sicqz nudus in cruce dimissus:plagis pateat obprobrijs z flagellis.[Repete]dicit pter instatiam: qr alij tollet spolia vt familiares:alij inferet ɔuitia vt diffidentes:alij ponet vulnera vt gentes infideles.Familiares sunt principes z milites seculares:diffidetes sunt heretici z eorz fautores:infideles sunt saraceni z alij de terra procul pfidi venientes.Isti oes fodiunt in terra foueam tpaliuz/in qbus prelatos capiat z pedibus subiectis.s.laqueos deceptionis apponat.Inde laqueuz parauerunt pedibus meis:z incuruauerunt aiam meam.Nota q caput Christi spinis obuoluit:manus z pedes clauis infigunt:lat⁹ lancea pforatur.Caput christi.s.populi xpiani sunt pontifices:manus sacerdotes: pedes alij fideles in qbus opz Christum iteru crucifigi:z quasi dnm scale ecclesie gnalis initi. Nota tria:spine/claui/z lancea.Spine sunt tribulationes in tpalibus: claui tetationes in spualibus:z lacea oppressiones in corporalibus.Sic angustie ecclesie erunt vndiqz z ignorabit qd eligere debeat: qr in tepore furoris abijciet eos deus:nisi forte spine coprimant religiosos:claui clericos:lacea laycos.Nam spine lacerat:claui pforant:lacea vulnerat.Lacerat ex aculeo:pforat ex malleo:vulnerat ex manubrio.Ex aculeo cupiditat;:ex malleo anathematis:ex manubrio intetionis.Spina ex ira:malleus supra:lancea infra pungit.De primo in spinis euersus sum vt caderem:in spinis auaritie/euertit erūna miserie.Cadit a fastu supbie in lutum luxurie:z dns p respectuz penitetie/suscepit ad culpam gratie. De 2°.Nunqd no verba mea qsi ignis sunt:z qsi malleus conterens petram/vt succedant auaros supbos z ɔterat per excoicationis malleuz animos lapideos. In domo dni z mete quieta non sunt audita malleus securis excoicationis z depositionis:sed nuc vox no mallei aurez summi pontificis z ɔsiderat opus ferri hominis ɔtumacis:in republica psides iuxta incude vota puersorz discutiens.De 3° tulit Dauid cyphum aque z laceam que erat ad caput Saulis:de qua z di:z hasta eius non est aduersa.s. reflexa ad misericordiaz/sed inixa ad penam.

Apoc. 3.c. / Matt. 27. / ibidez z Lu. 23 / ps. 56. / Matt. 27. z Lu. 23 / Gene. 28. / ps. 117 / Hiere. 23. / 3.reg.6 / Eccli 38. / 1.reg. 28.

Capl'm 19m.

[Ade z accipe laguculam figuli testeam a senioribus populi:z a senioribus sacerdotuz/z egredere ad vallem filiorum Ennon que est iuxta itroitum porte figuli fictilis:z pdicabis ibi verba mea que ego loquar ad te].Christus dns z ppheta missus a patre in synagogam[lagunculam]legis mosayce [fregit]exponedo.s.z ipsam synagogam ad nihilum redigedo:littere seruiedo:carnem suscepti hois p mortis suppliciu[ɔterendo].Sed nuc predicatores euagelij eterni franget doctrinam doctorz fideliuz sacreqz scripture in ɔspectu ecclesie gnalis: qua et corda lutea z secularia vel supba z vacua coterant ad penitetiam:qr nisi ɔuersi fuerint/ psto est q ɔterat eos pualida cotritione.Idcirco dicit [A senioribus] qui no aliam vel nouam doctrina annuciabunt qz que reposita est in libris.Nota duo:verbi annunciatio:z vasis fractio.De his Salomon. Donec recurrat vitta aurea:z conteraf hydria super fontem.Et bene di recurrat:qr iuxta Joanem opz iterum pdicari euageliuz gentibus z regib⁹ multis.Uitta/vt colligat ad vitam:aurea/vt tribuat gloriaz:hydria/corda sunt ɔtrita ad pniam:sup fontem/Christum ad misericordias.[Lagena]est ecclesia obstinata p supbiam:[testea] per auaritiaz: [frangif]misericorditer p humilitatis gratiam/sed ipudeter p luxuriam.Iccirco necessario dirigif ordo pphetic⁹/vt tollat z [ɔterat]supbos prelatos:[egrediaf ad vallem].i.laycos luxuriosos:que est [ad itroituz porte fictilis].s.clericos auaros.His pdicandum est si quo mo audiat z quiescat. Cursus libri velut [vallis filiorz fictilis:] studia carnaliuz magistrorz gnaliter in fonte ecclesie costituta: sed spualiter in Italia: vt itelligatur illud:Joanes erat baptiçans iuxta salim/vbi erant aque multe:ipsaqz situ

ps. 7. / Eccl. 12. / Apoc. 14. / Joa. 3.

dia subuertēda ad predicationem ꝓphetarum: quos mūdus instāter expectat: vt q̄si cōtrita hydria: lr̄e occidētis recurrat vita aurea eorūdez spūalis. s. doctrina: que viuificat. Nota ꝙ vallis ista dr̄ [topheth ꝛ filij Ennon ꝛ iterfectionis]. Nam ibi ꝯstitutuz erat ydolum baaliz: cui in holocaustum filios cōburebāt. ꝑp hoc dr̄. Et facitis filios gehēne duplo q̄z vos. [Uallis] ergo ꝓfunditas scie secularis: que est .i phīs ꝛ legib⁹ ꝛ decretalib⁹/ alijsq̄z doctrinis vanis ꝛ ꝓphanis: que magis de lr̄a q̄z de spiritu/ plus de luto q̄z de auro/ plus de cupiditate q̄z de largitate/ plus de pditione q̄z de salute suadēt: Hic est pute⁹ quē angelus abyssi diabolus ꝛ mūdi phs clauo suscepte ptātis apit. De fumo: doctrine erronee egresse sunt locuste in terra eccl̄ie. s. scholastici ꝛ magistri q̄ nūc fauetenus blandiunt vt decipiāt/ nūc cautetenus feriunt vt subuertāt simplices ꝛ incautos [vallē istā] puto Bononiam spūaliter: ad quā ꝯueniant impiti vt veteres cisternas / doctrinas scz antiquas ꝛ liberales effodiendo edoceāt: ꝛ fontez aque salutaris ꝛ fidei ꝯtēnendo relinquant. Sed satis timeo ne destructis ex liguria studijs ad francos Egyptios trāseat spūs vertiginis: ꝛ errare illos faciat dn̄s more ebrij ꝛ vomētis. Hic est ꝙ dn̄s nubē leuem ascēdit/ Egyptū intrauit/ idolaq̄z cōmouit: qꝛ profecto spūs dn̄i in ꝓphetis futuris in hoc. s. tp̄e reuelādis in Moyse ꝛ Helia signatis galliam visitabit/ ꝛ idola studioꝝ carnaliū dissipabit: vl' forte iccirco dr̄. Cōmouebit simulachra: qꝛ nō solum studia sed ēt doctores applicabit p̄dicatorib⁹ veritatis/ qui in nube dicti sunt atq̄z leues. He nubes ascēdent de terra secularis vite ad excellētiam religionis. Nubes quoad p̄dicationis sciam ꝛ eruditionis. Leues quoad pauptatē nō veritatis vel v̄tutis: sed stipendij secularis. Leues in quaz ꝯtra auaros: nubes ꝯ̄ supbos/ ascēdentes cōtra luxuriosos. Isti sunt tres Reges quos cornu diabolice ptātis in bestia decacornu humiliat. Ideoq̄z vt eos eripiat de ꝓuitute diaboli. Doctores iuenient ab Herodis facie p̄latoꝝ supbientium. s. vel reipublice psidis fugientes: tandēq̄z redeant ad terrā Juda/ Italiam scz vt eaz in spū tanq̄z vallē heretici dogmatis funesteq̄z vite subuertāt. Nota ꝙ Christus latuit in Egypto vsq̄z ad obitū Herodis. Dein de audiēs Archelauz pro p̄re in Judea regnāte secessit in Galileā timens ilo ire. Audi mysteriū. Nō poterūt spūales viri futuri de Romana ecclesia recedere in Galileā a supbiētiuz facie p̄latoꝝ: ꝛ forte sūmi pōtifices anni illi⁹: vbi cōmotis magistris ac simulacris ꝯuertant a spū v̄tiginis ꝛ humiliata scia tumida eorūdem: redire disponāt ad Ro. ecclesiāz in Italiam ꝯstitutā. Sed audiētes forsitan cardinales ꝛ alios adhuc tumide p̄sidētes sup eccl̄iaz secedēt in galileā. i. in pauptate spūs ꝯuersantes: ꝛ forsitan religioni se cisterciē. ꝯformātes: quousq̄z tp̄s veniat ꝑfectionis eoꝝ. Hic notāduz est/ ꝙ Archelaus pro p̄re regnabat: qꝛ lz ipsi filij sint sūmi pōtificis/ poterit tn̄ fieri vt de ꝓgenie sūmi pōtificis ali⁹ surgat in sedez/ q̄ p̄dicatores exterreat: ꝛ si ecclesiaꝝ p̄lati ꝯtra alios (quēadmoduz Laban in Jacob psecutus inseuit) insurgāt dolētes ꝙ bona eoꝝ auferāt ꝛ filias ꝛ seruulas multiformes. Sed timēduz est viris illis: ne dum primū Herodē fugiūt irruāt in 2m/ q̄ caput Joānis tollat ꝛ minuat: ꝛ xp̄m nō eripiat sed ꝯtēnat. Puto ego ꝙ lz preses reipublice p̄latos ecclesiaꝝ a clero trucidet tn̄ sūmus pōtifex p̄oris ordinis caput diminuet/ doctrinam magroꝝ subtrahēdo: ꝛ alteri ordini addet p̄oris officium: vt veluti Beniamin scipho Joseph in sacco tritici ꝛ pecunia affluēs sil' predicet in egypto: sicq̄z vestituz albis illuz despectū pariter ꝛ derisum/ ad Pilatum remittat: q̄z totius flagellandum: vides ꝙ pseudo papa futurus Herodes Pilato reipublice iterdicto euangelio p̄us/ postea corpaliter puniēdos diriget: tandēq̄z de passione eruti in sepulcrum nouoꝝ credētiuz excidēdum de petra fideliuz inducant ꝛ descēdant ad infernū gētium infidelium iu spū ꝛ v̄tute: ꝛ inde sublatis spolijs credēdoꝝ redeāt ad corda iam ꝯuersa: ꝛ ascendāt simul in celuz vite ꝯtēplationis ꝛ ardue: dona eloqoꝝ dn̄i in populos multipliciter effusuri. Et hoc de [valle topheth] que dicitur opculum oris quoad auaritiaz: vel ꝓtectio

Marginal notes: Apoc. 9. c. — Esa. 19 — Eodem — Dan. 7 — Mat. 2 — Gen. 31 — Mar. 6. — Gene. 44. — Lu. 23.

vel protectio quoad defensionem erroris: vel gehēna pauoris quoad ardorem libidinis vel inferni: vel ampla quoad instātiam psecutionis: vel vita stulta quoad ignorantiam diuini sermonis. Isti sunt filij duplo gehēne τ ppter vite illecebras τ ppter doctrinas iniquas. Nota primū studiuȝ in iudeis. 2m in egyptijs. 3m in grecis. 4m in italicis. 5m in frācis. Et q2 6o loco antichristus caracterem bestialē doctrinam pfidam editurus est: surgēdi sunt ɔtra eos hn̄tes thau in fronte doctrinaȝ crucis in apto: vt signa Moysi signa destruāt Pharaonis. Et bn̄ dicit[vallis iterfectiōis:] q2 doctrina opere magistri/carnales τ heretici/aias iterficiūt imperitas. [Ecce adducam afflictionē sup locum istū: ita vt oēs q audierint timēt ambe aures eius]. [Aures] sūnt auditores magistroꝝ. [Due] dicunt ppter heresim: τ ppter sciam secularem. Iste due [timēt] quia vtraqȝ destruet. Puto q sub afflictione imperij/in qua rex aquilonis figet tētoriuȝ in montibus. s. alpibus tabescēt studia regionum: τ nō sit locus iam aptus ad holocaustum lr̄e: sed ad iterfectionem populi scelerati. [Edificauerūt excelsa baali:] leges iniquas cōdendo: [τ cōbusserūt filios suos] .i. neqter discipulos instruēdo. Inde. [Dissipabo ɔsilium iuda] .s. decretaliuȝ gnālis ecclesie ɔsultores: [τ hierusalē] Romanuȝ capitulum [in loco isto] .s. Italico: [τ subuertam eos gladio] reipublice in manibus [inimicoꝝ] hereticoꝝ vel gētium pfidaꝝ. [Dabo qȝ cadauera eoꝝ escam volatilibus celi]. scȝ principibus alemanis: [τ bestijs terre:] hereticis vel gētib9 agarenis. [Cibabo eos carnib9 filioꝝ suoꝝ τ filiaꝝ suaꝝ: τ vnusqsqȝ carnes amici sui comedet]. Detrahēdo/inuidēdo/moriēdo: [filij] clerici: [filie] layci: singulr̄ [carnes] alteri9: [amicus] religiosus in obsidione] τ angustia. s. impij antichristi. [Sic ɔteram ppl'm istum τ ciuitatē hāc] .s. ecclesie [vt vas figuli] terrena sapiēs: [qd̄ nō poterit restaurari] ad grām: sed ad iram [in topheth sepelient] tm̄: lȝ pphete illi vēturi corruēdi sūt in Italia sub bestia antichristi. Tū ppl's Italicus occidet in scelere: [τ sepultura] forte asini sepelient/sublato corporalium [τ datis carnibus auibus τ canibus] tyrānoꝝ: [imunde oēs domus israel τ hierusalem] .s. ecclesie: [τ domus] dogmatū puersoꝝ. [Venit Hieremias de topheth et stetit in atrio domus dn̄i] arguens ɔtumaces. Post dissipata studia ciuitatuȝ lōge lateqȝ diffusa: que scolasticas aias ad auaritiaȝ feruidam: τ eterna forsan incēdia p erroris insaniam trāsmittebāt pphete ad atriuȝ domus dei se ɔuertent. s. ad clericos τ platos/in sua malitia obstinatos. Capl'm 20m.

Apoc. 16. τ. 19
Eze. 9.

[Phassur filius Emer sacerdos ɔstitutus in domo dn̄i pnceps pcussit Hieremiam: τ misit eum in neruȝ/qd̄ erat in porta Beniamin supiori in domo dn̄i]. Satis ɔgruū est vt cardinales τ etiaȝ sūmus pontifex in mēdaces pdicatores veritatis pcutiant affligēdo: [τ ponant in nerum] silētiuȝ eis iponēdo: ne eis annūcient mala futura in clero a Romano impio. [In porta (inqt) Beniamin supiori] .s. in districta regula monachoꝝ: vel q2 forte in vno illoꝝ ordine multi silebūtur: q2 forte capti ēt in psonis ppter tribulationis instātiaȝ includent. Qd̄ [aūt mane soluit Hieremias: τ pauorem] vndiqȝ noīat sacerdotuȝ: nō ad pphetas inferēdum est: quasi penā timeāt: sed q2 [pauorem] clericis τ prelatis incutiēt a republica inferēdum. Unde τ [Phassur] cum suis [corruit gladio:] τ [domus Iuda data est presidi babylonis]. Audiat ecclesia q trandenda est in manus imperij: taȝ in sacerdotibus q̄ȝ in subiectis: [τ gladio] eos psecutionis affliget tollendo [substātias/labores/thesauros] pontificum. Primo [diripiet] .scd̄o [tollet] .tertio [ducet in babylonem] .vȝ. impudēter. [Diripiet] violēnter: [tollet] fraudolēter: [ducet] ɔfidenter [in babylonem]. In ea enim [Phassur] .s. prelati cum amicis suis religiosis τ clericis captiui morientur τ sepelient sine sonitu τ spe liberationis eoꝝ. Inde. Uinctis eius nō aperuit τc. Audi mortem. [Subter te prosternent te] τc. Audi sepulturam: vsqȝ ad profūndum laci. Inde. Nemo quibat liberare arietem de manu hirci. s. ecclesiam de potestate impij. Potest sane itelligi q in diseri

Esa. 14
Dan. 8

mine reipublice legati velut alter [phassur] concitant reges et pplos ɔtra illam: et quasi nõ sit tãte potẽtie animẽt vniuersos vt efferant in eãdem. Sed timẽdu3 est ne mẽdose corruãt cum ppheta in pcella fluctuu3 et vẽtoz/si [altera die] sit [eductus de carcere] et ipse remanserit in iudea. Ego nõ dubito q nõ affligant viri euãgelici a prelatis: sed timeo ne ipsi captiuent ẽt in psonis: qz transmigratio vltima Sedechie atrocioz fuit prima: et sic traditis pro iustis ipijs libertatem assequet p totum iperiu3 a principe babylonis. Sic Hieremias trãsmigrantibus alijs in [babylone] remãsit cu3 paupibus spiritu hierusalem. Seqtur. [Seduxisti me dñe et inualuisti]. Seducet ecclesia a seductoribus veritatis et iualescẽtibus illis illa pculdubio egrotabit. [Factus est sermo dñi in corde meo quasi ignis estuans clausus qz in ossibus meis: defeci fere nõ sustinẽs]. [In ossibus] .s. plãtis [in corde] subiectis [ignis] tribulationis [estuat:] sub qua deficiẽs quoad carnem ecclesia [nõ poterit sustinere] feruorem illius: qz clausa in [ossib⁹] excutere non poterit seruitute3. [Audiui ɔtumelias multoz et terrorem in circuitu. ¶ Moraliter. Sermo predicationis fit ad aias penitẽtes quas feruoz ɔtritiõis a deo afficit et ɔsumit: vt deficiant prsus in corpore carnali viuentes: et vt [ossa] virtutu3 et facta fortia de luto corporis pullulẽt [igne] supni desiderij et charitatis incẽdãt. Inde. zelus domus tue comedit me. Et alibi. In igne eni3 zeli nõdu3 numerabit: al's notabit ois terra .s. peccatoz ad penitẽtia3 ɔuertere. Cetera de passione intelligunt ad lrãm: sed in spũ cõplenda sunt in populo christiano. Qd aũt seqt. [Liberauit aiam paupis de manu maloz] pticulariter accipit de pphetis illis spũaliter affligẽdis. [Maledictus dies in quo natus sum: dies in qua peperit me mr mea nõ sit bñdicta. Maledictus vir q annunciauit patri meo/natus est tibi masculus: et q̃si gaudio letificauit eum. Sit hõ ille vt sunt ciuitates quas subuertit dñs et nõ penituit eũ]. Nota q [vir maledicit: masculus nascit: pater iocũdat: hõ predicẽs subuertit]. [Dies et vir maledicunt. Mater dolet: pr gaudet: masculus orit: homo ɔfunditur: dies maledicitur: mater cruciatur]. [Dies] illa est futura tribulatio: [mr] ecclesia Ro. sub qua tanta erit malitia hoiu3: vt necessario maledicat a ppheta in vtero delicato. [Masculus] est ordo seraphicus in ecclesia oriũdus. [pater] sũmus põtifex: vbi doctores cardinalesqz plati. De illoz ortu et pfectu valde dolebũt tanq̃ qui eoz solicitudine subuertent adulterãtes verbum dei: et pctm̃ blassemie velut sodoma pdicantes. vñ nõ penitebit eos si subuertãt in spũ hoies pestilẽtes. Tales [audierũt clamorẽ mane: et vlulatum tpe meridiano]. [Mane] ponit hic pro asperitate qetis: [meridie] pro feruore tribulationis: [clamor] est de tpalibus perdendis: [vlulatus] de corporibus occidẽdis. Nota q [mane clamore3] audierũt iudei p Titu3 et Vespesianu3. Vel certe in psecutione egyptioz [meridie vlulatũ] in captione tribuũ in assyrios: et nũc audient [vlulatu3] in antichristo demonio meridiano. Caueant iudei falsi .s. christiani: ne [mane] predicationis ɔtenta quasi [clamorem] palpẽt tenebras in meridie vlulãtis erroris. De hoc [tenebratus est] sol in ortu suo: et [occidit] eis sol cu3 adhuc esset dies. vel meridie [Sol] ecclesia in ortu psperitatis incurret tenebras spoliationis: et occidet ea dignitas prelationis in die tribulationis. Inde. [Vox clamoris a porta piscium et vlulatus:] a scda [porta piscium] est psecutio tyrãnoz impij quasi fidelium dolẽtiu3 tpalia ciuitatis ecclesie: ergo audiat subaudit tribulatio: que iccirco nõ dr [porta] qz pfidie: et inde merito reprobata. Ab hac [vlulat⁹] fidei erit: qz antichristus furore estuãs ɔtra christum p infideles pplos multos occidet: absorbebit fluuium simplicium .s. laycoz et principum: et putabit iordanem influẽdum in os suum eruditoz pontificum. Quia vo hõ ille cetus hereticus [mane] clamare [meridie vlulatum excipiet:] qz prius et postea/nec dubium affliget: petit ppheta [interfici matris in vulua] .s. ecclesie doctrina: vt ipsa sibi sit qetis [sepulchrum] et absconsio a turbine tribulationis: et sic fiat sibi cõceptus eternus: vt non iactum pdicationis irrũpat. Vides q ad pdicationem

Marginalia: 4. reg. vltimo. — Moraliter. — ps. 68. — al's. delicato. — Ordo seraphicus. — Esa. 3. — Exo. 14 et supra 4. reg. 13. c. ps. 60. — Esa. 13 Hiere. 15. — sopho. 1. c. — Job 40.

ad pdicationem pphetarū futuroꝝ ois mū dus turbabit. Hinc gens pfida: hinc respublica: hinc pseudo pphetaruz: hinc ois iniquus: hinc ois falsus christianus: hinc ipse
Mat. 2 diabolus. Herodes (inqt) turbatus est ꝛ ois hierosolyma cuz illo. Merito ergo pro tribulatiōe reipublice [vult iterfici in vulua:] p afflictione pseudo pphete [sepeliri in ea] pro tribulatione gētis pfide [cōcipi] nec efferri: hinc pz ꝙ increpatio eoꝝ sustineri nō poterit a tyrānis. [Sepulturam] iterdicēt heretici: ppagationem pphete delebūt agareni. Inde. Odio eritis oibus hoib⁹ ꝛc.
Lu. 21. Fidelis laycus pro doctrina ꝛ fide ecclesie patiet in bonis exterioribus. Clericus ingetabit in iterioꝛib⁹: religiosus versabit in tenebris: vt quasi cōceptus nō videat lucem in virtutibus. Quia vo de pdicatoribus veritatis ēt ipsa vniuersalis ecclesia cruciabitur
Gene. 25. hñs in vtero duos frēs. Si sic futuꝝ erat ei quare cōcipit. Necessitas legis excipit: sed nec filij pacifici sunt in vtero sed poti⁹ colluctantes: tum p fortitudine spūs: tum pro aduersitate qua ɔtra eos sceuiet totus mundus: qd pz in effusione partus eoꝝ ɔquerit ꝛ dicit ppheta. [Quare de vulua egressus sum]. Ecce ad pdicādum emissio. Nota ꝙ
Gen. 8 duo mittunt ex archa corruus ꝛ columba. Sagatiores ꝛ simpliciores: [ꝛ vnus eorum erat auis tincta p totum: ꝛ alius q̄si auis discolor]. [Tinctura] ista quasi doctrina fidelis est. [Discoloritas] .i. veritas opationis:
Can. 4 qꝛ dicēt ꝛ facient. Inde. [Emissiones tue] quoad officiuz: [sicut paradisus] quoad collegium: [maloꝝ punicoꝝ] quoad elogum [cum pomoꝝ fructibus] quoad exercitiuz. Inde. çaram habuit coccinuz pdicationis
Gene. 38. ligatuz in manu opationis. hi sunt [ille an-
Apoc. 21. gelus q habebat arūdinem aureā in manu metiens ciuitatem in altuz / in lōgum / in latuz]. [Arūdo scriptura] [aurea] diuina: [manus] opus: [mēsura] ɔsideratio: [ciuitas] ecclesia gnālis: [latitudo] clerici: [altitudo] religiosi: [lōgitudo] layci. Item lōgitudo est moralis itelligētia ꝛ historica: latitudo / mystica: altitudo / allegorica que est anagogica. Tales discutiūt cordiuz fideliū facta: cōponunt vitam psonaꝝ ecclesiaꝝ: itelligunt secreta celoꝝ: in excelso religiosoꝝ: [vt viderem laborem ꝛ dolorē]. [Uident] intelligendo: [laborāt] predicādo: [dolēt] penitendo: [ɔsumunt in cōfusione dies mei:] nulla de mūdo pmia reportādo. Uel certe [dies] sūt christiani quoad fidei principiuz: q in effusione peccati tabescūt: dum nō ad grām veritatis. als vtutis aspirāt. Reuoluamus historiam: ppls christianus electus in gloria p regnū ꝛ sacerdotium in Siluestro dolet nō minus de ortu q̄z de egressu: qꝛ forte meli⁹
erat ei si nat⁹ nō fuisset. Nota ordinē. [Concipit] in ecclesia primitiua: [nascit] in gnāli ecclesia: [ɔsperat] in gloria: euertit in miseria: [egredit] .i. captiuat in Alemania. [ɔsumit] in laboris ꝛ doloris angustia: in gēte .s. pfida ꝛ pseudo ppheta. Recte ergo [maledicit dies illa] in qua ad cumulū dignitatis ꝛ glorie [oritur:] qꝛ reuera pro fastu supbie ꝛ ɔfundo negrie subuertēda est in lacuz reipublice a spū furoris ꝛ ire: locus iste dr [stagnuz ignis ꝛ sulphuris]. [Stagnū est Ro. impium / stans in aquis multis. [Ignis] est collegium agarenum: [ardens] furijs: [sulphur] [hereticoꝝ ɔtubernium: [feruēs] doctrinis ꝛ factis erroneis. Primuz versat in spolijs. 2m in psonis. 3m in spūalibus. Primum turbat. 2m pturbat. 3m ɔturbat. Turbat tpalia: pturbat corporalia: ɔturbat spūalia. Hec oia simul mixta in plagis egyptijs ferebātur. Inde dr babylon .i. ɔfusio: qꝛ populus errore ɔfusus indifferēter cōfundet. Uñ dico qꝛ si psecutio sit distincta: q̄si vno tpe erit mixta. Inde: flagelluz inundās cuz trāsierit / eritis ei in cōculcatione. pz ēt ex lr qd dr. Missi sunt in stagnum ardoris ꝛ sulphuris. Anagogice designatum infernum. Quoad prauos enim citra pssuram continuam: sed pro electoꝝ restauratione distincta. Sic egyptus vndiq; pmit: israelite tñ ꝛ si imunes a plagis / nō tñ ab opibus seruitutis. [Uidet ergo ppheta: dolet ꝛ satagit de egressu ex vtero ꝛ de pplo:] ad vitia vel dura mūdi miseria transmigrante: ꝛ iccirco [dies tribulationis illius] .i. nostram: illi⁹ q pspere erigit malis dr. Sed nec illius expo

Margin (right column): Matt. 26. Mar. 14. — Apoc. 19. 20. 21. Apoc. 17. — Exo. 5. 7. 8. ꝛ sequentibus. — Esa. 28 Apoc. 19. — Exo. 5. 7. ꝛ sequētib⁹

est nuncius:q vt viriliter agat in aduersarios/ppl'm christianum ad bonum suadet. Quanti sunt viri illi hodie qui sūmuz pontificem adeūt equi cumberes τ legati suadētes iponi caracterem τ crucē humeris christianis:vt dum ad succurrēdam hierusalez illam reprobā τ euersam itendit:ex pietate questus τ tpale cōmoduz exturbat:nō attēdentes q̄ꝫprauuz sit diuinis obuiare ꝯsilijs: vbi de reparandis hierico sub anathemate agit fundamētis. Uideāt sūmi pontifices τ doleāt de[sua hierusalē].i.ecclesia gñali nō manufacta:quā deus redemit sanguine ꝓprio nō hircino:τ non de illa que cecidit τ cadere facit sup vacuitate lutea ꝑciosa:desistātq; vlterius illi⁹ muros erigere:que quotidie mors fideliū ruere in sua ac ficta ꝓsperitate caligata.al's castigata:ac si pro sepulcro glorioso de gētibus ꝯtendit nō est ipsuz dñs trāslaturus in celū:sed potius sanctas aīas:in qbus dñs quotidie p pietatis mysteriuz sepelit:qescit τ manet donec eas trāsferat/τ resurgāt in regno claritatis eterne. Quid clamabo? Auerse sūt aures.çelus hic diuinus sed questuosus est/τ ꝑpterea indiscretus. Ecce siccāde sunt aque fluminis eufraten victi sunt ad lr̄am τ ruerūt. Quare? vt preparet via regibus ab ortu solis. Nam desiccatis viribus Romane potētie τ attrictis.futuri populi sunt multi τ ascensuri de abysso.s. extremi maris.s.populi infidelis vt sine ipedimēto pcurrāt:τ sublatis de via lapidibus exeāt τ conculcēt terram:ppl'm christianuz tā in atrio q̄ꝫ in tēplo.[Atriuz] dico grecoꝝ qd̄ est foris:nō ꝑticipās ecclesie in fide qd̄ dandum est gētibus mox futuris.[Templum]ecclesia Romana.s.gñalis que calcanda est velut ciuitas sancta mēsibus quadragintaduobus gñaliter a christo vsq; in finem secūdi status. 42.menses 42e gñationes sunt:in qbus affligendus est populus christianus:τ terminat in anno xp̄i 1260. Qd̄ longum est spūaliter q̄si sub vita regis vnius:sicuti legimus de rege Tyri τ eius exterminio qd̄ habemus in manibus de rege Sicilie Guilelmo et terra eius. In 60.annis terminabit afflictio ecclesie:particulariter aūt in trib⁹ annis τ dimidio grauior inducet vexatio. Potest fieri ſm Ezechielem:vt noui caldei.s.alemani veniant super Tyrum.i.regnum Sicilie:τ illud diripiant τ ꝯfundāt/pro eo q̄ rex eius posuit cor suuz quasi cor dei:τ pdant de medio lapiduz ignitoꝝ. Audi tu dñe Imperator τ attende qd̄ dr̄:[q: de radice colubri egrediet regulus:τ semen eius absorbēs volucrem]. Tu enim es[coluber] in via:successor cerastes in via:sub quo eius[impiuz mordet].i. scindet τ[cadet ascēsor]aliqs ad ipsum peruenies. Tu aūt velut[coluber] tortuosus educeris e regno. Successor de cauerna sua [ꝓsiliet]qui ituitu suo oīa dissipabit. hic dicit [Cerastes].i.cornutus:q: forsitan ad regna plura ꝯsurget. Uel timēdum est ne vngula equi mordeat lacerādo ecclesiam.s.circa extrema tpa sua:τ cadere faciet ascēsorem/sūmum pontificem vel prelatos quasi cessare ꝑncipē obprobrij sui:q: forsan sibi suā malitiam iproperabūt:vel forsitan cultū dei iminuet:adhibitis sibi cornib⁹ gētiuz imūdaꝝ: vt sciat q̄ nō id in viribus suis faciat:sed in auxilium alienis al's alienuz/cūcta deuastet. Nam in bestia legunt duo cornua conscendente de terra:q: Romanū imperium hereticis τ tyrānis quasi domesticis initetur. De mari quoq; bestia altera.x.cornua hn̄s aggregabitur imperio:vt ecclesia quasi iter onus τ infernum gētes ꝑfidas supra hereticos sustinēdo mergatur. Quod aūt dicit q̄ altior fuerit aqua sup montes.i.supra q̄ꝫ credi potest/vniuersa vastabit:vt nō pateat locus aliqs q effugiat fluctus eius. Hec sunt illa tria impite descripta. Tethel/ad ipiuz: mane/ad ppl'm gētium:phares/ad cetuz hereticum. Qd̄ aūt dicit. Ne leteris ois philistea tu:videt q̄ regnum apulie:qd̄ idem est qd̄ Sicilie iacturam a suo regulo sentiet:τ si cōminui debeat virga tua. Si aūt pater tuus in colubro sit signatus: τ tu in radice te extimes:vide q̄ semen successoris tui/volucrem absorbebit.s.cultū dei. Et forte sub patre regulo:q: tempus breue est:semen filius faciet rem iniquam. Nec dubito quin semen ipsum ad litteram altum ꝓsperantem emuluz

[Left margin notes: Primi Esd.4. — Esa.xj. — ꝑme ad cor.3.τ.6. — Apoc.9. — Apoc.11. — Ibidez — Mat.1 — Ezech.26. — Terminus afflictiōis ecclesie]

[Right margin notes: Ezech.26. — Esa.14 — Gene.49. — al's suf. — Apoc.13. — Ibidē. — Gen.7 — Dan.8 — Dan.5 — Esa.14]

rem emulum in dolo subuertat. Uerum qꝛ sub nomine tui Tyri Sicilie regnum accipitur ꝭm cōcordiam veritatis: quam tu habes ⁊ legis ex analibus ⁊ scripturis: discutiamus Esa. in terra tribulationis ⁊ angu-
Esa. 30 stie: idest in regno siculo tribulādo ⁊ angu-
rex Rogerius. stiando. Leena et leo: ⁊ ex eis vipera ⁊ regulus volans. Si rex Rogerius fuit leena: filius leo: eiusq; heres vipera successiue ꝓfecto in alio. s. regulo volanti ad imperiū regnoꝝ ꝙ fastigia ecclesie velut volucris absorbēda describit. Qꝛ si tu es leo: leena Regina Sicilie ex vobis vipera filius orietur: de qua ⁊ regulus egressurus quasi sub spē pietatis cultuȝ ecclesiasticuȝ imutabit. Nota ꝙ dr̄ vipera: qꝛ vi tenebit imperium: vel qꝛ tēpore suo perimet quasi parem. s. vt ferus singularis existat: vel qꝛ eius filij latera sua rūpent ꝑ discordiā: ⁊ tādem in defectuȝ senectutis illius: vnus ꝯtra alteruȝ insurgēdo vnus pereat: alter preliuȝ ecclesie christi paret. Sed hic ꝓpheta. s. ecclesia: [cuius cō sument dies in ꝯfusione:] quasi in babylonica tribulatione ⁊ seruitute impij. vñ si in oriente tyri ꝭm itellectuȝ secūdi status afflictio Romane ecclesie designet. Uidet quadripartitam ab impio sustinere iacturā. Et primo qdem ab Henrico ꝑmo Alemanoꝝ rege quasi a leena. Scd̄o a Federico patre tuo quasi a leone. Tertio quasi vipera a te ipso Henrico secūdo. Quarto quasi a Regulo successore suo al's tuo: qui iccirco volatilis dicitur: quia maioris forte dignitatis erit ceteris regibus filie babylonis. Quod si ita est: imo qꝛ sic futurum est: videtur ꝙ sub eo fastigium imperiale deficiat: ⁊ ꝓtendatur vita eius quasi vita regis vnius in 60. annis. In quibus necesse est dolorem et laborem perpeti ecclesiam tam ab extraneis q̄ȝ a suis. Uide autez tu qui vipera diceris ne te piente/morteq; preuento imperij latera dissi umpantur: ⁊ aliqui quasi duo vipera ad apicem potestatis ascendant: ⁊ quasi
4. reg. alter Euilmerodach vnus eorum obtine-
vltimo. at: qui in breui tēpore a morsu Reguli retrocadat. Sane ipse Regulus altius volabit ⁊ latius: vt per cunctam imperij latitudinem affligat ecclesiam: ⁊ quasi absorturus volucrem in seipso vel in semine in templo sedeat quasi deus. Sic enim scriptum est. scd̄e ad thes. 2.
Quia dixisti deus Ego sum: ⁊ in corde maris habito: perdam te de medio lapidum ignitorum. Nota ordinem. Ezechiel ait. Ezech. 28.
Deus ego sum. Daniel nec q̄ȝq̄ȝ deoruȝ curabit. Item: in corde maris ego habito: ille Dañ. xj
figet inter maria in loco sancto. Item. perdam te de medio. s. repente. Inde Apostolus: donec de medio fiat. i. perdatur: qꝛ spiritu oris dei interficiet eum: quasi impium de medio lapidum ignitorum. s. fidelium. scd̄e ad thesa. 2
Inde sine manibus contereretur: subauditur humanis. Hic tamen interim blandietur Dañ. 2.
facie in principio ortus sui: sed tēpore procedente velut alter Balthasar abutetur in Dañ. 5.
feminarum concupiscentijs ecclesie. s. vasis templi. Nam volatus eius ⁊ si culpam insinuet: tamen dolose ⁊ inuide ipsum inuit eē victurum. Uerba (inquit) oris eius iniquitas ⁊ dolus quousq; veniat ad odiuȝ Mardochei: ⁊ sit cor eius contra testamentum Ps. 35. Hester 7. c.
scm̄/queadmoduȝ Aman ꝯtra ppl'm iudeorum. Si aūt queris sicut ⁊ queris qs sit finis eius. Esa. edocet q describit. Cadet in Esa. 31
gladio nō viri: ⁊ gladius non hois vorabit euȝ: ꝑ eo ꝙ volucrē absorbebit. Zelus eniȝ dñi faciet hoc: ⁊ merito ꝑditionis filius dicit/qꝛ mortis. Qui tetigerit (inquit) montem Christum lapidabitur. Nam qui Christum perdere pro multoꝝ iniquitate ꝑmittitur ad extremum/ipse tñ vel inde perdat. Exo, 16
Inde. viuificabit dñs in gladio duro grandi ⁊ forti: qꝛ Alemanoꝝ imperiuȝ semp extitit nostris durum/dirum/⁊ mirum. Durum in iugo: dirum in virga: mirum in sceptro. Necesse est vt in gladio spiritus ⁊ furoris dñs illud euertat: vt ad sonitum ruine eius paueāt omnes reges. Hoc est quod sequitur. Super leuiatham serpentem vectem. vectis est rigidus. Ecce iugum. super leuiathā/serpentem tortuosum. Ecce virga. ⁊ occidet cetum qui est in mari: ecce sceptruȝ. Nota per singula: leuiathā/serpens/vectis/tortuosus/cetus/mare. Leuiathan dicitur additamentum prauus filius tuus. O princeps qui sicut vulnera superaddet ecclesie: vel apponet anime culpam culpe. Esa. 27

Sicut et adijciet gloriaz glorie pmissiue tri/nomius erit: methaphorice di leuiathā/ser/pens/cetus. Leuiathā quoad supbiam: ser/pens quoad astutiā: cetus quoad auaritiaz: tortuosus quoad doli nequitiam: lubricus quoad lasciuiam: vorarius quoad pfidiam: virulētus quoad sceuitiaz: mare quoad ira/cūdiaz. Hec sūt tria difficilia: via/nauis/ma ris quam cetus assumet. Via colubri supra petram vel terrā: quem vectis pcutiet. Via aquile in celo quam leuiathā deijciet. Sed quem ob ignorātiam exigas: via viri in ado lescētia: quē doli tortuositate decipiet. Ecce qdem nauis di petra: celū adolescētula. Na uis quoad stabilitatem: petra quoad soliditatem instabilitatē pauptatis. Soliditatem ppositionis: celum quoad desideriuz eter/nitatis: adolescētula quoad pfectuz vtutis. Mare est Ro. ipium: p cui⁹ medium viam habet vt pficiscat ad regnum. Sed si tēpe/stas eius demerserit eam: psto est cetus fili⁹ tuus qui in mari est: imo erit piscis vtiqz grandis a dño pparatus vt Jonaz fluctuā/tez sic absorbeat/vt redeat pauptatis in sic/cum: qz de vētre eius electā escam extrahet deus. Jnde. Ululate naues maris: qz vasta/ta est domus vñ venire psueuerant. O qz gra/uis luctus de afflictiōe maris Ro. ecclesie: ceteris a seculis/cum sub impio tui cetus i/mineat. Sicut nō est q de facili colligat/sic et nō erit psolator aliqs qui abstergat. Non est (inqt) q cōsolet eam ex oibus caris eius: qz psolatores onerosi oēs vos. Tu aūt deso/lator es pturbans ecclesiam cū carbonibus desolatorijs. Sed desolabit deus linguā ma ris egypti: et leuabit manuz suā in fortitudi ne spūs: et pcutiet fluuiuz in. 7. riuuos: vt p siccuz trāseāt calciati. Si psp era tibi annū/cio vel aduersa: non satis timeo nec placere ptendo: qz diuini verbi psiliuz nō est hoib⁹ alligatum. [Egyptus] est mūdus/tenebris horribilibus iuolutus: qz nūc peccatis nūc pressuris nūc tētationibus tenebrat: in quo est [mare] tanqz in maligno positum: vel ad absorbēdum Pharaonis exercituz: vel po/pulum israeliticū angustādum. Uerum qz sunt elationes mirabiles maris huius. s. ty rannice ptātis: cuius fluctus vsqz ad celos ecclesie saliunt: et ab abyssos vsqz ad natio/nes pu ersas descendet linguaz sue same vel arrogātie desolabit: pro eo q in celum xpm (vt ait ppheta) os suuz posuit: et in terram ecclesiam lingua eius blasphemādo transi/uit. Leuabitqz manū suam sue potētie: quaz vsqz adhuc patiēter in electoz pbatione p/xit in fortitudinem furoris: et spūs pcutiet fluuiuz eufratē siccādo aquas eius fortissi/mas multiformes: vt iminutum populis et viribus/et dispsum/et vndiqz laceratuz: cal/ciati inde pdicatores ecclesie trāseant p eū/dem. Sed valde timeo/ne nō reducat dñs aquas a maris: et Ro. impiuz pateat regib⁹ orientis: et inde sui defectuz sustineat: vnde pficiscētibus auxiliuz iportabit. Percussio ergo fluminis impij scissuram insinuat: vñ nō imerito linguam eius attenuat: vbi ve/ritatem ecclesie nō pseruat. Omne (inquit) regnum in seipm diuisuz desolabit. Omne regnū. i. vniuersale qd est impium diuiden/dum ab ecclesia velut sepes a vinea auferē/da. Sed audi dñe et attēde: q dissipat sepez/mordebit eū coluber. Romani et latini pon tifices dissipāt sepem impij: et prsus dissi/pare ptendent. Tum iminuendis populis christianis et viribus: et mittēdis ad barba/ras nationes/sub spē salutis et crucis/tū in disponēdis ptātibus et mutādis: vt post tui obitum sigdem erit in posteris successuris: nō attendētes colubrum circūsceptū/q eos mordebit atrociter et incaute/ipm ad inge/tudinem puocātes. Hic coluber filius tuus erit in mari impij fluctuās: sed in ptectio/nis sepe quiescēs: q ptem mordendo de ec/ecclesia cuz Herode quosdam affliget: quos/dam seruabit imunes: et qbusdaz erit vt ve ctis rigidus: nōnullis vt coluber tortuosus Jnde Job. Ecce vehemoth quem feci te/cum ad ptectionem subaudit ecclesie: quez applicabit dñs velut gladiuz ori eius: qz vñ putabit ipm ecclesia sternere versa vice de regibus ecclesie triumphabit. Jnde di. Ty/ranni ridiculi eius erunt. Et alibi. Et terrā gigātium detrahes in ruinam. Jnde. Qui gladio occidit/gladio occidet. Prelati ec/clesie dicunt ridiculi: gigantes et gladiato/res: hūt eniz gladium excōicationis p quo gladiuz

Marginal notes: Prouer. 30; Jone. 2; Esa. 23; Tren. 1; Job. 16; Esa. xj.; Ps. 119; Exo. 14; Ps. 92.; Ps. 72.; Esa. xj.; Luc. xj; Eccle. 10.; Act. 12; Job 40.; Abac. 1; Esa. 26; Matt. 26.; Esa. 9; Apoc. 13.

gladium psecutionis incurrent: z sic ridiculi effecti patebũt derisui: qz terra gigãtium supboꝝ in ruinam detrahet deuastãdo. Audi: ꝯfractione ꝯfringef terra: ꝯtritione con/
Esa.24 teref terra: cõmotione cõmouebif terra: et agitatione agitabif terra. Ecclesia terra est terrena sapiẽs nõ que dei: z iccirco ꝯfrigef in bonis exterioribus: cõteref in iterioribꝰ: cõmouebif in corpalibus. Agitabif in mentibus: imo ꝯfringef in laycis: ꝯteref in clericis: cõmouebif in religiosis. Agitabif in p/
Lu.22. Esa.14 latis. Ecce (inqt) expetiuit vos sathanas q dr diuisus: vt excribraret sicut triticũ. Sane qd de eo legif in ppheta. Et tu vulneratus es sicut z nos: nostri silis effectus es: in ꝯsolatione accipiant captiuandi. Qd z ipse pcutief vulnere iterdicti. Et hoc de ipso colubro pro loco dicta sufficiant: qz lõgiores facte sunt vmbre vesperi: dum ꝯsumuntur in ꝯfusione dies nostri. seqtur. Cap.21.

[Misit Sedechias Phassur z sophoniam sacerdotes ad Hieremiã/ vt ꝯsuleret dñm]. Isti duo sacerdotes designãt quosdã magistros tã in clero qz i religioso collegio monachoꝝ. Sed qz sũmus pontifex supbie nitif ab exauditione repellif. Jñ [Cõuertam vasa belli: que in manibus vestris sunt: z qbus pugnatis ꝯtra regem babylonis z caldeos/ obsidẽtes vos in circuitu muroꝝ]. [Rex babylonis] Imperatores reipublice sunt: [caldei] alemani: [vasa belli] argumẽta defẽsionis ecclesie. Hec aũt pº dñs ꝯuertit. 2º ꝯgregat. 3º pugnat. Cõuertit in furore: ꝯgregat in indignatione: debellat in ira grandi. Jn furore ipiȷ: in indignatione populi agareni: in ira grandi antichristi heretici. Primo pcutiet habitatores. 2º homines. 3º bestias. Habitatores platos: hoies clericos: bestias laycos. Primos pcutit gladio. s. afflictione tpali. scdos fame verbi dñi tertios peste dogmatis iniq. Jnde. [Dabo Sedechiam regem iuda]. Ecce platos: [et seruos eius]. Ecce clericos z religiosos. [z ppl'm istuꝫ:] ecce laycos. Sed audi ꝯsiliuꝫ. [Ecce ego do corã vobis viam vite z viam mortis]. [Qui habitauerit in vrbe hac morietur gladio/ fame/ z peste. Qui autẽ egressus fuerit z trãsfugerit ad caldeos obsidentes vos viuet: z erit ei aĩa sua quasi spoliũ]. [Urbs] ista Ro. ecclesia est circũquaqz diffusa: [gladius] est tpalis afflictio: [fames] pdicationis subtractio: [pestis] erroris imersio. [Gladius] iterficit: [fames] afficit: [pestis] inficit: [iterficit] arrogãtes: [afficit] cõtumaces: [ificit] carnales. De pmis Moab
supbus est valde. Isti sunt plati z carpinales/ quoꝝ supbia z arrogãtia plusqz fortitudo z gloria in ꝯfusione eoꝝ. De scdis: sacer/ Esa.16
dotes dixerũt: vbi est dñs? Et tenẽtes legeꝫ eam nesciERũt. Isti sunt clerici z religiosi/ q in lege dñi meditari despiciũt: z ideo in lr̃e Hier.2
ariditate tabescũt. De tertijs. percussit dñs Job vlcere pessimo. Iste designat laycos Job.2.
christianos sed falsos: feriẽdos plaga crudeli erroris: z potãdos veneno aspiduꝫ z insanabili. Ista tria quasi mixta ferunf in Pharaone in egyptios põtifices z seruos eius z Exo.8.9.c.
inmẽta/ clericos z seculares. Nota qp vesice turgẽtes dicunf supbi magistri/ z doctrine eoꝝ erronee. Musce gnãles legis docti: scinifes scolastici liberalis scie. [Gladius] quo ad impiuꝫ: [fames] quoad ppl'm pfiduꝫ: pestis ad ꝯuẽtum hereticũ. Attẽde tu q legis: si nõ [fames] fiat in populo subuertẽdo cruce signatos. Si nõ [gladius] vibref in clericos z prelatos alios: si nõ [pestis] iualeat in laycos simplices z i doctores carnalesqz magistros. Puto ego dñe septriger: qp lꝫ Imperator Ro. quoꝝ extrema tpa Alemani tenent vt teneas donec de medio fias. i. de ec/ scde ad thes.2.
clesia que in medio impiȷ sita est: z quasi in [medio babylonis] auferatis cor semper ad malum sit/ z ad scoriam ecclesiasticaꝫ elimĩnãdam: tñ in semine tuto tria illa simul mala cõcurrent: vt in [gladio] suo gnãli duro z forti: [fame] quoqz z [peste] affligat ecclesiã: [Grandis] cũ gloria: [durus] angustia: [fortis] potẽtia. Gloria ptãtis: angustia tẽpestatis: potẽtia virtutis. Et ideo non [gladius] hois. s. humanus vorabit eum z expugnabit: sed [gladius] sptũs verbi: vt scias qp sine manibus ꝯteraf z educaf de cauerna ecclesie/ quasi de seipsis medio [coluber tortuosus]. Jnducet enim [gladiuꝫ] apte tribulationis in totam ecclesiam z ppl'm christia/

num importabit[famem]iponendo silētiuz Ubi dei:futuris in tpe suo viris euāgelicis. Aggregabit sibi bestialē cateruaz hereticoꝝ
Apoc. 6. ꝛ ifideliuz gētiuz:q designati sunt in morte ꝛ iferno. Nota illud:fortis est vt mors dile/
Can. 8. ctio:dura sicut infernus emulatio. Dilectio xpi que est in ecclesia[fortis] est in fide:[du
al's he/retica. ra]in ope. Mors quoqꝫ tua venefica secta fortis est robore:dura ifidelitate:ifernus ēt est secta heretica patarena:fortis est seculari potētia:dura i sana doctrina. Uñ ꝛ ecclesia xpi velut archa Noe:qetꝫ ꝛ humilis in ma ri ipij tenet pacificata non tumida:ne forte iacturam supbiendo sustineat:ꝛ fixa ꝓra in
Act. 27 subditꝫ:soluat puppis ꝑlatica a vi vēti. Uñ qꝛ sic futuꝝ est/vt ꝑlatoꝝ supbia semp ascē/ dat:illoꝝqꝫ ruina sit sub manu ꝓncipis suc
Esa. 3. cessoris:vt dicit Esa. Ruit hierl'm.s. Ro. ecclesia:ꝛ Juda/ꝯcidit Italia.s.latina eccle/ sia. Interiꝫ ꝯsuluit hierl'm al's isrl':vt humi liter ipio seruiāt/ꝛ sic viuāt:qꝫ vt supbos sa piāt:ꝛ[feriant gladio].i.spolient tpalibꝰ:ꝑ/ cutiant[fame].i.doctria euāgelica cōpescā/ tur:feriāturqꝫ[peste].i.erroribꝰ ꝛ doctrinis varijs:ac ꝑ hec dura ꝛ ceruicosa ecclesia im pingat in fortē:ꝛ nō sit q liberet eam donec dñs ꝓspiciat de excelso:ꝛ sup pctōris vgaz iustoꝝ funiculuz relinquat.[Uia ergo vite] est humilitas:supbia via mortis:ꝛ illa spo/ liat aiam a pctis ꝛ penis:ꝛ ista induit vitijs ꝛ flagellis. Hic nota ꝙ ꝑsecutio illius regis erit tripharia:ꝛ sicut ꝑ tpa distincta fuerit: sic ꝛ in fine iuncta feruebit.[Posui faciem meam sup ciuitatem hanc in maluz ꝛ nō in bonū].[Maluz]ꝑditionis ꝛ ire:[bonuz]sa lutis ꝛ misericordie.[Ciuitas]ista ecclesia gnālis est:aia est:religio est:vtrobiqꝫ pericu luz:si supbiat in gloria dignitatuz:in excel/ lētia ꝟtutuz:in affluētia terrenoꝝ. Et ꝓmaz humiliat mūdi malitia. 2^{am} vitia. 3^{am} irre/ gularis obseruantia. Uñ si ꝯtingat in diffi/ cultatē incidere:sic supbuz humiliari neces se est:qꝛ ꝛ corrupte ꝟginis sed penitētis ꝛ i/ gemiscētis melior seruitꝰ libertate supbe. Jñ [Dabo Sedechiaz]. Ecce supbia:[q fuge/ rit ad caldeos]. Ecce humilitas. Et nota:
Hiere. 50. hic suadet[fugere ad caldeos] alibi recede/
Ro. 12 re de medio babylonis. Si nō pōt ecclesia non seruire principibus/terrena querēti/ bus:desistat altuz sape:ꝛ discat humil'r ꝯsen tire. Sed nec ꝓpterea humiliata debet initi lasciuijs/ꝛ pticipare supbis:sed in aio ꝯtri/ to ꝛ libero elonget:ꝛ sit captiua corpore a fi lijs babylonis.[Exuret eam igni:ꝛ domuz regis iuda:]eam dicit.s.[Ciuitatē].i.totam ecclesiam.[Domus]aūt[regis]ꝛ Ro.capi/ tuluz sūmi pōtificis.[Ignis]est furor impij quo sceuiet in cardinales ꝛ alios. Uel forte quia socrus Petri febribus auaritie seruet: Luc. 4
[igne]cupiditatꝫ incēdet. Sed timēduz ne escas auaritie de vētre ꝑlatoꝝ ꝛ cardinaliuz extruat natꝰ tuus. Sternet enim sibi auruz ad l'ram quasi lutuz:ꝓpter qͦd audiāt. Filij Tren. 4
syon amicti auro ꝓmo. Primū auꝫ est mū/ dana cupiditas. 2^{m} fidei claritas. 3^{m} forte i/ corruptibilis itegritas. Et iccirco reputant in vasa testea:ꝯtritione ꝑualida ꝯterēda ma Ps. 2.
nuum opus figuli palustris dei. Jñ. Reges eos in ꝟga ferrea.s.ecclesiā:in ꝟga ꝓncipis: ferrea.s.dura ꝛ idomabili:in qua tanqꝫ vas ire ꝛ ꝯtumelie ꝯfringes eos in die nō mise/ ricordie sꝫ angustie ꝛ miꝰie. Quare hꝰ:qꝛ pu pillo nō iudicāt:ꝛ cā vidue nō ingredit ad Esa. 1.
eos ad l'raz. ¶ Typice.pupillus est pplus Typice
xpianus:ꝑlati sunt pilati nō pr̄es:sed latro/ nes ꝛ lupi vespertini. vidua/eccl'ia:qꝛ ipsi nō veri sed adulteri. De ꝓꝰ mercēnariꝰ ꝛ q non est pastor/cꝰ nō sunt oues ꝓprie/videt lupuz Joā. 10
veniētem ꝛ fugit relictis ouibꝰ. De 2ͦ facta Tren. 1
est qͣsi vidua dña gētiū. Nota qͣsi:qꝛ si videt hr̄e viꝝ:nō tñ hꝫ qꝛ nō est vir/sꝫ effeminatꝰ Esa. 3.
Jñ. Effeminati dñabunt eoꝝ.i.carnales ꝑ/ lati. Ego(salua pace ml'toꝝ)dico ꝙ deterio rem antixpm nō expectat eccl'ia/qꝫ carnalē effeminatūqꝫ ꝑlatuz. Jñ. Ueh terre.s.eccl'ie cuiꝰ rex ꝑlatꝰ:puer est/inania meditādo. Ta Eccle. 10.
lis insipiēs dicit in corde suo ꝑ supbiaz di/ gnitatis adepte/nō est deus. Hec est illa ara Ps. 13.
ignoti dei apud athenas:que magis supsti/ Act. 17
tio qꝫ dignitas dici debet. Principes mane comedētes/rectores ecclesiaꝝ sunt:ꝓspera eaꝝ tollētes:in aduersitatibꝰ fugientes. Uel certe:mane.i.sumptuose supbeqꝫ viuētes. Sic ergo obscuratū est auꝝ:mutatus est co lor optimus:dispersi sunt lapides sanctua/ Tren. 4
rij in capite plateaꝝ. De ꝓmo obscuratum

est insipiens

ad Ro. i.c. est inscipiens cor eor. De 2° Mutauerunt gloriam suã in silitudinem imaginis corruptibilis hois volucruz z q̃drupedum z serpẽtium.i.spũalia relinquerũt p tpalib°. De 3° sparserũt margaritas iter porcos in qbus Mat.7 pcipitatus demonior exercitus. ¶ Histo/rice. Historice.lr̃a sub noie[vidue]tangit zforte tuam zstantiam/cuius pupillus filius erit. Puto quoqz Romana sedes post te de manu calũniatoris posita accessoris in regnuz liberare neglexerit versa vice pupillus mutatus in reguluz sup eaz mortalia venena diffundet. Seqtur.[Ecce ego ad te habitatricem vallis solide atqz cãpestris ait dñs que dicitis: qs pcutiet nos z ingrediet domus nr̃as? Uisitabo sup vos iuxta fructuz studior vestror:z succẽdam ignez in saltu eius:z deuorabit oia in circuitu eius]. Uallis spũalr pme ad Thi.6. Roma est/cuius habitatrix ecclesia.[Uallis]dr̃ quoad pfunditatem malitie. Nam radix oiuz malor est cupiditas.[Solida]quo Can.1. ad fortitudinem malitie. Jñ. Currib° Pharaonis assimilaui te.[cãpestris] quoad amplitudinẽ remote diuerseqz puincie. Jnde. Ezech. 17.c. Aquila grandis magnar alarũ zc. Qd aũt dicit[ad te].i.aduersuz te.hoc est veh qd dicit Esa.18 Esa. Ueh terre cymbalo alar que est vltra flumina ethyopie que mittit in mari legatos in vasis papiri sup aquas. Terra Roma:potestates/legati:quos dirigebat exercitus:mare/mũdus : vasa papiri/biblij arma expugnabilia caute Rome erat:vt semp legat° z dux militie rediret iuict°:aque rebelles vl legiones qb° legatus perat. Hec dr̃ eẽ vltra flumia ethyopie.i.ignotas puincias z Luc.2. remotas. Exijt edictũ a Cesare augusto:vt dscriberet vniuersus orbis Rome subiect°: Esa.14 h est cymbaluz populosa ptãtas:sz sibi veh dr̃ desolationis ipsius. Perdaz(inqt)babylonẽ:z radicem z germẽ. Syon/ecclesia peregrinãs nõ poterit nõ pcipe de plagis babylonis:z bibere de calice furoris impij:qz Mat.3 necesse est vt pmat triticum sil cũ palea:vt Luc.3 tãdem illud in horreuz regis trãseat:illa in Esa.30 incẽdiuz inferat ne euadat. Jñ Esa. Asinor idẽ.41. pulli cõmixtum migma comedent:sicut in area vẽtilatum est. Jtem tritura triturabis montes z cõminues:et colles q̃si puluerez pones. Posui eniz te q̃si plaustruz triturãs nouũ : hñs rostra serantia. Pulli asinor/lz illi duo ordines futuri itelligant q̃si filij platorum:q cõmixtũ migma comedẽt.i.sil doctrinã euãgelicaz pdicabũt in lr̃a z spũali itelligẽtia:sicut in area eccl̃ie vẽtilatũ est scõr patruz zelo fidei z approbatiõe discussuz. Tũ sz libri cursũ/pupilli asinor/tyrãni pncipũ sunt:q electos z reprobos in area totius imperij vẽtilabũt z comedẽt:cõprimẽdo tollendo paleas tẽporaliuz z frumẽtum spũalium:qbus reuera preerit tuus heres a dño statuẽdus quasi plaustrum triturãs nouuz. Plaustrum Romanũ imperiuz qd vehit duabus rotis:z ad deprimẽdaz vetustatem ecclesie:z triturãdam in futuris pdicatoribus nouitatem.s.hereticos z gentes agarenas.al's heretis z gẽtibus agarenis:hñs rostra serãtia viriuz z crudelium ptãtuz quibus rodat spũalia:seret corporalia:trituret montes.s.prelator supbiam cõminuet z clericor insaniam:z colles/secularium potestatum ad nihilum redigat:z more pulueris huc illucqz dispergat. Sed nũc Roma superba cõtemnit que dei sunt:obturat aures suas ne audiat oraculum incãtantis:vt humiliter sedeat in puluere:z descendat de Apoc. 18. solio filia caldeor/dicens. Sedeo Regina z vidua non sum:z luctum nõ video. Sedet vtiqz regina per iperij gloriam:z vidua non est per pontificij gratiam:z luctum nõ videt per vtriusqz ptectionis instantiam. Sed cum habitatrix eius meretrix prelator synagoga malor intercipit z eius nequitia apit:exurgẽs in iudiciuz dñs p reguluz illũ volatilẽ disppdet babylonẽ radicẽ z Esa.14 germẽ ei°:babylonẽ quoad supbiam:radicez quoad auaritiaz:germẽ quoad luxuriã: solidaz quoad pmã:cãpestris quoad scdaz: vallis quoad tertiã. De hoc iniuz z ipium ipse zsumit:ipium vt vel zuertat vel peat: Apoc. 1.c. iustum vt vel pficiat vel putrescat. Hic est gladius ex vtraqz parte acut°: hic est ignis Lu.12. missus in terram ad succendẽda corda fidelium:z comburẽda corpora perfidorum. [Succendam(inquit)ignem]zc.[Saltus] babylonis senatus Romanus ppl's circuitus dr̃:in quos[ignis]tribulationis ipij im/

Ezech. 10.c. mittendus est. Inde Ezechiel. Ingredere in medio rotaꝝ ꝛ iple manus tuas prunis que sunt subter cherubin ꝛ effunde in ciuitatem. Due rote ecclesia Ro. ꝛ respublica: due manus/ꝑsides vtriusqꝫ. Ezechiel/christus: prune/tribulationes: cherubin/clerus ꝛ cultus religiosus: presbyter/populus secularis. Tollit ergo prunas .i. cōmouet psecutiones a laycis: ꝛ spargit in vrbem exigētibus meritis sūmi pontificis ꝛ ꝑncipis secularis in Romam. Et bñ in medio rotaꝝ ingredit̄ p discordiam mediuꝫ vnitatis scindens clerum ꝛ impiuꝫ. Uides ꝙ pro culpa tpalium pressura ꝯsurgat: ꝛ sūmus pōtifex Petrus nō valens relinquere oues suas patiet̄ pro illis. Tpalia enim sunt subter cherubin: ordinis clericalis: de qbus praue tribulationes ꝯsurgent in nouissimo maledictionis: qm̄ in igne zeli deuorabitur omnis terra.

Soph. 1.c. Capi. 22.

[Descende in domuꝫ regis Juda/qui sedet sup soliuꝫ Dauid ipse ꝛ serui eius ꝛ ppl's suus q ingrediunt̄ per portas istas]. [Juda] latina ecclesia: [dom⁹] Ro. impiuꝫ. [Rex Sedechias] sūmus pōtifex futurus: [sedens sup solium dauid ipse ꝛ serui eius] .s. prelati ꝛ cardinales: [ꝛ populus] .i. clerus: [porte] dignitates sūt ꝛ potestates ecclesiastice: quos hortat̄ dn̄s p scripturas ꝛ euāgelistas nouos: vt [iudiciuꝫ faciāt iustum:] qꝛ puerse iudicāt: [oppressum nō eripiunt] sed diripiunt [de manu] supbi ꝛ [calūniantis] inique. [Aduenam] ad l'ram [pupillus] spoliatus [vidua] ecclesia viduata pastore. [Sāguis inocēs] est pecunia quā de peccato ꝛ mamona iniqtatꝫ acqrūt. Jñ.

Hiere. 6.c. Dis calūnia in medio eius. Ueniet dies immo iminet vt paupes ꝛ afflicti stent in magna ꝯstantiam: predicātes aduersus carpinales ꝛ alios auaros: ꝛ exhauriētes labores ꝛ sudores eoꝝ. Ecce sessuri eēnt in seculum reges ꝛ p̄lati sup ecclesiam dei/si recte ꝓcederent: altum non sapent. Si honeste viuerent: si munera ꝛ lucra cupida exhorrerēt. Sed qꝛ bestia platoꝝ occidēda est ꝛ capienda p regulum q omne subl me videt: ꝛ rex erit sup oēs filios supbie p̄latos ꝛ pastores idolatras: de qbus dicitur. Pastor ꝛ idoluꝫ derelinquēs gregem: vt meretrix babylon: ecclesia fornicās a deo suo corruat ꝛ pdat̄: pmittit̄ ꝛ iusto iudicio fiet: vt q male ingrediunt̄ ad apicem dignitatuꝫ q̄totius egrediant̄ .i. deponant̄ ab eis: ꝛ ducant̄ in babylonem .i. tradant̄ in manus ipı̄ sceuiētis: ꝛ ecclesia in [solitudineꝫ] versa sublatis opib⁹ deuastet̄. Seqtur. [Galaad tu mihi caput libani]. [Galaad] mons est in tribu Gad: in quo cōprehēsus est Jacob a Labā in terra og regis Basan: ꝛ de qua di. Nunqd nō est resina in galaad. Et Salomō: capilli tui sicut greges capraꝝ: que descēderūt de monte [galaad]. ¶ Typice: tribus gad designat ecclesiam antiochenā: vbi ꝑmo inuēti sunt discipuli in gētib⁹: ꝛ facta est Pauli in Petruꝫ rephēsio: qđ grecoꝝ ppl's ꝛ gētilis: ac si Barnabas ducerēt in simulationeꝫ Petri .s. ppl'i circūcisi. [Libanus] gētilis est popl'us christianus: ibi eniꝫ habuit initiuꝫ q̄si a grecis. Jñ Apl's: iudeo primū ꝛ greco circūcisio. [Resina] apl'ica doctrina. Christus loquēs in Paulo: hic rephendit̄ Jacob ppl's xpianus: a labā/iudeoꝝ doctorib⁹ facta disputatiōe de l'ra ꝛ spū. Jpsa est rages ciuitas ꝛ Medoꝝ: in cui⁹ flumine īuent⁹ est piscis l're occidētis ꝛ exēterat⁹ p itellectuꝫ hꝫ in vsuꝫ. [Og rex basan] sig̃at pōtifices iudeoꝝ: de quo mōte ascēderūt capre: fideles ad interiora deserti: ꝛ q̄si austri vt spretis supstitiōib⁹ iudeoꝝ audirēt p Pauluꝫ ꝛ Barnabam vt quōdaꝫ p Moysen ꝛ Aaron de rubi medio gētilico loquētē dn̄m saluatorē .i. ad gentes erroneas/ad xpi gr̃aꝫ ꝯuertēdas: donec veniēt Romā: ꝛ ibi fieret caput ecclesie natio nuꝫ. Igit̄ Ro. ecclesia ac si [galaad caput libani] ppl'i xpiani est. Aqua qꝛ malū ad subiectos diffundit̄: recte a sanctuario flagellū īcipit: vt dolēte capite/doleāt pariter ꝛ mēbra. [Si nō (inqt) posuero te in solitudinē] vbi destructio Ro. capituli: [vrbs inhabitabilis] vbi ecclesiarum direptio p̄latorūqꝫ munitio. [Sanctificabo sup te iterficiētem virum ꝛ arma eius: ꝛ succidā electā cedruꝫ tuam: ꝛ precipitabit in ignem]. [Cedrus] prelatos significat: quos in igne furoris imperij succedet. Jnde. [Cedrum de libano tulerunt

Zach. 11 Gene. 31. Hie. 8. Can. 4 Ro. 2. Tob. 5.

tulerunt].i.de ecclesia plātos:[abscidet vir sanctificatus:]quoad officiuz:vl' certe quo ad ipērij gubernaculuz:officium vltionis: gubernaculū defensionis. Ultionis/exequē-
Esa. 10 duz:defensionis/psequēduz. Iš. Ueh assur virga furoris mei:executio enim erit diuini psilij intēsione flagelli. Iste est vir q pculcat vel pturbat terram/ecclesiam:pcutit regna/ ecclesias in plātis:cōturbat p scādaluz:pcu tit p flagellū. Ponit orbem in desertū xpia num ppl'm p tpale dispēdiuz:z dī iterficiēs syon:imo pᵒafficit. 2ᵒinficit. 3ᵒ[interficit]. Afficit p molestiam:ificit p pfidiam:[iter/ ficit p diffidētiam. Molestia in rebᵒ:pfidia in mētibus:diffidentia in moribus.[Arma eius]hec sunt.s.argumēta malitie qbᵒsucci det cedrum.i.prelatos in furore subuertet. [Quare? qz dereliquerūt pactū dñi dei sui: adorātes deos alienos/z hiuiētes eis]. [Pa/ ctuz]dei est fides operās:quā prauis opibᵒ impugnāt.[Deos]auaros adorāt:[pactuz] frangūt p supbiam.[Deos]adorāt p auari/ tiam:[eis seruiūt]p luxuriaz. Propter sup/ biam induciē regulus:pp auaritiam cetus: pp luxuriā coluber tortuosus. Hi sunt Sa/ lomon rex hierl'm/sed idolatra:hic senex fa
3.reg. xj. tuus isensatᵒ. Senex in supma gloria:fatui in tpali affluētia:isensati in carnis lasciuia. [Nolite flere mortuū:neqz lugeatis sup euz fletu].[Mortuus]est in pctis ordo pastora lis:q nō est flendus si atterit/qz dño pecca/ uit:nec[fletu]lugendus est vt cōpatiaē eis.
Esa. 33 Luxit z elāguit terra : psusus est libanus z sordet z luget/lāguet/pfunderē/z sordet. Pa stores dicunē terra pp secularem pversatio/ nem:libanus pp sacerdotalē dignitatē. Sz isti lugēt in ope:languēt in fide:pfundunē
Jo.xj. in ope:sordēt in scelere. Hi sunt Laçarus q̄/ triduanus:q iam mortui sunt in tribus:in auaritia:in pfidia:in supbia. 4ᵒloco scatent z fetēt in luxuria:ppterea opes tollit respu blica:fidem deijcit synagoga heretica:cor/ pora infestat gens mahumetica:luxuriosos expectāt demonia. Talibus pstruiē domus in terra senar.i.impij ptāte ad l'ram:sed ьm spm̄ in iferni voragine.[Plāgite euz q egre diē:qz nō reuerteē vltra:nec videbit terraz natiuitatis sue:] lz in mortuo mundi desi/ derijs populus penitens itelligatur. Mul/ ti enim futuri sunt qui mortificabūt mem/ bra sua sup terram cū doctoribus veritatis designatis in Paulo z Barnaba eo tēpore quo pastores auari/supbi z fatui adducenē in babylonem z hierusalem trāsmigrabit. Ecclesia iperiuz p flagelluz de eis q̄si de re/ sticulis faciēduz:q pptera plāgendi nō sūt: qui pie moriunē seculo:vt xpo viuāt. Tū il
Tit. 1. li plati plangēdi sunt z alij christiani/q pfi/ tentur fide se nosce deum:factis aūt negāt. Qui quottidie[egrediunē]de hierl'm in ba bylonem/z plabunē in vitia carnis z desi/ deria mūdi:vt captiui ppetuo teneanē:qui nō apponūt vltra reuerti ad pniam:nec vi dere visionem pacis:Hierusalem[terrā na/ tiuitatis]in qua orti sunt p baptismatis sa/ cramētum:qn potius sic inducāt cor in se/ culo viuere:vt ptēpta viuētium patria celi regno descēdant z corruāt in ifernuz.[Hec dicit dñs ad Sellū filiuz Josie regem Juda regnātem pro patre suo:q egressus est de lo co isto:nō reuerteē huc amplius:sed in lo/ co ad quem trāstuli eum/ibi morieē:z terrā istam nō videbit amplius]. Pro pijs patri/ bus nati sunt tibi filij ipij:z pro iustis pon/ tificibus iniusti epi surrexerunt. Memoria
Eccle. 49. mea Josie.i.vita eius q̄si opus pulueris pi/ gmētarij.i.virtutis xpi:sed[sepultura eius asini filius sepelieē].ad l'ram. Iste fuit [Sel lum]sub Joachiz:quē dux Normanoꝝ ce/ pit in Pascasio papa:z duxit apd̄ Leodiuz captiuuz z vinctuz:in quo libertas ecclesie cecidit:seruitusqz surrexit:[z ad terram li/ bertatis nō est reuersus:sed mortuus ibidē est z psusus]. Ex eo enim tpe vsqz nūc:imo z vltra dies istos in qbus e vicino cōplebiē mysterium scripturaꝝ. Delebiē archa Noe Christi ecclesia/vt scis pscitus iter fluctus imperij diluuij surgētis pauper euagiet:vt tādem ab opuz z psecutionē tumultibᵒsup montes Armenie futuris viris euangelicis reqescat. Audi Auguste Joachiz istius an/ gustias tui furoris augmēta : sed ruine po/ tius reipublice z ecclesie pariter argumēta. [Ueh(inquit)q edificat domū suam in iu/ stitia:z cenacula sua nō in iudicio:]amicuz suuz opprimet frustra.[Amicus]epi ad lit/

teram:sed spiritualiter Christus cui seruus efficitur:si non ita queadmodum ille iuit. [Domus] ecclesia Romana. Audi [iniusti-
Esa.1. tiam] iustitia habitauit in ea:nunc aut ho-
Esa.64 micide. Inde. Oes iustitie vestre tanq pan-
nus mestruate.s.ecclesie Romane. Nec ob-
zach.13 stat qd dicit. Erit fons patens domui Da-
uid.s.viri euagelici suscitandi in toto orbe: quorum doctrina adeo patens erit et libera:vt q sitit vadat et bibat sine precio in ablutione peccatoris.s.populi christiani/et menstruate matris ecclesie. Quia reuera tam popls qz ecclesia in peccato corrupta:et ad fontem predicationis et penitetie recurret in multis:in reliquis aut flagellabit:qr gladius regis babylonis est exacutus et limatus:et nemo ex omni pte beat9. In hoc aut iustificat deus:
ps.115. in hoc est ois ho mendax:qr nemo imunis
ps.142 a sorde:et no iustificat in pspectu dni ois vi-
uens. Sane q dieb9 Josie Pharao rex egy-
3.reg. pti ptra Regem assyriorum ascedit ad flume
23. eufrate:et occisus est in magedo:lz sit ad patres appositus. Tn videat Leo papa si non vulneratus est ipse plaga doloris et mortis. A cuius diebus necesse est vsqz ad tps quo terra aget sabbata sua/et desolatio ptrasibit: a saracenis q de abysso populi ifidelis multipliciter eruperut diffundetes se p maritimas Italie sub Ro.imperio pstitutas. Qr aut ipse Pharao iunxit Joachim filiuz Josie:ad epos et prelatos referedum est: quos dux Normanorum cepit in partib9 normadie. Similiter et Joachim q et Eliachim Pascalem.s.papam:cuius successor tpe destitit dux Normanus et Francus:et tulit eis Rex babylonis Alemanus.s.a riuo egypti q adiacet regno francorum puinciam.s.normanorum
Hiere. que spectat pprie ad francos: pp ter qd di
46. vitula elegas/quoad laborem et eiectionem militie francorum atqz formosa/quoad decore puincie. Stimulator ab aquilone veniet tibi quoad Ro.imperiuz ptra Franciam stimuladam. Qualiter aut sumi potifices arguant de [cenaculis factis] in ecclesia vt in archa:et qualr prebendarum redditus comunicetur:ipsa decretalis isinuat/qr iniusti/qr fraudolenti. Et iccirco tollit rex babylonis factus monachus a riuo egypti vsqz ad flumen eufratem:qr no tpalia sed et spiritualia:no solum que fraci principes dederunt ecclesie:sed et que alemani Cesares cotulerut. Licz enim ipsi terreni principes p vim auferet ecclesie aliqd:vt regnuz Sicilie et libertatem ecclesie ipediret. Tn ipsi pontifices multa tulerut ep9 principibus que non recipere debuerut/nec querere. Et futuruz Hier.
est vt sicut singulus qrat sua:sic et fortis im 46.
pingat in fortem:ecclesia in republicaz. Et h sit qd dicit Christus saniori psilio: Red- Matt.
dite Cesari que sunt cesaris:et que sunt dei 22.
deo. Terrenus princeps terrena exiget:sed subtracta. Sed qr a platis auaris non capit istud verbum:vteres veteres disrupentur:
et no tm sua Romanus preses exiget quasi Mat.9
tpalia sed et spualia que no sua. Et hoc sit
qd di. Ostendes se quasi sit deus: nec qzqz 2.thes.
deorum curabit.s.prelatorum. Inde in paralipo- 2.
menon. Adduxit sup eos regem caldeoruz: 2.paralip.36.
et iterfecit iuuenes eorum gladio/in domo sanctuarij sui. No est misertus adolescentis et vginis et senis:nec decrepiti qdem:sed oes tradidit in manus ei9:et siqs euasit gladiuz duct9 est in babylone in seruitiu regis babylonis. Qd ergo dixit supra.pdix.fouit q no
pepit et c. Hec soluit vsqz ibi vbi ait. [et cena- Hier.
cula sua no in iudicio]. Hec sunt illa psepia 17.
Salomois et stabula iumetorum que dirueda 2.parali.9.
sunt e vicino:vt hoies humana sapiat:redita retributione supbis. No est de his ce- Luc.22
naculu illud grande et stratu:magnuz quo ad dignitate:stratum quoad humilitate:in quo christus cum discipulis extitit:et qd vi
ro dei in veteri testameto paratum est. Sed Dan.14
cenaculum illud bellis in quo deprehensa sunt vestigia sacerdotuz:et deuorati sunt in momento in lacu sceuissimo babylonis.s.imperij alemanorum. Pertinet ergo ad prelatos presepia:[cenacula] aut ad magistros. Et illi qdem amplificant [iniuste:] et isti [spatiosa] exhibent indiscrete in fenestris doctrine quas aperiunt exponedo [in laquearib9 cedrinis:] in certationib9 scripturarum vel sententiarum iuiolabilium [in synopide] quo pingit doctor rhetoricus et tenor dictionis exqsitus. Nota. [Domuz/cenacula/laquearia/picturam]. In [domo] ecclesie gnalis pastores:

ctores: in [cenaculis] doctores: in [laqueari/bus] regulares: in [picturis] mores τ dispé/sationes. Lz ad lram ecclesia arguat in his q tpalia edificia ɔstruūt τ spūalia destruūt: tum qꝛ iniuste multiplicat rectores τ sacer/dotes amplificat: dilatat studia τ sua cōsilia dictaminaqꝫ colorat: que inflant τ nō edifi/cant: merito ducunẗ in babylonē: dum re/probādo spiritum in carnalibus desiderijs ɔfundunẗ. Hic ɔsiderādum est ad quātam ignominiam famose ecclesie veniāt: dum' di/lationis sue gloriam minus' ꝓuide nō attē/dant. Quanti hoies sunt τ erunt in ecclesia ꝓmouēdi iniuste τ indiscrete ad ordines τ magisteria: qbus melius esset desistere vel pedem retrahere: qꝫ ad babylonē postmo/dum deuenire. Singulus habet [domū] cō/scientie: [cenaculuꝫ] vite late: [laquear] red/dituuꝫ: [fenestras] desiderioꝝ: [cedrum] di/gnitatuꝫ: τ [synopidem] studioꝝ. Sed nū/quid regnabunt? qꝛ cedro christo se ɔferūt/ pr̄es apl̄i: iudiciuꝫ τ iustitiam faciētes. Sed ipsi quasi filij mūdum pingunt [synopide:] celum obducunt cinere: turres erigūt vir/tutes euertūt. Erunt (inqt) hoies edentes τ bibētes: plantātes τ edificātes/ nubētes/ τ nuptui tradētes: τ repentinus supueniet interitus. Hic est cursus mali operis: τ iccir/co malos male pdet/ p principem reipubli/ce: τ vineam suā locabit alijs agricolis/ do/ctoribus veritatis. Seqtur. [Nō plangent eum] .s. Joachim filium Josie regem iuda. [Veh frater τ veh soror:] pro eo ꝙ libertas ecclesie ancillāda est τ statuēda sub tributo a papa Paschasio 3° qui respicit Joachiꝫ q successit Josie: ac si alteri Leoni pape nō est plangēdus: qꝛ etsi captiuus a duce Norma/nico ponere debuit aiam suam ꝓ iustitia ec/clesie: τ nō infringere libertatem eius τ tra/dere seruituti: de qua colluꝫ nō excutiet ec/clesia sic de leui. Qd aūt dicitẗ. [Sepultura asini sepelietẗ putrefactus et ꝓiectus extra portas hierusalem] .lꝫ viriliter sit papa Pa/scasius sub captiuitate defunctus. Videant tū prelati tēporis huius si non [putrescūt] vita: si non [vilescūt] ignominia: si non [ꝓij/ciuntẗ] mundi desideria: spretis [portis hie/rusalem] .i. dignitatibus ecclesie Apostolo/

Matt. 24.

Matt. 21. Lu. 20

rumqꝫ documēta. Vere [asini] τ stolidi sunt prelati: τ iccirco patebūt hostibus: duꝫ ho/stia ecclesie nō attendunt: τ ꝓpter hoc ap/ponentẗ non ad patres sed ad hostes potius babylonis eoꝝ sabbata deridētes: τ [asino] qdem subtrahitẗ primo post morteꝫ coriuꝫ. 2° ꝓijcitur in sterquiliniuꝫ. 3° bestijs τ aui/bus datur in cibuꝫ. Sic prelatis mortuis in peccatis: tollet corium tēporalium: [ꝓij/cientur in sterqliniuꝫ] vilitatis obprobriuꝫ. Dabuntẗ bestijs Romani imperij: τ auibus idest viris euangelicis/ in predicationis τ i/crepationis vsum. ¶ Et nota qd ait. [Ex/tra portas hierusalem:] qꝛ nō audebūt etiaꝫ attriti auctoritates suas τ officia libere ex/ercere. Sternet (inquit) sibi aurum .s. cultuꝫ ecclesiasticum quasi lutuꝫ vertēdo gloriam eius in idolum. Nec mirum qꝛ τ ipsi foris sunt aurei in apparētia: intus lutei in con/scientia. Et iccirco in statua babylonis ꝓ/sus sunt aurea extrema lutea: sed auruꝫ vi/te apostolice vertitẗ in lutum infamie prela/tice. Velit deus ne eos velut lutum platea/rum imoueat: τ in statuam Romani impe/rij ferream dura seruitute compingāt. Fu/turū est vt lutuꝫ ferro non hereat: τ si pars ferrea vel lutea videatur: qꝛ nec deesse po/terunt qui erunt in iustitia rigidi: τ aliqui in auaritia non incurui. ¶ Sed timen/dum ne in statua tui imperij diuersa sit mi/xtura metalli. Nam vt in gn̄e disseramus: Caput aureum fuit in regno babylonico: argentum in greco: ereum in Romano: fer/reum in saraceno: luteū in antichristo. Spi/ritualiter aūt aureum fuit in Henrico pri/mo: argenteuꝫ in Federico patre tuo: ereuꝫ in teipso Henrico scdo: ferreum in successo/re tuo. Cuius tempore tollendum est/ imo transferēdum imperiuꝫ: τ tamen transferen/dum in semine non poterit in eo non fieri pars ferrea τ seuera: parsqꝫ lutea τ infirma. Mihi videtur ꝙ ipsum christianuꝫ semen misceatur saracenico: τ quasi fidelis infide/li populo federetur: τ sic heretici de popu/lo christiano exeuntes: saracenis adhereant ad persequendam ecclesiam: sicut ad absor/bendam archam duo aquarum genera cō/uenerūt in duabus Apoc. bestijs de mari τ

Job. 42.

Dan. 3

Apoc. 13.

de terra ꝯscendentibus designatis. ❡ Sed
Dan.3. si notaṫ ꝯdendam mixturā hāc/lapis angu
laris ⁊ sine manibꝰ excisus dirigiṫ. Uideat
tua postrema posteritas:ne reprobādus ab
ea fidelis vtiqȝ populus sine humano adiu
torio a morte ecclesie/vel instinctu ꝓprio vł
diuino cōsilio repente ꝓsiliat ⁊ cōterat mo/
las inique prolis: ⁊ pedes statue Babylo/
nis infixos in lacu miserie ⁊ luto fecis sara/
ceno vtiqȝ populo et heretico patareno.
❡ Sed nunqd ꝓpterea cetus ꝑlaticus ce/
Jo.9. cus natus videre poterit/si lutuȝ oculis eo/
rum apponaṫ? poterit sane si eos iterū tēpo
Esa.28 rale cōmodum nō excoquat. Dabit enī ve
xatio auditui itellectuȝ. Mox qdem cuȝ i/
fixi fuerint pedes in limo heretico ꝓfundi
populi agareni: tunc videbūt ⁊ cognoscent
ꝙ non sit substātia.i.subsistere non poterūt
in hoc errore:qꝛ vidētes se nudos ⁊ spolia/
tos a gratia redire ꝯtendēt ad gloriam iam
cōtemptam. ⌊Ascēde(inqt) libanū ⁊ clama
in basaȝ da vocem tuaȝ:⁊ clama ad trāseun
tes:qꝛ cōtriti sunt oēs amatores tui⌋. In fu
turis viris euāgelicis Hieremias ascendit
per predicationis officium ⌊libanum⌋ Ro/
manū capituluȝ:⌊basaȝ⌋pastorale collegiuȝ:
⌊trāseuntes⌋monachoꝝ ꝯuentuȝ.⌊Amato/
res⌋ecclesie ꝯteruntṫ reges.s.seculares. Sed
in⌊libano⌋prelati:in⌊basaȝ⌋ clerici:⌊in tran
seuntibus⌋religiosi vel layci:qꝛ oēs dicun/
tur ebrij. Uideant qdam eoꝝ ne sint infecti
vita:inflati auaritia: infixi luxuria: pro q/
bus ⁊ dr̄. ⌊Cōtriti sunt amatores tui⌋. Isti
diligūt dignitates ecclesie:nō abiectionem
persone:nō humilitatem ꝯscientie:sed ela/
tionem vite: propterea⌊oēs pastores tuos
pascit ventus⌋vanaglorie:⁊ ꝓpterea⌊ama/
tores tui in captiuitatem ibunt babylonie.
❡ Uides ꝙ per⌊ventum supbie ⁊ passum
abūdantie ꝯuenitur ad Babylonis luxu/
riam. Sed⌊ventus⌋in hoc loco designat ꝑ/
secutionem imperij:⁊ ab aqlone.s.a repro/
bandoꝝ parte ꝓcedet turbatura ecclesiam
etiaȝ in errorē ⁊ electos si fieri poterit indu
ctura. Potest ēt ad lrām accipi ꝙ captiuē/
tur viri ꝑlatici:vt tanqȝ⌊amatores⌋ac si for
nicatores in futuro cathaclismi discrimine
inuoluanṫ.⌊Tunc confundetur aperte ma/
litia:⁊ erubescet⌋forsan tam in penitētia qȝ
in pena. Inde.⌊Que sedes in libano⌋ cōtra
prelatos/christiano populo presidētes:⌊ni/
dificātes in cedris⌋ecclesiastice dignitatis.
⌊congemūt⌋in peccatis:⌊dolent quasi par/
turiētes⌋in penis. Mihi videṫ ꝙ ista que
parturit/sit ecclesia spūalis q parturit in tri
bulatione/parit in dolore q̄si Joseph ⁊ Be Gene.
niamin:quoꝝ primus tribulaṫ in carcere. 39.
Alter erit filius doloris in morte matris/tē Gene.
pore confusionis prelatoꝝ cruciabiṫ mater 35.
ecclesia a facie draconis:q filiuȝ quem emit
tet/deuorare cōtendet. Unde necesse est ma Apoc.
tremꝰ cōsurgere in solitudinem populi chri 12.
stiani:vel potius ad gentes incredulas cō/
uertendas. Aqua enim egrediēs de ore dra/
conis: ꝑsecutio Romani ipij est ⁊ dogma
ꝑuersum:qbus si datum est desuper euertat
euāgelium ⁊ deuoret populuȝ christianuȝ.
Sed terra inquit audiuit melioreȝ:layci.s.
fideles qui abscondēt eos a pluuia ⁊ vento
erroris. ❡ Et nota ꝙ alij fugerūt in solitu
dinem spūalis cōuersationis. Alij emigra/
bunt in ꝯfusionem Babylonis de taberna/
culo dignitatuȝ. Inde.⌊Si fuerit Jeconias
filius Jone regis Juda annulus in dextera
mea:inde euellā euȝ⌋. Ex hoc loco cogno/
sciṫ ꝙ prelati/epi/⁊ carpinales assumpti in
excellētia dignitatum excidenṫ:⁊ quasi⌊an/
nulus de dextera euellenṫ⌋.s. deponentur ⁊ Hiere.
mittenṫ in ignem sinistre:vt conflenṫ in for xi.
nace ferrea:⁊ olla flāmea aquilonis. Hi por/
tant⌊annulū⌋dignitatis insignis:sed repro
banṫ in penis ēt tēporalis afflictionis. Ar/ Hier.6
gentum(inqt)reprobum vocate eos:iustus Bar.
qdem deus es tu:pro eis enim dicis:vt qd 15.
dereliqsti me? Et Dauid. Despexisti Chri/ ps.88.
stum tuuȝ:⁊ euertisti in terra sanctuarium
tuū. Dereliquerūt dn̄m/cōtemnēdo cordis Esa.1.
humilitatem. Blasphemauerūt sanctuȝ is/
rael:ꝯuertendo carnis honestatem:abalie/
nati sunt retrorsum/concupiendo mundi
vanitatem. ❡ Et nota ꝙ quattuor genera
hostium inducuntur cōtra eos. In spiritua
libus:in tēporalibus: in seruitutibus:⁊ in
tribulationibus. Primi sunt querētes ani/
mam:secūdi Punici/quoꝝ timent aciem:
tertij Romani ꝑncipes:quarti alemani fe/
roces.

roces. Quare? qꝛ quattuoꝛ sunt auersiones
Ibidē. eoꝝ. Inde Esa. Veh genti peccatrici: in af/
fluentia/populo graui iniqtate/in symonia.
Semini neq̃/in superbia: filijs sceleratis in
imisericoꝛdia. [Et mittam te ꝛ matrē tuam
que genuit te in terrā alienam/in qua nati
nō estis/ibiq; moriemini:] nō solum pasto/
res in mūdo dispersos: sed ipsam [genitri/
cem] Romanā ecclesiam in suis rectoribus
adducet in seruitutem ꝛ cōfusionem vite: ꝛ
morieꝛ in gladio pene: ꝛ forsitan afflictio/
nis eterne. [Ad terraz (inqt) ad quam leuāt
manuz suam vt reuertanꝛ illuc: ꝛ nō reuer/
tenꝛ]. Licz apponāt sūmi pontifices terre/
niq; prelati: vel iugū publice potestatis ex/
cutere: vel libertatem ecclesie p supbiam re/
parare: non tñ est cōsilij dñi permissionisq;
diuine. Et qꝛ noluerūt in die sua que ad pa
cem eis humiliter sapere: sed potius cōtra
ictum fluminis superbire. [Nunqd nō vas
fictile atq; contritum iste Jeconias: ꝛ vas
absq; omni voluptate?] Episcopi [vas] sūt
per electionem: [fictile] per ipotētie virtu/
Gen. 3 tem: [cōfractum] per elationē: [absq; volu/
Jo. 5. ptate] per carnalez abusionem. Isti nō sunt
paradisus voluptatis spiritualis: sed para/
liticus dissolutus membris carnalibus stu/
dijs. Sequitur. [Terra/terra/terra audi ser
monem dñi]. tertio terram replicat. primo
loco sunt terreni quoad dignitatis abusuz:
sed reuera quia ecclesia est tribus oꝛdinibus
quasi dignitates appensa. s. laycis/clericis.
religiosisq; fidelibus / eos attentos redit:
vt [scribant viros] prelatos imperfectos ꝛ
[steriles] predicent: viros vtiq; inflatos: ste
riles/indiscretos/improperabiles/inuirtuo/
sos: sed prelati futuri qui supra dicuntur [vi
ri] non a virtute sed a dignitate. [Steriles]
in opere: improsperi in sermone: [nec enim
erit de semine eius]. s. talium prelatoꝝ [vir
qui sedeat super solium Dauid] Christi/in
Esa. 1. iustitia iudicantis. Inde Esa. Relinquetur
terra vestra deserta: ciuitates vestre succen/
se erunt igni. Terra/Romana ecclesia dese/
retur: subtractis cultoribus ꝛ pastoribus.
Ciuitates/ecclesie pontificales ꝛ monaste/
ria succendentur igni reipublice.

¶ Sequitur Cap. 23.

[Veh pastoribus qui dispergunt]
per supbiam subditos: ꝛ [dilace
rant] per iracūdiam. [Dispsio]
ptinet ad laycos ꝛ clericos. [Di
laceratio] ad religiosos/subtrahendo bñfi/
cia: ꝛ ingerēdo scandala/matrimonia dissi/
pando. Et q nō [visitāt] moꝛe [pastoris] sed
furis: querēdo que sua sunt nō que dei: in/
ducet in subuersionez eoꝝ [pastores] ꝑm coꝛ
suum: q non [gregem] eoꝝ totum/sed [reli/
quias gregis] sequētiuz eos/ducent ad inte
rioꝛa deserti religionis ꝛ pacis: quos [cōuer
tent ad rura sua] spūalia studia: [ꝛ crescent]
in opere: [ꝛ multiplicabunꝛ] in doctrina: qꝛ
[nō formidabūt] mundi miseriam: [nec pa
uebunt] inferni sceuitiam: [ꝛ nō quereꝛ ex
numero:] qꝛ oēs vnanimes/oēs stabiles/om
nesq; [pascenꝛ] studijs spūalibus: ꝛ accuba/
bunt inquietis collegijs: ꝛ nō erit qui exte/
reat in mūdanis negocijs. Ipsi erunt super
nato puero oꝛdine futuro in fine secūdi sta/
tus ꝛ principio tertij inter terminos accu/
bante in presepio scripturaꝝ quasi bos/asi/
nus/pastoꝛ/angelus. Bos vt excolat coꝛda
a carnalibus: Angelus vt seminet verbum Luc. 2.
in spūalibus: [Pastoꝛ] in aialibus: Asinus
in oneribus: imo Angelus in vita: pastoꝛ in
cura: bos in victima: asinus in disciplina.
De ꝑmo erunt sicut angeli dei in celo. s. ec/ Lu. 18
clesia. De 2° Ego sum pastoꝛ bonus. De 3° Jo. x.
Tulit Helyas bouem/ꝛ imolauit eum. s. spi 3. reg.
ritus dñi sanctos. De 4° Cibaria ꝛ virga ꝛ 18.
onus asino. Panis ꝛ disciplina ꝛ onus ser/ Eccle.
uo. Virga spectat ad pastoꝛem: cibus ad bo 33.
uem: onus vel opus ad asinuz. Angelus aūt
pastoꝛibus loquitur: Deus angelo: sic nul/ Luc. 2.
lus queretur ex numero: qꝛ multiplicabun
tur super harenam maris in seculo. [Ecce
(inquit) dies veniūt/ꝛ suscitabo Dauid ger
men iustum: ꝛ regnabit Rex ꝛ sapiens erit
ꝛ faciet iudiciū ꝛ iustitiam in terra. In die/
bus illis saluabitur iuda: ꝛ israel habitabit
cōfidenter. Et hoc est nomen qd vocabūt
eum dñs iustus noster]. Pro prelatis iniu/
stis moꝛtuis in peccatis ꝛ flagellādis in pe/
nis: qui culpe tenebras diligentes lucez iu/
stitie respuerūt. [Suscitabit] in solio [Da/
uid] Christus [germen iustitie] quoad pe/

nitentiam:[regem] quoad potentiam : sa/
pientem quoad prudentiam. Et faciet iudi
ciu3/de peccatoribus:⁊ iustitiam/de electis
quoad scientiam : in terra ecclesie:[⁊ voca/
bunt eum dñs] quoad predicationis offi/
cium:[iustus]quoad operis exercitiu3:[no
ster]quoad compassionis affectu3.[In die/
bus illis].s.quibus discent iustitiam habi/
tatores orbis:⁊ quibus mūdi superbia cor/
ruet:⁊ scoria ecclesie extorquetur:[saluabit
iuda]latina ecclesia:[⁊ israel] grecoꝝ eccle/
sie:[habitabit cōfidenter]post afflictionem
grecoꝝ ⁊ latinorum.s.orientalis ⁊ occiden/
talis ecclesie:inter quas scissura successit:ac
si in tribum iuda ⁊ israel/decem tribus erit
cor vnum ⁊ anima vna in christi fide : anti/
christo ⁊ illo rege destructo qui cūcta vasta/
bit : ⁊ adducentur de cūctis terris reliquie
electoꝝ ad fidem ecclesie generalis. ¶ No/
ta ꝙ per oēm orbem ⁊ fere oibus regnis ter
re predicabit euāgelium eternum . Et post
hec necesse est pati eos per noie christi pre/
ualente idolo desolationis in templo pseu/
do propheta. ¶ Et nota ꝙ Nabuchdono
sor erexit statuam adorādam:qḋ simile pre/
stolatur in posteris tuis e proximo : vt vel
ad litteram id faciat/qḋ nec patres tui fece/
runt:nec ipse facturus es : vel pseudo pon/
tificem statuat in Christi sede ecclesie.s.que
2.thes. 2. est Rome:vt in illo ondat se quasi sit deus:
⁊ ipse puto erit aureus per sapientiam ⁊ iu/
stitiam:argenteus per eloquētiam:ereus p
famam:ferreus per potētiam:luteus per vi
Job 34. tam. De hoc dicit. Qui facit regnare hypo
critam ꝓpter peccata populi scelerati . Ta/
les ascendet vsq3 ad nubes p sanctimonia3:
sed in fine quasi sterquiliniu3 perdetur per
ignominiam . Propterea[cōtritum est cor
meum in medio mei : ⁊ ꝯtremuerūt omnia
ossa mea:]in medio ecclesie [cor] sapientiu3
[ꝯterit:ossa]fidelum [contremiscunt. Pri
mo ois sapia eoꝝ deuorabit. 2° q2 infirma/
bitur ois virtus eoꝝ:[facti quasi viri ebrij]
tēporalibus:[madefacti vino]furoris[a fa/
cie dñi]flagellātis:⁊[a facie verboꝝ sancto/
rum eius]multipliciter arguētis . Quibus
aūt sanum ꝯsilium erit fugient de babylo/
ne:nec bibēt de calice eius/sed accipient ca

licem salutaris/⁊ patiētur pro Christo dño:
⁊ finientur in pace in exterminio babylo/
nis:cuius ruina ꝓpe est:⁊ si ad afflictionem
ecclesie generalis potenter insurgat . Et q/
dem multi sunt intra.s. ecclesiam q sunt fi/
lij babylonis:⁊ plures in babylone captiui
q sunt filij hierusalem : ⁊ ꝓpterea facienda
est in lucernis scrutatio:vt agni separentur
ab hedis : ⁊ liberatis israelitis fidelibus:⁊ Matt.
fideles egyptij in maris gētiu3 futurarum 25.
fluctibus demergant.[Hoc est (inquit)cōsi
lium qḋ cogitauit deus sup oēm terram:]q
persecte malitie dabit finem . Ego(inquit) Mala/
quasi ignis ⁊ quasi herba fullonum:cōsola/ ch.3.
bunt inquit ⁊ dealbabuntur iusti : ⁊ impie
agent impij.s.reprobi:nec intelligēt oēs im
pij:q2 multi ex eis ad penitētiam compun/
gent:reliqui patebūt incendio flāme deuo/
rantis igne orbis vtriusq3 hois in inferno.
[Quia adulterijs repleta est terra:q2 a facie
maledictionis luxit terra: ⁊ arefacta sūt ar/
ua deserti]. Ezech.autē ait. Unusquisq3 ad Eze.22
vxorem ꝓximi sui inhiat.[ꝓximus]est chri
stus:[vxor]ecclesia:quam polluere nitūtur Esa.33
heretici doctrinis isectis. Esa.quoq3 Luxit
⁊ elanguit terra:q2 cultor negligit/⁊ pluuia
nō descēdit.[Cultor]prelat⁹ est:[pluuia]do
ctrina:⁊ sic [terra] ecclesie.[Luget] in ope:
[lāguet]in scia.[Maledictio]in hoc loco:
vel preuaricatio mala doctoꝝ est:vel [sicci/
tas]ad lrām:vel in spū verbi diuini subtra
ctio. Uel certe designant tpa antichristi qui
di nouissimu3[maledictionis]⁊ ingtas pre/
finita. Sicē eni layci pleni sunt[adulterijs]:
clerici prauis documētis ⁊ exēplis:sic ⁊ re/
ligiosi ⁊ tristitia ambitus secularis. Sed tri
plex est adulterium:vxoris quoad carnem:
ecclesiastice dignitatis quoad ambitionem:
dñici sermonis quoad expositione3. De p°
fornicatores ⁊ [adulteros] iudicabit deus. Hebr. 13.
De 2° oēs[adulteri]sunt cetus preuaricato/
rū.i.plati ad alias sedes pter ꝓprias inhian Hier.9 scde ad
tes. De 3° adulterātes verbu3 dei.i.heretice cor.2.
predicātes vel neqter exponētes . Solebāt
hactenus layci ꝯtinenter viuere:clerici pie
docere:religiosi deuotiōe pinguescere. Nūc
oēs corrupti sunt ⁊ abhominabiles:⁊ non ps.13.
est qui faciat bonu3:nō est vsq3 ad vnum.s.
rarum

rarum: imo omnes infecti luxuria: oẽs [ma ledicti] insana doctrina: oẽs [arefacti] irre/gulari disciplina. [Factus est (inquit) cursus eoꝝ malus] .i. ad malum: [et fortitudo eoꝝ dissimilis]. Nam fideles coniugati [curre/bant] ad sobrietatem: clerici ad honestatẽ:
Tren. 1 religiosi ad pietatẽ. Nunc vie syon lugent:
ps. 34. qꝛ singuloꝝ vie efficiunt tenebre et lubricũ: et sic fortitudo fidei vertit ad infirmitatem boni opis. [In tenebris] mẽtis cecitas: [in lubrico] carnis voluptas: ppterea angelus dñi psequit eos .i. mũdana vel eterna aduer
Tren. 1 sitas. Audi [dissimiles] O vos oẽs q transi/tis p viam/attẽdite et videte/si est dolor sicut dolor meus. Noluit assimilari deo sed diabolo: nõ dolere sed letari: nõ crucem tol/
Lu. 14 lere/sed sceptrum dignitatis prelatice extor
Matt. 10. quere. [Propheta nãqꝫ et sacerdos polluti sunt: et in domo mea inueni malum eorum/ dicit dominus]. [Propheta] doctor est: [sa/cerdos] epũs. Isti [polluũt] praue docendo: [polluunt] turpiter viuẽdo. [Domus] Ro manum capitulũ est/nõ soluꝫ in ecclesijs si/tis imunde inueniunt neqter agentes: sed in ipso capite ecclesie sceleratiores habent.
Esa. 1. Omne (inqt) caput lãguidum etc. Hoc igit tpe quo prelati et magistri/clerici et alij plus mũduꝫ qꝫ regnum diligẽt et despiciẽt verbuꝫ dei: tũc sciẽt si attrita [deserta] .i. mo nasteria nõ [arescẽt] in tpalibus. Si clerico/rum ecclesie nõ [lugebũt] in suis puentibꝰ. Si vxores laycoꝝ nõ violabũtur a terre pn cipibus: et hec sit [maledictio tenebris et lu/bricum: malum et visitationis annus] in p/ximo secuturus [in maledictione]. Rex ille scõs [in tenebris] saracenoꝝ et gẽtium de p/cul veniẽtiuꝫ cuneus [in lubrico] populus hereticus deuoratur. Qd dicit [annus visi/tationis] ad psecutionem antichristi referẽ/dum est. Quare? Quia [in pphetis samarie vidi fatuitatem: et pphetabãt in baal: et deci piebãt ppl'm meũ israel. Et in pphis hieru salem vidi similitudinem adulterãtium et iter mẽdacij]. [Fatuitas] fornicatio est quã re/darguit in [pphetis samarie] .i. platis et do/ctoribꝰ grecis. [Ipsi deceperũt ppl'm isrl'] .i. subiectos in doctria erroris Arrij et Sabel/lij et alioꝝ. Iñ. [Et pphetãbãt] .i. docebant

[in baal] idolum colere nõ Christuꝫ. Quia alij eoꝝ blasfemabãt in xpm: alij in spm̃ .s.
Ipsi sunt vituli aurei duo ꝯflatiles in Dan 3. reg. 12.
et Bethel: in ephesijs et constantinopolita/nis: vel potius in clericis et religiosis eoruꝫ. Sed nunqd soli greci errauerunt? Errauerũt et latini designati in [hierusalẽ] iter quos sunt [adulteri] doctores patarenoꝝ [menda cium] suggerẽtes. Isti sunt duo filij Hely 1. reg. 1
sũmi sacerdotis: Ophni et Phinees: greci vtiqꝫ et latini epi doctrinis varijs et opibus mortuis subditos corrũpentes ad hostium tabernaculi .s. pdicatione ecclesie vel expositione lr̃e: et moralr̃ in ꝯsultatione pnie. Iñ. [Cõfortauerũt manus pessimoꝝ] .i. poten/tiam seculariuꝫ pncipum: [vt nõ ꝯuertent a vijs suis malis:] ad fidem et humilitatem ecclesie. Uel certe [manus pessimoꝝ] sunt opa pessima peccatoꝝ: vt magis obstinati fierẽt in peccatis. Est enim malitia cogita/tionis via pverse actionis. [Facti sunt mi/hi oẽs vt sodoma] .s. greci: [et habitatores eius quasi gomorra] .s. latini: et ideo timen/dum ne grecoꝝ ecclesia destruat in pximo: et secũdario latina in spũ dñi subuertat. Qd si futuruꝫ est ingemat mater ecclesia et exo/ret ad dñm: vt ꝯuertat ad misericordiã que disponit ad irã. [Ecce (inqt) cibabo eos ab/sinthio: et potabo eos felle]. Iꝫ moralr̃ ama/ritudo h ad pniãꝫ valeat itorqri: inde nõ so lũ ad doctrinã hẽticã q̃ amaricauerat cõda grecoꝝ et ẽt latinoꝝ [i absinthio] ariano [fel/le] patareno vertẽdũ est: sꝫ ẽt ad tribulatio/nem q̃ supueniet ꝯ illos: qꝛ et grecoꝝ eccl'ia tradẽda est gẽtibꝰ et latina pariter ꝯculcãda. [Nã a pphis hierl'm ẽ egressa pollutio sup oẽm terrã]. Aut eniꝫ praua vita et doctria le gatoꝝ ecclesie latine q̃ est Rome itelligẽda est [ipsa pollutio:] qꝛ polluit ois ecclesia ge/neralis. Aut certe patarenoꝝ vesania libe/re se diffundit vbiqꝫ pstratis pdicatoribꝰ ve ritatis coraꝫ bestia malitie et potẽtie secula/ris que portãt dñaꝫ babylonẽ ecclesiaꝫ que magistra est oium meretricum. Sed mater nostra Rachel [quare me genuisti filiuꝫ do Hiere. 15.
loris Beniamin]. [Uirũ rixe] quoad pdica tionẽ veritatis/[virꝫ discordie] quoad rep/hensionẽ iniqtatꝫ. [Si loquor] punior: [si ta

ceo]iudicabor.[Non possum non pollutis labijs fari increpando pollutos].Non pos/sum non subditus non mordere prelatos.
Hier.1 Ad oia(inquit)que mittam te ibis . Susci/
Jo.x. tabuntur multi cõtra mutos ⁊ raros:q2 iustus est bonus pastor et multi mercẽnarij muti.Tolletur legatis vel saltem carpinalibus auaris:⁊ pilatis prelatis predicatio:⁊ dabitur libere sciẽtibus litteras ⁊ peritis q de predicationis stultitia pigros ⁊ pingues
Pro/ quasi de bouis stercore.i.littera lapidabũt.
uer.13. [Quis enim affuit in consilio dñi? vt honeste viuat : humiliter sapiat : deum querat? [Aut quis videt ⁊ intelligit] que facturus est deus?Quis implet ⁊[audit]que scriptura docet:que spiritus reuelabit?[Ecce turbo dominice indignationis egreditur:⁊ tẽpestas erumpens super caput impiorum veniet].Nota q [turbo]ab aere:[tempestas] a pelago venit:sed[turbo]dicit[egrediens: tempestas erũpens].Puto q a christianis designatis in aere quasi cataractis celi[apertis turbo] persecutionis exibit.i.a Romano imperio:[⁊ de mari].i. populo infideli saraceno vtiq3 prophano:demersionis[tempestas erumpens]quasi de abyssi fontibus ascensura ad archam ecclesie absorbendam. Sed si in lignis leuigatis viris.s.spiritualibus:archa erit in sublime porrigetur vite pauperis ⁊ celestis . Nunqd non capienda est a philisteis oneratis spolijs a republica: scz militia seculari . Ex dominico furore est vt[turbo]reipublice turbet ecclesiam tam in equestri exercitu q3 in nauali:vt caput ipiorum operiat ⁊ demergat.Caput impio/
Apoc. rum/plati ecclesiastici sunt:quos bestia ma
13. ris absorbet:⁊ absortos/bestia de terra con/
Jo.21. surgens/accinget ⁊ ducet:quo nõ vult Petrus sũmus pontifex in locum forsitan pas/
Mar. sionis.Necesse est eniz vt caput Joãnis ba
6. ptiste:prelati clericorum truncentur ⁊ separẽtur a corpore subditorum:ab Herode futuro.⁊ ponentur velut caput Joannis in disco:in delitias ⁊ in desideriuz principis reipublice:illudentibus alijs ⁊ saltantib9 cum puella Herodiadis filia/vxoris Philippi. Mira mysteria s3 dira vtiq3 elemẽta:puella ista est gens patarena ⁊ heretica.Mater/ariana perfidia comperta infecta est grecia. Philippus/episcopi italici sunt:Herodes vo pseudo papa erit : vel heres tuus o Cesar qui abutetur ecclesia generali tam in latinis q3 grecis ecclesiasticis viris:ipse truncabit caput prelatorum:ipse de tyrannis quasi ridiculis triumphabit. Os vnus erit singulis verbum eius.s. mendax : non facientes prelati que dicũt/quasi mendaciuz fingent: facientes in hoc irritum verbum dei excipient onus ⁊ pondus iniquitatis eorum.[Ecce ego tollam vos] de ecclesijs portans ad victimam passionis:[⁊ derelinquã] in manus publici pncipis:[vos ⁊ ciuitatẽ quam dedi vobis] ecclesiam Romanaz:[⁊ patribus vestris]apostolis rectisq3 prelatis[a facie mea]beneficio pietatis:[⁊ dabo vos in opprobrium sempiternũ:]captionis ⁊ mortis:[⁊ ignominiam eternã]in posteris ⁊ forsitan damnationis extreme.Et hoc[q2 prophetas]doctores ⁊ epos positos in ecclesia assumentes linguas suas nõ igneas:habentes verba carnalia ⁊ docẽtes:spiritualia aũt studia cõtemnentes:corrumpentes alios:⁊ se in baratrum iudij de industria impellentes.Unde ⁊ sequitur.

Cap.24.

[Stendit mihi dominus/⁊ ecce duo calathi pleni ficis ante templum dñi quibusdam habilibus ad manducãdum vt ficubus primi temporis:quibusdam inhabilibus vt pessimis malis ⁊ amaris]. Methaphorice. [Calathi] inducuntur vt ipsi sicut duplices audiebãt ⁊ exeãt: sic duplicem oportebat fieri transmigratio/
nem:vnam sub Jeconia : alteram sub Se/ Hiere. 22.
dechia regibus Juda.Romani pontifices 4.reg.
secularibus principibus reluctantes:volen 25.
tesq3 per superbiam dignitatis obtinere dominari : compulsi sunt cadere coram eis a diebus pape Pascasij/qui captus est a normanis ⁊ successores eorum vsq3 ad nr̃a tpa alemanorum principibus detulerunt ancillantes libertatem ecclesie : ⁊ scandala frequenter in ecclesia dñi pro tẽporalibus tollerantes.Uerum q2 cognouerunt sũmi pontifices ⁊ prelati iuris esse Romani imperij tẽporalia que petebat malluerunt ad tempus

carnalibus

carnalibus fauere principibus: q̄z contra ictum fluminis repugnare: ⁊ ipsi fuerunt [bone ficus] quoad suauitatem: tractabiles [⁊ bone valde] quoad patientiam fauorabiles. ¶ De cetero fieri potest o princeps in tuis heredibus: vt alter summus pontifex Sedechias repugnet imperio: q̄ ⁊ iugum patris tui vix pōtifices potuerunt portare: ⁊ minimus digitus tuus lumbis est grossior patris tui. Agitur enim nunc. 1197.ᵒ annus vt extendetur ista vexatio in .64. annos deteriores prioribus. In quibus nec dubiū sūmi pontifices/ alij conabuntur in principes: alij ducent pacificos dies suos. Alij forsitan volentes pondus seruitutis ecclesie vnūquodq̄ repellere/ subibunt pressuram deficientibus auxilijs grauiorem. Necesse est vt triplex tribulatio cōtra ecclesiam instanter insurgat: ⁊ vna que designata est in
Dan. 1. Nabuchdonosor caldeo: altera in Nabuch
Hester 4. donosor assyrio: altera in Aman sub principe Assuero. Et q̄ omnes illi cōtemporanei fuerunt: quasi inundatio ista cōmunis accedet: q̄ sub posteris tuis īfra annos illos regnātibus ecclesia vndiq̄ affligetur: vt que hucusq̄ singulare certamen a mundi persecutoribus habuit: nunc instigante diabolo regem illum iniquum: tuū vt existimo posterum vndiq̄ premunitū excipiat. Nec
Dan. 5 obest q̄ Nabuchdonosor sit proiectus a regno: ⁊ alius post te ab ipsis repellendus: q̄ ⁊ post eum in rota volubili alius erigetur qui rotam ecclesie sup cisternam Italie militie ⁊ reprobe ꝯgregationis infringat. Erit vtiq̄ futura migratio peior prima: q̄ supba
Matt. 26. sed nō robustior. Et iccirco crucifiget Petrus sūmus pontifex occidetur .s. doctores: dispergentur oues conuentuales ⁊ subditi de intercedente morte pastoris. Nescio tū si post tres dies vel ānos resurgat pastor bonus ⁊ dux domus irael: q̄ in ipso spatio nō legitur aliquis prefuisse. Et iccirco forsan duce carebit ecclesia presidente Pilato antichristo quidem adminiculo iudeorum .s. carpinalium proditorum christianus populus/ vel etiam sūmus pōtifex occidatur ad litteram vel in spiritu affligat. In terra gescente corpore in sepulcro .i. in his q̄ a mundi labore quiescent sublato pastore: anima christi descendet ad inferos: populuz vtiq̄ de terre finibus erumpentem: fidem domino qua intus viuit: vt ex eis sublatis credētibus ascendat ad superos/ ⁊ appareat Magdalene synagoge iudaice/ ꝯuertendo eam. Mar. 16.
Et sic Simoni prelatis episcopis: ⁊ deinde discipulis ceteris veritatis ostēsurus pla Lu. 24
gas passionis sue incredulis ⁊ dubitātibus q̄ de tribulationis reipublice morte resurgat. ¶ Dico audacter q̄ patientibus prelatis ⁊ ecclesia fatigata a quocūq̄ sit ille siue tuo postero/ siue eius semine diebus eius: predicatores euāgelici a corpore ecclesie velut Christi anima segregandi: occidēt mortem .i. bestiam patarenā in gladio spiritus:
⁊ si plaga gladij eius curanda sit habitura Osee. 13
potentiam iterum seducēdi: vt intelligatur ero mors tua: o mors ⁊ morsus tuus inferne: confugiendi ad gentes saracenas ⁊ barbaras conuertendas: in quibus morsum facient passi laborantes/ vt nōnullos ad fidē pertrahant: ⁊ alios in erroris stultitia derelinquant inuolutum sudarium nō de facili explicat: q̄ nec aque statim diuise sunt scri
pturarum ad palium Helysei: repercutitur 4. reg. 2.
fluuius ⁊ reseruatur mysterium. Utinam celum hoc vt liber a nobis nō pretereat inuolutus: q̄ presto est ignis inuoluens ira .s. dei: que iustum ⁊ impium simul premit. Et humilis quidem iustus [ficus valde bona est]: impius [pessima:] qui penitentiam respuit ⁊ iram dei non attendit. In huiusmodi ergo superbos ⁊ reprobos percutit dominus seu [mittit gladium] pene: [famē] misericordie. [pestem] gehēne. pene temporalis: misericordie spiritualis: gehenne eternalis: [donec consumētur de terra] .i. proscribantur de penitentia: [quam dedi] (inquit) eis pmittēdo: [⁊ eorum patribus] conferendo. [Terram istam] pro loco licet intelligat vitam spiritualem: quam despiciūt contumaces. Capi. 25.

In anno quarto Joachim ipse est primus annus Nabuchdonosor regis babylonis de omni populo Juda verbum fit ad Hieremiam pphetā: [a d ebus pape Leo

m

nis siculi: cuius est sermonum memoria: ac si alterius Josie regis Juda / vsq3 ad Papã Pascasium: ecclesiasticus populus est frequenter ãmonitus: vt viam mortis relinquerent: ꝛ viam vite nõ segniter retinerẽt. Alioquin ad delendum eos regem babylonium / transmissurus erat dñs cum omnibus congregationibus aquilonis per. 70. annos: exinde inseuiturus in regem ipsum ꝛ terraꝫ eius vsq3 ad solitudinem sempiternam: q꜡ respuentes verbum dñi viri ecclesiastici etiam ꝓphetas qui ad eos missi fuerant repulerunt: vt pertinacius in sua malitia spiritum cõfirmarent. Cõminatur eis dñs dicens in superioribus. Nunquid non
Hiere. 23. verba mea quasi ignis sunt: ꝛ quasi malleus conterens petras? Factum profecto erat, vt spiritualia seminantes: ꝛ carnales eoruꝫ affectus exurentes: ꝛ obstinatos animos ꝛ superbos in sua prauitate lingue malleo emolirent. Triplex est malleus: afflictionis / in-
Hiere. 50. crepationis / contritionis. De primo ipse
Eccle. 30. malleus vniuerse terre. De secundo ad vocem mallei innouant aures eius. De tertio
Hiere. 23. quasi malleus conterens petras. Uerum q꜡
Exo. x. induruit cor Pharaonis: prelatos huius temporis designat: vnde adducet reuera super terram ecclesiam tyrannos Principes Alemanos / principes pariter ꝛ Normanos ⌊ad perdendam⌋ ex ea ⌊vocem gaudij⌋ in religiosis: ⌊ꝛ vocem sponsi ꝛ sponse⌋ in clericis: ⌊vocem mole⌋ in laycis: ⌊ꝛ lumen lucerne⌋ in prelatis. Post quorum afflictionem que incipiet velut a sanctuario Romane
Ezech. 9. ecclesie affligetur rex Babylonis: ꝛ retribuetur sibi mensura quã retribuit ipse multis. Jnde. Reddam eis ẜm opera eorum: q꜡ hec dicit dominus. ⌊Sũme calicem vini furoris de manu mea: ꝛ ꝓpinabis de illo cunctis gentibus / ad quas ego mittam te: ꝛ bibent / ꝛ turbabuntur / ꝛ insanient a facie gladij: quem ego mittam inter eos⌋. Jn euangelio scribitur. Non veni pacem mittere
Matt. 10. sed gladium. Licꝫ doctores euangelici sint mittendi ad conuertenda corda carnalium ꝛ salutem predicandam: vt calicem passionis pro christi nomine non contemnãt: sed hauriant zelantes penitẽtiam / ꝛ vocem domini exequentes: tamen inter mundanos populos ꝛ rectores gladius persecutionis mutue imitetur insurgentibus populis cõtra populos / ꝛ gentibus contra gentes: vt qui pacem Christi hactenus cõtempserũt: de cetero subeant ⌊calicem furoris ꝛ ire⌋. Nam sicut est nullus expers a tramite: sic ꝛ nullus erit imunis a cede Hierusalem. A domo dei flagellum incipit: vt non leuius feratur a subditis: auidius exequatur in prelatis. ⌊Hierusalem⌋.i. Romana ecclesia: ⌊ꝛ ciuitatibus iude⌋ ecclesijs pontificalibus. Uel ad litteram ⌊Ciuitatibus⌋ in Jtalia et per totam latitudinem populi christiani cõstitutis. ¶ Spiritualiter autem ⌊Ciuitates Juda⌋ sunt ecclesie / Jtalie dande ⌊in solitudinem⌋ destructionis ⌊in stuporem⌋ admirationis: ⌊in sibilum⌋ demersionis: ⌊in maledictionem⌋ excõmunicationis ꝛ damnationis. Deinde ⌊Pharaoni regi egypti⌋ post reges Jude ⌊ꝛ principes eius⌋.i. prelatos et rectores ecclesiarum afflictos ꝛ captos: ⌊ad egyptuꝫ calix deuoluitur:⌋ vt seculares ꝑncipes quid in se sint suscepturi recogitent: vbi nec viris ecclesiasticis indulgetur. Super humum (inquit) populi mei ascenderunt vepres ꝛ spine: q̃ꝫ mag̃ super omnem domum gaudij exultantis? Jn veteri testamento Primus Pharao filios israel afflixit. Scd̃s ꝯiunctus est Salamoni. Tertius fuit Nechao sub Josia. Et ꝑmus significat põtifices iudeoꝝ: q̃ afflixerũt Apl̃os. Scd̃s Cõstãtinopolitanos ep̃os ꝯ doctores ecclesie arrianoꝝ tp̃e insurgẽtes. Tertius Francoꝝ presides ꝛ Normanos. Uerum q꜡ de vltimis mentio fit in hoc loco ꝓpheta subsequit̃. ⌊Pharaoni regi egypti ꝛ serui eius ꝛ principibus eius / ꝛ omni populo eius⌋.i. toti Frãcie ꝛ vniuersis gentibus ꝛ populis scꝫ galliaruꝫ ⌊cũctis regibus terre Ausitidis philistiim ꝛ ascalone ꝛ gaçe ꝛ Acharon: ꝛ reliq̃s Açoti⌋. ⌊Philistiiꝫ⌋ Romani / Lombardi / Tusci / Campani / ꝛ Hispani: ⌊ꝛ Jdumee ꝛ Moab ꝛ filijs Amon⌋.i. turchis / vngaris / ꝛ ruthenis: ⌊ꝛ cũctis regibus Tyris⌋ siculis: ⌊ꝛ cũctis regibus sydonis:⌋ Appulis ꝛ Calabris / regnisq3 finitimis: ⌊ꝛ Regibus terre insularum⌋. Hybernis / Anglicis / Sardis /

Marginal notes (right column): 1. pet. 4 (beside "mo dei flagellum"); Esa. 29 (beside "per humum"); Exo. 2. (beside "mento Primus Pharao"); 3. reg. 3. (beside "fuit Nechao"); 3. reg. 24. (beside "põtifices iudeoꝝ").

(inquit) conteret caput tuum: τ tu insidia/beris calcaneo eius. Ecclesia contriuit caput diaboli in morte Christi: sed ipsa ferietur a cauda eius.s.antichristi qui prope est. Cōminatur ergo dñs latine ecclesie ppter auersiones eius ipsam euertere: quēadmodum grecoꝝ ecclesie[in sylo] signate facturus est deus e vicino: vt intelligatur illud
Ps.77. qđ dicitur in Psal. Repulit tabernaculū sylo ppter errores repertos in populo grecorum τ prelatis eorum.[Et audierunt sacerdotes τ prophete] prelati.s. τ magistri: [τ omnis populus] christianus[Hieremiā loquentem] predicatores vtiq; veritatis[in domo domini] ecclesia generali. [Morte iquiunt moriatur. Quia prophetauit in nomine dñi/dicens: sicut sylo erit domus hec: τ vrbs ista desolabitur vt non sit habitator in ea]. Predixerat Hieremias desolandam ecclesiam latinorum/instar ecclesie grecoꝝ: Quod quanto Cardinalibus displicuit ex ipsa lectione/lector agnoscit. Uerum q᷑[in nomine dñi prophetauit:] τ verba eius pre
Mich. 1. cedentium pphetarum sermonibus consona videntur: vt[Michee demorasti τ Urie filij Semei:] qui eum de principibus ratio/
Mich. 3. ne vtentibus Hieremiam a doctorum iudicio reuocarunt: inducentes illud Michee. [Syon quasi ager arabitur τ hierusalem in aceruum lapidum erit: τ domus domini in excelsa syluarum]. Hic Micheas significat illos doctores qui scripserunt τ docuerunt populum sub Zacharia papa: qui venit in concordiam Ezechie: non proinde damnati sunt a pio Rege: sed eos humiliter audiuit: τ iudicium domini non contempsit: sed superbus prelatus Paschasius furens in doctores.s.spiritualiter contra ecclesiam prophetantes/dum eos interficere τ affligere missus est/ipse traditus est Normanis. [Iste Urias fugit in egyptum].i.in Franciam: a qua reuocatus occisus est a Papa prefato: τ[proiectus in sepulchrum vulgi ignobilis]. Occisum dico gladio excōmunicationis: τ sepultum ignobiliter com abiectis pariter τ prophanis. Deniq;[Aichā filius Saphan fuit cum Hieremia]. Semper dominus seruos suos supra posse ten/ 1.Cor.x
tari non sinit: sed facit etiam cum tentatione prouentum. Ecce iste[Aicham]illos designat viros ecclesiasticos qui doctores veritatis a morte eripiunt: dum prelatis supbientibus iniuste a gentibus contradicūt.

Capi.27.

[Ac tibi vincula τ cathenas inquit dominus ad Hieremiam/ τ pones eas collo tuo: τ mittes eas ad regem Edom: τ ad regem Moab: τ ad regem filioꝝ Amon: τ ad regem Tyri: τ ad regem Sydonis τc. Insuper τ ad bestias agri dedi eis vt seruiant illi].[Uincula τ cathene]signa sunt captionis: τ ponuntur[in collo] instar subiectionis. In hoc loco[rex Tyri]respicit per concordiā regem Sicilie τ terram eius.[Rex sydonis]quosdā principes seculares τ terras eorum in Romanis partibus constitutas.[Bestie agri] sunt aut saraceni aut patareni.[Rex edom]grecas respicit partes: id est ipsam Cōstantinopolitanam prouinciam τ finitimas nationes. [Rex Moab] respicit Lombardos τ terras eorum.[Rex Amon] Tuscos τ terras eorum. Quinque iste prouincie pro seruitio facto dño τ flagello de ecclesia faciendo tradende sunt τ liberande imperio etiam. Sed ad suggestionem quorūdam doctorum τ pontificum in ecclesia: prouinciarum alium exeuntes satagunt. Inde sequitur. Capi.28.

[Et Anania filius Azur pphe ta de gabaō dixit. Hec dicit dominus. Contriui iugum regis babylonis]. Et inde sequitur. [Et tulit Ananias propheta cathenam de collo Hieremie prophete: τ cōfregit eam τ ait. Hec dicit dñs. Sic conteram iugum Nabuchdonosor regis Babylonis post duos annos dierum de collo omnium gentium. Et infra. Et factum est verbum dñi ad Hieremiam. Uade τ dic Ananie: hec dicit dñs. Cathenas ligneas contriuisti/τ facies p eis cathenas ferreas:]in signum seruitutis: nec dubiū durioris. Or autem[Anania ppheta]pseudo magistrum

Sardis/Cyprijs/z Cretētibus ad lrām: que sunt trans mare.[Syris ꝺ Dan z Thema z buz]. Affricis z hismaelitis:z burgaris z cumanis:[z oib⁹q attonsi sunt in coma:]frigis:z[cūctis regib⁹ arabie] babylonijs z alijs ꝓximis:]z cūctis regib⁹ occidentis]mauritanis[q habitāt in deserto]fidelitatis:[z cūctis regib⁹ zambri]psis:[z cūctis regibus helā z medoꝝ:]parthis z alijs [z cūctis regibus aquilonis:]populis.s.varijs z diuersis.[De ꝓpe]christianis:[de lōge]saracenis:[vnicuiqꝫ ꝯtra fratrem suū. Religiosis albis z nigris:[z oibus regnis terre].s.mūdi ꝓuincijs.[Et rex Sesach bibet post eos:]q: Romanuꝫ impiuꝫ contra oēs inualuit:necesse est vt q flagellauit alios flagellet z ipse: sic enim de hismaele filijs Recab dictū est.s.populo Romanoꝝ.Manus eius ꝯtra oēs.s.in principio,: z manus oiuꝫ ꝯtra eum in fine.[Rex ergo Sesach] significat Romanos principes[bibituros] post oēs[ꝺ calice furoris dn̄i]z flagelli.Sic quoqꝫ Balthasar pcussus est a medis z psis:q in patribus suis hierusaleꝫ minus afflixit.Oēs isti bibent vinuꝫ cōpunctionis:[inebriabuntur]musto feruide deuotionis:[vomēt]nauseam peccati ex ore ꝯfessionis:[cadēt]ex humilitate satisfactiōis.Pro cursu libri[bibēt]peccatores terre temporales molestias:[inebriabunt]ob corporales miserias:[vomēt]sublatas diuitias.[cadent]vt non eleuent in supbias. Uel certe[bibent] delinquēdo:[inebriabunt]desperando:[vomēt]moriendo:[cadent]penas inferni addendo.Ibi nō[surgent a facie gladij:]quia mente z corpore se discrimini penitētie obtulerunt.[Et dices ad illos. Dn̄s de excelso rugiet:z de habitaculo sancto suo dabit vocem suaꝫ].[Rugitus]iste cōminationis est:[vox]exhortationis:[excelsum]est vita spūalis:[habitaculum]actualis. Futurum est vt pdicatores euangelij reuelandi sint:z religione feruidi/z pdicatione facundi.De vite ergo eminentia rugient.De scie abundantia edocebūt:ꝯtra canes mutos prelatos.s.clericos z doctores:pacis angeli z cōsilij dirigent cōtra religiosos deuiatos z timidos.Alij nudi z pauperes sunt mittendi vt pontifices z pharisei cadāt a facie verbi dei.Unde enim erant quasi decus ecclesie:modo inde decus habebunt:pro eo q filij syon amicti aliqn auro primo:reperiunt nūc vasa testea ex peccato.[Celeuma quasi calcātium concinet aduersus oēs habitatores terre].Canticuꝫ hoc afflictionis z conculcationis prelatice dignitatis z collegij z regularis concinet a fidelib⁹ z pauperibus spiritu:q terrena ꝯtemnendo/celestia dilexerunt.[Peruenit sonus vsqꝫ ad extrema terre].[Sonus]est vel predicationis eoruꝫ vel afflictionis prelatoꝝ:[q: iudicium dn̄i cum gētib⁹]scelerat[is]. Puto ego q adhuc precātibus duob⁹ testib⁹ ꝓphetisqꝫ vēturis decor ecclesie gn̄alis fuscabit/traditis in gladio ecclesiarum rectoribus principis babylonis.[Ecce(inquit)afflictio egredietur de gente in gētem:z turbo magnus egredietur a sūmitatibus terre].Iꝫ viri futuri euāgelici z euāgelizatores[egrediant de gēte in gentem:]z populo scelerato ad ꝯuertēdas gentes incredulas/z errore subuersas: tn̄ ipsi dum se in penitētia afflixerint:alios quoqꝫ dignos afflictione z correctione dictabunt. ¶ Uel certe q: gn̄alis erit afflictio populoꝝ tam a mundo q̄ꝫ a populo barbaro designato in ascendēte bestia ex abysso.[Turbo]ēt nō minus[a sūmitate terre]ꝓrumpet.i.ab ecclesia Romana turbāte oīa. Uel potius imperiali fastigio in terre sūmitatibus]designato.[Terra]theutonica est:[sūmitates]principes eius a qbus turbabitur populus ecclesiasticus velut[a regib⁹ aquilonis]potestatibusqꝫ supbis.[Et erūt iterfecti dn̄i in die illa a sūmo terre vsqꝫ ad sūmuꝫ eius].¶ Moralr.Doctores veritatis iterficiūt aīas peccatrices gladio spūali:vt vita viuant in pn̄ia:ꝯsecutores cultus ecclesiastici/qn potius subuersores[iterficiunt] indiscrete.i.affligunt iustos pariter z iniustos:putātes se obsequm prestare deo supbientes in mundo.[A sūmo(inquit) terre vsqꝫ ad sūmuꝫ ei⁹:]q: terra ecclesiastici plati z mūdi pncipes corruēt in spūali gladio z carnali.[Non plangent z nō colligentur neqꝫ sepelientur: in sterquilinio super faciem terre iacebūt].Plāgit q vere penitet:

2.reg. 4.
Dan̄. 5.
Tren. 4.
Apoc. 18.
Jo. 16.

sed[nō plangitur]qui delinquit:[vterqz in sterquilinio iacebit].s.cupiditatis et vilitatis. Cupiditas ad carnalem: vilitas ad spiritualem spectat.[Jacet ergo in sterquilinio]prelatus impius: dum vel efficit temporalium cupidus: vel redditur in peccatis carnis et superbie obstinatus. [Ululate pastores et clamate: et aspergite vos cinere optimates gregis: qz completi sunt dies vestri: vt interficiamini et dissipentur domus vestre: et cadetis quasi vasa preciosa. Prouocant ad penitētiā rectores ecclesie: vt[vlulent]ingemiscendo:[clament]predicando: [aspergātur cinere]humiliando: vt eos culpa nō polluat: quos spūalis pena castigat. [Si cōpleantur dies]vane letitie: et psperitas opulētie terminatur: qd nititur homo miser ducēdus in babylonē pompatice superbire? Superbia prelatorum ruenda est et gloria corruenda: vt vel interficiant aliqui ex eis: vel a republica sint vomēdi. Cuz ecclesie eoz et domus dissipande dicant a terrenis redditibus: et ipsi[velut vasa preciosa cadendi]in fauces/ et desideria persequētis: peribit fuga a pastorib⁹[et saluatio ab optimatibus gregis]. Si[pastores] sunt prelati et episcopi[optimates gregis]rectores conuentuum et priores professio eoz fiet velut in imperij sagena cōclusio: ac per hoc et[fuga pereat/ et saluatio] cōdemnetur. [Uastauerunt enim pascua eoz].s.redditus prelatoz:[et conticuerunt arua pacis].s.religiosorum monasteria predabunt. [Dereliquit quasi leo tabernaculum suuz: et facta est terra eoz in desolationem a facie ire columbe et a facie ire furoris dñi]. Post diminutos redditus ecclesiarum et scripturarū pascua in episcopis arefacta: dissipataqz silētia monachorum et stipendia: velut[leo rugiens tabernaculum suuz dereliquit]Romane ecclesie. Dñs resurgit vt desoletur: et affligat in ea etiā generalis ecclesia in toto orbe dispersa: non tam per principes reipublice: qz etiam per barbaras et hereticas nationes. Columba enim felle carens/ iram habere prescribitur: vt intelligatur qp spiritus dñi et benignus māsuetis est et furibundus elatis. Jra ergo[columbe]est velut zelus spiritualium: vel persecutio tyrannorum.

Nota. Supbia platorū rueda.

Capi. 26.

IN principio regni Joachiz factum est verbum dñi ad Hieremiam/ dicens. Sta in atrio domus dñi/ et loqueris ad oēs ciuitates iuda et c. Noli subtrahere verbum: si forte audiant et conuertantur vnusqsqz a via sua mala: et peniteat me mali qd cogitaui facere eis ,pter malitiam studioz eoz]. Nota qp Hieremias oēs doctores illos significat qui a tempore Pascasij pape capti a duce Normano: et vsqz ad tempora nostra fuere qui populuz monuerunt penitētiam agere: et in mandatis dñi ambulare. Futuri enim doctores qui in proximo sunt venturi non habent concordiam cum Hieremia: sed cuz Ezechiele et Daniele: singulus cuz singulo spiritualiter. Al. Allegorice tam Hieremias qz alij indifferenter ad viros ipsos euangelicos predicationis officium intorquent. Lego enim qp duo ipsi ,phete nō in hierusalem sed in babylone ,phetauerunt: sic et nūc qui futuri sunt predicabunt in mundo populo scelerato et facto etiam sub tributo: nō vtiqz diebus istis quibus eleuatur Ecclesia et superbit: sed diebus proximis in quibus viduabitur viro suo Summo.s. pontifice et spoliabitur a principe publico: vt Herodes qui Christum exuit et ad Pilatum remisit irrisum. Lu.23 [Atrium ergo domus domini]sunt principes seculares clericorum ecclesiam fulcientes. Licz greci ƀm Apoca. intelligantur [in atrio]et latini[in domo domini]reputētur. Alloquendi vel exhortandi seu annumerandi tamen erant principes seculares ad obediendum fidei: et cultum ecclesiasticum venerandum. Sed qz caro concupiscit aduersus spiritum: et spiritus contra eam nō poterunt diutius simul esse: quoniam et rete fidei scissuram incurret: et virtutem vitiuz eneruabit.[Dabo (inquit) domum istam sicut sylo: et vrbem hanc dabo in malectionem cunctis gentibus terre]. Et seculariuz pricipio et fauore pncipuz mūdanoz eccl'ia viluit: et si aliqñ in fastū glorie veniens calidi serpentis astutias non attendit. Mulier Gen.3

(inquit)

fuisse[de gabaō] cardinales Romanos tangit: quorum aliqui vt scioli de superbi potentiam imperij suadebunt q̄ totius deprimendam soluendamq; seruitute gentium et regum oium predictorum/ que sunt vasa derisus dñi: et homines ecclesie prouinciarum princeps. Futura est libertate sua: suscitabit dñs [reges Babylonis] publicos principes alemanos et francos: vt ad terram detraherēt superbiam omnis carnis: et inde referrent seruitij sui meritum: vnde Romanum capitulum ꝓpter vite superbiam excipiebat augmentum. [Seruient (inquit) ei omnes gentes et filio eius/ et filio filij eius/ donec veniat tempus terre eius et ipsius. Et seruient ei multe gētes et reges magni. Gens autem et regnum qd̄ non seruierit Nabuchdonosor regi Babylonis: et quicūq; non curuauerit collum suum sub iugo regis babylonis: in gladio et in fame et in peste visitabo super gentem illam ait dñs: donec cōsumem eos in manu eius]. Quod reges magni et gentes multe colla submiserint Romano imperio: hucusq; nullus ignorat. Si amodo necesse est vt imperatoribus Alemanis superborum colla curuentur: vt nō solum reges terre: sed etiam ipsi pontifices et prelati ecclesiastici obsequentur eisdem: [donec veniat tempus visitationis eorum et terre] i. imperij desolandi. Interim audi o Cesar nō meum sed diuinū ꝯsilium. Non est tuum vt in furore tuo gentes tibi subijcias: sed in spiritu dñi cuius seruus es/ et cultor nequitie: virgaq; tui furoris ecclesiam deprimas/ populumq; consumes: sed sic vt qui voluntate domini malleus terre fias: vt ipsum per superbiam non offendas. Alioquin non relinquet virgam peccatoris super sortem ecclesie flagellande. Quī tibi vel tuis posteris non retribuat abundanter: [donec (inquit) veniat tempus visitationis ipsius:] pro eo ꝙ tuus posterus regni facturus est domini voluntate/ in deprimendis populis et vasis ecclesie abutendis instar Balthasar sub quo Babylon illa vetus ꝑcussa est a Medis et Persis exigentibus meritis nōnullorum. Videat ne exardescat ira vltra q̄ debeat: q2 presto est manus dñi: que et eum feriat: populum eruat/ imperiumq; disperdat.

Hiere. 27.

Ibidem

Fo. 124

Hier. 27.

Dan. 5.

¶ Hieremie tñ consilij est: vt quicūq; imperio nūc rebellis extiterit: deꝑssionis vulneribus nō imunis existat. Nam gens que subiecerit ceruicem suam sub iugo imperij et seruierit ei dimittā eam in terra sua: et colet eam et habitabit in ea: ad litterā. [Et ad Sedechiam regem iuda loquitur ꝓpheta dicens. Subijcite colla vestra sub iugo regis babylonis et seruite ei et populo eius: et viuetis. Quare moriemini tu et populus tuus/ gladio/ fame/ et peste? Ponit hic Sedechiam/ prophetas/ et sacerdotes: qui nequaq; credere poterant verba prophetica Hieremie: nec subesse volebāt imperio: sed potius mendose populum ꝯtra imperium concitabant/ vt non subeant reipublice: ne libertatem ecclesie impedirent. Sedechias/ est sūmus pontifex: prophete/ cardinales et consultores: sacerdotes/ pontifices ecclesiarum et pastores. Si ad cor redirent cardinales et alij scismatis doctores/ Christum audirent mitem et humilem quererēt: et antichristo tumido non hererent. Sed si futura est eorum euersio quid laboro? Induratum est cor Pharaonis/ pontificum superborum: infestant populum: deprauant consilium: flagellāt ecclesiam: nec sentiunt vulnera. Timendum est proinde ne mare scilicet Romanum imperium diuidatur in partes per scandalum: et nullis proficiscētibus lucidum pateat: et alijs pereuntibus rubrum fiat. Patres enim tui, q̄ dire sceuierunt in prelatis ecclesie nō satis ignoras. Sed si [bases mare et columne domus dñi] sunt subre ꝑte: putas vasa adhuc cetera manebūt ecclesie: q2 in babylonem non veniant et tradantur in manus principis Romanorum? [Mare] magistri sunt: [bases] ꝑncipes: [columne] pontifices dicuntur. Sed [vasa] reliqui epi et rectores: quos respublica adducet. Unde et in sequentibus dicitur.

Supra. 27. c.

Supra 27. c.

Exo. 7.

Capi. 29.

[Ec dicit dñs exercituum deus israel ad Achab filium Chulie et ad Sedechiam filium Maasie qui

sie qui pphetant vobis in nomine meo mé daciter. Ecce ego tradaz eos in manus Na bucdonosor regis babylonis: ꝛ percutiet eos in oculis vestris ⌋. ꝛ sequitur. ⌊qui frixit eos in igne ⌋. quod simile prestolatur in mul tis affligendis: vel a teipso vel a posteris in imperio assumendis. Sane ꝙ ⌊Semeias neelamites libros scripsit ꝛ misit in hieru/ salem falso pphetans ⌋seu mendaciter quez non misit ⌊dominus: ⌋illos significat/qui fal so confidere faciũt cardinales ꝛ episcopos: ꝛ concitant illos ad persequenduz prophe tas dñi ꝛ doctores: ne cótra eos aliquid af/ flictionis exponant. Uerum qꝛ ⌊Semeias ⌋ inceptor. s. malorum repellitur: ⌊ꝛ in semine suo ⌋ad illorum extremum inferendum est: qui praua consulunt: ꝛ principi reipublice maledicunt: quin potius ꝛ veros doctores puniunt: vel in eis spiritum veritatis ex/ tinguunt. Capi. 30.

⌊Erbum qđ factum est ad Hie/ remiam a dño dicens. Hec dicit dominus deus israel. Scribe ti/ bi ⌋. i. in posterum memoriam ꝛ cautelam fac. ⌊omnia verba que locutus sum ad te in libro ⌋. ad litterã. Spi ritualiter ⌊scribere ⌋ predicare est: ⌊in libro ⌋ cordium humanorum. Suscitandi sunt in ecclesia viri prophetici: vt verba dñi predi/ cent in omni populo christiano: ⌊ꝛ conuer/ tant ad terram ⌋religionis ꝛ pacis: qui eam confidéter ⌊possideant ⌋in obseruatione pe/ nitentie: ꝛ hoc dicit ⌊ad israel ꝛ ad iuda ⌋gre cos. s. ꝛ latinos: vel certe religiosos ꝛ cleri/ cos. ⌊Quoniam hec dicit dñs. Uocem ter/ roris audiuimus: formido ꝛ non est pax ⌋. Infirma corda semel turbata de cetero pa/ uida redduntur ꝛ dubia: ꝛ icirco pacem suspicantur fortitudinem/securitatemqꝫ et terrorem: sed nihilominus arguuntur ali/ qui vt timorem excutiant: ꝛ ad credenda verba dñi cor apponant. ⌊Interrogate ꝛ vi dete: ⌋discite ꝛ intelligite: ⌊si generat mascu lus ⌋. i. parit/absit. Improbantur negligen/ tes ꝛ debiles. ⌊Quare ergo vidi omnes vi/ ri manuz super lumbum suuz quasi partu/ rientis ⌋adhibeant: ꝛ carnalibus operibus intabescant: cum deerunt esse viri perfecti ꝛ robusti: parit in spiritu nõ in carne: ꝛ ha/ bere facies lucidas conscientie non ⌊larugi ne ⌋denigratas. ⌊Ueh quia magna dies illa: nec est similis eius: tempusqꝫ tribulationis est Jacob: ꝛ ex ipso saluabit ⌋ populus chri/ stianus: de quo ex cocto ꝛ vexato a tribula/ tione imperij ꝛ populi agareni: reliquie sal ue fient: qꝛ ꝛ triticum purgari non poterit nisi simul cum palea trituretur. ⌊Cõteram iugum eius ⌋. i. imperij ⌊de collo tuo ⌋. s. de Romana ecclesia: ⌊ꝛ vincula eius dirum/ pam ⌋durissime seruitutis. ⌊Et non domi/ nabuntur ei amplius alieni ⌋ principes secu lares: ⌊sed seruient dño deo suo ⌋Christo: ⌊ꝛ Dauid regi suo ⌋ pontifici: ⌊quem suscitabo eis ⌋in pastorem vtiqꝫ nõ predonem. Solu/ tio captiuitatis istius magis accipiéda erit in spiritu qꝫ in carne: ꝛ si ad litteraz fiat de reliquis christianis ab imperio captiuãdis. Puto ego ꝙ in populo christiano suscita/ buntur pastores ꝛ duces: qui oues recolli/ Ezech. gant errabundas in peccati confusione con 34. clusas: ꝛ ducant ad mõtana hierusalem: ad vitam vtiqꝫ celibem ꝛ tranquillam: in qua pascantur omnes ꝛ accubant: ꝛ non sit qui eas exterreat vel exturbet. ⌊Ecce (inquit) ser ue meus Jacob saluabo te de terra longin/ qua: ꝛ semen tuuz de terra captiuitatis eo/ rum: ⌋q olim seruus peccati extitit ꝛ diabo li regis mundi. s. cordium mundanoꝝ: mo/ do in seruitutem diuinam assumit: in qua non perditur sed saluatur: vt erutus de mũ di molestijs ꝛ carnalibꝰ studijs: ac si ⌊de ter/ ra longinqua ⌋que nos a deo alienos efficit ꝛ remotos ad terram celestis patrie cum se/ mine bonoꝝ operum fecunditatem repor/ tet: vt sic bonis eternis affluat vbi penas i/ ferni non pauescat. ⌊Faciam enim consuma tionem in cunctis gentibus: in quibus dis/ persi te ⌋. Gentes iste demones sunt: secula/ res principes sunt: motus carnales sunt: in quibus mens humana dispgitur: dum sin/ gulorum tẽtationibus incuruatur. Sed qꝛ pius est ꝛ misericors dñs iustus iudex: sic p iniqtate corripit: vt pro pietate faciem non auertat. ⌊Castigabo (inquit) te in iudicio ⌋

penitentie: vt non tibi videaris inoxius in elatione culpe. Insanabilis fractura tua pessima plaga tua. Non est qui iudicet iudicium tuum ad alligandū curationem tuaz: vtilitas non est tibi. Omnes amatores tui obliti sunt tui: teqz non querent. Plaga inimici percussi te: castigatione crudeli: pter multitudinem iniquitatis tue: dura facta sunt peccata tua. Ecclesie generalis et anime peccatricis amatores sunt vel mundi principes: vel ecclesiaz rectores: vel etiam sacerdotes: eiusqz est fractura discordie et culpe: que non queritur ad salutem/sed ad cumulationem penitētie. Inimicus eius est familiaris pestis imperij: per quam percutitur et flagellatur ecclesia: et crudeliter tractatur in cardinalibus. Et merito: vt quia dura fuerat in peccatis: durū dei subiret malleum in flagellis. Sed audi gratiam curationis et alligationis eius. Propterea omnes qui comedunt te affligendo: deuorabuntur afflictionis merita reportādo: vniuersi hostes tui in captiuitatem ducentur. Et omnes qui te vastāt vastabuntur: cūctosqz predicatores tuos dabo in predam. In desolatione imperij et populi christiani: etiam ipsi hostes et persecutores ecclesie punientur et dabuntur in predam et captionem alijs venientibus de longinquo: nōnullis eorum interim dandis gladio iterfectionis et ire: salua intentione prophete: qui contra imperium dirigitur desolanduz. Puto ego prelatos intelligi allegorice ecclesie militantis: qui ecclesiam ipsam in bonis comedūt exterioribus: et vastant in moribus: predantur in animabus: et iccirco in captiuitatem ire extimo reipublice: quos non exteret carcerea pena gehenne. Supradictuz

Supra 29.c.

est: quod migrauit Jeconias rex domina et eunuchi: et principes iuda de hierusalem in babylonem faber et inclusor. Rex summus pōtifex: domina Romana ecclesia que est in cardinalibus: principes iuda episcopi italici: eunuchi abbates religiosi: faber magistri eloquij mistici: inclusi sophistici vel potius contemplatiui omnis ordinis et officij capita captiuantur: quia nō crediderunt in deo: nec in vijs eius voluerunt ambulare. Et iccirco velut ficus malas abijciet eos dominus in fauces imperij comedentis. Sequitur. Obducam enim cicatricem tuā: et a vulneribus tuis sanabo te. Felix promissio vbi sic cicatrix ecclesie animeqz obducitur vt non putrescat: sic vulnus curatur: vt alligationis fassiam nō discindat: est enim cicatrix auaritie: vulnus luxurie. Eiectam sibi vocauerūt te syon. Quanti sunt hodie in ecclesia positi: qui arcem syon vitam spiritualem et speculatiuam exhorreant/scindant/polluant/contēnant/et deserāt. Sed missurus est dominus qui requirat/diligat/et reformet: vt lucerna sup candelabrum in publicum veniat: que iter plātos pingues et tumidos sub temporalis cōmodi modio obtecta remansit. Potest etiam hoc referri ad generalem ecclesiam affligendam: sed consolandam quam totius: vt homines viuant in spiritu potius quam in carne. Ecce conuertam cōuersionem tabernaculorum Jacob: et tectis eius miserebor. In tabernaculis ecclesie clericorum: in tectis cenobia monachorum. Inde sequitur. Edificabitur ciuitas in excelso suo: et templum iuxta ordinem suum fundabitur. Et egredietur ex eis vox laudis. Edificatio ista secundum spirituz accipienda est: quia hi qui secundum carnem ancille filij sunt/deo placere nō possunt. Intra exordia status ecclesiastici tertij multi dedicabuntur domino: religionis proposito et fundabūtur in fide. Alij velut flatibus flantibus contra ecclesiam nōnullis velut fluminibus venientibus vndiqz in atrio/quod est foris gentibus deputatuz. De ordine et fundatione electorum in proximo faciendis Esa. enumerat: qui et dicit: Esa. 54
in consolatione paupercule tempestate conuulse: per mundi principes et tyrānos. Ecce sternam per ordinem lapides tuos. i. inordinate dispersosqz viuentes. Inde. Disper Tren. 4.
si sunt lapides sanctuarij in capite omniuz platearum: ad normam vite reducam. Fundabo te in saphiris: quoruz conuersatio fit in celis. Ponam iaspidem propugnacula Esa. 54
tua: defensores vtiqz veritatis: et portas tuas

in lapides

in lapides sculptos.i.doctores sacra scriptura repletos: τ terminos tuos in lapides desiderabiles virtuosos: filios tuos doctos a dño non homine clericos multitudine pacis filijs tuis spiritualibus in cõmune degentibus: τ in iustitia fundaberis in laycis fidelibus christianis. ¶ Iuxta alium intellectū. Saphyri/apostoli: iaspis/martyres: porte/doctores: termini/virgines quasi lapides desiderabiles. Filij clerici: pacifici/religiosi: iusti/christiani in seculo pie viuentes. Sane qꝛ futurū est e vicino/vt hi qui ſm propositū sancti dñi vocabuntur perfectis viri preteritis: qui p quinqꝫ ecclesiastica tempora fide claruerunt: τ opere con-
Esa.54 formentur: non poterit deesse faber interficiens: vt Esa. prosequitur reipublice preses qui prunas/christianos charitate feruentes ininuicem ad iracundiam prouocet: τ Romanum imperium velut profundum maris scandalis τ furijs crebris feruere faciat inquietum. Uerum qꝛ necesse est flores apparentes in terra/inter hyemis procellas τ turbines proficisci: queadmodum filios is-
Exo.13 rael inter angustias maris rubri Romanū imperiū designatur: columna preuia ignis τ nubis: doctrina vtiqꝫ noui τ veteris testamenti. Nos saltem interim putationis tempore pacifice prestolemur: vt cum rectores ecclesiarum sedibus temporalibus destituti corruerint: ad paupertatis arcem humilius conscendamus. Replebitur enim terra equis: idolis τ metallis spiritualibus iniquitate corrupta: vt quos non potuit nouus Pharao potestate deprimere: saltem rerum prodigalitate corrumpat. Unde dicitur. [Ecce turbo domini furor egrediens in capite impiorum conquiescet]. Prelati enim turbabuntur in die illa: qꝛ contra illos furor ille rumpet imperij: vbi voluerūt per superbiā reluctari. [In nouissimo (inquit) dierum intelligetis ea]. Primus dies est primus status: secūdus est medius: ter-
Esa.28 tius nouissimus: in cuius initio dabit auditui intellectum vexatio. Semp enim dierum istoꝝ initia plena fuerunt doloribus. Nam ibi filij israel fuerunt opressi ab egyptijs: secūdo apostoli a iudeis. Nunc quoqꝫ a falsis christianis affligētur electi: vt sciant qꝛ non nisi per violentiam diripiē regnum dei. Quod autem sequitur in propheta de solatione Israel siue ad grecos referatur siue ad religiosos: speciale est gaudium non cõmune. Et qdem ipsis promittitur sic.

Capi.31.

[Adhuc ornaberꝭ tympanis tuis τ egredieris in choro ludētiū.] [Tympana] sprũales viri sunt desideria carnis τ seculi fugientes. [Adhuc plātabis vineas in montibus Samarie]. [Samaria] designat orientalem ecclesiam: [montes] sedes episcopales τ cenobia: [vinea] electorum propagines: que τ doctrinā Petri proferant: τ suas ineptias derelinquant. Futurum est quidem vt Romana ecclesia in eis sedes patriarchales restituat: vt compleatur illud. Oporteat Iesum transire per Samariam: τ tenēdam fi- Lu.17
dem ecclesie illibatam. [erit dies in qua clamabūt custodes in mõte effraiꝫ]. [Mons] quo [ascendatur in syon] Romanam ecclesiam ad querēdū [deum] in fide non ficta. [Hinnite contra caput gentium] ad grecos infertur: vt Romane ecclesie [capiti gentium] ex visione letentur τ [exultent]. Textus autem tangit conuersionem filiorū israel. Sed reuera spiritus trāsmittit ad grecos. Potest sane referri ad spirituales viros reuelādos in proximo: qui τ temporalia respuant/τ spiritualia construant: vt τ [tympani] resonent predicando: τ [plantentur vinee] animas cõuertendo: τ sic perfectorū exempla sectantes: [custodes fiant] mētiū/τ eloquij mistici scrutatores. [Ecce adducam eos de terra aquilonis].s. totius imperij: [τ cõgregabo eos ab extremis terre] gentis incredule: [inter quos erunt cecus] mente [τ claudus] fide: [τ pregnans] ope: [τ pariens] in dolore [simul cecus magnus reuertentium huc]. Puto ego [cecos] laycos: [claudos] clericos: [pregnātes] religiosos: [parientes] magistros: [reuertētes] iudeos/τ alios errore subuersos. [In fletu venient] penitentiali: in precibus [miserationis reducam eos: τ adducam eos per torrētes aquarū] scripturarum spiritualiū di-

sertores[in viam rectam]salutis:[& nõ impinget in ea:]vt excidãt vel offendant:[q2 factus sum israeli pater: & effraim primogenitus meus est].[Israel]est ɔtemplatiuus: [effraim]actiuus. Reuera[in israel]oẽs orientales ecclesie intelligunt: sed[effraim].s. Cõstãtinopolitana sedes quam caput oium statuerũt: vt sit pma sedes que vltima dignoscit statione.[Audite verbuz dñi gentes: et annũciate in insulis que pcul sunt/ & dicite. Qui dispersit Israel cõgregabit eum: & custodiet eum/ sicut pastor gregem suũ:]ex cõuersione grecoꝝ ad vnitatem ecclesie gẽtes alie aiate fidem suscipiẽt: vt ab erroribꝰ egypti viam iustitie cõprehendãt:[& ɔfundant ad bona dñi sup frumento]doctrine[vino] penitẽtie:[oleo]gratie:[fetu ouis & armenti]religiose conuersationis.[Uox in excelso audita est lamẽtationis fletus & luctus Rachelis plorãtis filios suos: & nolẽtis ɔsolari q2 nõ sunt].[Luctꝰ]est in laycis:[fletus]in clericis:[lamẽtatio] in religiosis:[sup quos nõ poterit ɔsolari mater]ecclesia: q2 nõ filij sunt sed priuigni. Ueruz[ɔsolari]nequit[q2 luget]pro mũdi pressura:[flet] pro culpa: [lamentatur]pro gehẽna:[q2 non sunt:]quidam enim eoꝝ absorbentur a mundo: alij a peccato: alij ab eterno incẽdio. In hoc loco triplex fetus audit a spiritualibus viris [in excelso]ɔtemplationis positis. Primo propter pressuram imperij. 2º ppter iram agarenici populi. 3º propter malitiam erronei vulgi. Donec ɔsolatio fiat ẽt temporaliter: vt[quiescat a lachrymis:]& eoruz sequaces ad apostoloꝝ vestigia q̃si [terminos reuertantur].[Audiens audiui effraim transmigrãtem].ad humilitatem grecoꝝ referẽduz est: q lz in Esau cum viris quadringentis quõdam occurrerit Jacob/ populo latinorum: tñ ad humilitatem eoꝝ humiliabuntur & ipsi: vt intelligatur illud euangelicuz: Alias oues habeo que nõ sunt ex hoc ouili & illas oportet me adducere: & fiet vnũ ouile & vnus pastor.[Statue tibi speculam]cõtemplationis:[pone tibi amaritudines] afflictionis: ne velut vaga filia grecorum ecclesia doctrine carnalis[ɔlitijs dissoluaris]. [Creabit dñs nouuz super terram: femina

Matt. 2.

Gene. 33.

Jo. 10.

circũdabit virum. Adhuc dicent verbum istud in terra iuda: cum cõuertero captiuitatem eoꝝ].[Femina] hec Romana ecclesia est: hec[circũdabit virum].s. pfectos: viros/ nõ pueriliter viuentes: sed in nouitate vite ambulãtes. ¶ Nota qđ dr.[Cum conuertero captiuitatem eoꝝ] quãtum patuit ex cõcordia: pfecto grecis redeuntibus ad fidem Romane ecclesie reuelabunt in ecclesia generali/ doctores euãgelici emulãtes euangelium verbi dei. Et hoc sit[nouũ]qđ tempore Aploꝝ fuit Messis multa: operarij aũt pauci. Modo vo multi succidẽtur e mundo: & plures multi succisores.[Seminabo domuz Israel & domũ Juda:]grecoꝝ & latinoꝝ ecclesiam:[semine hoiuz & semine iumentoꝝ]doctrina que & peritos roboret & edificet imperitos:[semẽ hois]est spiritualis itellectus:[semen iumenti]historicus: nisi forte hoc ɔsignet doctores: & pecus significet auditores.[Et sicut vigilaui sup eos in malũ: sic vigilabo sup eos in bonuz]. ¶ Hic nota q prima est vigilia ad corrigẽdum necessaria. 2ª volũtaria ad portãdum: vt prima sit corporalis. 2ª spũalis.[Patres comederunt vuam acerbam]legẽ Mosaycam:[& dentes filiorum obstupescũt:]quia legis duritiam & acerbitatem filij portare nullatenus potuerũt & etiam imperfectis. Sed tempore gratie qui comedi imponit: [obstupescit dens eius:]q2 vna est censura populis christianis: vt in quo iudicio iudicent/ iudicent. Quod distat in carnem & lapidem: id attendit inter legem Moysi & legem Christi: q2 illa in tabulis lapideis: ista in cordibꝰ carneis.[Qui dat solem in lumine diei: ordinem lune & stellarum in lumine noctis].[Sol]ecclesia:[luna] synagoga: [lumen diei] euangelium Christi:[lumen noctis] lex/ imperium Moysi.[Stelle] pphete sunt & apostoli:[qui turbat mare & sonant fluctus eius:] sicut turbati sunt egyptij in transitu maris rubri: & sicut iudei in captiuitate Romani imperij: sic & modo necesse est: vt [turbato mari:]populo christiano:[sonent fluctus] persecutionem vndiq3 ascendentium & irruentiuz contra archam ecclesiam generalem. Datis alijs ad

Lu. 10

Matt. 7.

respirationez

respirationem ⁊ consolationem fidelium: quasi⌊sole⌋ꝯtemplatoribus veritatis. Alijs quasi⌊luna⌋in cōmune degentibus. Alijs quasi⌊stellis⌋predicantibus verbum dei:⁊ designatis in Moyse ⁊ Christo: ⁊ quasi in Enoch ⁊ Helya duobus testibus ⁊ ordinibus affuturis. Qꝫ autem⌊edificabitur ciuitas dño:⌋ad conuersionem multorum referendum est. Nam⌊turris Ananehel⌋est vita speculatiua:⌊porta angli:⌋agmina crucis.⌊extendetur quoqꝫ vltra normam⌋.scꝫ ad populos infideles:⌊collis goatha⌋principes mundi.⌊vallis fagarim⌋humiles populi vel superbi vel luxuriosi:⌊cinereth⌋cenodoxij:⌊sademoth⌋auari:⌊torrēs cedron⌋afflicti:⌊angulus porte⌋heretici:⌊equi oriētales⌋diuites seculi. Capi.32.

Apoc. xj.

⌊Anno decimo Sedechie regis Juda:ipse est ānus octauus decimus Nabuchdonosor: tunc exercitus regis Babylonis obsidebat hierusalēꝫ⌋.ecclesia Romana ab Alemanis confringitur:⌊⁊ Hieremias propheta erat clausus in atrio carceris domus regie a Sedechia⌋Sūmo pontifice:⌊quia dixerat tradendā ciuitatēꝫ:⁊ si dimicarent aduersus caldeos/nihil prosperum reportarent⌋. Quantūcunqꝫ ista⌊hierusalem⌋nostra se aduersus imperium erigat:non tibi timendūꝫ est ad presens:qꝛ futurum est vt temporali gloria ⁊ culmine vite corruat:que humiliari sub iugo Alemanie potestatis ignorat. Licꝫ enim tibi dandum sit cor ferinum contra dñi testamentum:necesse est tñ vt malleo tuo cōteras cōtumaces:interim tuis in posteris/donec in eis durius conteraris. Et quidem pro seruitio quo seruitur dño contra grecos insurgentibus populis cōtra eos: de christiano populo progressuris: datur tibi ⁊ posteris tuis vt inualeas in latinos. Et si contendāt forsitan iugum superuacue excutere de ceruice. Sic pro superbia Regis siculi dādus est ⁊ tradendus amplius tuis votis:⁊ post te alijs decor regni:vt tanto durius affligatur in posteris:quanto coram te velut hortus crenitur voluptatis. Qꝫ autem⌊Hieremias clauditur in atrio:⁊ de agri emptione monetur:data vrbe in manibus caldeorum:⌋videtur ꝙ predicatores euāgelici repellenter:⁊ silentiūꝫ accipient necessitatis: tempore quo fiet predicatio generalis in orbe:adhibitis sibi testibus alijs in proximo suscitandis. Si propter iniqua studia: que in latina ecclesia ⁊ greca sunt reperta/tradendi sunt in manus imperij/greci pariter ⁊ latini:non tamen cessandum est a bono ⁊ predicatione salutis:qua⌊emitur ager⌋cordium saluandorum:quia hoc⌊agri⌋pecunia⌊ementur⌋.i.doctrina euangelica docebuntur:⁊ si in defectum temporalium ecclesia Romana veniat ⁊ contemptum.⌊Homo⌋doctor:⌊iumētum⌋auditor. Quod aūt sequitur.⌊Scribentur in libro⌋in memoria futurorum. Futurum est vt populo predicetur:⁊ verbūꝫ recōdetur in scriptis:⁊ imprimatur⌊signūꝫ⌋crucis:⁊⌊testes adhibeantur⌋duorum ordinum futurorum:⌊in terra Beniamin⌋ordine cisterciensi:⌊⁊ in circuitu hierusalem⌋terris adiacentibus Rome:⌊⁊ in ciuitatibꝰ Juda⌋Jtalicis:⌊⁊ in ciuitatibus mōtanis⌋religionibus alijs:⌊⁊ ciuitatibus campestribus⌋ecclesijs secularibꝰ:⌊⁊ in ciuitatibus que ad austrum sunt⌋monasterijs ⁊ prioratibꝰ sub latina ecclesia constitutis. Quod autem intendit dñs ⁊ promittit⌊obducere ecclesie cicatricem: ⁊ edificare⌋sicut a principio christianos/⁊ transire greges ad manus⌊numerantis:⌋totum spectat ad cōsolationem ecclesie specialem: qꝛ necesse est vt peccatum corrigat qui vult euitare flagellum:⁊ inde suscipiat gaudiūꝫ: vnde se nouerat emendatūꝫ. Capi.33.

⌊In tēpore illo germinare faciaꝫ Dauid germen iustitie:⁊ faciet iudicium ⁊ iustitiam in terra:⌋ Jn.33. c. circa finem. pro⌊Dauid⌋Romanis presulibus:⌊germen iustum⌋prestabitur/non genus impium:sed Ade⌊in terra⌋populo christiano⌊iudicium⌋faciat de peccatis:⁊⌊iustitiam⌋de bonis operibus non abscondat.⌊Jn diebus illis saluabitur Juda⌋⁊ popl's christianus:⌊⁊ israel⌋.s.grecus⌊habitabit ꝯfidenter⌋in fide:⌊⁊ hoc est nomen qđ vocabunt eum dñs iustus noster:⌋⌊dñs⌋quoad potētiā:⌊iustus⌋quoad sapiaꝫ

noster]quoad misericordiam. Tales filij succedent patribus. [Tales sacerdotes & ministri] domini creabuntur: [qui super harenaz maris]steriles. s. seculi multipliciter crescāt in iustis operibus[& super stellas celi] scz clericos ecclesie & religiosos eluceant in doctrinis. [Due autem cognitiones quas eliget dominus]iudeorum reliquie sunt: & populi gentium ad fidem pariter conuertende. Capi. 34.

Quod autem exercitus regis caldeorum pugnare legitur cōtra hierusalem & Judam preter Lachis & Azecha]. Alemanos indicat & alios persecutores cōtra Romanam ecclesiam/ & latinas Italie ciuitates: exceptis illis que vel fortes populariter sunt: vel que esse appetunt in suis munitionibꝰ singulares. ¶ Spiritualiter [Lachis & Azecha] duos ordines futuros signant: qui & fortes erunt in fide: & in quotidiana substantia nihil habentes preter victum & vestitum tenue. Qꝫ autem [Sedechias]sūmus pontifex & principes eius coepiscopi[seruis & ancillis libertatem predicaret]e seculo fugientibus: & postmodum retraxerunt quos dimiserāt completis annis septem]. i. septem libri signaculis iam apertis: videant aliqui eorum: ne duz libertatem religiosoꝝ[in seruitutē retraxerint:] ipsi in captiuitatem eant. Sic olim sub Joseph facta est iudeis pietas plenarie libertatis. Scđo secuta est exactio alterius Pharaonis: & sic vnde reducere israelitas contenderant: inde in rubri maris fluctibus sunt inuoluti. Non ambigo qn sit futuꝝ ꝙ ira dei veniat sup ecclesiaruz rectores & p̄sides: ꝑ eo ꝙ dei seruitiuz nō solū īpediunt: sed etiam adulterant verbum dei. Si veterum gesta reuoluimus/ & nouoruz tempora explicamus: ecce dandi sunt in fauces imperij mercēnarij non pastores [inter diuisiones vituli transeuntis]. [Uitulus] hic doctrina discordie est. Quanta sit inter ecclesiam & imperium scissura sequenda: iam a Normanis ducibus inchoata/ proximus finis edocet: in quo sub Alemanoꝝ fluctibus libertas & licentia expirabit pontificuz Romanoꝝ. ¶ Et nota ꝙ [Sedechias]ad duo diuersa se gerit. Nam qui primo excussit iugum principis babylonis: & postremo cum multis in babylonē venit. Unde si a. 1200. anno itumuerint impij Romanoꝝ: archa tamen ecclesie Romane ad suprema conscendet: quia nō timebit vertices fluctuuz: sed stabit ad iussum eius ēt spiritus ꝓcellarum. Deniqꝫ vero sibi prouideat/ ne que cepit imperij: ipsa a cauda imperij: vel secundi status calcaneo feriatur. Uidesne lector ꝙ sicut Romanum imperium fuit erectio ecclesie: sic & modo diebus istis nouissimis sit iactura. Unde Ezech. Finis venit: venit finis. Finis vtiqꝫ senescētis ecclesie clericorum: & finis superbientis similiter nouoꝝ imperij caldeorum. Neqꝫ proinde finis mūdi: qꝛ relinquetur adhuc sabbatismus populo dei: vt ecclesia contemplantium habitet in fiducie tabernaculis & requie opulenta. Nam sicut primus status habuit finem in Antiocho: sic scđus habiturus est in postero tuo: & reliquus in Gog ꝑsecutore nouissimo: lꝫ in prophetis siluestribus longe aliud habeatur: cuz de vita & natis eius iniquis nō satis curet ecclesia: sed dolebit tm̄modo sub eo euersionē cordium faciendaz: in quo conueniunt Merlinus ille britanicus: Erithea quoqꝫ & Babylonica Sybilla. Sed si ſm Eritheam. 60. pedes vel annos habere describitur heres tuus: qđ etiaz Esa. sentire videtur in spiritu sub figura tyri que respicit Siciliam equo vultu: miruz quomodo Merlinus eum bis. 5. scz decadum/ qui legis intelligas: & nō centenariuz sicut somniat iperitus. ¶ Preterea in. 60. annis terminari debet afflictio iuxta prophetaz tam in imperio qꝫ in regno. Nescio quo spiritu ducit Erithea: vbi post Aquilam primam: tuum dico heredem successorem in imperio & regno suo aquilam secundam introducat. Quod Merlinus subticet: cum in hirco futuro eius temporibus cum ipso concordet: & ipsa Aquila sit habitura pedes vel annos. 24. & eius temporibus plures pseudo pontifices pontificiuz emulentur. Uerum quomōcūqꝫ sit nostra defleamus tempora: in quibus sponsa agni ecclesia

Ordo ꝑdicatorū & minorum.

Gene. 47.

Exo. 12

Ezech. 7.

Esa. 32

1. Mach. 15.

Merlinus. Sybilla Erithea

Esa. 23

Eze. 17

ecclesia depauperabitur. Et aquila prima magnarum alarum Italiam occupabit: relictis successoribus nostris angustijs reliquis sub altera persecutrice aquila in siculorum finibus inferendis. Cap.35.

Quod [vo Jonadab filius Rechab precepit vinum nō bibere filijs suis/nec domos ꝯstruere: sʒ in tabernaculis habitare] ad fratrem Bernardum sermo dirigitur: qui ꝛ monachis suis predicationem ꝛ vagationem seu occupationem phibuit: ꝛ eos simpliciter in monasterijs subesse precepit. Et bene filius [Rechab] subscribitur: q꞉ non aliam q̃ʒ beati Benedicti regulam est professus. Uerum q꞉ contra clericos [Rechabitarum] obedientia.i. Monacorum inducitur ad elidendam cōtumaciam clericorum/videant ipsi pontifices seculares: ne veluti cecorum duces cum excecatis filijs Sedechie in Babylonem vadant: ꝛ suam per tempus ꝛ tempora captiuitatem gemant. Quod autē dicitur [non deesse de semine Jonadab: sed stare semper in conspectu domini]: videt̃ ꝙ Cistercieñ. religio sit vsqʒ in finem seculi processura.

4.reg. 25.

Capi.36.

Baruc 1.c.

Uod autē Baruch ex ore Hieremie in volumine libri scripsit sermones dñi patefactos]: ad futuros precones euangelij referendum est: qui publice predicabunt in libro humanorum cordium a se abscondent eloquia de mundi miseria ꝛ ruina. Sed q꞉ principes populi: pontifices atqʒ scribe velut vtres veteres non valentes capere eloquia noue vite: [ad destruenduʒ volumen] totis fraudibus conuertuntur: ꝛ quasi non plene de trinitate edisserāt: sed potius quātitate confundant: [ꝛ scalpello scribe] sententia alicuius doctoris in oculis suis scioli vilipendendo rescindāt. [Rex quidem sedebat in domo hyemali: ꝛ posita erat arula coram eo plena prunis]. Locus hic cum completus fuerit: tūc melius exponetur. Quia futurum est: vt Petrus sūmus pōtifex ad prunas sedeat propter frigus hyemis imi-

Matt. 9.c.

Jo.18.

nētis: in quo ꝛ çelus dei deferueat: ſm scientiam ꝛ spiritus veritatis in viris spiritualibus extinguat. Sed quid si ob turbationem Herodis/alterius sūmi pontificis ꝛ superbi. Jesus fugit: stella disparet: Magus eludit. In terremotu facto in morte christi multa corpora leguntur surrexisse: ꝛ multis apparuisse. Et futurum est vt pro intellectu qui reuelatus est de mysterijs absconditis in scripturis: ꝛ rescissus vl̃ potius reprobatus a scribis huius temporis ꝛ magistris inflatis scientia seculari: multi precones surgant: qui ruinam domus tam maioris q̃ʒ minoris imperij ꝛ ecclesie nuncient ꝛ videant oculis suis subuersis curribus dignitatum/ꝛ mundi principibus incredulis: ꝛ agere penitentiam cōtemnentibus de peccatis. Et hoc sit quod seqt̃ur. O꞉ [Baruch refecit volumen qd̄ Joachim rex iuda proterue consumpsit]. Sequitur.

Matt. 2.c. Matt. 27.

Capi.37.

[Gitur exercitus Pharaonis egressus est de egypto: ꝛ audientes caldei obsidentes Hierusalem huiuscemodi nuncium recesserunt]. Utrum aūt Francorum militia designata in exercitu Pharaonis [Hierusalem] Romanaʒ ecclesiam a facie [caldeoꝝ] Alemanoꝝ.s. excutiendo protexerit voluntate/prestando sibi auxilium ꝛ fauorem temporibus retroactis. Ad futura magis iste locus extendit: cum exinanitis viribus Romane potentie: ꝛ exaustis opibus ecclesie libertatis per principē reipublice ꝛ alios impios predicatores: necessario francis ꝛ alijs gentibus positis circūquaqʒ videbitur ecclesia adherere: qd̄ quanto diuine voluntati ꝛ dispositioni displiceat: ex consilio perpenditur Hieremie: qui succendendaʒ igni Hierusalem: ꝛ oīno inculcandam a paucissimis caldeorum. Et Esa. Erit vobis fortitudo Pharaonis in cōfusionem: ꝛ fiducia vmbre Egypti in ignominiam. Habet eniʒ hoc diffidentie humana debilitas: vt magis confidat in homine q̃ʒ in deo: ꝛ iccirco vnde sperat auxiliuʒ iusto iudicio corruat: ꝛ ꝙ grauiter deuʒ offendere nititur: de sua

Esa.30

temeritate cognoscat. Certe si ad radicem huius mali oculos nostros vertimus: non debet in humili Christo fundata ecclesia superbe ꝛ altum sapere: sed timere ne si ad temporales diuitias inhiet: eas velut puluerez tandem ventus reportet. Non enim res ex abundantia in faustū date sunt/sed ad vsuz: ꝛ propterea frustra erigitur qui repente finitur. Apostoloꝝ tempore satis fuit exilis ecclesia: sed sub quanto discrimine sequentes martyres extiterunt: eorum grauis angustia representat. Religātur doctores vel confessores ꝛ morti tradūtur: ꝛ carceri sub apertione signaculi tertij. Et quarto loco spirituales virgines/terreitas secta mahumetica polluerunt: solertia lectoris intendit. Nunc autem quinto loco ꝛ tempore in quo ecclesia a domesticis suis deprimitur: non debet in seculi substantia/sed in dei potentia gloriari. Quia ꝛ si fideles principes aliquid Christo pauperi contulerunt: non est ꝯsonum vt clericalis ordo dilatatus sub pace/incrassatus ope/inpinguatus ociositate recalcitret: sed magis superfluum detur pauperibus: ꝛ non viris famosis ꝛ gigantibus turrim construentibus babylonis. Gene. xi. Attendite vniuersi. Aurum oblatū est christo: cuius ope fugeret in egyptuz. Myrrha qua subiret patibulum. Thus quo deuz laudaret: non quo rebellaret Herodi: vel esset oneri Pharaoni. Non vt delitijs vacaret ꝛ gule illecebris: non vt de acceptis beneficijs haberet ignarus ꝛ ingratus. Moderni vicarij Saluatoris: thus negligunt/myrrham negligunt: ꝛ auruz querunt: vbi cuz domina Babylone poculum in aureo calice misceāt: ꝛ ceteros de abhominatione sua inficiant sectatores. Puto ego de talibꝰ Danielem disserere. Cum videritis (inquit) abhominationem desolationis stantem in loco sancto/qui legit intelligat. Locus sanctus est ecclesia/sanctificatus sanguine christi. abhominatio est prelatus imundus: desolans solium Salomonis/distrahendo aurum: destruendo ebur mentis ꝛ carnis mūditias/manu lacerando orationes ꝛ operas. Hic stat per dignitatis appetentiam: nec legit scripturas sanctas sed fabulas: sed nec itelligit sue elationis miserias. Ueniet dies imo iam venit vt ad morsum colubri tortuosi retrorsuz cadat assessor eqnis lesis vngulis potestatum. ¶ Hic notandum ꝙ filius tuus o Princeps partem principuz seculi vel pōtificū ad Henricum ecclesie Romanorum mordendo inficiet/partem decrescendo corrumpet: ꝛ sic sublatis de circuitu viribus ipsa vel ad paupertatis angustias decidat: vel squalorez publice restrictionis incurrat. Inde. facti sunt hostes eius in capite. s. victores inimici eiꝰ: locupletati sunt spolijs: q2 facta est quasi polluta menstruis inter eos. s. temporalibus. Foris (inquit) interficit gladiꝰ ꝛ domi mors similis est. G adius inquam persecutio imperij. Mors ꝑditio Romani capituli. Item circūedificauit aduersum me obsistendo: vt non egrediar repugnando. Aggrauauit compedem meum: fratres miserabiliter captiuando. Conclusit vias meas lapidibus quadris: a quattuor partibus debellando. Inde Petrus/latini prelati: inter quattuor quaterniones militum seruabatur. Unde tantum in hoc compatiendum est Petro: quanto in prelatis huius temporis dolorem sensérimus inouandum. Quare? quia maior effecta est iniquitas populi mei/latine ecclesie: peccato sodomoꝝ. s. grecorum qui subuersi sunt a fide in momento turbinis arriani. Pernitiosuz quidem est abuti homine: sed multo pernitiosius adulterari per heresim verbum dei.

Margin notes: Matt. 8. c. — Apoc. 17. — Dan. 9 — Matt. 24. — Treno. 1. c. — Treno. 3. c. — Ibidez Act. 12 — Treno. 4. c.

Capi. 38. ꝛ. 39.

Ane ꝙ [Hieremias de luto excutitur: ꝛ liberatur a rege Babylonis captis principibus: ciuitateqꝫ destructa]: referenduz est ad viros euangelicos successuros quos expedit vias seculi calle imaculato percurrere [in fune] noui testamenti: ꝛ [veteris] pāni: veteris testamenti [ꝛ sobnam ꝛ templi prepositos] ꝛ reliquias vulgi captiuos ire ꝛ feri velut pilam volubilem super terram: vt nostra Hierusalem que dominabatur imperio versavice iperio seruiat sub tributo. Treno. 11. c. Unde ꝓpheta deplorat. Infirmata est virtus mea

Iudicez tus mea. Dedit me dominus in manu de qua nō potero surgere: completis in custo/dia.70.annis. Capi.40.

Quod autem [multi de profugis hierusalem reuersi sunt in ter/ram iuda sub imperio regis ba/bylonis]: ad eos referendum est humiles christianos qui mal luerint pacifice viuere: q̄z caldeis ꝛ alema/nis ferocibus repugnare. Capi.41.

[Et factum est in mense septi/mo]ꝛc. Qꝛ autez [Ismael filius Nathanie/Godoliam filiū Ay/char cum socijs in dolo subuer/tit] illos tangit principes secula/res ꝛ ecclesiasticos presules q conabunt̄ ꝑ/fectos Babylonis in Italia cōstitutos ex/tinguere: vel de regno Siculo remouere. ¶ Preterea ꝙ nōnullos ad Romanaz ec/clesiam ꝯfluentes cum muneribus ꝛ alijs donatiuis iteritui destinauit: ꝛ aliquos sub habendis promissionibus reseruauit: satis patet ex textu ꝙ nōnulli fidelium interfi/ciendi sunt: ꝛ aliqui liberandi preuia spon/sione [munerū]. Potest referri sane ad tem/pora successiua: in quibus a reipublice po/testate in dolo capiantur principes ꝛ preco/nes euangelici liberentur [ad exhibendos thesauros] in agro populi christiani: vel ēt repositos in scripturis [frumenti/ordei/olei ꝛ mellis]. spiritualis vtiqꝫ intellectus typi/ci videlicet hystorici/allegorici ꝛ moralis: quo roboretur fides/patientia comprobe/tur/celestia clareant: ꝛ terrena queqꝫ eua/nescant. Capi.42.

Et accesserunt omnes principes ꝛ cetera. Qꝛ Hieremias suasit multis [vt non confugerent in egyptum: sed manerent in ter/ra securi a facie caldeorum: ꝛ au/diret soliciti vocem dei] ad eos sermo diri/gitur/qui duplici corde domino seruiunt: ꝛ quem honorant labijs/cordibus vilipen/dunt: reuertendo ad seculares illecebras et fiducijs Francorum dijs sacrificātium/Ale/manis magistrorum.s.secularium studioꝶ. Unde sequitur in fine capituli.44.

Capitulum.44.

[Ecce ego tradam Pharaonez regem egypti].s. regem Fran/cie [in manu inimicorum eius] scz regum terre imperij: [sicut tradidi Sedechiam regem Iu/da Romanum presulem cum sequacibus suis: [in manus regis Babylonis] princi/pis alemanorum. Capl̄m.45. Hiere. 52.

[Et Baruch] reprehendit [Hie/remie scriptor] predicator vtiqꝫ verbi dei: [querens sibi gran/dia] eo tempore quo dominus edificando [destruit/ꝛ plantan/do euellit]. Nam persecutionis ꝛ afflictio/nis ecclesiastice tp̄e/seu ēt peccatoris euersi/non docet predicatorem loqui sublimia: sed que sunt conformia sanctis: imo omnino si/lere ꝛ saluare semetipsum: ꝛ alium incorri/gibilem confutare. Capl̄m.46. sup̄.45 Hier. Nota ꝑ predicatoribus

[Ad egyptum aduersum exer/citum Pharaonis:] cuius est non illius sub quo depressus est Israel: non alterius cuius Salomon filiam duxit: sed [Nechao:] qui amicitiam habuit cum Io/sia. Primus q̄dem Pharao designat pon/tifices iudeorum persequentes Apostolos. Secundus Pharao presules ꝛ reges Con/stantinopolitanos: qui confessorum tempo/re latinis pontificibus amicabiliter adhese/runt. Tertius [Pharao Nechao]. Reges ꝛ rectores Francos: qui Leonem papam ꝛ successores eius hactenus dilexerunt. Hi di/cuntur [esse iuxta flumen eufratem in char/camis: quos percussit Nabucdonosor Rex Babylonis]. Si Ioachim rex iude inspi/citur: profecto Paschalem papam tāgit hy/storia/qui captus est a Normanis: qui tan/dem Alemanis prostrantur/inito certami/ne inter eos: Normania enim in cauernis designata est. Quicquid legendo sequitur propheta/ironice intelligendum est contra Francos. ¶ Quod autem dicitur [Fortis impegit in fortem]. Francus in alemanos. [ambo pariter corruerunt] nō eatenus itel/ligatur ꝙ neutri sit data victoria: sed qꝛ in Exo.3. 3.reg.3. 1.reg.8

deuincendis Francis / multitudo Alemanorum in ea cesa fuit. Unde legitur [ad flumen eufratem] .i. fortitudinem imperij victi sunt Francorum exercitus et ruerunt.
Esa.31 Unde Esaias. Corruet auxiliator et tradet cui prestatur auxilium. s. omnes consumentur: quia superatur Francus: capitur summus Pontifex: domatur alemanus Imperator. Item ad Egyptum. [Annunciate egypto] partes Francie adiacentes: tanquam historia specialis: super quas [stimulator ab aquilone] potestas alemanica venit: [unde confusa est filia egypti: et tradita est in manus populi aquilonis]. Si inculcatio contradictionis huius inter francos et alemanos inducitur: videatur adhuc in futuris temporibus Francia conculcetur: siue per scissuram discordie: siue per copulam ficte amicitie inter regni principes et imperij potestates: et ad spirationem aliquorum deum timentium fiat de rebellium repugnatione triumphus.
Esa.19 In Esa. Corruere faciam egyptios: Francos utique contra francos: et tradam Egyptum in manus dominorum crudelium: principum tyrannorum. Et rex fortis domabitur eorum: futurus in illa tempestate monarca. Unde et erit via de egypto in Assyrios /
Ibidem de Francia Theutoniam intrabit assyrius in egyptum versa via: et seruient Assyrij egyptijs. Ciuitas autem solis que est in terra egypti una vocabitur. Cisterciensis religio / que est in clara valle claruit: et respectu aliarum quattuor ecclesiarum / clericorum / canonicorum nigrorum: et aliorum ordinis more solis refulsit. Capitulum.47.

[O palestinos]. Quod contra palestinos ascenderit rex egypti Pharao: et induxerit [caluitium] super Syriam et Tyrum [dissipauerit et sydonem:] profecto partem illam populi Francorum insinuat: qui in duce Uiscardo regnum Apulie inuasit: Campanias pressit: et Siciliam deuastauit. Unde et dicitur. [Ecce aque ascendunt ab aquilone quasi torrens inundans: et operient terram omnem. Allegorice exterminium hereticorum prenotat qui regnum Apulie constuprarent. Capitulum.48.

[O Moab]. Moabite sunt greci: quos vastandos dominus insinuat: [et cornu] eius imperium abscindendum a gentibus imperij latinorum. [Capta est cariathiariz] Constantinopolitana prouincia: [esebon] quoque et alie ciuitates ecclesie sunt: contra quas ascensuros non ambigo vastatores: quia greci opus dolose fecerunt: habendo Christi nomen: sed fidem erroribus corrumpendo. Idcirco [confunditur Moab a Camos] idolis suis: et sic [gloriosus] grecorum [baculus confringetur]. Jam enim greci audierant ut relinquerent ciuitates et erroneas doctrinas: et habitarent [in petra] Rome fidei firmamento: et essent [quasi columba] spiritum domini procedentem a filio confitendo nidificans operibus demonstrando [in summo ore foraminis] alijs fidelibus vitiando. Sed [audita est superbia Moab: superbus est valde]. contemnendo redire ad fidem ecclesiastice veritatis. [De planctu Jazer plorabo tibi vinea sabama] quo flet ecclesia latinorum: grecos in suis fecibus erroneis tabescentes: quod non conuertunt et viuant. Uerum captiuitas eorum adhuc conuertetur ad fidem Romane ecclesie in nouissimis diebus .i. circa finem secundi status et initium tertij: quod iam instat. Cap.49.

[O filios Amon Rabath et Gath]. licet Anthiochenas partes prenuncient: tamen vastatores eorum ad britanos et scotos: quia transmittunt ut culpa / quam illis vita dissoluta intulit in istis correptionis interdicta restringat. ¶ [Ad idumeam]. secundum intellectum qui pertinet ad primum statum / subuersionem indicat iudeorum sub Uespesiano completam. Si secundum alium intellectum adhuc israelitanum regem insinuat elidendum. [Ecce (inquit) quasi leo ascendet de superbia Jordanis ad pulchritudinem robustam]. quod spectat ad saracenos. Unde supius. A voce ruine eius commota est omnis terra. s. ecclesia generalis. Quod autem dicit. [Clamor in mari rubro auditus est vocis eius] Romanum imperium excitandum non ad gratiam sed ad

iram

iram. Unde subiungitur. [Ecce quasi aquila ascendit & expandit alas suas sup Bosra: & erit cor fortium Idumee/quasi cor mulieris parturientis]. Videtur qp tempore quo ecclesia parturiet in dolore principis reipublice Regnũ illud obtineat fm Eritheam que dicit. Usqz Tyrum eius sibillus audietur: sed inualescente clamore desidij/plus de illis timendum est q̃z loquẽduz. ℂ Nota qp Idumea quandoqz gentilia insinuat in Romanis partibus ꝯstitutam: fm quez intellectum [mare rubrum] nõ designat imperium: sed fortitudinem gentiuz remotarum: super Alemanorum imperium concitandam vt itelligatur quod dicitur. Quis deducet in ciuitatem munitam. s. Romam: & vsqz in Idumeam. s. prouincias adiacentes. Quod vero Esa. dicit. Quis est iste qui venit de Edom/tinctis vestibus de Bosra: ad christianum populum imponenduz est sub futura imperij tribulatione premẽduz: vt itelligatur illud Merlini: tpe eius. s. reipublice preside mare sanctorum sanguine rutilauit. ℂ [Ad damascum]. pma damascus scdam & tertiam typicas. Unam in greciaz alteram in Italiam ꝯstitutas. Et ibi tangit arrianos hereticos. hic dieb⁹ istis feces hereticorum omnium patarenos. Uñ futurum est [vt succendat ignis] furentis impij in fortibus ciuibus eorundem: [& deuoret menia Benadab]: ligurum. s. potestates. ℂ [Ad cedar & oia regna Assor] partes in barbaras nationes insinuãt: quas faciendas nõ ambigo: non tñ ab extraneis christianis verum etiam a finitimis agarenis. Videt qp orientalis exercitus interim dessideant: & vnus cõtra aliuz insurgentes in exterminiuz populos erroneos sub imperj potestate deducant. ℂ [Ad elam]. Or hispanis & occidẽtales nationes eas persecutionis gladius attriuit quãto post inter vitationem eoruz posteros ad fidem catholice ispirationis impellit. Scdm autem quintum locum typici incole ruthenorum & aliorum confiniuz regna perquirit: qr versatilis gladius nõ tam ab occidentalibus barbaros corripit: q̃z falsos christianos & infideles alios sub aquilone diffusos vibratus iuoluit.

Erithea Sybilla

ps. 59.

Esa. 63

Merlinus.

Cap. 50.

A [O babylonem & terrã caldeorum]. post regna omnia de calice insanientia [babylonis:] ipsa quoqz furoris prophetici poculum exhaurire compellitur: vbi qui manuz contra omnes extenderat: contra eam manus oiuz extendatur. Cum eniz in mundi archa boni maliqz sint cõmuniter permixti: nescio qs de tanto confusionis baratro excuti debeat: nisi prius mente q̃z corpore pedem mysticum retrahat: & ad montana vite celestis cuz festinatione ascendat. Sed qr neutrum est vt intus etiam que non rapuit/nunc exsoluet non debet proinde palmes vtilis succidi: si aperte sterilis succidatur: als nõ debet arescere sed florere: vbi vindictam singulaz viderit de malitia fieri peccatoris. [Annũciate (inquit) gentibus/& auditum facite: leuate signum: predicate & nolite celare. Capta est Babylon: confusus est Bel: victus est Merodach]. Semper enim dñs misericordiam suam superexaltat iudicium: semper peccatores & abundantes in seculo patienter expectat: vt saltem conuertantur & viuant. Unde eos in opere pmonet: vt de [babylonis medio fugiant]: & se per penitẽtiaz ab ira furoris dñi se abscondant: & qp sicut in maligno mundus est positus: sic nõ potest non fieri quis ex sua inhabitudine peruersus. Puto ego in salutis consilium p totam ecclesie latitudinem viros in proximo euangelicos diffundendos: vt terrendam mundi superbiam/pie prenuncient: & radices vitiorum de cordibus humanis extirpent. [Grex (inquit) pditus factus est populus meus: pastores eorum seduxerũt eos: feceruntqz vagari in montibus]. Quantũcũqz in populo christiano sit experta proditio: quanta ex magnorum consilio sit secta in ecclesia Romana/ex negligẽtia percipitur prelatorum/nolentium eos super ripam discipline cõstringere: sed eos quẽlibz in sua libertate vagari. Si cũctis ceteris cũcta omnia queadmodum vita apostolica edocet in ecclesia primitiua: profecto [nõ fieret grex dispersus:] nec a mundanis bestijs & filijs ba

ps. 58.
Io. 15.
Iaco. 2
ps. 72.
1. Io. 5

bylonis laceratus. Sed ex quo reditus ꝛ beneficia sunt/factus est singulus a seculo vir famosus. Et necesse est regula qua magis attollitur/ea fortius inuidia feriatur. Inde est ꝙ ecclesia fluctuat: dum mundus sceuit dum pastor ngligit/mundana diligēs/diuina contemnens. Quid vltra? Nisi conuersi fuerint ad diuitiarum sarcinas deponēdas/ [gladius aquilonis] super eos inducitur: et tanto fiet predo in republica presidēs violatus acrior: quanto sūmus pastor ꝛ alijs in retinendis temporalibus fuerint duriores. ¶ Licz autem contra [caldeam ꝛ babyloniam] alemaniaz atqꝫ Romam [biceps gladius] veniat punitiuum plurimarum: ego populum christianum versum in babylonium caldeum intelligo: cōuersionem operum perditam: ꝛ operū impietate fedatam. Nam quos aliquando simulationes ꝛ odia vniunt: interdum etiam carnalia non ambigunt. Tales autem necessario patent necessitati a superuenientis imperij tempestate premendi: vt discant sola spiritualia querere vel sapere: ꝛ nō in temporalibus abundare. Nam [quicquid de gladio fame ꝛ peste] contra iudeos inducitur: profecto in afflictione populi christiani: cum electus populus in hoc mundo inter reprobos sic captiuatus/spirituz vertiginis euocat/si ex toto spiritualia organa in babylonis salicibus non suspendat. Ecce plantauit dn̄s nouas
Fo,136 salices secus generationes seculi defluētes: que fructificare mundo renuūt: ad celestia sola tendunt: salutis vtiqꝫ consolationis et paupertatis voluntarie amatores: fide etiaz viuidos ꝛ correptione seueros: quibus mūdi gaudijs derelictis: gaudiorum spiritualium organa debemus saniori consilio applicare: vt tandem pro terrenis stipendijs nobis celestia impendantur. In via enim corrigimur mūdana deserere: vbi mūdus querit que sua sūt. Lupus rapit/mors discidet:
1.cor.x ꝛ incumulum vnitatis pfectionis erectus
in ptes. scindet in partibus: pro cuius scissura tanto desolationis proximus: quanto per tyrānos imperij diripitur virtus eius. Certe si vnus in republica presideret: ꝛ sibi quasi ꝓcellenti duci christianus populus deo deseruiret: non de facili posset irruere iacturam Petri nauis. Sed dum habet exaltat: videat in tempore successor/ne putans in christianis regibus pontifices proram spei fortius figere: alemanici ꝑncipis puppis Romani capituli dissoluet. Quod qꝫ velit nolit mundus: vt fortes ecclesie mordeantur: vt cadat pontificalis superbia: ꝛ cultus ecclesiasticus in temporalibus minuatur. Et hoc ex participio [Babylonis calicis] ꝛ pp ruinam imperij Romanoꝝ consulit Hieremias in futuris viris euangelicis [recedere de medio Babylonis caldeorum:] ne fiant eterni vel temporalis supplicij participes iminentis. Et quidem Petrus ducendus Jo,21.
est quo nō vult: ꝛ Romanus clerus vel ordo pontificus restringendus. Et ne forte Joānes ꝛ Jacobus tanto amplius garriāt: sibi cōmissa est cura animarum: pro quibus animam suam religiosi ꝛ greci ponent etiaz calicis imperij esse non poterunt inexpertes: pro eo ꝙ singuli eoruz decori iustitie solito plus delinquent. Capl̄m.51.

Eniqꝫ ꝙ [Hieremias scribit librum] de malis vēturis in mūdum: ꝛ precipit [Saraie] principi prophetie: [vt lectis verbis libri/ipsum ad lapidem alligaret: ꝛ in flumine eufrate] in typum [demergendum babylonis imergat]. Ad spiritum dei referendum est: ꝛ eque viros euangelicos suscitandos plenarie instruit mysteria abscondita a finibus seculoruz: vt ea reuelent populis fidelibus christianis in toto orbe dispersis: in signuz ꝛ memoriam ꝓdēdoꝝ: vt si penitere ꝯtempserint/iudiciuz reipublice subintrant: quos ignorantia verbi dei non excusat. ¶ Sed querendum nobis est: quare in cetera omnia Esaias de babylone texit oraculum: cum Hieremias ordine ꝑpostero verbum explicet babylonis. Esa.13
Sed sciendum ꝙ Esaias primo premisit de babylonis exordio.s. Rome: qꝛ diebus eius exaltabitur in regno: ꝛ Hieremias merito finem in ea facit: vt cum ea mundus in futuro iudicio destruatur. Et si Romanum imperium

imperium iam tendat ad nihiluz ꝛ caldeorum:ne vox solium alemanorum vertat in casuz. Erithea. Post hec veniet Aquila habens caput ꝛ pedes.60.colore pardi ad livorem: vulpis quoad fraudem: leonis quoad terrorem. Quia forte sub occasione parentorum cohercendoruz/dolose incedet cõtra ecclesiam. Et sic repugnantibus Italicis/ꝛ ecclesia iram sue indignationis exerceat: heres tuus mamillis sponse agni lactabit.f.ecclesie auxilijs. Inde Esaias. Delectabitur infans ab vbere sup foramina aspidis:ꝛ in cauerna reguli qui ablactatus fuerit manum suam mittet. O Cesar vel deuoret posteriorem vel pupillum: sed destruet in breui:vt infans in eandem imperet capitibus regulorum. Insignis aquila alemania Tyrus syria:ex duobus filijs vnus peribit Item ex tribus ꝛ alijs vnus principabit. Tandem subiectis omnibus preter vnum qui ad extrema perdetur a populo contemnendus. Interiz quanta mala futura sint in liguria/totaqꝫ Italia:quaz dicere magis est experiri. Nam duo hirci.f.principes grecorum auxiliabuntur ei:Germanis adhibitis siue Francis. Romanorum nobiles interibunt:ꝛ excocto sũmo Pontifice ac monasterijs imminutis:cultus exsufflabit christianus. Sane imperiuz Constantinopolitanum reuertetur ad grecos: ex Britanis multi fient incole Sicilie regionis. In ipso quoqꝫ finitur imperium:quia ꝛ si successores Christi fuerint:tamen imperiali vocabulo ex Romano fastigio priuabunt. Cum decies ꝛ.1300.anni Antichristus nascet demone plenus post partũ Uirginis alme.

Erithea Sybilla

Esa.xj.

Finis.

¶ Explicit liber Ueñ. Abbatis Joachim super Hieremiam prophetam:quem scripsit ad Henricum.vj.Imperatorem.

¶ Impressuz Uenetijs per Laçaruz de Soardis.1516.Die.12.Junij. Cui breue obtinuit a sũmo Pontifice:vt necubi quis imprimere/seu iprimi facere possit dicta opuscula sub pena excõmunicationis late sententie:quam contrafacientes eoipso incurrant:a qua absolui non possint/nisi satisfactione premissa.

¶ Itemqꝫ ab illustrissimo ducali Dominio Uenetoruz ex gratia concessum est illi: ꝙ similiter ea nullus imprimere possit sub pena in ipso priuilegio ꝯtenta. Et de his plenius continetur tam in litteris apostolicis desup ꝯfectis: ꝙꝫ ex priuilegio ipsius illustrissimi dñij.

¶ Registrum.

1	2	2	4	2	2	4	2	4	2	2	3	2
a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n

¶ Excusatio Laçari.

Si quid forte tuos/offendet lector ocellos:
Quod mihi mendoso grãmate/versus eat/
Emendare velis:nam non me Laçarus istis
Confecit mendis/Bibliopola tuus:
Sed turbata magis pressoris inertia/quando
Sera dedit lassas artubus hora manus.

¶ Deo ꝛ candidissime Uirgini gratie.

¶ Nemo confidat nimium secundis.

